

LOKALE FINANCIERING: HET OPPORTUUN VAN HET GEMEENTEFONDS

CASE WEST-VLAANDEREN

Aantal woorden: 24588

Gilian Parmentier

Stamnummer: 01503326

Promotor: Prof. dr. Herman Matthijs

Masterproef voorgedragen tot het bekomen van de graad van:

Master of Science in de Bedrijfseconomie

Afstudeerrichting: Bedrijfseconomie

Academiejaar: 2019-2020

UNIVERSITEIT
GENT

I. Inhoudsopgave

I. Inhoudsopgave	2
II. Vertrouwelijkheidsclausule.....	4
III. Woord Vooraf	5
IV. Preambule Corona.....	6
V. Lijst van gebruikte afkortingen.....	7
VI. Lijst van figuren en tabellen.....	8
1. Inleiding	9
1.1 Probleemstelling	9
1.2 Onderzoeksmethode	10
2. Financiering van lokale besturen	10
2.1 De financiële middelen van een gemeente	10
2.1.1 Typologie van de gemeenten	12
2.1.2 Ontvangsten Vlaamse Gemeenten 2007-2018.....	12
2.2 Soorten ontvangsten	13
2.2.1 Exploitatie-ontvangsten: lokale fiscaliteit.....	13
2.2.2 Exploitatie-ontvangsten: werkingssubsidies	16
2.2.3 Exploitatie-ontvangsten: financiële ontvangsten & ontvangsten uit eigen werking	19
2.2.4 Investeringsontvangsten.....	19
2.3 Trends bij de nieuwe Vlaamse gemeentebesturen.....	20
3. Het Gemeentefonds.....	20
3.1 Het ontstaan van het Gemeentefonds	20
3.1.1 Decreet van 7 november 1990	23
3.1.2 Decreet van 5 juli 2002	23
3.1.3 Decreet van 23 december 2011	25
3.1.4 Decreet van 3 juli 2015	26
3.2 Huidige verdelingscriteria	28
3.3 Regeerakkoord 2019-2024.....	31
3.4 Bestaand onderzoek.....	32
3.4.1 Overheidsopdracht pwc.....	32
3.4.2 Ongelijkheidsanalyse van de Belgische gemeentefondsen.....	34
4. Eigen onderzoek.....	35
4.1 Politieke opinie	35

4.1.1 N-VA.....	36
4.1.2 Sp.a.....	38
4.1.3 Open Vld.....	40
4.1.4 CD&V	42
4.1.5 Groen.....	44
4.1.6 Vlaams Belang	46
4.1.7 PVDA.....	48
4.2 Parlementaire vragen	48
4.2.1 Daems & Volcem aan minister Liesbeth Homans	49
4.2.2 Kennes aan minister Homans.....	49
4.2.3 De Loor aan minister Liesbeth Homans	50
4.3 Enquête Financieel directeurs.....	52
4.4 Casus West-Vlaanderen.....	63
5. Limitatie van het onderzoek.....	67
6. Conclusie.....	68
7. Bronnen.....	71
8. Bijlagen.....	76

II. Vertrouwelijkheidsclausule

PERMISSION

Ondergetekende verklaart dat de inhoud van deze masterproef mag geraadpleegd en/of gereproduceerd worden, mits bronvermelding.

Naam student:.....Gilian Parmentier.....

III. Woord Vooraf

Met deze masterproef sluit ik mijn studententijd af. Ik ben trots op mijn traject, maar het doet toch bijzonder vreemd om deze periode te eindigen in deze situatie. De coronacrisis en de gevolgen zorgden voor heel wat extra stress en moeilijkheden. Hierbij wil ik kort even mijn vrienden en familie bedanken, vooral mijn ouders die dit financieel gesteund hebben. Specifiek wil ik mijn moeder en zus bedanken voor de steun en het nalezen van deze scriptie. Vervolgens wil ik ook de rol van mijn respondenten in de kijker zetten. In het bijzonder wil ik Cathy Brouckaert bedanken voor haar tijd en het boeiende gesprek. Ook de verschillende financieel verantwoordelijken en politici die de moeite deden om mijn vragen te beantwoorden, bedankt! Tenslotte wil ik ook mijn promotor Herman Matthijs bedanken voor de vlotte samenwerking in moeilijke omstandigheden. Deze masterproef werd onder zijn begeleiding in absolute vrijheid gemaakt.

IV. Preambule Corona

De coronacrisis heeft het jaar 2020 goed door elkaar geschud. Bij het schrijven van deze thesis was de impact toch een belangrijke factor. Het vinden van respondenten voor het kwalitatief onderzoek alsook het verkrijgen van hun opinie was een moeilijk proces. De dataverzameling liep volledig online, wat zorgde voor heel wat vertraging. De respondenten in kwestie hebben immers een druk schema.

De huidige maatregelen hebben weinig effect gehad op de literatuurstudie. De grootste uitdaging van deze crisis was op mentaal vlak. Het plots wegvallen van het dagelijks leven als student in Gent kwam bijzonder hard aan. Hierdoor was de motivatie om tijdens de vele groepswerken en studiemomenten voor de examens ook te werken aan dit project laag. Ondanks deze feiten is het gelukt om de masterproef tijdig af te werken. Deze preambule werd in overleg tussen de student en de promotor opgesteld en door beiden goedgekeurd.

V. Lijst van gebruikte afkortingen

- ABB: Agentschap Binnenlands Bestuur
- AGB: Autonoom gemeentebedrijf
- APB: Aanvullende Personenbelasting
- B.S.: Belgisch Staatsblad
- BBC: Beleids- en beheerscyclus
- KI: Kadastraal inkomen
- OCMW: Openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn
- OOV: Opcentiemen Onroerende Voorheffing
- SIF: Sociaal Impuls fonds
- VVSG: Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten
- VZW: Vereniging zonder winstoogmerk

VI. Lijst van figuren en tabellen

<i>Figuur 1: exploitatie-ontvangsten per clustergroep van gemeenten - Belfius, 2019a</i>	11
<i>Figuur 2: Ontvangsten Vlaamse gemeenten 2007-2018 - Agentschap Binnenlands Bestuur, 2019</i>	12
<i>Figuur 3: Structuur van de belastingontvangsten - Belfius, 2019a</i>	13
<i>Figuur 4: Evolutie gemiddelde aanslagvoet 2013-2019 - Belfius, 2019b</i>	15
<i>Figuur 5: Evolutie Kadastraal inkomen & Opbrengst ui materieel en outillage - ABB, 2019</i>	15
<i>Figuur 6: Verdeling Werkingssubsidies 2019 - Belfius 2019b</i>	16
<i>Figuur 7: Ontvangen werkingssubsidies 2007-2018 - ABB, 2019</i>	17
<i>Figuur 8: Ontvangsten uit werkingssubsidies per inwoner volgens clustergroep 2018 - Belfius, 2019a</i>	18
<i>Figuur 9 Overzicht werkingssubsidies 2014-2018 per duizend - ABB, 2019</i>	18
<i>Figuur 10: Investeringsontvangsten 2007-2018 - ABB, 2019</i>	19
<i>Figuur 11: Verdeelcriteria van het Vlaams Gemeentefonds volgens het Decreet van 7 november 1990 - Devuyt et al., 2013</i>	23
<i>Figuur 12: Verdeelcriteria volgens het decreet uit 2002 - Devuyt et al., 2013</i>	24
<i>Figuur 13: Algemene werkingssubsidies naar soort - ABB, 2020</i>	31
<i>Figuur 14: Verdeling Gemeentefonds volgens Deens model - pwc, 2009</i>	33
<i>Figuur 15: Verklarende parameters voor ongelijkheid - Devuyt et al. 2013</i>	34
<i>Figuur 16: Overzicht van zes West-Vlaamse gemeenten en hun dotatie uit het Gemeentefonds</i>	63
<i>Figuur 17: Procentueel aandeel uit het Gemeentefonds van de zes gemeenten - eigen berekening met cijfers ABB</i>	64
<i>Figuur 18: Geconsolideerde schuld van de Vlaamse gemeentebesturen - Statistiek Vlaanderen, 2018</i>	65
<i>Figuur 19: Geconsolideerde schuld van de gemeentebesturen per inwoner (2018) - Statistiek Vlaanderen, 2018</i>	65
<i>Figuur 20: Overzicht schulden en ratio's (2017) van zes voorbeeldgemeenten - BDO, 2017 & Statistiek Vlaanderen 2020</i>	66

1. Inleiding

1.1 Probleemstelling

Op 30 september 2019 werd er een regeerakkoord bereikt voor de legislatuur van 2019-2024 tussen N-VA, CD&V en Open Vld. Een belangrijk onderdeel van deze beleidsbeslissingen betroffen de maatregelen ten aanzien van de lokale besturen. In België kennen we een vrij sterk gedecentraliseerd bestuursstelsel waar ook lokale besturen een kernrol in spelen. Sterker nog is dat de burger het gemeentebestuur vaak meer vertrouwt dan de Vlaamse regering of de Federale overheid (De Witte en Moesen, 2018). Johan Vande Lanotte (2020) noemt de gemeenten 'misschien' wel het belangrijkste politiek niveau als je kijkt naar waar mensen zich mee identificeren. Steden en gemeenten staan voor een groot deel zelf in voor hun financieringsbronnen, maar zijn tevens ook nog altijd afhankelijk van dotaties door de Vlaamse Overheid (Belfius, 2019a).

De belangrijkste dotatie van de Vlaamse overheid naar de steden en gemeenten is het Gemeentefonds. Het Gemeentefonds staat voor één vijfde van de totale jaarlijkse inkomsten van steden en gemeenten (De Rynck & Wayenberg, 2013; Belfius, 2019a). Het gaat hier om een voorwaardevrije subsidie. Steden en gemeenten kunnen via het Gemeentefonds zelf kiezen wat ze met hun subsidies zullen doen. De Vlaamse Regering geeft naar eigen zeggen de lokale besturen meer beleidsvrijheid (ABB, 2020a). Het Gemeentefonds heeft doelmatig een herverdelend karakter en zou de steden en gemeenten een eerlijke basisfinanciering moeten geven. Naar de visie van de Vlaamse Regering krijgt het Gemeentefonds een steeds grotere rol toegekend. Het fonds groeit jaarlijks 3,5%, een stuk hoger dan de inflatie (ABB, 2020). Waar ligt nu juist het probleem? Om het belang van het Gemeentefonds te kunnen duiden, moet dit gekaderd worden binnen het totaal aan ontvangsten van de Vlaamse steden en gemeenten. Hoewel dit fonds de voorbije decennia een sterke groei kende, blijft de kritiek op het verdeelmechanisme niet uit. Het fonds wordt vaak vergeleken met de doos van Pandora (Warnez, 2020). Het is een welkom geschenk voor de lokale besturen, maar het zorgt voor veel discussie en kritiek.

Het bestaande wetenschappelijk onderzoek naar de lokale financiering en heel specifiek naar het Gemeentefonds is beperkt en gedateerd. De bestaande onderzoeken met betrekking tot het Gemeentefonds dateren van 2009 en 2013. Aan de andere kant zien we dat de discussie rond het topic nog altijd sterk leeft, maar dat de chaos aan opinies en statistieken niet overzichtelijk is. Daarnaast wordt er te vaak vastgehouden aan een te rigide en statistische onderzoeksmethode. De realiteit toont dat deze weinig effect hadden op het debat. Het gebrek aan transparantie vanuit de Vlaamse overheid rond data in het verleden kan wel verklaren waarom het onderzoek tot op heden beperkt is. Via de recente

analysetools beschikbaar voor het publiek is dit probleem opgelost. Een aspect dat echter onderschat wordt, is de politieke rol alsook de rol van de financieel verantwoordelijken in het debat rond het Gemeentefonds. Hoewel zij hier dagelijks mee geconfronteerd worden, ontbreekt hun opinie en nog belangrijker hun invloed in bestaand onderzoek.

Deze paper heeft als doel om het debat rond het Gemeentefonds te schetsen. Daarnaast willen we ook de verschillende argumenten en statistieken onderzoeken om de hypothese correct te kunnen testen. We gaan na of het Gemeentefonds zoals deze nu bestaat nog opportuun is. Hebben de critici op het Gemeentefonds gelijk? Doet deze werkingssubsidie wel nog steeds wat het oogt te moeten doen? Door middel van een literatuuroverzicht willen we de rol van het Gemeentefonds en de evolutie ervan doorheen de tijd aanduiden. We zien een duidelijke stijgende vraag naar een aanpassing van het huidige Gemeentefonds. Het is een complex, gevoelig en ook uiterst belangrijk topic voor de toekomstige regeringsonderhandelingen (Van Herck, Vanthillo, De Rynck, Ballon, Coppens, De Weerd & Oosterlynck, 2019; De Ceuninck, 2017). We kozen voor een specifieke focus op de steden en gemeenten uit West-Vlaanderen om een aantal redenen. Deze provincie kent een divers aantal problemen die relevant zijn voor het debat rond het Gemeentefonds, namelijk vergrijzing, de kustgemeenten en veel open ruimte. We gaan via zes verschillende voorbeeldgemeenten, gebaseerd op de typologie van Belfius, na wat het belang van dit fonds is en hoe deze gemeenten er financieel voor staan.

1.2 Onderzoeksmethode

Het onderzoek is een combinatie van een overzicht van de bestaande literatuur over het Gemeentefonds en een eigen kwalitatief onderzoek. Via een survey en een aantal interviews werd nagegaan bij de zeven politieke partijen in het parlement alsook bij de financieel verantwoordelijken van diverse West-Vlaamse gemeenten wat hun opinie is over het Gemeentefonds. Door het uitbreken van de coronacrisis werden de fysieke interviews vervangen door online alternatieven (mail en survey).

2. Financiering van lokale besturen

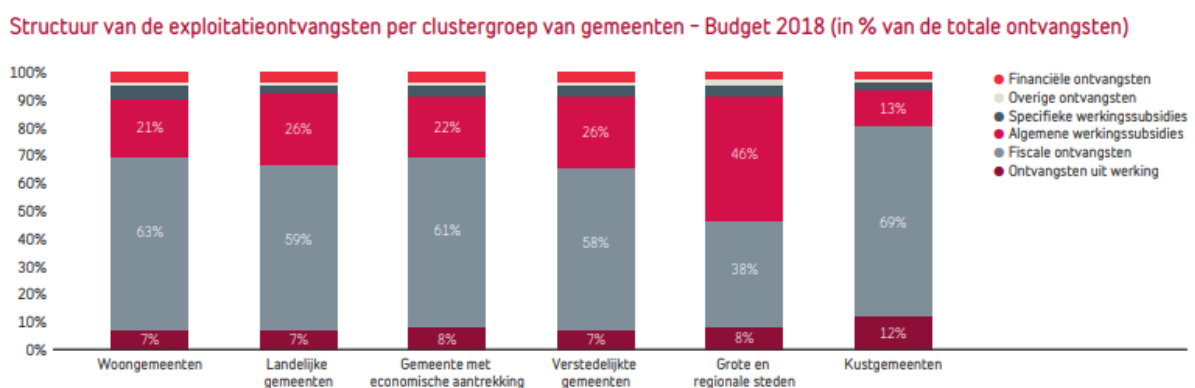
2.1 De financiële middelen van een gemeente

In dit onderdeel gaan we na uit welke financieringsbronnen de Vlaamse steden en gemeenten kunnen putten. Gemeenten halen hun werkingsmiddelen uit een aantal jaarlijkse ontvangsten die voor de nodige financiering zorgen (Belfius, 2019a). We kunnen hieronder de belastingen, de dotaties uit het Gemeentefonds en andere werkingsontvangsten rekenen. Deze ontvangsten zijn cruciaal om ieder jaar de diverse uitgaven te dekken zoals de werkingskosten, financiële lasten en de hoge personeelskosten

(Belfius, 2019a). We kunnen de ontvangsten van lokale besturen opdelen in drie belangrijke categorieën: de exploitatie-ontvangsten, de investeringsontvangsten en de uitzonderlijke ontvangsten (Belfius, 2019a).

De operationele ontvangsten staan in voor het grootste deel van de exploitatie-ontvangsten, namelijk 96,4% (Belfius, 2019a). Deze bestaan uit de ontvangsten vanuit de werking van de gemeente, denk aan huuropbrengst, dienstverlening etc. Daarnaast zijn er ook de fiscale ontvangsten die bij de bedrijven en gezinnen uit het lokale grondgebied worden gehaald. Belangrijk voor dit onderzoek zijn de algemene en specifieke werkingssubsidies zoals het Gemeentefonds. Tenslotte zijn er vaak nog een beperkt aantal andere operationele ontvangsten. De financiële of andere ontvangsten staan garant voor 3,6% van de exploitatie-ontvangsten (Belfius, 2019a). Hier gaat het meestal over ontvangsten uit financiële vaste activa. Een voorbeeld hiervan is winstdeelneming uit autonome gemeentebedrijven (AGB).

In de afbeelding hieronder ziet u een overzicht van de procentuele verdeling van de exploitatie-ontvangsten van de Vlaamse gemeenten (Belfius, 2019a).

Figuur 1: exploitatie-ontvangsten per clustergroep van gemeenten - Belfius, 2019a

Het jaarlijkse onderzoek naar de lokale financiering van de bank Belfius werkt telkens met een vrij uitgebreide clusteropdeling van steden en gemeenten. Hierdoor zijn verschillen in hun analyses zeer duidelijk op te merken. We zien bijvoorbeeld dat de cluster 'Grote en regionale steden' veel meer middelen haalt uit de algemene werkingssubsidies dan andere clusters. Dit komt doordat grootsteden als Antwerpen en Gent een voorafname krijgen binnen het Gemeentefonds. Een tweede opvallend element zijn de hogere fiscale ontvangsten van de kustgemeenten gekoppeld aan een lage dotatie uit de algemene werkingssubsidies. Ook in deze paper zullen we werken met de zes clustergroepen van Belfius. Deze worden uitgelegd in het volgende hoofdstuk.

2.1.1 Typologie van de gemeenten

Waarom is het belangrijk om steden en gemeenten te bekijken vanuit een cluster? Het zorgt voor statistisch relevante referentiegroepen die uiterst handig zijn bij benchmarking. Belfius ontwikkelde in 2018 een sociaaleconomische typologie van gemeenten op basis van statistisch onderzoek.

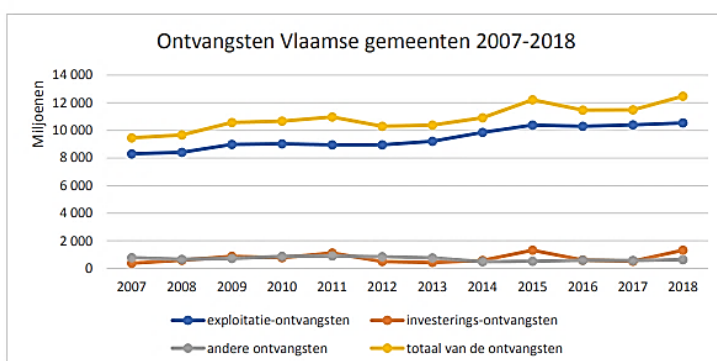
Daarnaast kent elke cluster eigenschappen die rekening houden met de lokale context en uitdagingen van de gemeenten (Belfius, 2018). Er werden 150 verschillende indicatoren gebruikt (demografie, inkomens, centrumfunctie, economische activiteit...) om tot 16 clusters te komen. Deze werden uiteindelijk gegroepeerd in de volgende zes clustergroepen:

1. Woongemeenten
2. Landelijke gemeenten
3. Centrumsteden en grote steden
4. Gemeenten met concentratie economische activiteit
5. Verstedelijkte gemeenten
6. Kustgemeenten

Deze typologie biedt een uitstekend uitgangspunt voor een financiële analyse van de lokale financiën. Voor een gedetailleerde beschrijving wordt er verwezen naar het onderzoek van Belfius (2018) rond de typologieën van gemeenten. Ook in eerder wetenschappelijk onderzoek werd al gebruik gemaakt van deze indeling (Devuyst et al., 2013)

2.1.2 Ontvangsten Vlaamse Gemeenten 2007-2018

In 2018 waren de exploitatie-ontvangsten goed voor meer dan 10,5 miljard euro (ABB, 2019). Het aandeel van de belastingontvangsten is in Vlaanderen 52% van de totale exploitatie-ontvangsten. Wanneer men dit vergelijkt met de ontvangsten uit werkingssubsidies zijn deze laatste een stuk lager: 35%. De Vlaming wordt sterk belast in de vorm van aanvullende personenbelasting en onroerende voorheffing (85,8% van de totale belastingen) (Belfius, 2019a).

Figuur 2: Ontvangsten Vlaamse gemeenten 2007-2018 - Agentschap Binnenlands Bestuur, 2019

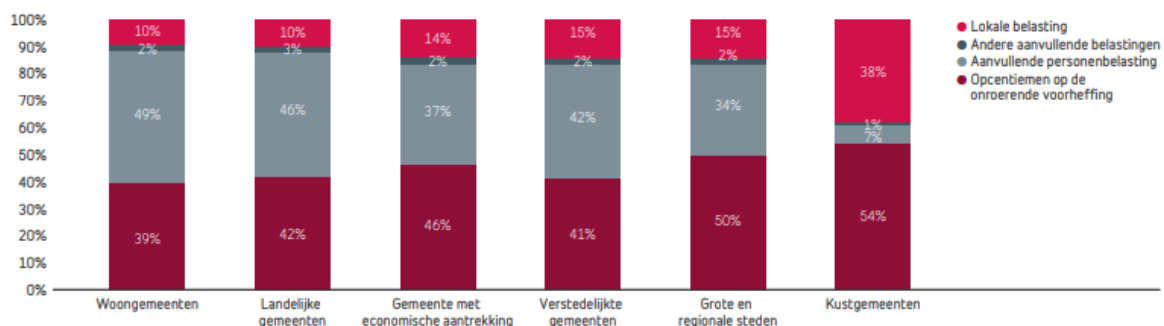
Het Agentschap Binnenlands Bestuur (2019) gaf in hun nota lokale financiën een duidelijk overzicht over de ontvangsten van Vlaamse gemeenten in de periode 2007-2018. Deze kenden een gestage groei met een terugval door de crisisjaren 2012, 2013 alsook 2016 en 2017. Deze hapering is vooral te wijten aan de lagere ontvangsten uit de aanvullende personenbelasting en de opcentiemen op de onroerende voorheffing (ABB, 2019).

2.2 Soorten ontvangsten

2.2.1 Exploitatie-ontvangsten: lokale fiscaliteit

De fiscale ontvangsten vormen de belangrijkste bron van financiering voor de Vlaamse lokale besturen, goed voor 40,8% van de totale ontvangsten in 2018 (ABB, 2019). Artikel 170 § 4 van de Belgische Grondwet stelt dat de gemeenten de mogelijkheid hebben om belastingen te heffen op de middelen van de belastingplichtigen (gezinnen en ondernemingen) (Belfius, 2019a). Lokale besturen hebben dus de bevoegdheid om ook gemeentebelastingen te innen bij hun inwoners. Er wordt in Vlaanderen gewerkt met het principe van de fiscale autonomie (Belfius, 2019a). Volgens ditzelfde artikel mag de federale wetgever de fiscale bevoegdheid wel beperken indien zij dit nodig acht, de fiscale autonomie is dus niet absoluut (ABB, 2019; Belfius, 2019a).

We kunnen de fiscale ontvangsten opsplitsen in twee categorieën: de aanvullende belastingen en de gemeentebelastingen. De aanvullende belastingen staan garant voor 85,8% van de fiscale ontvangsten (Belfius, 2019a). De lokale besturen kunnen een aanvullende belasting heffen op de belastingen van de federale staat, Vlaams gewest of de provincie (Belfius, 2019a). De aanvullende belastingen worden samen geïnd met de hoofdbelasting en nadien doorgestort naar de lokale besturen (Belfius, 2019a).

Figuur 3: Structuur van de belastingontvangsten - Belfius, 2019a

2.2.1.1 Aanvullende belastingen

De twee belangrijkste aanvullende belastingen zijn de opcentiemen op de onroerende voorheffing (OOV) (44,9%) en de aanvullende belasting op de personenbelasting (ABP) (38,7%) (Belfius, 2019a). De basis voor de roerende voorheffing is het kadastraal inkomen (KI). Tot 2017 werd er een belasting gevorderd van 2,5% op het kadastraal inkomen. Sinds 2018 is dit 3,97% geworden (Belfius, 2019a). Onder het KI wordt

geen werkelijk inkomen begrepen, maar een fictief inkomen dat overeenkomt met het gemiddelde jaarlijkse netto-inkomen dat het onroerend goed zou opbrengen voor de eigenaar (FOD Financiën, 2020). Dit valt te vergelijken met de jaarlijkse normale netto huurwaarde van het onroerend goed op het referentietijdstip 1 januari 1975 (FOD Financiën, 2020). Dit zou om de tien jaar herzien moeten worden, maar bij gebrek aan een perequatie wordt het KI ieder jaar aangepast met de index.

Het woord 'opcentiemen' verwijst naar de manier waarop de basisbelasting wordt berekend (Belfius, 2019a). De opcentiemen worden berekend op basis van de onroerende voorheffing die de Vlaamse overheid vordert. 1 opcentiem wordt gelijkgesteld aan 1 procent bovenop de basisheffing. Naast de opcentiemen is er ook de aanvullende belasting op de personenbelasting (38,7%) (Belfius, 2019a). Deze belasting wordt berekend op het bedrag van de personenbelasting dat de belastingbetaler verschuldigd is aan de hogere overheden, vandaar de term aanvullend. Deze belasting wordt meestal uitgedrukt in de vorm van een percentage (Belfius, 2019a). Het is aan de gemeenteraad om de aanslagvoet vast te leggen om een aanvullende belasting te heffen bij de bevolking (Belfius, 2019a).

De aanvullende belastingen kunnen dus sterk verschillen naargelang de gemeente. Dit komt door het verschil in de aanslagvoet alsook de grootte van de belastinggrondslag (Belfius, 2019a). De fiscale politiek van de federale overheid voor de personenbelasting en de onroerende voorheffing op het KI van de Vlaamse Overheid spelen hier dus een belangrijke rol (ABB, 2019). Het evolueren van deze belastingen is zeer gevoelig voor veranderingen die de verschillende overheden doorvoeren. De lokale besturen moeten zich telkens aanpassen naargelang de situatie. Wanneer een gemeente bijvoorbeeld vrij hoge inkomens heeft zal een lagere aanslagvoet volstaan om de gewenste middelen binnen te halen (Belfius, 2019). We zien dit terug bij de clustergroep 'kustgemeenten' waar de aanvullende personenbelasting relatief laag ligt. Tenslotte zijn er ook nog de zeldzamere opdecimen op de verkeersbelasting alsook enkele kleine gewestelijk heffingen, goed voor 2% van de totale fiscale ontvangsten (Belfius, 2019a).

Volgens ABB (2019) zijn de tarieven van de APB en de OOV de afgelopen jaren vrij stabiel gebleven. Wanneer er een kleine evolutie te zien is, valt dit meestal toe te schrijven aan politieke beslissingen. Zo zien we vaak een lichte tariefverhoging aan het begin van de bestuursperiode alsook een zeer lichte tariefverlaging op het einde van een bestuursperiode met de nieuwe verkiezingen in zicht (ABB, 2019). Hieronder wordt een overzicht gegeven van de evolutie van de APB en de OOV tussen 2013-2019 (Belfius, 2019b).

Figuur 4: Evolutie gemiddelde aanslagvoet 2013-2019 - Belfius, 2019b

Het gemiddeld aantal opcentiemen bleef sinds 2014 stabiel rond de 880, terwijl we een lichte daling zien bij de APB (Belfius, 2019b). Een uitgebreide lijst van de APB en de OOV van de periode 2008-2020 wordt in bijlage meegedeeld. De APB is doorheen de jaren vrij stabiel gebleven. We zien ook dat tot 2015 de ontvangsten uit de opcentiemen op de onroerende voorheffing bleef stijgen (ABB, 2019). Na 2015 kunnen we spreken van een beperkte terugval. Volgens ABB (2019) is dit te wijten aan een daling van het totale kadastraal inkomen vanaf 2016 (ABB, 2019). Een volgende reden is toe te schrijven aan de vrijstellingen van onroerende voorheffing op het KI van nieuw materiaal en outillage vanuit de Vlaamse overheid (ABB, 2019). Vanaf 2014 is men overgestapt tot het versneld afbouwen van het belastbaar KI op materiaal en outillage (ABB, 2019). In onderstaande tabel wordt de evolutie van het KI weergegeven.

	KI (kadastrer)	Groei %	KI uitvoerbare vorderingen	Groei %	Opbrengst uit mat & out
2011	4.177.934.558		4.186.249.113		180.157.378
2012	4.217.646.285	0,95%	4.217.375.630	0,74%	172.170.534
2013	4.229.738.908	0,29%	4.247.561.047	0,72%	166.843.443
2014	4.261.034.386	0,74%	4.261.179.523	0,32%	158.511.527
2015	4.286.666.728	0,60%	4.284.442.168	0,55%	148.538.192
2016	4.304.897.829	0,43%	4.270.686.814	-0,32%	126.738.882
2017	4.300.468.755	-0,10%	4.220.200.128	-1,18%	110.451.076
2018	4.316.755.736	0,38%	4.072.510.495	-3,50%	94.059.714

Figuur 5: Evolutie Kadastraal inkomen & Opbrengst uit materieel en outillage - ABB, 2019

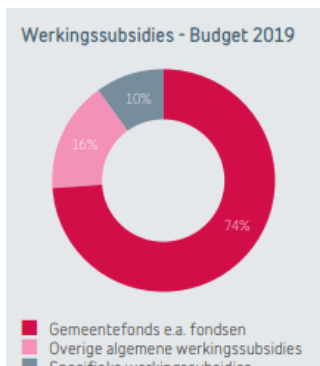
Hoewel het percentage van de aanvullende personenbelasting vrij stabiel bleef, zijn de opbrengsten dat niet. Dit zorgt vaak voor problemen bij lokale besturen met betrekking tot zekerheid van hun budgetten

(ABB, 2019). Volgens het Agentschap Binnenlands Bestuur (2019) is het inkohieringsritme van de personenbelasting door de federale diensten hierin een belangrijk gegeven. De gemeentelijke ontvangsten uit APB zijn sinds 2017 gekenmerkt door een achteruitgang. ABB (2019) geeft aan dat de ontvangsten in 2018 daalden tot 1,9 miljard euro. Een deel is toe te schrijven aan een bewuste keuze van de besturen om de tarieven te verlagen. ABB (2019) stelt echter dat we wellicht een effect zien van de vergrijzing. Ook de Tax shift heeft een effect op de ontvangsten (ABB, 2019).

2.2.1.2 Gemeentelijke belastingen

Naast de aanvullende belastingen kunnen gemeenten ook zelf eigen belastingen gaan vorderen bij hun bevolking die losstaan van de hogere overheden (Belfius, 2019a). In de gemeenteraad kan men de nodige belastingen uitwerken met de bijkomende tarieven (Belfius, 2019a). De soorten lokale belastingen zijn in Vlaanderen zeer divers. Belfius (2019a) haalt als voorbeeld de taks op huisvuilophaling en op tweede verblijven (zie kustgemeenten) aan.

2.2.2 Exploitatie-ontvangsten: werkingssubsidies

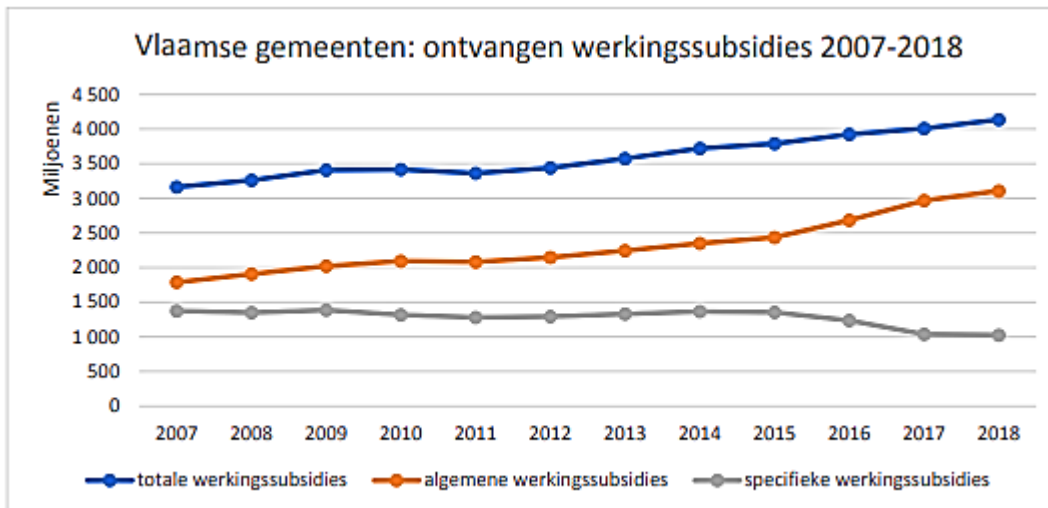

Figuur 6: Verdeling

Werkingsubsidies 2019 - Belfius 2019b

Een tweede bron van ontvangsten komt uit de werkingssubsidies vanuit de hogere overheid. In 2018 ging dit over een bedrag van 4,14 miljard euro (ABB, 2019). Belfius (2019b) toont via een cirkeldiagram de procentuele verhouding aan tussen de verschillende werkingssubsidies voor 2019. Het Gemeentefonds is zichtbaar het grootste aandeel van de werkingssubsidies (74%).

Volgens het Europees charter over de lokale autonomie wordt er aangemoedigd om vanuit de hogere overheid een algemene financiering te voorzien voor lokale besturen (Belfius, 2019a). Deze algemene financiering vinden we terug onder de vorm van werkingssubsidies. We kunnen een opdeling maken tussen enerzijds de algemene werkingssubsidies (89%) en de specifieke werkingssubsidies (11%). De eerstgenoemde is niet gelinkt aan specifieke doelstellingen, de laatstgenoemde hangt vast aan een aantal strategische doelstellingen vanuit de Vlaamse overheid (ABB, 2019; Belfius, 2019a). Onderstaande grafiek toont de ontvangen werkingssubsidies van de Vlaamse gemeenten in de periode 2007-2018. Opmerkelijk is dat doorheen de tijd de algemene werkingssubsidies belangrijker worden ten opzichte van de specifieke werkingssubsidies. Onder specifieke subsidies is de belangrijkste subsidie weggelegd voor de salarissen van het gemeentelijk onderwijzend personeel (ABB, 2019).

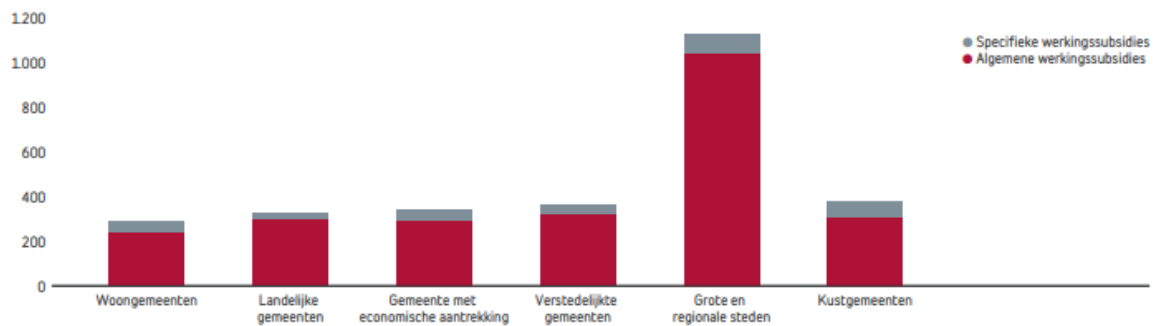
Figuur 7: Ontvangen werkingssubsidies 2007-2018 - ABB, 2019

Het belangrijkste element van dit onderzoek vinden we terug bij de algemene werkingssubsidies. Het Gemeentefonds vormt de belangrijkste werkingssubsidie voor de lokale besturen. In het volgende hoofdstuk wordt een bondig overzicht gegeven van de geschiedenis van dit fonds.

Volgens Belfius (2019a) heeft de algemene financiering twee doelstellingen. De eerste doelstelling betreft een garantieregeling voor een stabiele evolutie van de financiële middelen (Belfius, 2019a). Vanuit de Vlaamse decreten zijn de dotaties onderworpen aan een evolutiemechanisme die rekening houdt met de inflatie en de situatie van lokale besturen (Belfius, 2019a). Elk jaar wordt het Gemeentefonds verhoogt met 3,5%. Daarnaast wordt er door de garantie van de Vlaamse overheid vermeden dat gemeenten een terugval kennen in hun aandeel van de dotatie (tenzij bij een bestraffing) (Belfius, 2019a). Een terugval was in het verleden wel mogelijk.

Een tweede doelstelling gaat over het solidariteitsprincipe. De algemene financiering moet voor een horizontale herverdeling zorgen van de financiële middelen afhankelijk van het vermogen en de draagkracht van de gemeenten (Belfius, 2019a). Het Gemeentefonds deelt de Vlaamse gemeenten op in drie groepen: de grootsteden, de regionale steden en de overige gemeenten (Belfius, 2019a). Het grote discussiepunt bij het Gemeentefonds ligt bij de verdeling door middel van een voorafname van 42,9% voor Antwerpen en Gent, 15,75% voor de regionale steden en 41,35% voor de overige gemeenten. De verdelingscriteria houden rekening met het aantal inwoners, de grootstedelijke problematiek, centrumfunctie, de fiscale draagkracht, de bevolkingsdichtheid, sociale maatstaven en de open ruimte (Belfius, 2019). Op de onderstaande afbeelding is het meteen duidelijk dat de cluster 'Grote en regionale steden' het overgrote deel van de subsidies verkrijgt.

Ontvangsten uit werkingssubsidies (in EUR per inwoner) volgens clustergroep - Budget 2018

Figuur 8: Ontvangsten uit werkingssubsidies per inwoner volgens clustergroep 2018 - Belfius, 2019a

Volgens Belfius (2019a) is het aandeel van het Gemeentefonds goed voor 22% procent van de exploitatieontvangsten. In onderstaande tabel wordt een overzicht gegeven van de bestaande algemene werkingssubsidie van de Vlaamse overheid naar de gemeenten toe. ABB (2019) geeft aan dat deze tabel het stijgende belang van de algemene werkingssubsidies aantoont. Het is vanuit de Vlaamse overheid een beleidskeuze om de lokale besturen meer beleidsvrijheid te geven, met daaraan gelinkt de nodige extra financiële middelen (ABB, 2019).

Algemene werkingssubsidies naar soort	2014	2015	2016	2017	2018
Gemeentefonds - Hoofdotatie	2 246 693	2 324 545	2 404 861	2 496 291	2 583 662
Aanvullende dotatie Eliacompensatie	83 000	83 000	83 000	83 000	83 000
Aanvullende dotatie sectorale subsidies			130 391	130 391	131 010
Aanvullende dotatie centrumsteden				146378	151 502
Compensatie overdracht provinciale instellingen					23 820
Regularisatie vroegere contingentgesco's			332 598	332 598	332 598
Totaal algemene financiering	2 329 693	2 407 545	2 950 850	3 188 658	3 305 592
Jaarlijkse evolutie		3,3%	22,6%	8,1%	3,7%

Figuur 9 Overzicht werkingssubsidies 2014-2018 per duizend - ABB, 2019

In het volgende hoofdstuk wordt uitgebreid ingegaan op deze financiële middelen. Zoals ABB (2019) aangeeft is het soms moeilijk om uit de jaarlijkse budgetten van gemeenten deze cijfers af te leiden. In de bijlage vindt u een uitgebreid overzicht van alle West-Vlaamse gemeenten met hun werkingssubsidies voor het jaar 2019.

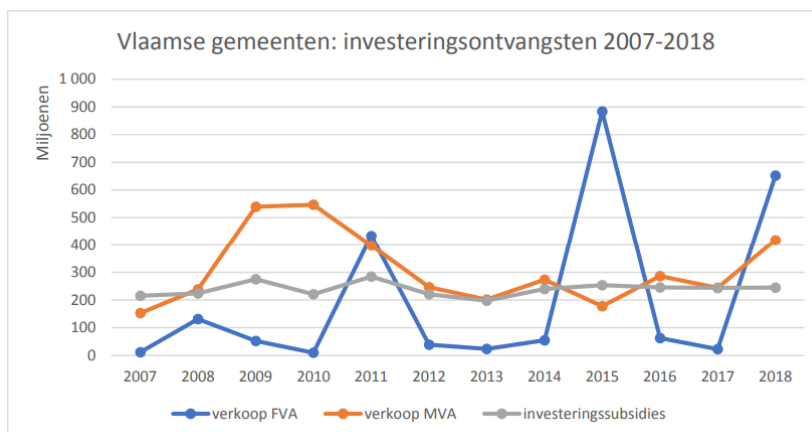
2.2.3 Exploitatie-ontvangsten: financiële ontvangsten & ontvangsten uit eigen werking

Naast de eerder besproken ontvangsten is er ook de groep van de 'financiële ontvangsten' (ABB, 2019). Belfius (2019a) beschrijft de financiële ontvangsten als de 'eigen' operationele middelen van de lokale besturen. De ontvangsten uit de eigen werking zijn weerkerende ontvangsten uit de opbrengst van concessie van het openbaar domein, geleverde diensten en uit de gemeentegoederen (verhuur, dienstverlening). De financiële ontvangsten bestaan grotendeels uit de terugbetaling van leningen uitgegeven aan derden (OCMW, politie...), de dividenden uit energie-intercommunales en het innen van interesten uit belegd kapitaal (Belfius, 2019a). In 2018 bedragen de financiële ontvangsten en de ontvangsten uit de werking respectievelijk 3,6% en 7,5% van de gemeenteontvangsten.

ABB (2019) ziet een sterk dalende tendens bij deze ontvangsten. ABB (2019) haalt hiervoor diverse redenen aan. In 2011 werd beslist om de Gemeentelijke Holding te vereffenen. De GH werd in 1996 overgedragen aan de bank Dexia (ABB, 2019). Toen deze vanwege de financiële crisis in 2008 in de problemen kwam, viel de dividendenstroom naar de Vlaamse gemeenten quasi volledig weg (ABB, 2019). Een nog grotere reden zijn de gedaalde dividenden uit de intergemeentelijke samenwerkingsverbanden, met op kop deze vanuit de distributienetbeheerders in de energiesector (ABB, 2019). Ook de vergoeding voor het kapitaal in relatie tot de intergemeentelijke samenwerkingsverbanden is gedaald van 600 miljoen euro in 2007 naar minder dan 300 miljoen euro in 2017 (ABB, 2019).

2.2.4 Investeringsontvangsten

In de studie van Belfius (2019a) ontbreekt één vorm van ontvangsten voor de lokale besturen: de investeringsontvangsten. Dit zijn ontvangsten die gemeenten halen uit de verkoop van financiële vaste activa, materiële vaste activa en de investeringssubsidies vanuit de Vlaamse overheid (ABB, 2019). Deze categorie kent een bijzonder inconsistent verloop zoals te zien uit de onderstaande grafiek.

Figuur 10: Investeringsontvangsten 2007-2018 - ABB, 2019

De investeringssubsidies vanuit de Vlaamse overheid zijn vrij stabiel en schommelen tussen 200 en 300 miljoen euro (ABB, 2019). Ook is te zien dat de ontvangsten uit de verkoop van financiële vaste activa beperkt zijn met enkele uitschieters. Deze pieken zijn het gevolg van een grote verkoopoperatie alsook een aantal desinvestering operaties in 2011, 2015 en 2018 (ABB, 2019). Tenslotte zijn er de opbrengsten uit de verkoop van materiële vaste activa, die over de jaren gespreid relatief stabiel bleven (ABB, 2019). Pieken zijn in dit geval te wijden aan de verkoop van rioolinfrastructuur door gemeenten (2009-2011) en de verkoop met betrekking tot de watersector (ABB, 2019). De inconsistenties zijn er dus door grote verkoopoperaties die dus niet frequent voorkomen, maar wel een grote invloed hebben op de analysegrafiek.

2.3 Trends bij de nieuwe Vlaamse gemeentebesturen

Eerder werden bij de grafieken al een aantal opmerkelijke trends besproken. In dit kort onderdeel bekijken we de algemene trend die zich voordoet volgens het ABB (2020b). Er werd aanvankelijk gedacht dat de nieuwe besturen hun aanvullende personenbelasting zouden verhogen als respons op de federale Tax shift, maar deze bleef uit (ABB, 2020b). Er is vooral sprake van hogere OOV-tarieven bij de nieuwe Vlaamse gemeentebesturen. Er zijn slechts 9 lokale besturen die hun APB verhoogd hebben (ABB, 2020b). Tegen de verwachting in hebben 18 gemeenten hun APB zelfs verlaagd (ABB, 2020b). Door deze tendens blijft de gemiddelde aanslagvoet van de APB op hetzelfde peil: 7,2%. Bij de OOV is een stijging op te merken in 2020 van 16.51 opcentiemen wat zorgt voor een gemiddelde aanslagvoet van 896.85 opcentiemen.

3. Het Gemeentefonds

Wat kunnen we nu juist verstaan onder het Gemeentefonds? Om te begrijpen wat het Gemeentefonds juist inhoudt, ontleden we kort even het historisch proces achter het fonds.

3.1 Het ontstaan van het Gemeentefonds

Het ontstaan van het Gemeentefonds kunnen we situeren in het jaar 1860. Deze kwam er ter compensatie van het opheffen van de toenmalige octrooirechten (Devuyst & Van Puyenbroeck, 2013). Dit was vergelijkbaar met douanerechten die geïnd werden aan de ingang van grote steden en gemeenten op de in- en uitvoer van een hele resem aan goederen (Verschuere & De Rynck, 2017). Vanaf de middeleeuwen tot het jaar 1860 hadden de Belgische lokale besturen een vrij uitgebreide fiscale autonomie (Segers, 2000). Elke entiteit koos er zelf voor welke goederen bij het binnengaan van de stadspoorten belast werden, ook de hoeveelheid werd autonoom beslist (Segers, 2000). Een belangrijk gevolg hiervan was de inconsistentie van het intergemeentelijk belastingsysteem. De verschillende rechten en belasting hoeveelheden verschilden vaak sterk tussen steden en plattelandsgemeenten. Deze octrooibelasting was

toen volledig onafhankelijk aan het fiscale beleid van de centrale overheid. Volgens Segers (2000) kunnen we de afschaffing van de octrooibelasting in het jaar 1860 dan ook zien als een bijzondere overwinning van de staatsfiscaliteit. De gemeentefinanciering werd ondergeschikt aan de centrale overheid.

Op 21 juli 1860 kwam de effectieve afschaffing van de octrooibelasting tot stand. De octrooirechten werden door de wetgever beschouwd als een belemmering voor de economische groei en waren dus niet langer wenselijk (Vaesen, 2008). In ruil voor deze opheffing kende de nationale staat een aangepast krediet toe aan steden en gemeenten (Vaesen, 2008; Verschuere et.al, 2017). Men doelde op een egalisatie van de gemeentelijke belastingen, en nog sterker, op een herverdelingsmechanisme waarmee men gemeenten met meer fiscale armoede wou gaan compenseren (Vaesen, 2008).

De afschaffing van de octrooirechten was volgens Segers (2000) één van de belangrijkste administratieve, maatschappelijke en vooral fiscale hervormingen uit de Belgische negentiende-eeuwse geschiedenis. Een beslissing die tot op de dag van vandaag nog voor veel discussie en onderhandelingen zorgt. Het betekende vooral het einde van een eeuwenlange gemeentelijke/stedelijke autonomie op financieel gebied, een nieuwe grote stap richting een binnenlandse eenheidsmarkt (Segers, 2000).

Het Gemeentefonds werd geboren: een fonds waarbij de centrale overheid bepaalt hoeveel geld de steden en gemeenten krijgen, afhankelijk van de situatie van de overheidsbelastingen en ontvangsten. Volgens Segers (2000) moeten we dit plaatsen in de context van een evolutie richting een markteconomie. De Belgische overheid wou een ééngemaakte economische en fiscale ruimte scheppen zonder enige vorm van handelsbelemmering. Alle steden en gemeenten kregen na de afschaffing een jaarlijkse dotatie uit het Gemeentefonds volgens de bij wet vastgelegde criteria (Segers, 2000). Het Gemeentefonds is volgens Devuyt et al. (2013) een handig middel om intergouvernementele transfers uit te voeren tussen enerzijds de centrale overheid (hier de gewesten) en anderzijds de lokale besturen (steden en gemeenten). Waarom gebruikt men deze manier van werken? Wat is de reden om te opteren voor centralisatie alsook een groot stuk autonomie te ontnemen van de lokale overheden? Een aantal verklaringen kunnen ontleed worden uit de economische '*fiscal federalism*' theorie voor het gebruik van deze geldtransfers (Devuyt et al., 2013).

Een belangrijk uitgangspunt met betrekking tot deze theorie is efficiëntie. De donerende overheid heeft een relatief efficiëntievoordeel bij het innen van fiscale ontvangsten omdat het zo de intergemeentelijke belastingcompetitie kan afzwakken (Devuyt et.al, 2013). Ook behoudt het de macht over een mogelijk herverdelingsbeleid waardoor inmenging door lokale besturen met tegenstrijdige doeleinden beperkt wordt (Devuyt et.al, 2013). Een grote keerzijde aan dit proces is volgens Devuyt et al., (2013) de steeds groeiende budgettaire kloof die ontstaat tussen de inkomsten/uitgavenverhoudingen van de centrale

overheid en het lokale bestuursniveau. Hoe gaan de overheden op termijn het steeds groeiende Gemeentefonds blijven financieren? Een vraag die veel politici bezighoudt.

Sinds het ontstaan van het fonds in 1860 tot aan de staatshervorming van 1989 kunnen we spreken van een Belgisch Gemeentefonds. In de lijn van de logica achter de staatshervorming werd het fonds naar de gewesten getransfereerd, met als gevolg de drie gelijkaardige fondsen onder het beheer van de gewesten: het Vlaams Gemeentefonds, het Waals Gemeentefonds en het Brussels Gemeentefonds (Vandamme, 2016). In 1964 spreken we pas echt van een fonds (Devuyst et.al, 2013). Het werd opgedeeld in een A-deel en een B-deel. Het A-fonds bestond uit 37% van het toenmalig totaalbudget en werd verdeeld onder vier (iets later vijf) grote steden: Antwerpen, Brussel, Gent, Luik en Charleroi. De resterende middelen waren voor de overige gemeenten. Al sinds het begin van het Gemeentefonds wordt er rekening gehouden met de bijzondere aard van centrumsteden (Devuyst et.al, 2013).

In het jaar 1976 werd het Gemeentefonds al gedeeltelijk geregionaliseerd. Devuyst et al (2013) stellen dat de jaarlijkse dotatie nog steeds ingeschreven stond op het federale budget van het Ministerie van Binnenlandse Zaken, maar de overheden uit de regio's kregen in werkelijkheid wel de beslissingsbevoegdheden over de verdelingscriteria van de fondsen (Devuyst et.al, 2013). Er zijn drie basisredenen die deze partiële regionalisering kunnen verklaren (Husson, 2008).

- 1) Het volledige dotatiemechanisme werd als verouderd aanzien en werd herbekeken.
- 2) Het Gemeentefonds bleek een uitstekend en belangrijk instrument te zijn in het streven naar een sterke regionalisering.
- 3) De tendens van de gemeentelijke fusiebewegingen zorgde ervoor dat de bestaande verdelingscriteria aan herziening toe waren.

Deze redenen zorgden ervoor dat een gedeeltelijke transfer naar de regionale niveaus een interessante optie was. Volgens Vaesen (2008) werd er in 1976 een verdeling gehanteerd op basis van de volgende drie gelijkwaardige criteria:

- 1) De grootte van de bevolking: hier is het duidelijk dat dit criteriapunt voordelig is voor Vlaanderen.
- 2) Het tweede criteriapunt betreft de oppervlakte van de gewesten. Hier is Wallonië in het voordeel.
- 3) Als derde criteriapunt kijken we naar de personenbelasting. Een belangrijk opmerking is dat deze in 1976 voordelig bleek te zijn voor het Brusselse gewest.

Na de wijzigingen in 1976 konden de drie gewesten hun eigen beleid vormgeven in de vorm van specifieke regio gebonden verdeelcriteria (Devuyst et.al, 2013). De bijzondere wet van 16 januari 1989 ter hervorming van de instellingen zorgde ervoor dat het Gemeentefonds volledig wordt overgebracht naar de regio's. De gewestregeringen waren vanaf toen het centrale orgaan met telkens een eigen regelgevend

kader (Devuyt et.al, 2013). Deze gewestregeringen zullen hierop volgend vrij snel hun eigen decreten lanceren om het eigen regelgevend kader bindend te maken voor de lokale besturen. Het Waals gewest lanceerde als eerste een decreet in 1989 (Devuyt et.al, 2013). Vlaanderen volgt het jaar daarop, Brussel pas in 1994. Vanaf hier gaan we verder met het Vlaams Gemeentefonds.

3.1.1 Decreet van 7 november 1990

Het is pas vanaf 1991 dat we echt van ‘het Vlaams Gemeentefonds’ kunnen spreken (Leroy, Doesselaere & De Saedeleer, 2010). Met het Vlaamse decreet van 7 november 1990 werd er een opdeling gemaakt tussen 3 groepen van steden en gemeenten (Devuyt et.al, 2013). Als eerste zijn er met Antwerpen en Gent de grootsteden, die op zichzelf al reeds 42.90% van het budget innamen. Ten tweede zijn er de centrumsteden met een bevolking tussen 50.000 en 150.000 inwoners, deze steden kregen 15,75% van het totale fonds. Het resterende bedrag van 41,35% ging naar de overige gemeenten uit Vlaanderen (Devuyt et.al, 2013; Leroy et.al, 2010). We zien hier voor het eerst de fel bekritiseerde voorafnamen terug voor de centrumsteden in de vorm van een Vlaams decreet. Devuyt et.al (2013) argumenteren dat deze voorafnamen dienen ter compensatie van de oversijpelings-effecten waarmee deze grootsteden vaak te maken hebben.

42,90 % voor de gemeenten met meer dan 150.000 inwoners (Antwerpen en Gent)	Te verdelen onder de gemeenten op basis van de onderlinge verhoudingen van hun aandelen in het gemeentefonds in 1990
a) 15,55 % voor de gemeenten met 50.000 tot 150.000 inwoners	40 % op basis van het bevolkingsaantal (+30 % op reële aandeel voor kustgemeenten)
	10 % op basis van de oppervlakte van de gemeente (+30 % voor kustgemeenten)
	5 % op basis van de bevolkingsdichtheid (+30 % voor kustgemeenten)
	10 % op basis van de actieve bevolking werkzaam in de gemeente (+30 % voor kustgemeenten)
b) 0,2 % bijkomend bestemd voor gemeenten met 100.000 tot 150.000 inwoners (op voorwaarde dat er een zeehaven ligt waar minimum 40 miljoen ton wordt verscheept. Uitsluitend Brugge komt hiervoor in aanmerking)	15 % volgens de omgekeerd evenredige opbrengst per inwoner van één percent aanvullende belasting op de personenbelasting (-30 % op het reële aandeel van de kustgemeenten). Dit betekent dat op basis van de inkohiering van de PB de waarde bepaald wordt van 1% van de APB per inwoner van de gemeente. Dit wordt vergeleken met de som van alle gemeentelijke opbrengsten. De gemeente ontvangt haar omgekeerd evenredig aandeel, de gemeente met inwoners met hoge fiscale draagkracht krijgt een klein aandeel en vice versa.
c) 41,35 % voor de gemeenten met minder dan 50.000 inwoners	15 % volgens de omgekeerd evenredige opbrengst per inwoner van 100 opcentiemen op de onroerende voorheffing (-30 % voor kustgemeenten)
	5 % uitsluitend voor de gemeenten met meer dan 10.000 inwoners volgens het aantal leerlingen en studenten die onderwijs volgen op het grondgebied van de gemeente met uitzondering van kleuter- en lager onderwijs (+30 % voor kustgemeenten)

Figuur 11: Verdeelcriteria van het Vlaams Gemeentefonds volgens het Decreet van 7 november 1990 - Devuyt et al., 2013

3.1.2 Decreet van 5 juli 2002

Voor een volgende wijziging gaan we terug naar het Decreet van 5 juli 2002 tot vaststelling van de regels inzake de dotatie en de verdeling van het Vlaams Gemeentefonds. Leroy, Doesselaere & De Saedeleer (2010) spreken hier van een grote hervorming. Volgens Devuyt & Van Puyenbroeck (2013) wijzigt het decreet van 5 juli 2002 op een aantal belangrijke vlakken de inhoud van het decreet van 7 november 1990. De wijziging had als doel om de bestaande middelen meer te gaan concentreren in het Gemeentefonds,

de lokale bestuurskracht en autonomie te bevorderen alsook het versterken van de subsidiariteit (Devuyst & Van Puyenbroeck, 2013).

De wirwar aan regels en verschillende fondsen vroeg om een herziening en vereenvoudiging. Belangrijk is dat het Investeringsfonds, het Vlaams Noodfonds en het Sociaal Impulsfonds (bijna) volledig opgingen in het Gemeentefonds, dat dus aan belang won (Leloup, 2004). Zoals eerder vermeld kregen de steden en gemeenten extra autonomie om met de gegeven middelen zowel de normale uitgaven als de nodige investeringsuitgaven te gaan financieren (Devuyst et al., 2013). Die nadruk op autonomie is heel belangrijk voor de lokale besturen, want elke gemeente heeft zijn eigen historie, structuur en toekomstige uitdagingen.

Centrumsteden en kustgemeenten: 40,8 %	30 % te verdelen onder de steden met minstens 200.000 inwoners (Antwerpen en Gent) op basis van het aantal inwoners.
	1,6 % voor de steden met 100.000 tot 200.000 inwoners (Brugge)
	6,2 % volgens het aantal inwoners in de volgende steden: Turnhout, Roeselare, Genk, Oostende, Hasselt, Sint-Niklaas, Kortrijk, Mechelen, Aalst en Leuven
Centrumfunctie: 8 %	2 % volgens het aantal inwoners in de volgende steden: Aarschot, Deinze, Dendermonde, Diest, Eeklo, Geel, Halle, Herentals, Ieper, Knokke-Heist, Lier, Lokeren, Mol, Oudenaarde, Ronse, Sint-Truiden, Tielit, Tienen, Tongeren, Vilvoorde en Waregem
	4 % volgens de actieve bevolking, tewerkgesteld in de gemeente
Fiscale armoede: 30,2 %	4 % volgens het aantal leerlingen en studenten dat onderwijs volgt op het grondgebied van de gemeente
	19 % te verdelen op basis van de omgekeerde evenredigheid van de totale opbrengst van de personenbelasting van de inwoners in de gemeente, exclusief de aanvullende belasting op de personenbelasting. Meer uitleg over deze formule vindt de lezer in tabel 6.
6 % voor open ruimten op basis van de oppervlakte bos, tuinen en parken, woeste gronden, gekadastreerde wateren, akkerland, recreatiegebieden en boomgaarden	11,2 % te verdelen op basis van de omgekeerde evenredigheid van het totale belastbare kadastrale inkomen op het grondgebied van de gemeente
Sociale maatstaven: 15 %	1 % volgens het aantal personen met een WIGW-statuuut, met uitzondering van de trekkers van een bestaanminimum
	4 % volgens het aantal werklozen met een lage scholingsgraad
	3 % volgens het aantal geboorten in kansarme gezinnen
	3 % volgens het aantal bewoners van sociale huurappartementen
	4 % volgens het aantal trekkers van een bestaanminimum

Figuur 12: Verdeelcriteria volgens het decreet uit 2002 - Devuyst et al., 2013

In het ontwerp van het decreet uit 2002 inzake het Gemeentefonds wordt aangegeven dat het zoeken naar maatstaven een moeilijke oefening was. Er werd in 2002 reeds toegegeven door Luc Bral dat de verdeling een betere wetenschappelijke grondslag had moeten krijgen (Ontwerp Decreet, 2002). Luc Bral legt uit dat het proces absoluut niet foutloos is. Hij stelt ook dat het verdeelsysteem niet zou werken zonder voorafname, want als men de verdeling zou doen zonder de bijzondere financiering zouden Antwerpen en Gent substantieel minder middelen krijgen (Ontwerp Decreet, 2002). Luc Bral erkent dat de zwakte van het nieuwe systeem er eigenlijk net voor zorgt dat het schrappen van een voorafname in de toekomst heel moeilijk wordt. Wanneer je het ontwerp van het Decreet uit 2002 nauwkeurig leest, valt al op te merken dat de toenmalige verdeelsleutel een aantal gebreken vertoonde tijdens de simulaties.

Wat was dan de ratio achter de hervorming? Volgens Jan Leroy (2016) wou men welvaartsvastheid creëren en vermijden dat de gemeentelijk fiscaliteit een te groot aandeel van de ontvangsten zou

innemen. Als gemeenten een te groot verschil kennen in fiscaliteit zou dit kunnen zorgen voor het lokken van inwoners uit naburige gemeenten (Devuyst et al., 2013). Ook vanuit sociaal oogpunt is het fonds belangrijk aangezien het naast de gemeenten ook een basisfinanciering is voor de OCMW 's (Devuyst et al., 2013). Volgens de regel krijgt het OCMW 8,0% vanuit het aandeel per stad/gemeente uit het Gemeentefonds, tenzij er tijdens onderhandelingen een ander verdeling werd afgesproken (Belfius, 2019).

Het decreet zorgt ook voor zekerheid voor de grote van de dotatie. Volgens art. 3 § 1 uit het decreet is de dotatie van het Vlaams Gemeentefonds telkens vastgesteld op een bedrag minstens gelijk aan de dotatie die werd uitgegeven in het vorige jaar vermeerderd met een evolutiepercentage (Decreet, 2002). Dit percentage volgt de procentuele verhouding (berekend tot op een honderdste van de eenheid) tussen het indexcijfer van de consumptieprijzen van de maand maart van het jaar voorafgaand aan het jaar van de nieuwe verdeling, en het indexcijfer van de maand maart van het jaar daarvoor (Decreet, 2002). Dit wordt dan vermeerderd met de geschatte reële groei van het bruto nationaal inkomen van het betreffende begrotingsjaar (Decreet, 2002). Afwijkend van de andere jaren bedroeg de dotatie voor het jaar 2003 uitzonderlijk 1.542.979.000 euro (Decreet, 2002).

Eerder werd dit, zoals in het decreet beschreven, berekend op basis van zowel de inflatie als de verwachte reële economische groei, maar dit was moeilijk te behouden (Leroy, 2016). Deze groeivoet was te laag en sinds 2005 is deze vastgelegd op 3,5 procent. De groeivoet zou in de toekomst echter een groot probleem kunnen vormen voor de Vlaamse begroting, zeker rekening houdende met de coronacrisis in 2020. Met dit vooruitzicht is het meteen ook duidelijk waarom er naast de kritiek op de verdeelcriteria ook vragen gesteld kunnen worden over de houdbaarheidsdatum van dit systeem. Belfius (2019) haalt eenzelfde redenering aan: *“Een van de belangrijkste uitdagingen voor de volgende gemeentelijke bestuursperiode is het vermogen van de Vlaamse regering om, in een gespannen budgettaire context, de forfaitaire groeivoet van 3,5 % te behouden”*.

3.1.3 Decreet van 23 december 2011

Op een volgende wijziging was het wachten tot het decreet van 23 december 2011. Volgens Ben Gillot (2012) drongen wijzigingen zich op omdat het decreet uit 2002 tekortschoot in een aantal gevallen. De Vlaamse overheid stelde vast dat er sterke verschillen bleken te zijn tussen enerzijds de geschatte en de uiteindelijke aandelen van besturen (Leroy et al., 2010; Ontwerp Decreet, 2011). Een ander probleem was dat sommige gegevens waarop de verdelingscriteria waren gebaseerd, niet meer goed aansloten bij de onderliggende parameter zoals oorspronkelijk geformuleerd in het decreet (Leroy et al., 2010). De wijzigingen hadden te maken met de sociale maatstaven. Concreet werden artikel 6 en 8 uit het decreet van 2002 gewijzigd. In artikel 6 paragraaf 1 werd punt 5 vervangen door een nieuwe opdeling:

5° 15% voor sociale maatstaven:

- a) 1% volgens het aantal personen met een voorkeursregeling in de ziekteverzekering, exclusief leefloners
- b) 4% volgens het aantal kortgeschoolde werkzoekenden met een werkloosheidsuitkeringsaanvraag
- c) 3% volgens het gemiddeld aantal geboorten in een kansarm gezin over drie jaar
- d) 3% volgens het aantal sociale huurappartementen
- e) 4% volgens het gemiddelde aantal personen dat recht heeft op een leefloon over drie jaar

In artikel 8 van hetzelfde decreet werd paragraaf 1 vervangen door:

1° de regelmatige leerlingen in het voltijds secundair onderwijs

2° de inschrijvingen in een opleiding in het hoger onderwijs met een diplomacontract;

3° de helft van het aantal financierbare leerlingen in het deeltijds kunstonderwijs;

4° de helft van het aantal hoofdelijk financierbare cursisten van de centra voor volwassenonderwijs.

Een gedetailleerde beschrijving van de wijziging kan u vinden in het 'Ontwerp van decreet tot wijziging van diverse bepalingen van het decreet van 5 juli 2002 tot vaststelling van de regels inzake de dotatie en de verdeling van het Vlaams Gemeentefonds' van 30 september 2011.

Het belang van deze opsomming slaat niet uitsluitend op de inhoud, maar wel op de politieke wil om aanpassingen te doen aan het Gemeentefonds indien nodig. Het is en blijft een fonds dat al jaren ter discussie staat, toch bleven grote wijzigingen jarenlang uit. De economische crisis van 2007-2009 zou mogelijks een verklaring kunnen geven waarom dit debat een tijd heeft stilgelegen. Veel ruimte en politieke wil om de lokale fiscaliteit te veranderen leek er niet te zijn.

3.1.4 Decreet van 3 juli 2015

Het decreet van 3 juli 2015 bracht de zeven bestaande sectorale subsidiestromen aan lokale besturen onder als een nieuwe aanvullende dotatie binnen het Gemeentefonds (Rekenhof, 2019). Het gaat over de volgende subsidiestromen: jeugd, cultuur, sport, flankerend onderwijsbeleid, ontwikkelingssamenwerking, integratie en kinderarmoedebestrijding. Het decreet van 2 december 2016 bracht een extra wijziging aan door ook de middelen van het Vlaams Stedenfonds voor de dertien centrumsteden aan het Gemeentefonds toe te voegen (Rekenhof, 2019). Met het decreet van 2015 worden de bestaande sectorale subsidieregelingen en de Vlaamse Beleidsprioriteiten beëindigd, uitgezonderd de regeling voor de Brusselse gemeenten en de faciliteitengemeenten in de Vlaamse Rand (Rekenhof, 2019). De Vlaamse beleidsprioriteiten hadden als doel om duidelijk de raakvlakken en samenwerking tussen de Vlaamse overheid en de lokale besturen aan te tonen. Via het intekenen op de vooropgestelde prioriteiten konden de steden en gemeenten aanspraak maken op subsidies (Rekenhof, 2019). Het is veelzeggend voor het Gemeentefonds dat ook de aanvullende dotaties meteen onder kritiek komen te staan.

Het Rekenhof (2019) concludeerde dat de Vlaamse regering de integratie van de zeven sectorale subsidiestromen in het Gemeentefonds niet zorgvuldig heeft uitgevoerd. Sterker nog is dat men voorafgaand te weinig de doelmatigheid van deze subsidies (nieuw systeem) heeft geëvalueerd. De opgestelde verdelingscriteria van deze inkanteling werden niet onderbouwd met valide en actuele criteria, daarnaast zou dit in de toekomst snel voor problemen kunnen zorgen aangezien het geen rekening houdt met evoluties (bv. in bevolking, belastbaar inkomen) (Rekenhof, 2019). Deze bedenking komt tijdens het hoofdstuk 'parlementaire vragen' terug. Belangrijk is ook dat het gebrek aan actualisatie botst met de Europese regelgeving, namelijk het Europees Handvest inzake lokale economie (Raad van State, 2015). Dit handvest stelt dat de financiering van de lokale besturen rekening moet houden met de groei van de kosten van het uitvoeren van hun bestuurstaken, iets wat dus niet overeenstemt in dit geval (Raad van State, 2015).

Het gebrek aan aanpassingsmogelijkheden en toekomstgerichte verdelingscriteria is een probleem dat meermaals voorkwam in het verleden, zo ook bij de inkanteling van het Stedenfonds (Raad van State, 2016). Op 20 april 2017 dienden twintig lokale besturen een beroep tot vernietiging in tegen deze inkanteling bij het Grondwettelijk Hof (Rekenhof, 2019). Het Grondwettelijk Hof nam hierin een vreemde beslissing en hield het bij advies tevens de decreetgever dat men *"bij een toekomstige verdeling van de financiële middelen rekening dient te houden met de actualiteitswaarde van de in aanmerking genomen gegevens"* (Grondwettelijk Hof, 2018).

Minister Homans heeft haar beleid al verschillende malen moeten verdedigen. Wat was nu juist de bedoeling van dit decreet van 3 juli 2015? De integratie van de subsidies in het Gemeentefonds geeft volgens het Rekenhof (2019) uitvoering aan de beleidsintentie van de Vlaamse Regering om de lokale besturen meer autonomie te geven. Autonomie, bevoegdheden en verantwoordelijkheid is iets wat de lokale besturen zonder tegenspraak met open armen ontvangen. Minister Homans (2015) stelt dat de Vlaamse regering wil *'schrappen in de overdreven regulering en verkokering en zo zorgen voor meer beleidsvrijheid voor de gemeenten'*. De minister wou hiermee reageren op de kritiek dat de regulering, te centralistisch, te bureaucratisch en te verkokerd was (Homans, 2015). Onder verkokerd kan men begrijpen dat verschillende niveaus langs elkaar heen werken in plaats van samen te werken.

Het decreet volgt ook het voornemen van de Vlaamse overheid om de financiële stromen van Vlaanderen naar steden en gemeenten te vereenvoudigen (Rekenhof, 2019). Gebrek aan transparantie en duidelijkheid waren in het verleden dan ook een hindernis voor de lokale besturen. De Vlaamse gemeenten krijgen meer vrijheid en mogen de ontvangsten uit het fonds naar eigen beleid gebruiken (Lemmens, 2017). Zoals eerder vermeld blijven de Brusselse gemeenten en de facilititeitengemeenten

(Drogenbos, Linkebeek, Kraainem, Sint-Genesius-Rode, Wemmel en Wezembeek-Oppem) vaak voor problemen zorgen met betrekking tot nieuwe regelgeving (Mares, 2009).

Het verhaal van de faciliteitengemeenten ligt gevoelig in Vlaanderen, vooral met betrekking tot het integratie en taal debat. De bestaande taalregeling werkt de verfransing in de hand, iets wat de Vlaamse regering (vooral de Vlaams nationalisten) niet graag zien gebeuren (Mares, 2009). De afschaffing van deze faciliteiten is echter enkel mogelijk met een federale grondwetswijziging, een bijzonder complex proces (Mares, 2009). De taalwetgeving in deze gemeenten wordt wel strikt gecontroleerd, mede door de omzendbrief Peeters die het taalgebruik in gemeentebesturen reguleert (Mares, 2009; Omzendbrief Peeters, 1997).

Ook het decreet van 3 juli 2015 werd gecontroleerd door het GWH. Het Grondwettelijk Hof (2017) vernietigde met het arrest van 18 mei de integratie van de sectorale subsidies in het Gemeentefonds. Lemmens (2017) verklaart dat de voorgestelde regeling niet van toepassing was op de 6 randgemeenten, wat zorgt voor een onverantwoorde discriminatie. Waar het decreet wel zorgt meer vrijheid en een vermindering van de chaos aan subsidies, vielen de faciliteitengemeenten rond Brussel wel uit de boot (Lemmens, 2017). In tegenstelling tot de andere Vlaamse steden en gemeenten moesten de faciliteitengemeenten wel nog telkens het proces van subsidieaanvragen doorlopen (Lemmens, 2017). Volgens het Grondwettelijk Hof (2017) zorgt deze regeling voor een schending van het gelijkheidsbeginsel en creëert het een ongerechtvaardigde discrepantie. Om geen chaos te creëren werden de vernietigde bepalingen wel behouden tot het decreet van 2018 (Rekenhof, 2019). Uiteindelijk werden de vernietigde bepalingen hersteld, nu gelden de regels ook voor de zes randgemeenten (Rekenhof, 2019; Decreet 22 december 2017).

We zien dus de grootte en het belang van het Gemeentefonds met de jaren toenemen. Er kan gesproken worden van een centralisatie van bestaande fondsen, dotaties en subsidies in het Gemeentefonds. Een voordeel hieraan is dat het voor zowel de Vlaamse overheid en nog belangrijker de lokale besturen veel overzichtelijker is. Natuurlijk kan men ook de vraag stellen of deze centralisatie niet deels is om de indruk te wekken dat het fonds een sterke groei kent.

3.2 Huidige verdelingscriteria

In 2015 deden professor Christiaens en collega's onderzoek naar de financiering van de lokale overheden. In dit onderzoek werden de verdeel criteria van het Gemeentefonds gedetailleerd beschreven. Hieronder vindt u een overzicht van de huidige percentages.

Elk jaar krijgen de steden en gemeenten een vastgesteld bedrag uit het Vlaams Gemeentefonds dat minstens gelijk is aan de vorige dotatie met een verhoging van 3,5% (Christiaens et al., 2015). Het

Gemeentefonds kent verschillende criteria (ABB, 2020). De criteria van het Gemeentefonds steunen op de bijzondere financiering voor centrumsteden en kustgemeenten, de centrumfunctie, de fiscale armoede, de open ruimte en de sociale maatstaven. Het fonds bevat ook een basisfinanciering voor de OCMW 's, die bedraagt automatisch 8% van het gemeentelijk aandeel, tenzij anders beslist door de lokale overheden (ABB, 2020). Agentschap Binnenlands Bestuur heeft een aantal handige overzichtstabellen gemaakt waar per gemeente de verdeling duidelijk gemaakt wordt (bijlage 5).

1. Basisfinanciering

40,96% bestaat uit de voorafnames of de bijzondere financiering voor de centrumsteden en de kustgemeenten.

- a. 29.92% gaat naar steden met 200.000 inwoners of meer: Antwerpen en Gent
- b. 1,6% gaat naar Brugge
- c. 1,1 % gaat naar Leuven
- d. 2% wordt voorzien voor de provinciesteden
- e. 0,99% wordt voorzien voor de kustgemeenten
- f. 5,3% % gaat naar de centrumsteden

2. Centrumfunctie

7,97% van de middelen wordt verdeeld volgens de parameter centrumfunctie.

- a. 3,98% voor de tewerkgestelde bevolking
- b. 3,98% voor leerlingen secundair en hoger onderwijs + 1/2 DK + 1/2 OSP

3. Fiscaliteit

30 % van de middelen is gebaseerd op het fiscaal vermogen, namelijk de waarde van de APB (18,97%) en het belastbaar KI (11,17%).

4. Open ruimte

5,98% wordt verdeeld op basis van bos, tuin, park, grasland akkerland etc.

5. Sociale maatstaven

Tenslotte zijn er ook nog de sociale maatstaven die goed zijn voor 14,95% van de dotatie. 3,98% voor leefloners, 2,99 procent voor sociale huurappartementen, 2,99 procent voor geboorten in kansarme gezinnen, 3,98% voor werklozen en 1% voor WIGW. De dotatie van 2019 bedroeg 2 674 091 000 euro (ABB, 2020). Voor een uitgebreide uitleg van de parameters wordt verwezen naar het voorontwerp van het decreet.

De gegevens uit het overzicht zijn van het jaar 2019. Daarnaast bestaan er nog vier aanvullende dotaties die geïntegreerd werden in het Gemeentefonds (ABB, 2020).

1. Aanvullende dotatie Elia-compensatie

In 2008 werd beslist door de Vlaamse Regering om een dotatie toe te voegen aan het Gemeentefonds om de lokale overheden te compenseren voor de Elia-taks. Dit was een federale belasting op de elektriciteitsdistributie via netwerkbeheerder Elia. Het was een heffing op het elektriciteitsverbruik van bedrijven en gezinnen. De compensatie vangt het dividendverlies van de gemeenten op. Het gaat om een jaarlijks vast bedrag (niet geïndexeerd) van 83 miljoen euro (ABB, 2020).

2. Aanvullende dotatie sectorale subsidies

In 2016 werd beslist om zeven Vlaamse sectorale subsidies te integreren in het Gemeentefonds.

- Subsidie voor lokaal jeugdbeleid
- Subsidie voor lokaal cultuurbeleid
- Subsidie voor lokaal sportbeleid
- Subsidies voor integratie
- Subsidie voor bestrijding kinderarmoede
- Subsidie voor gemeentelijke ontwikkelingssamenwerking
- Subsidie voor flankerend onderwijsbeleid

Deze subsidies zijn niet meer geoormerkt, er is dus geen rapporteringsverplichting meer. De bedragen zijn vastgelegd op basis van het aandeel uit 2014 en worden niet geïndexeerd. Het gaat over een bedrag van 131 009 724,20 euro in 2019 (ABB, 2020).

3. Aanvullende dotatie centrumsteden

In 2017 werden de middelen uit het Stedenfonds (voorwaardenvrij) toegevoegd aan het Gemeentefonds. Opvallend is dat deze wel jaarlijks groeit met 3,5%. Van deze dotatie gaat 75% naar Antwerpen en Gent. De overige 15% is voorzien voor de resterende centrumsteden op basis van bevolkingsaantallen (bv. Brugge, Leuven, Hasselt...). De dotatie in 2019 bedroeg 156 805 000,00 euro (ABB, 2020).

4. Aanvullende dotatie provinciale instellingen

Tenslotte is de recentste toevoeging aan het Gemeentefonds de dotatie voor de provinciale instellingen in 2018. Zeven gemeenten (bv. Waregem) die provinciale instellingen overnamen kunnen beroep doen op deze dotatie. Het gaat om een bedrag van 24 233 613,44 euro (ABB, 2020).

Verderop vindt u een overzicht van de algemene werkingssubsidies in 2020 inclusief de nieuwe maatregelen uit het regeerakkoord 2019-2025. Deze wordt besproken in het volgende hoofdstuk.

<i>Algemene werkingssubsidies naar soort (in duizend euro)</i>	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Gemeentefonds - hoofdotatie	2 246 693	2 324 545	2 404 861	2 496 291	2 583 662	2 674 091	2 767 685
Aanvullende dotatie Eliacompensatie	83 000	83 000	83 000	83 000	83 000	83 000	83 000
Aanvullende dotatie sectorale subsidies			130 391	130 390	131 010	131 010	131 010
Aanvullende dotatie centrumsteden				146 378	151 502	156 805	162 294
Compensatie overdracht provinciale instellingen					23 819	23 919	23 919
Regularisatie vroegere contingentgesco's			332 598	332 598	332 598	332 598	332 598
Dotatie responsabiliseringsbijdrage							130 805
Dotatie open ruimte							31 198
Totaal algemene werkingssubsidies	2 329 693	2 407 545	2 950 850	3 188 657	3 305 591	3 401 423	3 662 508
Jaarlijkse evolutie		3,3%	22,6%	8,1%	3,7%	2,9%	7,7%

Figuur 13: Algemene werkingssubsidies naar soort - ABB, 2020

3.3 Regeerakkoord 2019-2024

In het regeerakkoord 2019-2024 werd de nadruk gelegd op de algemene werkingssubsidies waar het Gemeentefonds toe behoort. De blijvende jaarlijkse groei van het Gemeentefonds werd gewaarborgd. Er werd 417 miljoen extra financiering beloofd tegen 2025. Daarnaast is er ook de expliciete vraag naar een nieuwe en vrijwillige fusieronde aangemoedigd door schuldovername en een garantieregeling voor het Gemeentefonds. Er werd aangekondigd dat er naast het Gemeentefonds ook een bijkomende algemene financieringslijn zou worden opgebouwd voor het beheer van open ruimte. Belangrijk voor de lokale besturen is dat de Vlaamse overheid ook tussenkomt voor de helft van de responsabiliseringsbijdrage (Vlaams Regeerakkoord, 2019).

Volgens Alex Verhoeven (2019) van het VVSG is het een gemiste kans dat er opnieuw geen evaluatie en bijsturing van het Gemeentefonds werd aangekondigd. De extra middelen voor de open ruimte zijn een eerste stap in de goede richting (Dries in Debast, 2019). Volgens Leroy (2019b) gaat het tegen 2024 over maximaal 190 miljoen euro extra. Het bedrag wordt verdeeld onder alle gemeenten behalve de dertien centrumsteden (Leroy, 2019b). Het gaat om extra algemene financiering zonder oormerking. Vanuit VVSG wordt er betreurd dat een groot deel van de algemene financiering niet geïndexeerd wordt, wat dus op termijn zorgt voor relatief minder middelen (Verhoeven, 2019). Het VVSG is dus licht positief over het nieuwe regeerakkoord, maar maakt ook de nodige kanttekeningen.

Belangrijk om te vermelden is dat Minister Somers (2019) in het Vlaams Parlement verwees naar vier nieuwe subsidiestromen: de responsabiliseringsbijdrage, open ruimte, uitbreiding grootstedelijke problematiek en een voorafname voor kleinstedelijke gemeenten met een belangrijk mobiliteitsknooppunt. De Vlaamse Regering neemt dus serieuze inspanningen om de druk van de lokale

besturen wat weg te nemen. Er valt niet te ontkennen dat er extra middelen komen voor lokale besturen, maar volgens het VVSG, oppositie en lokale besturen kan het nog een stuk beter.

3.4 Bestaand onderzoek

In dit hoofdstuk wordt een overzicht gegeven van het beperkte onderzoek dat bestaat rond het Gemeentefonds. Beide onderzoeken gaven aan dat er wel degelijk problemen zijn met de verdelingscriteria. We kunnen spreken van vrij gedateerde literatuur over het Gemeentefonds, maar toch is het interessant om de conclusies mee te nemen. Een aantal van de gemaakte vaststellingen zijn ook vandaag nog steeds relevant.

3.4.1 Overheidsopdracht pwc

In 2009 kreeg pwc de overheidsopdracht van de Vlaamse regering om een analyse te maken over de toenmalige verdeling van het Gemeentefonds. Een kritische opmerking die Geert Bourgeois destijds zelf maakte, betrof de beperkte tijd die het consultancybureau destijds kreeg: 40 werkdagen. Voor een uitgebreid statistisch onderzoek over een dergelijk belangrijke zaak is dit op zijn minst vreemd te noemen. Ondanks de beperkte werktijd is pwc er toch in geslaagd om een relatief uitgebreide analyse naar voor te brengen. Het doel van het rapport was om de verdelingscriteria te evalueren en zodoende voorstellen te formuleren voor een mogelijke hervorming van het Gemeentefonds (pwc, 2009). De studie toonde aan dat de gemiddelde Vlaamse gemeente maar beperkte middelen haalt uit het fonds in tegenstelling tot Antwerpen en Gent. Pwc (2009) haalt aan dat je de vergelijking enkel kan maken als er ook gekeken wordt naar het uitgavepatroon. Deze zijn vrij homogeen.

Pwc (2009) stelt wel dat kleinere gemeenten duidelijk lagere gemiddelde uitgaven hebben dan de grootsteden. Het verdeelmechanisme houdt vooral rekening met het aantal inwoners en de demografische socio-economische kenmerken, maar niet met het bestedingspatroon van de gemeenten (pwc, 2009).

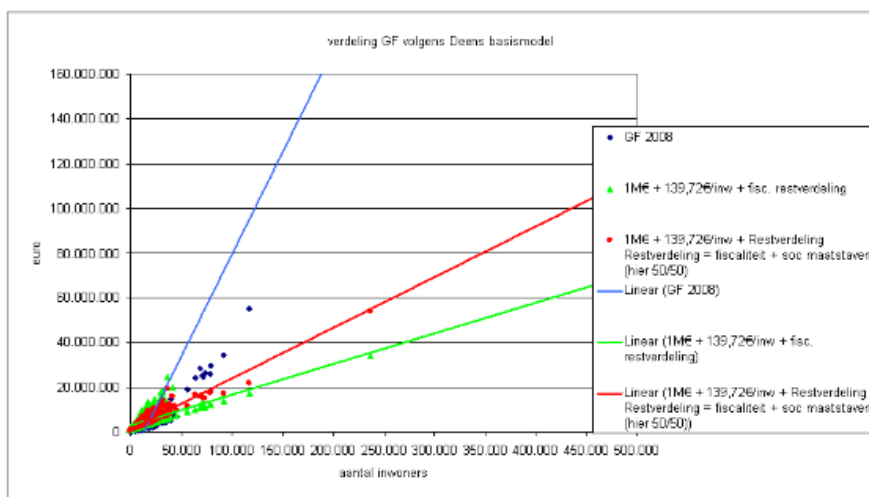
Er wordt vanuit het Gemeentefonds een stijgend bedrag toegekend aan gemeenten wanneer hun inwonersaantal stijgt (pwc, 2009). Pwc (2009) verwijst hiervoor naar de bijzondere financiering. Als men dit even buiten beschouwing laat en kijkt naar de algemene financiering, is er sprake van een sterke herverdeling naar een aantal gemeenten toe, niet noodzakelijk naar de grotere gemeenten. De algemene financieringsparameters waren fiscale armoede, open ruimte, centrumfunctie en sociale maatstaven. Pwc (2009) stelde vast dat de kleinere gemeenten vooral genieten van de parameters fiscale armoede en open ruimte, terwijl dat voor de grotere steden de parameters centrumfunctie en sociale maatstaven is. Er kan geconcludeerd worden dat er weinig tot geen herverdeling is tussen grote en kleine gemeenten. Pwc (2009) gaf aan dat de herverdeling vooral gebeurt tussen gemeenten van dezelfde grootte.

Pwc (2009) concludeerde dat het Gemeentefonds wel degelijk een herverdelend karakter heeft, maar vooral tussen kleinere gemeenten. Het mechanisme zorgt met de bijzondere financiering voor relatief meer middelen voor de grootsteden, centrumsteden, provinciesteden en kustgemeenten. Er wordt ook gewezen op de veelheid aan parameters die elkaars herverdeling tegenwerken. Pwc (2009) keek in hun onderzoek naar mogelijke optimalisaties. De volgende opties werden voorgesteld:

Optie 1: Antwerpen en Gent uit het verdeelmechanisme halen en in een apart fonds onderbrengen. Op deze manier wordt hun invloed op de algemene financiering minder groot. Pwc (2009) argumenteert dat dit twee effecten zou hebben. De bijzondere financiering zou rechtstreeks worden toegekend aan Antwerpen en Gent en de socio-economische kenmerken worden niet meer meegerekend in de algemene financiering. Er werden verschillende berekeningswijzen uitgewerkt en er werd besloten dat een apart fonds de zwakheden van het verdeelmechanisme niet kon oplossen. Optie 1 is enkel valabel als men ook alle parameters herwerkt.

Optie 2: Herverdelend mechanisme van het huidige fonds versterken (zie parameters). Deze optie bekijkt een sterkere herverdeling op basis van fiscale armoede. Er werd gekeken naar de verschillen in belastbare grondslag (APB en OOV) van de gemeenten. In dit systeem zouden er extra middelen komen voor gemeenten die onder het gemiddelde scoren om een herverdelend effect te creëren. Voor een uitgebreide uitleg wordt verwezen naar de bijlagen van het pwc-onderzoek.

Optie 3: Deel van het Gemeentefonds vast maken aangevuld met een beperkt aantal parameters voor het aanvullend variabel deel. Deze optie bekijkt de mogelijkheid van een verdeling met een basisbedrag per gemeente aangevuld met een verdeling op basis van fiscaliteit en sociale parameters. Er wordt verwezen naar verdeelmechanismen uit andere landen zoals Denemarken en Nederland. Wanneer de oefening gemaakt wordt volgens Scandinavisch model ziet de verdeling er als volgt uit:

Figuur 14: Verdeling Gemeentefonds volgens Deens model - pwc, 2009

Deze optie zorgt voor een sterke herverdeling naar de kleinere gemeenten omdat de bijzondere financiering wegvalt (pwc, 2009). Er wordt gewerkt met een vast bedrag aangevuld met het gemiddelde bedrag uit het huidige Gemeentefonds vermenigvuldigd met het aantal inwoners:

Vast tarief van 1 miljoen euro + 139 euro * aantal inwoners van de gemeente

Het resterend bedrag wordt herverdeeld op basis van de parameter fiscaliteit (APB en OOV). Pwc (2009) concludeerde dat deze optie vooral voordelig is voor de kleinere gemeenten omdat de centrumfunctie niet langer gevaloriseerd wordt. Er wordt in dit systeem gewerkt met een lineaire voorafname voor elke gemeente aangevuld met een dotatie op basis van bevolking en fiscaliteit.

3.4.2 Ongelijkheidsanalyse van de Belgische gemeentefonds

In 2013 werd door Devuyst et al. een onderzoek gedaan naar de Belgische Gemeentefonds: het Waalse, Vlaamse en Brusselse Gemeentefonds. Er werd geconcludeerd dat er sterke conceptuele gelijkenissen te zien zijn tussen de verschillende fondsen. De parameter centrumfunctie is sterk aanwezig bij het Waalse en Vlaamse fonds, maar minder in het Brusselse fonds mede door de specifieke Brusselse grootstedelijke entiteiten (Devuyst et al., 2013). De parameter rond fiscaliteit is terug te vinden in de drie fondsen. In dit onderzoek wordt de focus gelegd op het Vlaams Gemeentefonds.

Om de ongelijkheid van het Vlaams Gemeentefonds aan te tonen werd gewerkt met een vaak gebruikte maatstaf voor ongelijkheid: de Gini-coëfficiënt. Er werd geconcludeerd dat de ongelijkheid in Vlaanderen het grootst was. De verklaring van deze ongelijkheid is volgens Devuyst et al. (2013) te vinden bij de sterke bevoordeling van centrumsteden. Volgens hun onderzoek wordt 86,16% van de ongelijkheid verklaart door de component 'centrumfunctie'.

criterium	Vlaanderen
Gini-coëfficiënt	0,3979
Centrumfunctie	86,16 %
Fiscale draagkracht	2,45 %
Sociale criteria	12,27 %
Landelijkheid/open ruimte/oppervlakte	-0,88 %
Andere (min. dotatie Waals Gewest)	-

Figuur 15: Verklarende parameters voor ongelijkheid - Devuyst et al. 2013

Het onderzoek geeft aan dat wanneer men de herverdelende werking van het Gemeentefonds grondig wil evalueren, men rekening moet houden met de multidimensionale uitgangspunten die telkens het

product zijn van een tijdelijke politieke consensus (Devuyst et al., 2013). In het eigen onderzoek wordt dit verder onderzocht. Er kan gesteld worden dat er meermaals zowel uit wetenschappelijke als politieke hoek bewezen is dat het Gemeentefonds een aantal problemen kent. De grote voorafnamen en de verouderde parameters staan onder sterke druk.

4. Eigen onderzoek

In dit onderdeel gaan we de inzichten vanuit de literatuurstudie combineren met eigen kwantitatief, maar vooral kwalitatief onderzoek. We zien in de wetenschappelijke literatuur dat kwalitatief onderzoek ontbreekt rond het Gemeentefonds. Een vreemde tendens, aangezien de wijzigingen in het verleden vaak als reactie kwamen van de politieke, wetenschappelijke en publieke opinie. Bijgevolg probeert deze paper een meerwaarde te bieden.

4.1 Politieke opinie

De financiering van lokale besturen is enorm afhankelijk van de politieke wil en opinie. Het is daarom ook cruciaal voor dit onderzoek om de actuele standpunten van de Vlaamse partijen mee te nemen. Er werd contact opgezocht met de volgende Vlaamse partijen: N-VA, sp.a, Open Vld, Groen, Vlaams Belang, CD&V en PvdA. Om respondenten te vinden die thuis zijn in dit onderwerp werd er vooral gefocust op de Vlaamse Volksvertegenwoordigers en de leden van de commissie Binnenlands Bestuur. Hiernaast werd extra aandacht gegeven aan het feit dat we de West-Vlaamse case van dichtbij bekijken. Om deze reden werd ook een voorkeur gegeven aan de Volksvertegenwoordigers uit de West-Vlaamse kieskring alsook de lokale afdelingen. Zoals frequent in de Vlaamse politiek, bleek het niet makkelijk om snel antwoord te krijgen op de vragen. Eerder werd al vermeld dat de fysieke interviews vervangen werden door online interviews, mails en een survey.

Het is nogal tegenstrijdig dat de coronacrisis enerzijds aantoont dat lokale besturen een cruciale rol spelen en anderzijds deze crisis net het debat over het Gemeentefonds weer in de toekomst doet schuiven. Een onderzoek dat naast een historisch overzicht, een huidige en kwantitatieve stand van zaken geen rekening houdt met de politieke opinie zal belangrijke nuances missen. Devuyst et al. (2013) haalden wel de politieke appreciatie van het toenmalig Gemeentefonds aan, maar dit is natuurlijk alweer 7 jaar geleden en het bevat eerder een algemene omschrijving dan diverse standpunten.

Elke partij werd dezelfde zes vragen gesteld over lokale financiering. Merk op, er werden dus niet enkel vragen gesteld over het Gemeentefonds, maar ook vragen die daarbij aansluiten. Deze vragen zijn gelinkt aan de actuele uitdagingen en problemen van lokale besturen waar het Gemeentefonds ook bij hoort. Hieronder vindt u een overzicht van de gestelde vragen:

- a) Wat is het standpunt/visie van de partij omtrent de financiering van steden en gemeenten?
- b) Is het Gemeentefonds eerlijk verdeeld?
- c) Hoe staat u tegenover de roep naar een herverdeling van het Gemeentefonds?
- d) Kunnen gemeenten en steden op termijn de pensioenlast blijven dragen?
- e) Hoe staat de partij tegenover de beleids- en beheerscyclus regelgeving?
- f) Is er in West-Vlaanderen wel genoeg ruimte voor investering rekening houdende met de zware pensioenlast?
- g) Zijn fusies in West-Vlaanderen haalbaar/wenselijk?

Specifiek voor dit onderzoek gaan we in op de vragen: a, b, c en g. De andere vragen komen uitgebreid aan bod bij het gesprek met mevrouw Brouckaert (zie later hoofdstuk) en zijn eerder bijkomend. U kunt ze bij interesse wel nog raadplegen in de bijlagen. De antwoorden van de partijen zijn vrij gevarieerd. De tijd vooraleer een antwoord werd gegeven op de vragen zijn tonend voor de gevoeligheid van dit onderwerp. Er werd vaak niet geantwoord of snel doorverwezen naar een collega, een opmerkelijke situatie.

4.1.1 N-VA

Het standpunt van N-VA werd voorzien door Pieter-Jan Verhoye en hun specialist Binnenlands Bestuur. N-VA legt uit dat de lokale besturen de eerste overheidsinstantie zijn waar burgers mee in contact komen. Lokale besturen zijn dus belangrijk voor de dienstverlening en vaak een eerste niveau voor een antwoord van de directe noden van de burgers. Daarnaast zijn lokale besturen ook een belangrijke investeringsmotor binnen Vlaanderen. Er wordt gesteld dat de partij de lokale autonomie belangrijk vindt omdat dit niveau het best de lokale uitdagingen kan aanpakken. Hieraan moeten natuurlijk voldoende financiën gelinkt worden. Volgens N-VA wordt er door de huidige Vlaamse regering onder leiding van minister-president Jan Jambon gezorgd voor extra financiële middelen om de autonomie te waarborgen. De bestaande geldstromen blijven bestaan, inclusief de jaarlijkse groeivoet van het Gemeentefonds dat 3.5% bedraagt.

Ook verwijst de partij naar het regeerakkoord met betrekking tot de pensioenlast. Door de overname van de helft van de responsabiliseringsbijdrage is er extra ruimte voorzien. De pensioenlast is voor de steden en gemeenten een zware last op hun financiën. De Vlaamse regering probeert via deze overname de nodige financiële ruimte te creëren zodat gemeenten kunnen blijven investeren en hun dienstverlening op punt kunnen houden en indien mogelijk nog uit te breiden.

Hiernaast is er ook bijkomende financiering met betrekking tot de open ruimte op het grondgebied van de steden en gemeenten. N-VA haalt aan dat deze inspanningen een grote budgettaire kost vormen van

meer dan een miljard euro. Dit ligt in de lijn met de visie van N-VA om het lokale niveau optimaal te ondersteunen. Men heeft dit gedaan na het volgens N-VA succesvol inkantelen van de sectordecreten in de vorige legislatuur door minister Homans. Vanuit lokale besturen zou hier positief op gereageerd zijn, vandaar het doortrekken van deze ratio. Ze volgen de mantra: *“vertrouwen in de lokale terreinkennis voor de grootste meerwaarde bij de burger”*. Ook het Noodfonds voldoet aan deze redenering door de hoofdbrok rechtstreeks aan de gemeenten te laten.

Wanneer we het specifiek hebben over het Gemeentefonds en een eventuele herverdeling reageert de partij als volgt. Volgens N-VA is het Gemeentefonds een voorwaardevrije basisfinanciering voor de gemeenten en dient dit fonds niet om een welbepaald specifiek probleem op te lossen. Het is ook van mening dat het hier gaat om een ruime basisfinanciering door het aanhouden van de groeivoet van 3.5%. Belangrijk is volgens N-VA dat deze groeivoet onafgebroken geldt sinds 2003 alsook dat het fonds dus veel sneller groeit dan de inflatie. Elke gemeente zou al substantieel haar voordeel gehaald hebben uit het Gemeentefonds dat volgens de partij wel degelijk gebaseerd is op objectieve verdelingscriteria. Deze staan voor de N-VA dan ook niet ter discussie.

De Vlaamse Regering focust liever met bijkomende fondsen op de specifieke uitdagingen die zich stellen in bepaalde regio's. Hier wordt dus deels afgestapt van het samenbrengen van fondsen. Er wordt hierbij verwezen naar het Vlaamse Randfonds dat 20 miljoen euro voorziet om de grootstedelijke problemen in de Vlaamse Rand op te lossen. Het gaat hier onder andere om taalproblemen, groene projecten etc. Hetzelfde gebeurt ook met het Brusselfonds en het Denderfonds. Naast deze regio gebonden fondsen bestaat er sinds kort een Open Ruimtefonds dat instaat voor het behoud van natuur en landbouwgrond, een maatregel die vooral belangrijk is voor plattelandsgemeenten. Al deze maatregelen zijn volgens de partij deel van een sterke extra financiële ondersteuning voor de lokale besturen.

De N-VA is een voorstander van de vrijwillige gemeentefusies. De reden hiervoor is om de bestuurskracht te vergroten. De partij stelt wel dat bestuurskracht niet alleen te maken heeft met de schaal van de gemeente. Er zijn verschillende elementen die een rol spelen hierin: socio-economische omgeving, draagkracht van de inwoners, beschikbare financiële middelen, politieke en ambtelijke competenties. Bestuurskracht moet geëvalueerd worden aan de hand van de bestuurskrachtmonitor, zelfs indien er geen sprake is van fusies. Volgens N-VA klopt het dat de Vlaamse gemeenten, ook in West-Vlaanderen relatief te klein zijn. Er is volgens de partij een groeiend besef dat sommige kleine gemeenten het moeilijk zullen krijgen om te blijven voorzien in een goede dienstverlening. Om deze reden zien ze de stimulans voor vrijwillige fusies als nodig.

Net voor de zomer 2020 kwam de Vlaamse Regering met een voorontwerp van een decreet om de fusieoperaties verder te verfijnen. Er wordt dus nog steeds aan gesleuteld om het systeem zo optimaal

mogelijk te maken. Dit gebeurt in de vorm van een uitgewerkt afwegingskader met een gepersonaliseerd stappenplan om zo grondig de voor-en nadelen van een mogelijk fusie te bekijken. Zo wil men bijkomende ondersteuning aanbieden aan gemeenten die een fusie overwegen. Opmerkelijk is dat de partij wel aangeeft dat dit bewustzijnsproces rond fusies tijd vraagt. De laatste fusieoperatie (gedwongen fusies) dateert van de jaren '70, maar de partij vindt het positief dat men na al die jaren inziet dat de bestuurskracht van sommige gemeenten gewoon te klein is geworden voor hun huidige werking.

4.1.2 Sp.a

Het standpunt van de sp.a werd voorzien door Kurt De Loor, Vlaams Parlementslid in de commissie Binnenlands Bestuur. Deze uitgeschreven opinie verscheen ook gedeeltelijk in de Knack (2019). Volgens meneer De Loor rommelt het in de Vlaamse gemeentehuizen en stellen de lokale besturen zich de vraag hoe ze bepaalde facturen van Vlaamse en Federale regering zullen kunnen betalen. Hij stelt zich de vraag hoe lokale besturen zelf nog beleid kunnen voeren als ze steeds de putten van een ander bestuursniveau moeten vullen. Volgens De Loor gaat het om eenzijdige beslissingen en pestmaatregelen waarbij er gegraaid wordt in de budgetten van de gemeenten. Sp.a hekelt dat het Belfortprincipe niet gehanteerd wordt zoals door de Vlaamse Regering wordt aangegeven. Onder dit principe valt te verstaan dat ingeval de Vlaamse overheid nieuwe taakstelling geeft aan lokale overheden, dat deze laatstgenoemden dan ook relatief gecompenseerd worden door de toekenning van extra middelen. Kurt De Loor stelt dat de gemeentelijke financiën vanuit diverse hoeken onder druk komen te staan. Hij verwijst hiervoor als voorbeeld naar het 'financieel strak harnas' onder de vorm van de beleids- beheercyclus (BBC). Hij hekelt de strakke financiële richtlijnen wanneer dit samen met extra facturen komt.

Naast deze rigide rapporteringsverplichting heeft sp.a ook kritiek op het Gemeentefonds. De sectorale subsidies (jeugd, sport en cultuur) werden opgeslorpt in het Gemeentefonds, maar eerst werd er volgens Kurt De Loor voor circa tien miljoen euro geknipt. Daarnaast is het wegnemen van het indexeren ook problematisch voor de partij. In het volgende fragment geeft De Loor aan wat er allemaal geschrappt wordt: *“Er werd 5% of ca. 18 miljoen euro bespaard op de subsidiëring van de gesco's. De compensatie voor de vrijstelling die Vlaanderen geeft aan bedrijven voor de onroerende voorheffing voor materieel en outillage viel weg. De Vlaamse gemeenten verloren zo onmiddellijk 35 miljoen euro per jaar en dat tekort kan oplopen tot zo'n 150 miljoen euro. Terzelfdertijd verdubbelt de Vlaamse afvalstoffenheffing voor het verbranden van huishoudelijk afval, krijgen de gemeenten de factuur voor de brandweershervorming uit federale hoek voorgeschoteld en zadelt Europa de gemeenten op met de factuur voor het verplicht scheiden van regen- en afvalwater. Bovendien swingen ook de lokale energiefacturen de pan uit, doen steeds meer mensen noodgedwongen beroep op de sociale dienstverlening van de OCMW 's en staat de lokale pensioenbom op barsten”.*

Vervolgens heeft de partij ook kritiek op de taxshift van regering Michel. De impact van deze federale taxshift op de lokale belastinginkomsten is bijzonder groot. Volgens De Loor berekende de overheidsdienst dat het op termijn om 10% minder inkomsten uit de APB zal gaan. Ook de daling van de werkgeversbijdrage naar 25% is problematisch voor lokale besturen, want deze geldt hier niet. Volgens De Loor is dit een ernstig concurrentienadeel en bovendien extra duur met betrekking tot de zorgsector. De Loor argumenteert: *“Het is toch compleet absurd dat een publiek zorgbedrijf meer moet bijdragen voor een zorgkundige tegenover zijn of haar collega uit de private sector?”*. De grootste kritiek wordt geuit richting Vlaams minister Liesbeth Homans, die de bezorgdheden van de gemeenten volgens sp.a weglacht. Minister Homans zou de groei van 3.5% van het Gemeentefonds als voldoende zien voor de gemeenten. Kurt De Loor haalt aan dat deze groeivoet er enkel gekomen is via het Vlaams Parlement, de Vlaamse regering zou hier geen verdienste aan hebben. Volgens sp.a is die groeivoet allesbehalve voldoende, het kan nauwelijks de voortdurende stijging van pensioensuitgaven compenseren. Kurt De Loor geeft duidelijk aan dat het Gemeentefonds tekortschiet: *“Dat Gemeentefonds is een doekje voor het bloeden geworden”*.

Een opvallend element in het standpunt van de partij is de uitdrukkelijke roep naar meer aandacht voor het lokale niveau. Het verwijst naar het recente regeerakkoord in Nederland, waar het belang van de gemeenten toegenomen is en dit ook erkend wordt. De Loor verwijst ook naar het feit dat de bevolking meer vertrouwen heeft in de lokale besturen dan in het Vlaams, Federale en Europese niveau. Er wordt dus gehamerd vanuit sp.a om het belang van lokale besturen niet te minimaliseren. De lokale besturen staan voor een moeilijke evenwichtsoefening, maar sp.a haalt aan dat de opties niet eindeloos zijn. Er kan geschrapt worden in de dienstverlening. Er kunnen hogere belastingen gevraagd worden. Het privatiseren van openbare gebouwen of investeringen terugschroeven is ook een optie. Het brengt volgens De Loor ook allemaal risico's met zich mee. Volgens sp.a werkt het Belfortprincipe niet en is de Vlaamse regering niet de trouwe partner die het wil zijn.

Een andere optie voor lokale besturen om de problematieken aan te gaan zijn gemeentefusies. Kurt De Loor schrijft in zijn voorbereiding dat gemeentefusies moeten komen op basis van verstand, niet op basis van het buikgevoel van de burgemeester. Hij verwijst hiermee naar het idee dat fusies moeten ontstaan vanuit een efficiëntie gedachte en niet vanuit politiek gewin. Er moet een grondig debat gevoerd worden over de bestuurskracht van de gemeenten. De vraag wordt gesteld of alle gemeenten nog kunnen voldoen aan de verwachtingen die hun inwoners hebben. Is er overal wel nog voldoende dienstverlening. Vanuit sp.a komt duidelijk de vraag om dit debat aan te gaan. Er is nood aan voldoende slagkracht bij gemeenten. Een zin die vaak terugkomt in partij standpunten. Er is echter te weinig politieke wil om dit echt te bekijken volgens De Loor. Sp.a is één van de weinige stemmen die de verplichte fusies naar voor durft te brengen als oplossing, waar andere partijen steeds de nadruk leggen op het vrijwillige karakter.

Fusies zijn volgens sp.a in een situatie beland waar gemeentehuizen versterkte burchten geworden zijn met de burgemeester als plaatselijke kasteelheer. Een vergelijking die duidt op het feit dat burgemeesters hun autonome gemeente niet zomaar meteen zullen afstaan. Volgens De Loor heeft het Vlaamse fusiedecreet van 1 januari 2019 niet het gewenste effect gehad. De zeven vrijwillige fusiegemeenten (Aalter, Deinze, Oudsbergen, Kruisem, Lievegem, Puurs-Sint-Amands en Pelt) zijn onvoldoende. Kurt Deloor argumenteert ook dat deze fusies niet gebaseerd zijn op bestuurlijke ratio. Uit welke partij de burgemeesters komen, is vaak de doorslaggevende factor momenteel. Sp.a is van mening dat dit dient om politieke machtsbastionen in stand te houden en verwijst naar de CD&V-link met de fusies van vandaag. De Loor noemt dit 'politieke stratego'. Een ander voorbeeld van inefficiëntie bij de fusies is de frontvorming van de kleinere steden en gemeenten uit schrik voor een overname van de grote buurman. Tenslotte legt Kurt De Loor uit dat er zo 'lelijke eendjes' ontstaan: gemeenten die niet aantrekkelijk zijn door een te hoge werkloosheidsgraad of hoge schuldenlast. De sp.a wil niet dat het fusiegebeuren op twee verschillende tempo's gebeurt. Fusies moeten volgens hen gebeuren op basis van kennis en niet gebaseerd op emoties.

De reden die de partij naar vorschuift voor de vraag naar fusies gaat over draag- en daadkracht. Volgens sp.a zijn de Vlaamse gemeenten te klein, zeker als men dit vergelijkt met andere Europese landen. Het gemiddeld aantal inwoners van de Vlaamse gemeente is 19.781 (Statbel, 2020). Er wordt verwezen naar Nederland en Denemarken, waar een gemeente gemiddeld respectievelijk 45.000 en 57.000 inwoners telt. Dit werd bereikt na een fusiegolf. Sp.a verwijst hiervoor ook naar een onderzoek uit 2018 van de Universiteit Gent rond een nieuwe fusieoperatie. Hier werd in theorie van 300 Vlaamse gemeenten naar 158 gemeenten met gemiddeld meer dan 41.000 inwoners gewerkt op basis van de dienstverlening en de bestaande intergemeentelijke samenwerkingen. Deze gedachtegang is volgens sp.a een voorbeeld van bestuurlijke ratio. Vanuit sp.a is er een duidelijk standpunt dat het vrijwillig fuseren niet werkt, emoties zouden de bovenhand halen. De partij argumenteert dat ondanks het meer dan aantrekkelijk aanbod uitgewerkt door het ABB via een fusiebonus tot 500 euro schuldkwijtschelding per inwoner. Ondanks deze poging van de Vlaamse regering blijven fusies uit. Gemeentefusies zouden nochtans een aantal problemen oplossen volgens sp.a door meer bestuurskracht, betere en betaalbare dienstverlening voor de inwoners etc. Deloor stelt wel dat het een aartsmoeilijke opdracht is, maar wel noodzakelijk. Hij stelt zelfs dat meer bestuurskracht en schaalvergroting via fusies de enige manier is om de uitdagingen van steden en gemeenten in de toekomst aan te kunnen. Verplichte fusies op basis van ratio is dus het standpunt van de sp.a om de financiële problemen bij lokale besturen op te lossen.

4.1.3 Open Vld

Het standpunt van de Open Vld werd gedeeld door Evy Vandemaele, regio coördinator van West-Vlaanderen voor de partij alsook de voorzitter van de afdeling Waregem. Het standpunt van de Open VLD

omtrent de financiering van steden en gemeenten gaat over het streven naar een efficiënte, slagkrachtige, transparante, burgergerichte en toegankelijke overheid. Ze zien de lokale besturen hierbij als de belangrijkste partners. Vandemaele stelt dat men op het lokale niveau zichtbaar worstelt, maar het is ook daar dat vaak de oplossing ligt: *“de oplossingen voor heel wat maatschappelijke uitdagingen die de verdere ontwikkeling van Vlaanderen als duurzame en welvarende regio bepalen”* (Vandemaele). Minister Bart Somers wil de komende regeerperiode het lokale bestuursniveau versterken zodat zij pragmatisch en creatief antwoorden kunnen blijven bieden op de komende uitdagingen. Hoe wil de Open VLD dit omzetten? Door meer autonomie en beleidsvrijheid aan te bieden alsook een solide en duurzame financiële impuls te geven (vanuit de Vlaamse Overheid in de vorm van subsidies).

Op de vraag of het Gemeentefonds eerlijk verdeeld is antwoordt de partij dat het open staat voor een modernisering van het Gemeentefonds. Waar men altijd spreekt over een herverdeling, gaat het bij de Open VLD over een modernisering. Er wordt wel benadrukt dat de centrumsteden heel belangrijk blijven: *“als het goed gaat in de grote steden, gaat het ook goed in de rest van het land”*. Mevrouw Vandemaele verwijst verder naar de beleidsnota van minister Somers en legt de nadruk op de blijvend groeivoet voor het Gemeentefonds van 3.5%. De dotatie voor de centrumsteden blijft ook verder bestaan. De Beleidsnota (2019a) van minister Somers stelt dat er tegen 2025 bovenop de vermelde groeivoet jaarlijks 417 miljoen euro extra naar de lokale besturen zal gaan.

Het huidige Vlaamse regeerakkoord komt volgens Evy Vandemaele ook tegemoet aan de financiële vraag van de plattelandsgemeenten, bijzonder belangrijk voor de provincie West-Vlaanderen. Met een overname van 50% van de responsabiliseringsbijdrage zorgt de Vlaamse regering ook voor extra ademruimte bij de lokale ambtenarenpensioenen. Daarnaast zijn er ook extra middelen uit het nieuwe Open Ruimtefonds. Tenslotte werd ook de vraag gesteld of fusies in West-Vlaanderen haalbaar/wenselijk zijn. Vanuit Open Vld is het duidelijk dat fusies wenselijk zijn, sterker nog ze worden aangemoedigd. Vooral in de gevallen wanneer deze schaalvergroting het beheer van lokale structuren vergemakkelijkt en kostenbesparend kan werken (Vandemaele). Een belangrijke opmerking is wel dat het hier gaat om fusies op vrijwillige basis, in geen enkel geval staat de partij voor verplichte fusies. Mevrouw Vandemaele verwijst naar een passage uit een congresstekst uit 2013:

“Steden zijn groeipolen voor economie en samenleving. Wij geven de lokale besturen meer armslag, onder andere door minder decretale verplichtingen en regeldichtheid. We decentraliseren bevoegdheden zoals openbaar vervoer, ruimtelijke ordening en begeleiding naar de arbeidsmarkt en brengen ze van het Vlaamse niveau meer naar het lokale niveau. De huidige steden en gemeenten moeten samenwerken in voldoende grote verbanden waarbij we hen aanmoedigen om op termijn tot fusies te komen.”

In de beleidsnota van minister Somers wordt vermeld dat men door middel van het ondersteunen van schaalvergroting sterke en bestuurskrachtige lokale besturen wil creëren. Evy Vandemaele benadrukt wel nog eens expliciet dat het op vrijwillige basis moet voor haar partij. De besturen moeten zelf vrij kunnen kiezen of ze fuseren en met wie ze dit wensen te doen. De fusie moet van onderuit komen, zo kunnen lokale besturen zelf een fusie voorstellen aan de Vlaamse regering. Daarna kan men indien wenselijk overgaan tot een decretaal initiatief (Vandemaele). De Vlaamse regering doet er ook alles aan om de fusies aantrekkelijk te maken. In de vorm van een schuldovername werkt de overheid met een financieel ondersteuningspakket voor de fusieoperatie die een bepaalde minimale schaalgrootte (niet gespecificeerd) bereiken.

Dit zou ingaan vanaf de nieuwe lokale bestuursperiode in 2024 (Vandemaele). Naast de schuldovername is er ook een garantieregeling voor het Gemeentefonds waarbij de nieuwe fusiegemeente nooit minder dotatie zal ontvangen dan de som van de afzonderlijke lokale besturen. Deze twee maatregelen zijn volgens Open Vld dus een belangrijke reden om te fuseren. De gemeenten die fusie overwegen, moeten duidelijk de voordelen zien. Wat Open Vld onder schaalgrootte begrijpt werd niet uitdrukkelijk uitgelegd. Nu minister Somers (2020) de hervormingen van de lokale stemplicht heeft aangekondigd, is het afwachten hoe het lokale politieke landschap zal evolueren en nog belangrijker hoe de algemene opinie rond fusies al dan niet zal wijzigen.

4.1.4 CD&V

Het standpunt van CD&V werd voorzien via een interview met Brecht Warnez, Vlaams Volksvertegenwoordiger en Schepen van de gemeente Wingene. Hij volgt dit topic ook als professor Bestuursrecht aan de faculteit Rechten van de Universiteit Gent. Volgens meneer Warnez heeft CD&V altijd gestaan voor de plattelandsfinanciering. Een groot deel van de middelen vanuit het Gemeentefonds gaan naar Antwerpen en Gent, dat is al ongeveer 40% die wegvloeit. De overige 60% wordt dan verdeeld over de resterende steden en gemeenten. Brecht Warnez stelt dat zijn partij hier altijd tegenwicht heeft geboden. Waar de vraag van N-VA vooral ging over de overname van de helft van de responsabiliseringsbijdrage, was CD&V vooral de vragende partij voor het Open Ruimtefonds.

Warnez legt uit dat steden en gemeenten specifieke noden hebben. De open ruimte is volgens hem belangrijker dan ooit, maar deze kost ook enorm veel geld voor de gemeenten. Als voorbeeld wordt verwezen naar zijn thuisgemeente Wingene. Deze gemeente is één van de grootste gemeenten qua oppervlakte met aansluitend een uitgebreid wegennetwerk. Onderhoud is hierbij een enorme kost. Een tweede voorbeeld gaat over de verplichting vanuit Europa om tot 2027 overal het afvalwater te scheiden van het regenwater. Meneer Warnez legt de situatie als volgt uit: *“In een stad zou dit simpel zijn, als je één straat van 1km openlegt en riolering plaatst dan heb je honderden huizen maar bij ons gaat dat over*

slechts tientallen huizen. En je bent daar niet voor vergoed in die mate, dus bij ons is dat vooral van belang geweest om ook plattelandsgemeenten mee te gaan verdedigen”.

Volgens Warnez zit het probleem niet enkel bij het Gemeentefonds. Er is te weinig zicht op de diverse middelen die naar steden en gemeenten gaan. Er zijn heel wat projectsubsidies, wat de partij ook aanmoedigt. Hiermee kan de Vlaamse Overheid middelen voorzien aan de steden en gemeenten voor zaken die het belangrijk acht, denk aan klimaat of digitalisering. Warnez legt uit dat de kleinere gemeenten hier wel vaak uit de boot vallen, iets wat CD&V niet kunnen vindt. Vaak zijn er te veel projectsubsidies waar enkel de steden voor in aanmerking komen.

Het grote probleem bij het Gemeentefonds gaat over een mogelijk herverdeling. Brecht Warnez vergelijkt de politieke impasse met het verdelen van een taart: *“als je een taart wil verdelen en je zegt dat je ze gaat herverdelen dan moet de taart groter worden. Dus als je zegt: we gaan het Gemeentefonds gaan herverdelen en je houdt het even groot, dat gaat niet want dat wil zeggen dat de ene meer zal krijgen en de andere wat minder, en dat wat minder is dan dikwijls nog veel minder. In dit geval zou dat zijn dat gemeenten of steden als Antwerpen en Gent een stuk minder krijgen, dat gaat nooit gebeuren. Dus als je het geld gaat herverdelen moet je daar een hoop extra geld gaan inpompen waarbij je eigenlijk nieuwe criteria moet gaan zetten”.*

Er wordt ook verwezen naar twee Arresten van het Grondwettelijk Hof tegen het Gemeentefonds. Onder leiding van de stad Geraardsbergen heeft men beroep ingesteld omdat het niet zou voldoen aan het gelijkheidsbeginsel. Niet elke stad/gemeente krijgt evenveel. Warnez stelt dat een Antwerpenaar ongeveer 1400 euro per inwoner krijgt, een inwoner van Wingene 290 euro. Het Grondwettelijk Hof heeft de verzoekende partijen echter ongelijk gegeven. Er zijn volgens het GWH wel degelijk criteria waarop de verdeling gebaseerd is, maar het geeft wel toe dat deze vandaag niet meer actueel zijn. Volgens Warnez geeft het GWH eigenlijk aan dat indien er in de toekomst aanpassingen komen je die criteria actueel moet maken. Deze criteria zijn nu nog steeds op basis van het regionale structuurplan van de jaren 90, onderzoek van het gemeentekrediet, kortom op basis van gedateerde parameters. Als er morgen een wijziging wordt gedaan, moet je in principe alle parameters gaan wijzigen en actualiseren. Dit heeft meteen ook politieke gevolgen. Bart De Wever heeft onmiddellijk in zijn startnota gekozen om de responsabiliseringsbijdrage voor de helft terug te betalen.

Volgens Warnez was dit omdat de helft van dat geld naar Antwerpen ging. Dat vraagt natuurlijk om extra middelen die niet meer naar het Gemeentefonds gaan. Die extra middelen gaan in twee stromen: naar de responsabiliseringsbijdrage en naar het Dender- en Open Ruimtefonds. Wanneer men het Gemeentefonds wil herverdelen moet men tabula rasa doen, anders is dit politiek onhaalbaar. Je hebt hier natuurlijk wel extra geld voor nodig. Brecht Warnez noemt dit een doos van Pandora, een

herverdeling zal veel problemen met zich meebrengen. Er moet ook rekening gehouden worden dat de Vlaamse Regering al een enorme inspanning doet om tegen 2024 ongeveer 500 miljoen extra middelen naar steden en gemeenten te brengen. Warnez ziet inspanningen van dit kaliber geen twee keer na elkaar gebeuren. Een herverdeling komt er enkel wanneer er extra geld beschikbaar is. Hij denkt dus dat er de volgende legislatuur ook niets zal veranderen.

CD&V is geen voorstander van verplichte fusies. Brecht Warnez stelt het debat over efficiëntie in vraag. Als Wingene het met 290 euro per inwoner doet en Antwerpen met 1400 euro, wie is dan het efficiëntst, stelt hij. Hij geeft wel aan dat er een bepaalde schaalgrootte moet zijn, *'gemeenten met 80 inwoners zijn absurd'*. Het debat over schaalgrootte is bijzonder complex, want wanneer is een gemeente klein? Voor CD&V is het duidelijk dat fusies enkel haalbaar zijn als ze enerzijds wenselijk zijn voor de verschillende partijen en gesteund worden door de bevolking. Volgens Warnez zijn er bij de kleinere gemeenten minder problemen met pensioenen. Het probleem zit daar bij de grote steden. Warnez stelt dat dit zaken zijn op lange termijn, een goed bestuur lost dit op met de toekomst in het achterhoofd. Hij haalt aan dat men in Wingene het aantal statutairen stelselmatig heeft afgebouwd. Deze werden vervangen door contractuelen die hun tweede pensioenpijler verhoogd zagen worden. Er moet op lange termijn gewerkt worden. Het pensioenprobleem zorgt vaak voor lagere investeringen. Brecht Warnez haalt echter aan dat ondanks de pensioenlast er nog nooit zoveel ruimte geweest is voor investeringen.

Er zal volgens CD&V altijd discussie ontstaan tussen het Vlaams en lokaal niveau. Het is echter van cruciaal belang voor de partij dat de lokale autonomie gewaarborgd wordt. Warnez verwijst hiervoor ook naar de grondwet. Lokale besturen weten goed waarover ze besturen. Hij argumenteert dat men vanuit Brussel moeilijk kan weten wat er lokaal in elke gemeente allemaal speelt.

4.1.5 Groen

Het partijstandpunt van Groen werd voorzien door Mark Boudrez, medewerker van Jeremie Vaneckhout. Met betrekking tot het Gemeentefonds wordt er verwezen naar het verkiezingsprogramma van 2019. Hierin staat het volgende genoteerd: *"We hervormen het Gemeentefonds, met twee grote uitgangspunten: solidariteit tussen arme en rijke gemeenten, en belonen van gemeenten voor duurzame ruimtelijke keuzes (behoud van open ruimte en kernversterking)"*. De partij stelt dat het Open Ruimtefonds dat werd gecreëerd door de Vlaamse Regering een lovenswaardig initiatief is om de bestaande problematiek op te lossen, maar het is volgens hen ook meteen een gemiste kans. De reden hiervoor is omdat er aan de middelen van dit fonds geen voorwaarden verbonden zijn ter vrijwaring van de open ruimte. Groen haalt aan dat ook minister Demir dit graag had zien gebeuren, maar tijdens de commissievergadering gaf minister Somers toe aan Jeremie Vaneckhout (Groen) dat het hiervoor te laat was.

De middelen van dit nieuwe fonds worden dus niet geormerkt (geen voorwaarden aan verbonden) en kunnen dus zonder problemen ingezet worden voor andere projecten. Groen haalt met een voorbeeld de tegenstrijdigheid van deze situatie aan: *“De middelen van het openruimtefonds worden niet geormerkt en kunnen dus probleemloos ingezet worden voor pakweg de ontwikkeling van bedrijvzones of andere infrastructuurwerken die net de kostbare open ruimte innemen”*. Groen is van mening dat dezelfde logica geldt voor het verdwijnen van de oormerking van onderdelen uit het Gemeentefonds, bijvoorbeeld cultuur, bibliotheek, jeugd etc. Volgens Groen is er niets mis met een hoger overheid die een zekere taakstelling meegeeft aan de gemeentes. Er wordt dus sterk de nadruk gelegd op het ontbreken van een oormerking bij de fondsen.

Naast het ontbreken van een opgelegde taakstelling geeft de partij ook aan dat de verdelingsmechanismes voor het Gemeentefonds problematisch zijn. Deze zijn complex en niet arbitrair. Dit fenomeen zet zich ook voort bij de andere fondsen opgericht door de Vlaamse Regering. Groen verwijst hieromtrent naar de oprichting van het Denderfonds, waar veel kritiek op kwam. Dat de stad Zottegem bij de begunstigden zat terwijl het niet grenst aan de andere gefinancierde gemeentes klopt niet volgens Groen. De partij argumenteert dat het te maken heeft met het feit dat Zottegem de stad is van minister Diependaele. Ook heeft Groen kritiek op het feit dat Antwerpen met zo'n groot deel van de reguliere en bijkomende middelen gaat lopen. Een kritiekpunt dat al vaak naar voor kwam in dit onderzoek. Het is duidelijk dat men in dit debat botst op de standpunten van de N-VA.

Groen begrijpt niet dat de pijnpunten van het Gemeentefonds niet worden aangepakt. Het erkent dat om het even welke hervorming van dit fonds altijd zal zorgen voor veel politieke spanningen. De partij verwijst als oplossing naar het onderzoek van pwc in 2009. Het onderzoek pleitte voor de volgende veranderingen (met opmerkingen van Groen):

- Haal Antwerpen en Gent uit de methodiek en maak voor hen een ad hoc dotatie. Het verschil tussen beide steden en de globale groep is zo groot dat ze de facto in een andere categorie vallen.
- Versterk het herverdelend mechanisme (bijvoorbeeld voor fiscale armoede) in het huidige fonds. Maak een fiscaal solidariserend systeem, waarbij gemeenten met een laag socio-economisch profiel (veel natuur en open ruimte, weinig KI, weinig bedrijvigheid, weinig inwoners of lage inkomsten) gecompenseerd worden door rijke gemeenten met veel bedrijvigheid, veel welstellende inwoners, hoge KI's. Zorg dat de compensatie bij de juiste gemeenten terecht komt.

- Deel de dotatie op in een forfait (die aansluit bij de basisomkadering en dito kosten die elke gemeente heeft) en een variabel gedeelte volgens een herverdelingsmechanisme.

Er werd ook ingegaan op de loonlast van de ambtenaren. Groen spreekt hier van een zwaard van Damocles dat boven veel lokale besturen, maar ook andere overheden hangt. Ze erkennen dat de halvering van de responsabiliseringsbijdrage meer ademruimte geeft. Ze merken wel op dat er toch veel gemeenten zijn geweest die de voorbije legislaturen anticipeerden op die zware pensioenlasten en zich 'responsabel' hebben gedragen door het systeem van statutaire medewerkers in stand te houden. Aangezien deze gemeenten nu dus niets kwijtgescholden zien, worden zij nu gestraft. Het zijn de gemeenten die volledig zijn overgestapt naar contractuelen die er het meest van zullen genieten.

Wanneer het gaat over fusies is de partij voorstander voor de vrijwillige fusies van gemeenten, waarbij een inspraaktraject met de lokale bevolking wordt gelopen. Groen stelt dat het lokale bestuur bij uitstek een overheid is die dicht bij zijn bevolking staat en dus heel nabije dienstverlening verzorgt. De partij merkt op dat deze lokale besturen geconfronteerd worden met steeds nieuwe uitdagingen. Daarnaast krijgen ze ook regelmatig nieuwe regierollen en taakstelling van de hogere overheden opgelegd die volgens Groen vragen naar een zekere expertise en dus ook een zekere schaalgrootte. Ze delen de ambitie van minister Somers om de regiowerkingen te versterken en hierbinnen verschillende intergemeentelijke samenwerkingen te incorporeren. Op die manier kan de chaos aan intercommunales met de steeds wisselende werkingsgebieden weggewerkt worden. Groen is wel niet akkoord dat deze regiowerkingen aangestuurd zouden worden door een college van burgemeesters. Zij willen voor een stads- of streekregio een democratisch rechtstreeks verkozen bestuur. Dit zou natuurlijk wel het einde van de provinciale besturen betekenen.

4.1.6 Vlaams Belang

Het standpunt van het Vlaams Belang werd voorzien door de Infodienst van de partij. Volgens Vlaams Belang is de financiering van steden en gemeenten vaak een onoverzichtelijk kluwen. De inkomsten komen uit een hele reeks verschillende bronnen. De partij haalt de volgende bronnen aan: de gemeentelijke opcentiemen op de roerende voorheffing en de aanvullende belasting op de personenbelasting. Het is hier aan de gemeenteraden om te beslissen hoe hoog deze belastingen moeten zijn. Vlaams Belang benadrukt dus dat lokale belastingen in de handen van de besturen zelf liggen. Daarnaast komt een belangrijk deel uit het Gemeentefonds, de basisfinanciering van steden en gemeenten. Vlaams Belang verwijst ook naar het Investeringsfonds, dat specifiek gericht is op steden en gemeenten die te maken hebben met grote investeringen.

De partij verwijst om te beginnen naar de algemene kritiek op de bestaande fondsen. Namelijk dat de grote steden een veelvoud aan middelen krijgen ten opzichte van de (plattelands)gemeenten. Vlaams Belang argumenteert dat ondanks het feit dat steden te maken hebben met specifieke problemen, de gemeenten structureel ondergefinancierd zijn. Ze halen aan de dit probleem wel (deels) aangepakt wordt door de Vlaamse Regering door middel van extra financiering uit het Open Ruimtefonds, een fonds speciaal bedoeld voor de (plattelands)gemeenten. Ook halen ze het Denderfonds aan: een nieuw opgericht fonds voor gemeenten die met een specifieke verstedelijkingsdruk te maken hebben. Dit fonds voorziet extra middelen voor vier gemeenten: Denderleeuw, Ninove, Geraardsbergen en Zottegem.

Naast het Denderfonds, bestaat er ook nog een Vlaams Randfonds dat extra middelen voorziet voor de gemeenten/kleinere steden in de Vlaamse Rand rond Brussel. Het gaat om Halle, Dilbeek en Vilvoorde. Deze krijgen momenteel extra financiering om de specifieke problematiek rond verstedelijking aan te pakken. Vlaams Belang stelt dat het vrij duidelijk is dat de totale financiering van steden en gemeenten een onoverzichtelijk kluwen is. Het Vlaams Belang pleit voor meer transparantie jegens de lokale besturen in verband met de financiering zodat het duidelijker is op welke middelen ze kunnen rekenen. Vlaams Belang haalt aan dat er nog steeds een structurele onderfinanciering is van de (plattelands)gemeenten en dat moet opgelost worden. Zij zien als oplossing een andere en vooral een meer eerlijke verdeelsleutel van het Gemeentefonds en kijken daarvoor dus naar de Vlaamse Overheid. De partij is het eens met de burgemeesters die de plattelandsmotie hebben ingediend bij minister-president Jambon.

Er wordt uitgelegd dat de steden inderdaad geconfronteerd worden met meer en vooral andere problematieken dan de kleinere gemeenten, maar men moet ook aanvaarden dat de plattelandsgemeenten eveneens geconfronteerd worden met specifieke problemen. Als voorbeeld wordt verwezen naar het uitgestrekte netwerk aan gemeentewegen en de hoge onderhoudskosten. Een nieuwe en meer evenwichtige verdeling volgens (nader te bepalen) objectieve criteria is dus het einddoel.

Een groot probleem voor de lokale besturen zijn de pensioenlasten. Op termijn zal dit voor problemen zorgen volgens Vlaams Belang, want de steden en gemeenten kreunen nu al onder de lasten. De partij juicht dan ook toe dat de Vlaamse Overheid deze legislatuur al een tegemoetkoming doet door een deel van de responsabiliseringsbijdrage over te nemen. Dit moet voor budgettaire ruimte zorgen op het lokale niveau dat moet dienen voor de nodige investeringen. Vlaams Belang haalt aan dat de investeringen op een laag pitje staan door de oplopende pensioenlasten. Het lokale niveau moet een balans vinden tussen genoeg investeren en genoeg overhouden om de pensioenlasten te dragen. Ze vinden de intentie van de Vlaamse Regering heel belangrijk, omdat het echt wel nodig is om het verschil tussen contractuelen en statutairen weg te werken. De pensioenlast van statutaire ambtenaren is voor de lokale besturen vrij zwaar. Vlaams Belang legt het systeem uit als volgt: *“Aangezien in vele steden en gemeenten een tendens*

heerst om steeds minder statutairen in dienst te hebben, is er een probleem met de financiering van de pensioenen van de statutairen. Lokale besturen die te weinig statutairen in dienst hebben krijgen hiervoor een responsabiliseringsbijdrage opgelegd (kort door de bocht is dit een soort van boete)”.

De partij steunt ook de vraag van een aantal burgemeesters richting de nieuw te vormen federale regering om ook een deel van de pensioenlast van de statutairen over te nemen. Een idee dat steeds vaker gedeeld wordt. Zo komt er opnieuw meer ruimte vrij voor investeringen. Indien het verschil in statuut tussen contractuelen en statutairen weggewerkt wordt zullen de lokale besturen de nodige investeringen kunnen doen.

Wanneer het gaat over fusies verwijst de partij naar het subsidiariteitsbeginsel voor de verdeling van de bevoegdheden over de bestuursniveaus. De nationale overheid oefent slechts die bevoegdheden uit die door het lager niveau niet op een even efficiënte wijze kunnen uitgeoefend worden. De partij staat achter het idee dat ze zoveel mogelijk bevoegdheden naar de steden en gemeenten willen overhevelen gekoppeld aan de daarbij horende financiële middelen. Om deze visie om te zetten is er volgens Vlaams Belang wel schaalvergroting nodig. Gemeentelijke fusies zijn een vorm van schaalvergroting en dus zeker een optie. Het Vlaams Belang wil echter geen van bovenaf opgelegde fusies. Ze moeten wel aangemoedigd worden als dit zou zorgen voor een verhoogde efficiëntie van de dienstverlening. Er wordt dus gepleit voor de optie fusie als het gebaseerd is op de lokale noden. Daartegenover stelt men dat het absoluut geen zaak mag zijn van politieke spelletjes om de eigen macht te vergroten of ergens lokaal een bastion van een partij te verkrijgen. Vlaams Belang wil in het geval van fusies de lokale inwoners betrekken in de vorm van een volksraadpleging wanneer er over een fusie nagedacht wordt. *“Het eindoordeel over dergelijke zaken ligt in een democratie altijd bij de kiezer”*, aldus Vlaams Belang.

4.1.7 PVDA

Voor het standpunt van de partij PVDA werden diverse personen gecontacteerd. Er werd geen uitgebreid standpunt gedeeld, maar Filip Desmet deelde wel het stadsprogramma van PVDA Antwerpen als richtlijn rond hun visie over lokale financiering. Twee belangrijke zaken hierbij zijn de vraag om het Gemeentefonds met 15 procent op te trekken alsook het doel om meer ambtenaren in dienst te nemen (omdat dit garant zou staan voor een volwaardig pensioen). Dit zijn aanpassingen op lokaal niveau die compleet tegenovergesteld zijn aan de andere partijen.

4.2 Parlementaire vragen

Naast de politieke opinie van de verschillende partijen is het ook interessant om te kijken naar de debatten en parlementaire vragen over het Gemeentefonds. In de commissie voor Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering en Stedenbeleid werd al meermaals gediscussieerd over het Gemeentefonds. Er

worden drie parlementaire vragen ontleed die relevant zijn voor zowel het Gemeentefonds in totaliteit als specifiek voor de West-Vlaamse situatie.

4.2.1 Daems & Volcem aan minister Liesbeth Homans

Een eerste interessante vraag is deze van Rik Daems (Open Vld) aan minister Homans (2 februari 2016). Rik Daems merkt op dat hij als wiskundige vaststelt dat veel wetten met wiskundige formules op termijn een omgekeerd effect hebben, zo ook bij het Gemeentefonds. Specifiek gaat het over de voorafname van 40,8% voor grote steden, centrumsteden, provinciale steden en kustgemeenten. Het probleem stelt zich volgens Daems wanneer een gemeente van categorie verandert. Hij haalt Leuven aan als voorbeeld. De stad zat bijna boven de 100.000 inwoners en dat zou betekenen dat Leuven van categorie 3 naar 2 gaat. Met als gevolg dat de stad Brugge, die nu enkel in categorie 2 zit, de pot van 1,6% procent zou moeten delen met Leuven.

Volgens Daems is dit een fout die nog vaker zou kunnen voorkomen door het aansturen op fusies. In 2017 reikte de bevolking van Leuven boven de 100.000 inwoners en zag men de hoofddotatie sterk stijgen van 42 972 283,20 euro naar 52 311 830,20 euro (bijlage 8). Ook de waarborgregeling van de Vlaamse Regering zorgt ervoor dat de impact van een switch in categorie bijzonder groot is. Vanuit de stad Brugge was de vrees dat zij de dupe zouden worden van de bevolkingsgroei in Leuven. Mercedes Van Volcem gaf aan dat haar stad in de problemen zou komen. Volgens de Studiedienst zou de gevreesde bevolkingsgroei zich niet voordoen tot 2030, de realiteit wees anders uit. Ook minister Homans haalde aan dat dit waarschijnlijk fout zat.

Minister Homans stelt dat er wel eerst een decretale ingreep moet gebeuren vooraleer Leuven categorie 2 kan betreden (uiteindelijk is dit gebeurt). Homans wil de problemen oplossen wanneer deze zich stellen. Rik Daems hamert op het feit dat de grens van 100.000 inwoners wel degelijk reëel is en dat men beter nu kijkt voor een oplossing. Tenslotte wordt er vanuit CD&V (Lode Ceysens) de oproep gedaan om het Gemeentefonds in totaliteit te bekijken ook wat betreft toekomstige overschrijdingen van het aantal inwoners. Deze eerste vraag is belangrijk omdat het treffend het getouwtrek tussen politici uit de grootsteden aantoont. Elke stad, partij is bang om in eender welk systeem middelen te verliezen.

4.2.2 Kennes aan minister Homans

Op 19 januari werd door Ward Kennes (CD&V) een schriftelijke vraag ingediend over gemeenten die een verminderde dotatie kregen van de Vlaamse overheid uit het Gemeentefonds. Kennes geeft aan dat volgens artikel 1 in het decreet van 5 juli 2002 vaststaat dat de dotatie vanuit het Vlaams Gemeentefonds verminderd wordt voor gemeenten die een APB hebben lager dan 5% of een OOV lager dan 700 opcentiemen. De vermindering zou respectievelijk 0.5% voor elk tiende van een procent en een

vijftwintig zeventiende procent voor elk opcentiem onder de drempelwaarde bedragen. Ward Kennes wou nagaan welke gemeenten in dit geval een verminderde dotatie kregen tijdens de periode 2014-2017. Het is namelijk zo dat er vanuit de Vlaamse regering verwacht wordt dat elke gemeente een minimale fiscale inspanning doet (Kennes, 2017). Deze regeling werd getroffen omdat het onlogisch zou zijn dat de Vlaamse overheid dezelfde financiële middelen beschikbaar stelt aan gemeenten die onvoldoende fiscale inspanningen vragen aan hun inwoners (Kennes, 2017). Dit zou een oneerlijk voordeel geven aan deze laatste. Belangrijk is ook de vraag of de betreffende gemeenten hun belastingtarieven hebben aangepast na de in kennis stelling van hun verminderde dotatie.

Minister Homans gaf aan dat het verminderd aandeel toe te schrijven is ten gevolge van een te lage aanslagvoet APB, geen enkele gemeente had een te laag OOV. De minister deelde het volgende overzicht:

- 2014: Beveren (4%), Machelen (4%), Zwijndrecht (1%), De Panne (0%), Knokke-Heist (0%) en Koksijde (0%).
- 2015: Machelen (4%), Zwijndrecht (2,5%), De Panne (0%), Knokke-Heist (0%) en Koksijde (0%).
- 2016-2017: Zwijndrecht (2,5%), De Panne (0%), Knokke-Heist (0%) en Koksijde (0%). Dit is momenteel (2019-2020) nog steeds zo.

Met betrekking tot de case West-Vlaanderen is het dus interessant om te zien dat het vaak de kustgemeenten zijn die geen APB heffen. Aangezien vaak dezelfde gemeenten terugkomen lijkt het duidelijk dat de verminderde dotatie voor deze gemeenten niet per se negatief is. De kustgemeenten compenseren de 0% APB aan de hand van hogere OOV en belasting op tweede verblijvers.

4.2.3 De Loor aan minister Liesbeth Homans

Een laatste belangrijke parlementaire vraag is deze van Sp.a politicus Kurt De Loor aan minister Liesbeth Homans in het Vlaams Parlement. Na de veelbesproken Pano-reportage over de Denderstreek stelde Kurt De Loor zich kritisch op ten opzichte van de middelen uit het Gemeentefonds. In deze reportage klagen de burgemeesters van Ninove, Denderleeuw en Geraardsbergen het huidige verdeelsysteem van het Gemeentefonds aan. Er werd door hen gesteld dat de verdeelcriteria van het Gemeentefonds niet meer actueel zijn. Daarnaast houden ze geen rekening met de grootstedelijke problemen waarmee ook de kleinere gemeenten mee geconfronteerd worden. De Loor verwees naar een uitspraak van Guido De Padt over het Gemeentefonds als: *“de aan schandelijkheid grenzende scheefgegroeide verdelingswijze van Vlaamse middelen”*. De Loor stelde minister Homans de vraag of ze bereid was om mee te werken aan een actualisering van de verdeling van het Gemeentefonds.

Minister Homans haalde aan dat zowat elke gemeente zou kunnen stellen dat de criteria uit het Gemeentefonds niet fair zijn en dat dit een complexe oefening is. Homans argumenteerde dat extra criteria vaak worden voorgesteld, maar ook negatieve gevolgen kunnen hebben voor andere gemeenten.

Minister Homans haalde aan dat het Gemeentefonds een algemene voorwaardenvrije basisfinanciering is, niet voorzien voor specifieke problematieken. Ze verwees ook naar de jaarlijkse groeivoet van 3,5% om de omvang van het fonds duidelijk te maken. De minister legde uit dat indien men in 2002 het Gemeentefonds zou laten groeien met de inflatie er vandaag (2019) 660 miljoen minder beschikbaar zou zijn. Homans verdedigde het Gemeentefonds door te stellen dat de besproken gemeenten sinds 2003 beschikken over meer dan 50 procent extra middelen.

Minister Homans verwees ook naar de analyse van de vroegere VVSG-directeur Mark Suykens over het Gemeentefonds. Hij stelde dat een totale ommekeer van de verdeling van het Gemeentefonds niet wenselijk zou zijn omdat het huidige systeem ongetwijfeld tot een echte herverdeling heeft geleid. Suykens (2018) haalde ook aan dat de groei niet te ontkennen valt. Het heeft geen zin om telkens nieuwe criteria toe te voegen, de huidige (fiscaal draagvlak, centrumfuncties, open ruimte...) zijn verdedigbaar. Mark Suykens pleitte wel om een aantal bestaande criteria te versterken (open ruimte, objectiveren van de centrumfuncties...). Het is duidelijk dat minister Homans opteert voor verfijning in plaats van een volledige herziening. Homans wees een eventuele wijziging van het fonds niet af, maar stelde dat het weinig zin heeft om dit op het einde van een legislatuur te doen. Homans riep op bij haar collega's om het debat over het Gemeentefonds niet enkel door de eigen bril te zien.

Kurt De Loor antwoordde dat het debat al lang aan de gang is. Hij haalde ook aan dat het debat breder moet zijn, over de volledige financiering van lokale besturen. Er zijn in het verleden al meermaals duidelijke signalen geweest. Guido De Padt heeft het fonds aangeklaagd bij het Grondwettelijk Hof. De VVSG drong meermaals aan op een actualisering van de verdeelcriteria. De Loor is van mening dat de Vlaamse Regering het de lokale besturen bijzonder moeilijk maakt. Hij is ook van oordeel dat gemeenten voor grote uitdagingen staan, maar niet beschikken over voldoende financiering en bestuurskracht. Opmerkelijk is zijn opmerking over verplichte fusies, een visie waar tot nu toe weinig steun voor te vinden valt.

Partijgenote van minister Homans Nadia Sminate is het eens over de bestuurskracht. Ze haalde daartegenover aan dat nog geen enkel concreet voorstel naar voor kwam voor een eerlijkere verdeling. Er zijn volgens Sminate maar twee opties in dit debat: het Gemeentefonds drastisch verhogen of de criteria aanpassen. Ze haalde aan dat ook die aanpassingen voor kritiek zullen zorgen. Een akkoord vinden met driehonderd burgemeesters is een complex proces. Nadia Sminate deelde wel de oproep van De Loor tot fusies als motor voor een betere bestuurskracht.

Ook Bart Dochy van CD&V riep op tot een bijsturing van de verdeling van het Gemeentefonds. Dochy stelde vast dat de discussie over de herverdeling van de middelen uit het Gemeentefonds telkens gelinkt wordt aan schaalvergroting van gemeenten. Volgens de burgemeester van Ledegem is dit contradictorisch

omdat de voorafnames die nu in het decreet over het Gemeentefonds schaalvergroting aanmoedigen. De voorafnames zijn gebaseerd op inwonersaantal. Hoe meer inwoners, des te meer middelen uit het Gemeentefonds komen. De tegenstelling zit in het idee dat hoe groter de gemeente, des te groter de middelen moeten zijn. Dit komt niet overeen met het streven naar efficiëntie. Volgens Dochy is het problematisch dat de voorafnames enkel gebaseerd zijn op bevolkingsaantallen en niet op specifieke problematieken. Tenslotte riep Dochy op om dit de volgende legislatuur aan te pakken.

Deze derde vraag is bijzonder interessant omdat men in deze commissie met het grotendeel van de partijen het eens was over de noodzakelijkheid van een herziening. Ook het standpunt van Kurt De Loor over verplichte fusies is een interessante opinie.

4.3 Enquête Financieel directeurs

Bij de aanvang van dit onderzoek werd er een verkennend interview gedaan met mevrouw Cathy Brouckaert, financieel verantwoordelijke van de stad Brugge. Het stond toen nog niet volledig vast waar de nadruk van dit onderzoek rond lokale financiering op zou liggen. Het werd meteen duidelijk dat het Gemeentefonds een blijvend gevoelig topic is bij de diverse partijen die hierin een rol spelen. Naast de uiteenlopende standpunten van de verschillende Vlaamse partijen leek het ons interessant om ook de opinie te vragen van de lokale besturen zelf, meer bepaald de opinie van de West-Vlaamse financieel verantwoordelijken.

Hieronder ziet u een overzicht van de betrokken financieel verantwoordelijken.

Verantwoordelijke	Stad/Gemeente
Arne Desmet	Deerlijk
Cathy Brouckaert	Brugge
Dieter Cardoen	Izegem
Guy Seyns	Wielsbeke
Hugo Van Vijnckt	Oostkamp
Jean-Philippe Vandeputte	Koksijde
Johan Dejonckheere	Kortrijk
Peter Pille	Menen
Stein Moyersons	Knokke-Heist

Bij de zoektocht naar een specifiek onderwerp voor dit onderzoek stelde prof. Matthijs voor om een verkennend gesprek te voeren met de financieel directeur van de stad Brugge, Cathy Brouckaert. Deze thesis focust specifiek op de provincie West-Vlaanderen, waar anders te beginnen dan in de hoofdstad. Het is ook tijdens dit gesprek dat het duidelijk werd dat het Gemeentefonds bekijken vanuit het standpunt van de financieel verantwoordelijke bijzonder interessant was. Het zijn tenslotte deze mensen die de

Vlaamse steden en gemeenten gezond dienen te houden. In dit inleidend hoofdstuk wordt een overzicht gegeven van de bevindingen uit dit interview.

Lokale fiscaliteit: case Brugge

Wanneer het gaat over de lokale fiscaliteit was er toch enige frustratie op te merken bij mevrouw Brouckaert. Het is een complex en politiek geduw en getrek die meestal tot een structurele inefficiëntie leidt. Zo is dit ook het geval bij het Gemeentefonds. Vanuit de stad Brugge is er zeker geen vraag naar een herverdeling van dit fonds omdat dit naar alle waarschijnlijkheid een lagere dotatie voor de stad zou betekenen. De stad Brugge geniet van een voorafname als centrumstad. Na Antwerpen en Gent, is de derde voorafname voor de West-Vlaamse hoofdstad. De stad krijgt in 2020 een basisdotatie van 78 642 900,00 miljoen euro (ABB, 2020).

Mevrouw Brouckaert haalde een interessant gegeven aan door te stellen dat deze regeling puur tot stand gekomen is door de politiek. Het heeft dus niet per se iets te maken met objectieve verdeelcriteria. Hier zien we al een eerste probleempunt naar voor komen waardoor het Gemeentefonds zo vaak onder vuur ligt. De voorafname werd destijds afgedwongen door wijlen sp.a burgemeester Franck Van Acker, zoon van oud-premier Achiel Van Acker. De burgemeester had een groot netwerk in Brussel en is door sterk lobby werk er dus in geslaagd om een voorafname voor Brugge door te duwen. Een herverdeling van het Gemeentefonds zal achter de schermen zorgen voor een enorm duw en trek werk in de Vlaamse politiek zodat eigen stad/gemeente het maximale eruit halen. De grote uitdaging is dat men een verdeling zal moeten zien te vinden waar er geen verliezers zijn, een uiterst complexe oefening.

De vraag naar een herverdeling komt vaak vanuit de kleinere gemeenten. Volgens Cathy Brouckaert (C.B) is dit nogal tegenstrijdig. Ze stelt: *“aan de ene kant heb ik ook in het verleden in een kleine gemeente gewerkt, dus ik besef ook heel goed dat de financiële middelen sterk onder druk staan. Want of je nu groot of klein bent, bepaalde problematieken heb je overal”*. De meeste kleine gemeenten hebben een grote oppervlakte of open ruimte wat veel onderhoudskosten met zich meebrengt. In West-Vlaanderen zien we meer en meer een aantal regio's tot stand komen. Mevrouw Brouckaert verwees als duidend voorbeeld naar het zwembad van Brugge. De stad heeft daar vrij hoge kosten aan, maar dat is een faciliteit die niet enkel beschikbaar is voor Brugge. Omliggende gemeenten maken vaak ook gebruik van de faciliteiten van de stad, de inwoners van Brugge betalen daarvoor. C.B. ziet stadregio's als een oplossing voor zowel financiële als praktische problemen, maar die zullen er enkel komen indien ze opgelegd worden. Ze ziet stadregio's als een alternatief voor verplichte fusies. Dat zou de volgende stap kunnen zijn op lange termijn als de vrijwillige fusies niet gebeuren. Zeker in West-Vlaanderen is het draagvlak hiervoor niet bijzonder groot. De financiering van lokale besturen is een moeilijke en tegenstrijdige situatie. Een opinie die toch wel aansluit bij wat de literatuurstudie naar voor bracht. C.B. ziet in haar expertise dat er een

aantal gemeenten omliggend aan Brugge toch financieel niet meer de nodige middelen hebben om te doen wat van hen verwacht wordt. Dit is toch wel een problematisch gegeven, dat ook bij andere interviews naar boven kwam.

Zijn fusies in West-Vlaanderen mogelijk?

Fusies zijn absoluut mogelijk en ze zijn ook wenselijk (C.B.). Het blijkt dat mevrouw Brouckaert vooral een voorstander is van het gebruik van stadsregio's, een voorbeeld werd aangehaald van een stadsregio met bepaalde districten waar de gemeenten behouden worden. Bij fusies moet men heel goed nadenken over de aanpak en vooral ook welke fusies realistisch en bevorderlijk zijn voor de lokale besturen. Er mag niet de fout gemaakt worden van te denken dat een grotere entiteit vanzelfsprekend efficiënter werkt op het gebied van fiscaliteit. We zien vanuit de Vlaamse regering toch een groot verlangen naar de fusies, maar is het echt bewezen dat fusies wel echt doen wat ze beloven, vraagt Cathy Brouckaert zich af.

Hoe bekomt men dan een fusie?

Het gaat vooral om een goede structuur. Onze lokale besturen zijn veel te fragmentair. C.B. gaf als voorbeeld de verschillende intercommunales, waar niet elke stad/gemeente in zit. De verschillende politie-, brandweer- en hulpverleningszones zijn vaak zeer complex opgesteld. Daarvoor zouden fusies misschien wel handig zijn, maar fiscaal gezien lijkt er weinig empirisch bewijs te zijn hiervoor. Eerst en vooral zijn fusies wenselijk als ze vrijwillig van onderuit komen. Het hangt eigenlijk vooral van personen af, niet per se van de partijpolitiek. Mevrouw Brouckaert gaf het volgende voorbeeld: *“Het kan bijvoorbeeld zijn dat twee CD&V-burgemeesters zeggen van: kijk we zullen fusioneren. Het kan echter ook evengoed zijn dat bepaalde burgemeesters niet goed overeenkomen en dat een fusie dus uitgesloten is”*. Hier zien we opnieuw dat lokale besturen te vaak onderhevig zijn aan een gebrek aan objectiviteit. Twee gemeenten die volgens objectieve maatstaven perfect kunnen fuseren, blijven aparte entiteiten door persoonlijke relaties. Een fusie bij gemeenten met dezelfde partijen aan de macht zal naar alle waarschijnlijkheid gemakkelijker gaan. Je ziet dat ook in Limburg (verwijzing naar de vrijwillige fusie tussen Neerpelt en Overpelt). Een fusie is een complex en lang proces. Er moeten enorm veel financiële en inhoudelijke zaken geregeld worden tussen de fuserende entiteiten.

Het probleem met fusies

Het probleem met de fusies zit hem in de doorlooptijd van dat proces (C.B.). Het duurt makkelijk anderhalf jaar voordat alles geregeld is. Daarnaast zullen er ook maar heel weinig gemeenten en steden vrijwillig gaan fuseren, als het opgelegd wordt, zullen ze wel moeten. Mocht het opgelegd worden dan hoopt Cathy Brouckaert dat de steden en gemeenten op zijn minst wel voldoende tijd krijgen om alles correct te regelen. In West-Vlaanderen ziet ze niet snel veel fusies gebeuren. Er zijn een aantal gemeenten rond

Brugge die hiervoor in aanmerking komen. Een interessant voorbeeld hiervan is Zuienkerke. Het is een gemeente met maar 2300 (correctie: op 01/01/2020 telde men 2709) inwoners bestaande uit de vier gehuchten Zuienkerke, Meetkerke, Houtave en Nieuwmunster. De gemeente ervaart een sterke politieke druk om te fuseren met omliggende gemeenten, maar Burgemeester Alain De Vlieghe is daar absoluut geen voorstander van (De Vlieghe in HLN, 2018). De burgemeester stelt dat zijn gemeente ondanks de minieme schaal het vrij goed doet en dat het al op verschillende manieren samenwerkt met omliggende steden en gemeenten zoals Brugge en Blankenberge (De Vlieghe in HLN, 2018).

Wilfried Vandaele (N-VA), oppositieleider in De Haan zou de fusie wel graag zien gebeuren. Ook hij is geen voorstander van verplichte fusies en haalt de moeilijke fusie van De Haan-Wenduine in 1976 aan als voorbeeld (Belpaeme, 2017). Het zou volgens Vandaele vooral interessant zijn door de lagere belastingen en een premie door de Vlaamse overheid bij een fusie (Belpaeme, 2017). Opmerkelijk is dat er niet wordt gesproken over efficiëntie, de premie zal snel afgevlakt worden, maar zijn beide gemeenten dan echt beter af dan voorheen? Mevrouw Brouckaert argumenteert dat de deelgemeenten van Brugge, vaak van gelijkaardige grootte, minder geëvolueerd zijn dan Zuienkerke. Ze stelt de vraag wat dan beter is: gesukkel met financiën, maar wel een eigen identiteit behouden of samengaan en uiteindelijk vaak minder evolueren. Ook de factor gemeenschapsgevoel speelt een sterke rol in die kleinere plattelandsgemeenten, zeker in West-Vlaanderen. Er worden dus vraagtekens gezet bij het idee dat fusies de oplossing bieden voor de lokale fiscaliteit.

Jaloezie bij deelgemeenten

Je voelt bij alle beslissingen rond budgettering dat er wrevel is. Mevrouw Brouckaert noemt dit de Belgische Wafelpolitiek. Ze verwijst hiermee naar de budgetteringsmethode in de Belgische politiek die lange tijd voor een 50-50 werking zorgde tussen de Vlamingen en de Walen. Als de ene wat kreeg, dan had de andere ook recht op een gelijkaardig project. Brouckaert haalt als voorbeeld de verbouwing van het politie- en gemeentegebouw in Sint-Andries. De andere gemeenten zijn er echter snel bij om de volgende vraag te stellen: en wij dan? Lokale financiën is geven en nemen. Er zijn ook altijd deelgemeenten die uit de boot vallen. Ze haalt hierbij de bijzondere situatie van Zeebrugge aan. Dat is een heel moeilijke deelgemeente door de problematiek met de haven, de sluis en de verouderde bevolking. Men is zelfs niet zeker van de leefbaarheid van deze deelgemeente. Zoals eerder aangehaald is de vergrijzing een enorm probleem in de provincie West-Vlaanderen. Ondanks dat Zuienkerke bijvoorbeeld vier kerken heeft, hebben ze zich toch financieel recht kunnen houden. Mevrouw Brouckaert geeft wel toe dat het steeds moeilijker wordt voor Zuienkerke. Ze zijn sterk afhankelijk van andere besturen, zoals voor politie en brandweer (Blankenberge).

Lokale financiering in West-Vlaanderen: nu & de toekomst

De financiering van een stad/gemeente gebeurt op verschillende manieren. Enerzijds heb je de eigen fiscaliteit van de aanvullende belastingen (personenbelastingen en onroerende voorheffingen). Daarnaast heb je ook de financiering die je krijgt via subsidies, hetzij Federaal, hetzij Vlaams. Ook kan het specifieke financiering zijn voor bepaalde projecten. Je hebt ook het Europese verhaal. Tenslotte heb je ook nog de ontvangsten uit de eigen werking zoals dienstverlening boetes etc. Volgens Cathy Brouckaert ligt de moeilijkheid in het feit dat er over een groot deel van het budget zelf beslist kan worden. En daar zien we het spanningsveld terug tussen de lokale politiek en de financiële diensten. De lokale politiek wil continu scoren, dus het gaat vaak niet om financiële efficiëntie, maar wel om beleidskeuzes (C.B.). Aan de andere kant ben je dan wel weer sterk afhankelijk van subsidies zoals het Gemeentefonds en Europese subsidies. Je bent sterk afhankelijk van een andere overheid, dus je hebt geen financiële zekerheid. Zeker in een crisisperiode zoals nu met het coronavirus zorgt dit voor onzekerheid. Het is ook gelinkt aan het politieke landschap en vooral door hoe sterk een bepaalde partij kan doorwegen op de beslissingen (C.B.). Mevrouw Brouckaert was duidelijk dat dit laatste een groot probleem vormt op het gebied van financiering. De stad Brugge gaat voorbij aan haar kerntaken. Ze verwijst naar het kerntakendebat en argumenteert dat dit weinig nut heeft gehad. Er wordt te vaak geïnvesteerd in trendy projecten waar de politici graag mee in de krant verschijnen. Dit zijn vaak geen noodzakelijke investeringen voor de steden en gemeenten. Het zijn misschien wel mooie projecten, maar het heeft volgens C.B. weinig effectiviteit om een openbaar bestuur efficiënter te laten werken.

Wisselwerking tussen het Gemeentefonds en investeringen

Investeringen hangen vooral samen met de exploitatiekosten. Indien er geen voldoende overschot is op de exploitatie dan kan men door het huidig boekhoudsysteem (BBC) niet investeren (C.B.). Er zijn genoeg middelen om te investeren, maar ze worden vaak gewoon niet vrijgemaakt. Brouckaert haalt aan dat je hier een interessante tegenstelling ziet omdat je geen rechtstreekse investeringsfinanciering hebt, gemeenten en steden kunnen autonoom beslissen over hun dotatie van het Gemeentefonds. *“Je kan bij wijze van spreken 300 man extra aannemen en de banen niet vernieuwen. Het is een dilemma of je dan als lokaal bestuur wel echt autonoom kan beslissen wat je doet met je centen”* (Cathy Brouckaert). Er is in West-Vlaanderen dringend nood aan vervangingsinvesteringen, bijvoorbeeld om het wegennet te vernieuwen (C.B.). Er wordt ook verwezen naar de dilemma's voor lokale besturen: *“Je ziet dat in Brugge ook gebeuren met het Beursgebouw. Prachtig gebouw, maar dan moeten bepaalde straten nog een aantal jaar wachten om de nodige herstelwerken. Dus daar zie je dat de essentie van de investeringen soms wat zoek is”* (Cathy Brouckaert). De financieel directeur van Brugge is een fervent voorstander om het investeringsfonds terug uit het Gemeentefonds te halen. Met de bedoeling dat men dan lokaal verplicht zou zijn om de nodige investeringen te doen. De broodnodige investeringen worden nu vaak tegengehouden door de politieke wereld (C.B.).

Uitdagingen voor lokale besturen

De grootste uitdagingen waarvoor lokale besturen veel geld zullen nodig hebben zijn de hoge pensioenlast alsook de vergrijzing. Het probleem zit hem vaak in de statutaire contracten. De stad Brugge moet ook een responsabiliseringsbijdrage betalen en dat gaat over een enorm bedrag (C.B.). De Vlaamse overheid zal in de toekomst de helft van de responsabiliseringsbijdrage overnemen. Over de hele legislatuur spreekt Brouckaert van 68 miljoen euro. Dit is heel belangrijk voor een centrumstad als Brugge met veel statutairen. Gelinkt met de pensioenen is ook de vergrijzing een gigantisch probleem. Toen het hierover ging gaf C.B. aan dat het erger is dan ze ooit had gedacht: *“Vroeger zei men in onze streek dat de vergrijzing vooral te zien is bij Oostende en de kuststeden. Ik heb laatst een grafiek gezien waar ze jaar per jaar voorspellen hoe dat die situatie zal evolueren. Die zet zich veel sneller door dan aanvankelijk gedacht. Dit heeft een direct effect op de APB met als gevolg toch heel wat minder inkomsten. Naast die verminderde ontvangsten wijst C.B. ook naar de zorgsector die deze trend moet opvangen. Voor de stad Brugge wordt geschat dat 2030 de zwaarste periode zal zijn (C.B.).*

Tenslotte schetst Cathy Brouckaert een vrij donker beeld over het pensioenvraagstuk: *“Er is daar enorm veel aandacht voor nodig. Wij zijn ook het enige niveau die zijn pensioenen zelf moet financieren. Het is eigenlijk een bom die zij zelf niet aankunnen. De vraag is natuurlijk, wie kan het wel nog betalen? Als je dan kijkt wat Vlaanderen maar betaalt voor zijn pensioenen is dat minimaal. Zowel op de Federale als op de Vlaamse begroting is er geen ruimte”.* Hoe kan men dit oplossen? Door drastisch te saneren, statutairen snel vervangen, personeelsaantallen naar beneden halen zijn mogelijke oplossingen (C.B.). Er wordt ook gehoopt op een extra inspanning op federaal niveau. Gezien de huidige financiële situatie van België lijkt dit ver weg.

Het Gemeentefonds: de kuststeden

In West-Vlaanderen zorgen de kuststeden voor een uitzonderlijke situatie. De kuststeden krijgen een voorafname volgens de logica dat zij grote kosten hebben door de golf aan toeristen die ze elke zomer ontvangen. Er is hier in het verleden al veel kritiek geuit vanuit andere steden (Wafelijzerpolitiek). Louis Tobback (in Herbots, 2011) haalde uit naar de voorafname voor de kuststeden en verwees naar de studentensteden, die gelijkaardig problemen kennen, maar geen extra geld krijgen. Cathy Brouckaert vindt dat die extra middelen wel echt nodig zijn om de veiligheid en voorzieningen te waarborgen. Het is volgens haar in de meeste gevallen terecht. Ze begrijpt anderzijds ook wel de kritiek vanuit andere gemeenten/steden die vaak denken: *“aleh het is weer voor de kust”*(C.B.). Er dient een onderscheid gemaakt te worden tussen de verschillende kustgemeenten aangezien er daar lokaal toch grote verschillen zijn. Er wordt net zoals bij het Gemeentefonds te weinig dialoog gevoerd (C.B.). Het is één grote concurrentiestrijd. Als voorbeeld schetste mevrouw Brouckaert de concurrentiestrijd tussen Brugge

en Oostende: *“Brugge heeft bijvoorbeeld een concertgebouw en Oostende ook. Er was eens sprake van een subsidie voor een grootste kunstvoorstelling, maar we hebben maar geld voor 1 in West-Vlaanderen. Het gevecht dat dan gevoerd is tussen Oostende en Brugge voor die middelen was ongelooflijk. Eigenlijk is dat totaal niet efficiënt, dat opbieden tegen elkaar”* (C.B.).

Het overkoepelende probleem: de Belgische staatsstructuur

We moeten het debat rond de lokale financiering kaderen binnen een veel groter probleem: onze staatstructuur. Cathy Brouckaert schetste de situatie als volgt: *“Niets werkt nog in dit land. Veel zaken zijn afhankelijk van het federaal niveau zoals de ziekenhuizen. Het jammer is dat Vlaanderen het op zich niet beter doet. Het zou al heel goed zijn mocht het allemaal op Vlaams niveau zou gebeuren en geen mix. Vlaanderen wil efficiënter werken, maar dan mogen ze ook eens intern gaan kijken, want daar is het ook niet altijd even efficiënt. De structuren zijn absoluut niet goed, het is een wirwar van structuren, los van Vlaams-federaal niveau. Intercommunales, AGB's, gemeentelijke vzw's, en de kerkfabrieken. De financiën van een stad kan je eigenlijk pas kennen als je al die nevenactiviteiten een stukje kent, dus ook zorgverenigingen, politie, brandweer, noem maar op... Je kan pas steden vergelijken als je al die zaken meeneemt”* (C.B.). Belangrijk voor dit soort onderzoek is dat mevrouw Brouckaert ook aanhaalt dat het vaak graven is naar de juiste financiële cijfers. Je kan geen objectieve studies meer doen zonder enorm ruim te gaan of je trekt de verkeerde conclusies (C.B.). Mevrouw Brouckaert hekelt dat de poging tot efficiëntie (invoering BBC) net geleid heeft tot de teloorgang van de benchmarking.

Die warrige structuur en het gebrek aan duidelijke data zorgt er ook voor dat bepaalde zaken onder de radar blijven (voorlopig). Een groot probleem hierbij zijn de schulden. De decentralisatie leidt vaak niet tot de gewenste efficiëntiewinst, maar verdoezelt vaak gewoon de realiteit (C.B.). Cathy Brouckaert stelt dat *“moest België in alle objectiviteit al zijn schulden aangeven aan Europa. Dus ook de wirwar van entiteiten en agentschappen, dan ben ik zeker dat we er even slecht gaan uitkomen als Griekenland. Die BBC geeft dat nu door, maar dan nog... Er is nu bijvoorbeeld een gemeentelijke vzw Concertgebouwen, deze heeft schuld en wordt niet meegeteld. We hebben dat verschillende keren voorgesteld omdat mee te tellen. Ze zeggen dan dat de Grieken zaten te sjoemelen, maar in België is het niet veel beter door onze structuur. Het is hier nog recentelijk gebeurt, OCMW Brugge heeft zich opgesplitst in 20% OCMW en 80% zorgvereniging. Die laatste is een nieuwe rechtspersoonlijkheid. De schulden van het oude OCMW blijft bij die 20% en bij de zorgvereniging gaan ze weer nieuwe schulden maken. Financieel is dat eigenlijk echt gek natuurlijk. De schuld blijft maar aangroeien, als je dat allemaal optelt dan zijn wij eigenlijk failliet”*. C.B. denkt dat de bubbel in de nabije toekomst wel eens zou kunnen barsten, zeker met de pensioen factuur.

Naast het uitgebreide verkennend gesprek met Cathy Brouckaert werd er ook een survey gelanceerd bij een aantal West-Vlaamse financieel directeurs. Hieronder zal een korte analyse gemaakt worden van de resultaten. Er wordt telkens aangeduid door wie de geschreven opinie gegeven werd.

Opinie over lokale financiering: is het systeem efficiënt?

Volgens Peter Pille, financieel verantwoordelijke van de stad Menen, kunnen we door de diversiteit van de verschillende ontvangsten moeilijk spreken van een efficiënt systeem. De basisfinanciering is onvoldoende, dus moeten er bijkomende lokale belastingen gevraagd worden. Zonder deze belasting zijn er te weinig middelen voor een degelijk beleid. Volgens Pille ontstaan hierdoor ‘arme’ en ‘rijke’ gemeenten. Je ziet dit het best wanneer je de kustgemeenten vergelijkt met de klein verstedelijkte gemeenten. Er zou meer armslag moeten komen zodat ook de kleine gemeenten kunnen investeren. Peter Pille haalt als voorbeeld de situatie van zijn stad en de buurgemeente aan. Met eenzelfde opcentiemen op de personenbelasting en ongeveer eenzelfde aantal inwoners verschillen de ontvangsten meer dan een miljoen euro. Het kan volgens Pille niet dat inwoners meer zouden moeten betalen omdat de gemiddelde inkomens lager liggen. Hij is van mening dat de federale of Vlaamse Overheid hierin zou moeten tussenkomen. Als tweede voorbeeld wordt de ongelijkheid van de politiefinanciering aangehaald. Pille stelt zich de vraag: *“Moet je je in een gemeente ‘veiliger’ voelen als je meer bijdrage per inwoner moet betalen dan een andere, en dit in dezelfde politiezone?”*.

Jean-Philippe Vandeputte, financieel directeur van Koksijde is ook bijzonder kritisch voor de huidige situatie. De lokale financiering is onvoldoende en allesbehalve efficiënt, dit komt nog meer tot uiting door de coronacrisis. Als kuststad valt Koksijde tussen de bestaande alternatieven voor centrumsteden en plattelandsgemeenten. Vandeputte ergert zich aan de tegenstelling tussen enerzijds de gemeentelijke autonomie en anderzijds de betutteling van hogerhand. Er worden te vaak beslissingen genomen op hoger niveau zonder daar de nodige middelen aan te verbinden. Vandeputte stelt dat de gemeenten verplicht worden om onnodige rapporten te schrijven, gebonden is aan te veel regels en niet de verantwoordelijkheid kan op nemen die het verdient. Hij merkt op dat het lokaal niveau het dichtst staat bij de burger.

Hugo Van Vijnckt (Oostkamp) spreekt van een versnipperd systeem die gestoeld zijn op historische criteria die vaak geen juist beeld geven van de noodzakelijke financiering vanuit Vlaanderen. Het is volgens hem de versnippering van fondsen, heffingen en toelages die zorgen dat er niet kan gesproken worden van een efficiënt systeem. Ook Dieter Cardoen (Izegem) is van mening dat er wel wat herzieningen moeten gebeuren. Hij geeft als voorbeeld het uitblijven van de herschatting van het kadastraal inkomen aan. Voor de onroerende voorheffing wordt rekening gehouden met het kadastraal inkomen (FOD Financiën, 2020). Wettelijk gezien moeten de kadastrale inkomens om de 10 jaar aangepast worden tijdens een algemene

perequatie. Deze herziening is uitgebleven en men werkt nu met een automatische indexering via de index van de consumptieprijzen (FOD Financiën, 2020). Johan Dejonckheere (Kortrijk) haalt de volgens hem onlogische vaste groeivoet van het Gemeentefonds aan. Deze vaste groeivoet volgt de inflatie niet wat dus zorgt voor meer in tijden van lage inflatie en andersom.

Zijn de middelen uit het Gemeentefonds voldoende?

Hugo Van Vijnckt (Oostkamp) stelt dat de opwaardering van het Gemeentefonds er niet voor heeft gezorgd dat zijn gemeente een fundamentele stijging van de middelen kreeg. Hij beschrijft dit als: *“Oostkamp is duidelijk te klein om groot te zijn en te groot om klein te zijn”*. Dieter Cardoen (Izegem) vindt dat zijn gemeente te weinig wordt beloond voor de centrumfunctie. Ofwel moet de totale dotatie hoger liggen of moet er een interne herverdeling komen, beide opties zijn mogelijk. Arne Desmet (Deerlijk) geeft aan dat de middelen voldoende zijn, maar dat Deerlijk verhoudingsgewijs veel minder krijgt dan de gemiddelde gemeente. Het systeem is volgens Desmet niet eerlijk. Jean-Philippe Vandeputte verklaart dat de middelen absoluut niet voldoende zijn en stelt dat ze amper 6% bedragen van de recurrente uitgaven. Guy Seyns (Wielsbeke) en Peter Pille (Menen) duiden ook aan dat de middelen niet voldoende zijn. Johan Dejonckheere (Kortrijk) licht toe dat zijn stad de uitgaven aanpast zodat het financieel evenwicht blijft. Enkel Stein Moyersons (Knokke-Heist) is akkoord dat de bestaande dotatie voldoende is voor de steden en gemeenten in West-Vlaanderen.

Is het fonds eerlijk verdeeld?

Jean-Phillipe Vandeputte (Koksijde) legt uit dat de verdeling niet eerlijk is en dat vooral de voorafname voor Antwerpen en Gent vloekt. Hij opteert voor een simpelere verdeling zonder voorafnames. Vandeputte haalt aan dat gemeenten nu bestraft worden wanneer ze inkomen uit arbeid niet belasten via de APB. Hij is voorstander van de afschaffing van de APB, want arbeid wordt al te veel belast. De belasting moet gehaald worden op het vermogen via de OV en OOV. Ook Hugo Van Vijnckt (Oostkamp) vindt de verdeling niet eerlijk, hij is een voorstander van een herverdeling. De grote uitdaging is dat er bij een herverdeling geen verliezers mogen zijn. Met deze ratio zou dus het totaal aan middelen moeten stijgen. Ook de versnippering zorgt er volgens Van Vijnckt voor dat een herverdeling wenselijk is. Peter Pille (Menen) is vooral kritisch voor de voorafname. Hij stelt dat criteria niet van dien aard zijn dat ze een wezenlijk verschil betekenen in de onderlinge verdeling. De situatie van de stad Izegem gaat vooral over de centrumfunctie. Dieter Cardoen (Izegem) legt uit dat veel buurgemeenten profiteren van zaken waar Izegem financieel voor op draait. Elke respondent haalde aan dat ze voor een herverdeling zijn. Het grootste pijnpunt ligt volgens hen bij de omvangrijke voorafnames van Antwerpen en Gent.

Er werd aan de respondenten gevraagd om het huidige Gemeentefonds te quoteren op een schaal van tien. Met een gemiddelde score van 3,38 op 10 is het duidelijk dat het Gemeentefonds een negatieve

beoordeling krijgt. De helft van de respondenten denkt dat we in de komende legislaturen een hervorming zullen zien van het fonds. Meer dan een derde van de deelnemers is echter pessimistisch over een toekomstige hervorming. Opmerkelijk is dat Jean-Phillipe Vandeputte (Koksijde) aangeeft te denken dat een verhoging van het Gemeentefonds bij fusie een beter lokmiddel zijn dan de éénmalige schuldovername die de Vlaamse Overheid momenteel voorziet. Tenslotte halen de financieel verantwoordelijken aan dat de ontvangsten naast het Gemeentefonds vooral bestaan uit opcentiemen op onroerende voorheffing alsook de aanvullende personenbelasting.

Lokale financiën tijdens de Coronacrisis

Peter Pille (Menen) legt uit dat zijn gemeente heel voorzichtig omgaat met het 'uitdelen' van extra middelen aan bewoners of verenigingen. De extra middelen vanuit de overheid zijn volgens hem zeker voldoende op korte termijn. Op lange termijn zullen de mindere inkomsten uit de personenbelasting waarschijnlijk sterk doorwegen op de financiën van de gemeenten (2021-2022). Hugo Van Vijnck (Oostkamp) deelt dezelfde mening, het probleem zal zich in de komende jaren stellen. Jean-Philippe Vandeputte (Koksijde) is wat kritischer en hekelt de verborgen besparing van de sectorale subsidies. Deze werden toegevoegd aan het Gemeentefonds, maar volgens Vandeputte beperkt tot 95%. Dejonckheere (Kortrijk) argumenteert dat het een verhaal van tering naar de nering zetten wordt. Zowel op Vlaams en federaal niveau is er geen reserve, dus het zal op termijn toch op de lokale besturen komen. Er wordt vrij positief gereageerd op de maatregelen van de hogere overheden op het gebied van steunmaatregelen. Het is hoofdzakelijk de nabije toekomst die de financieel verantwoordelijken zorgen baart.

Fusies als oplossing?

Guy Seyns (Wielsbeke) expliciteert dat in het verleden werd aangetoond dat grotere entiteiten met grotere middelen niet kunnen bewijzen dat er efficiënter wordt omgesprongen met het extra overheidsgeld. Volgens Seyns is het fusieverhaal momenteel vooral partijpolitiek tussen de steden en gemeenten, de politieke invalshoek is dus vrij belangrijk. Men wil af van de eenheidslijsten en besturen die niet passen bij de grote politieke families. Seyns duidt dat politiek op gemeentelijk niveau iets compleet verschillend is vergeleken met de hogere niveaus. Uit het verleden is volgens meneer Seyns gebleken dat fusiegemeenten niet allemaal het 'good news' verhaal over efficiëntie en de schaalvoordelen bevestigen. Seyns argumenteert dat de feiten en data aantonen dat het begrip schaalvoordelen en efficiëntie uitgeholde begrippen zijn. Wat Guy Seyns opmerkelijk vindt, is dat men plots zwijgt over het afschaffen van de provincies. Het zou logischer zijn om eerst dit bestuursniveau, dat zich al jarenlang zelf in leven houdt, af te schaffen.

Jean-Phillipe Vandeputte (Koksijde) verwijst voor zijn standpunt naar de situatie in Nederland. De efficiëntie van de lokale overheden is daar niet toegenomen door de schaalvergroting naar 45.000

inwoners. Dit zal ook niet het geval zijn in Vlaanderen. Vandeputte (Koksijde) legt uit dat je Antwerpen kan zien als één grote fusie, die via districten terug is gedefuseerd. Er wordt gedebatteerd over bestuurskrachtvergroting, schaal en dienstverlening, maar men gaat daar ook voorbij aan het kerntakendebat. Vandeputte stelt zich de vraag wat de taakstelling van een lokaal bestuur moet worden in de toekomst. Worden lokale besturen facilitator binnen de gemeenschap of blijven ze autonome actoren? Zal de schaalgrootte ervoor zorgen dat een gemeente even dicht bij zijn burgers staat? Vandeputte haalt aan dat fusies onafwendbaar zijn als elke gemeente de dienstverlening moet aanbieden van een grootstad. Hij denkt echter wel dat gemeenten zich kunnen organiseren in netwerken waardoor fusies overbodig zijn. Hij maakt de denkoefening om van West-Vlaanderen één stad te maken met elke gemeente als district. Zou dit dan efficiëntie moeten voorstellen? Hoe zou het Gemeentefonds hierin veranderen, een voorafname voor de stad West. Een sneer naar de voorafnames van Antwerpen en Gent.

Peter Pille (Menen) is van mening dat er inderdaad wel bespaard kan worden met fusies. Ook zijn bepaalde gemeenten te klein om zelfstandig te blijven doorgaan. Maar waarom geen doorgedreven samenwerking tussen gemeentes? Volgens Pille zullen fusies op termijn zorgen voor gemeenten en deelgemeenten die zich benadeeld of ondergewaardeerd zullen voelen. Je krijgt dan gewoon een nieuw probleem. Fusies kunnen in een aantal gevallen passend zijn, maar Pille is geen voorstander van gedwongen fusies om minstens 20.000 inwoners te halen. Hij verwijst ook naar een 'politieke telling' als mogelijke reden om fusies interessanter te maken. Door een deel van de schulden over te nemen worden de gefuseerde gemeenten beloond. Dit is oneerlijk tegenover een stad als Menen met 33.000 inwoners.

Dieter Cardoen (Izegem) is over het algemeen een voorstander van een nieuwe fusieoperatie. Hij is van mening dat kleine besturen het moeilijk krijgen om te voldoen aan alle regelgeving. Er ontbreekt soms voldoende kennis. Daartegenover geeft Cardoen wel aan dat er ook kleine gemeenten zijn die vrij goed bezig zijn, misschien wel beter dan grote besturen. De nabijheid naar de burger toe speelt een belangrijke rol. Cardoen vermoedt dat de weerstand tegen fusies vooral een politiek gegeven is, minder op het vlak van de administratie. De voorgaande opinies spreken dit echter tegen. Hugo Van Vijnckt (Oostkamp) is het eens met de vraag naar fusies. Hij ziet de fusie van gemeenten naar entiteiten van 35.000 à 40.000 als de toekomst. Een kleine gemeente heeft volgens Van Vijnckt niet voldoende middelen om een betaalbaar dienstverlenend apparaat te realiseren. Stein Moyserons (Knokke-Heist) sluit hierbij aan, fusies zijn in functie van de bestuurskracht wenselijk bij kleine gemeenten onder 10.000 inwoners. Tenslotte gaf Johan Dejonckheere (Kortrijk) aan dat fusies wel wenselijk zijn, maar dat het volledig afhankelijk is van de politieke wil.

4.4 Casus West-Vlaanderen

In dit hoofdstuk wordt een eigen analyse gemaakt van het Gemeentefonds in West-Vlaanderen. We bekijken de bestaande verdeling van het Gemeentefonds en focussen telkens op een voorbeeldgemeente uit elke clustergroep van Belfius (2018). Bij voorkeur werden de steden en gemeenten gebruikt waar ook de financieel directeur uit een eerder hoofdstuk tewerkgesteld is. Er werd gekozen voor Brugge, Menen, Knokke-Heist, Wielsbeke, Wingene en Wervik. In de onderstaande tabel wordt een overzicht gegeven van de dotatie per gemeente (2019), de cluster waar deze toebehoort, de bevolking en de oppervlakte. Deze laatste twee parameters worden vaak aangehaald als meest objectieve parameters voor de verdeling van subsidies. Er werd gevraagd door de promotor om de denkoefening te maken met de twee meest objectieve parameters (los van andere belangrijke criteria). Zonder de bijzondere financiering is de dotatie compleet anders verdeeld.

Stad/ Gemeente	Cluster	Inwoners	Oppervlakte	Dotatie Gemeentefonds
Brugge	Grote en regionale steden	118.536	138,40 km ²	87 735 795,13
Knokke-Heist	Kustgemeente	33.023	56,44 km ²	8 921 580,28
Menen	Verstedelijkte gemeente	33.527	33,07 km ²	9 860 642,13
Wervik	Woongemeente	18.892	43,61 km ²	5 235 778,28
Wielsbeke	Gemeente met concentratie van economische activiteit	9.820	21,76 km ²	2 082 919,53
Wingene	Landelijke gemeenten	14.410	68,42 km ²	3 881 083,10

Figuur 16: Overzicht van zes West-Vlaamse gemeenten en hun dotatie uit het Gemeentefonds

We zien duidelijk dat de voorafname voor de stad Brugge zorgt voor een bijzonder groot verschil. Waar het meer dan drie keer meer inwoners heeft dan Knokke-Heist bedraagt de dotatie ongeveer tien keer dat van de kuststad. Opmerkelijk is dat ondanks de beperkte bevolking er heel wat gemeenten een grote oppervlakte en dus veel open ruimte hebben (zie bijvoorbeeld Wingene). In het nieuw Vlaams regeerakkoord werden ook extra steunmaatregelen via het Gemeentefonds voorzien voor de landelijke gemeenten met het Open Ruimtefonds. De kustgemeente Knokke-Heist is ook een bijzonder geval. Met een gelijkaardig aantal inwoners, maar een grotere oppervlakte krijgt de gemeente een lagere dotatie dan de stad Menen. Dit is vooral te wijten aan de 'boete' die de gemeente krijgt voor de te lage APB (0%). Een

kleine berekening toont de procentuele verdeling van de dotatie van de zes gemeenten ten opzichte van het totale Gemeentefonds.

Stad/Gemeente	Dotatie Gemeentefonds	Procentueel aandeel
Brugge	87 735 795,13	2,86%
Knokke-Heist	8 921 580,28	0,29%
Menen	9 860 642,13	0,32%
Wervik	5 235 778,28	0,17%
Wielsbeke	2 082 919,53	0,07%
Wingene	3 881 083,10	0,13%

Figuur 17: Procentueel aandeel uit het Gemeentefonds van de zes gemeenten - eigen berekening met cijfers ABB

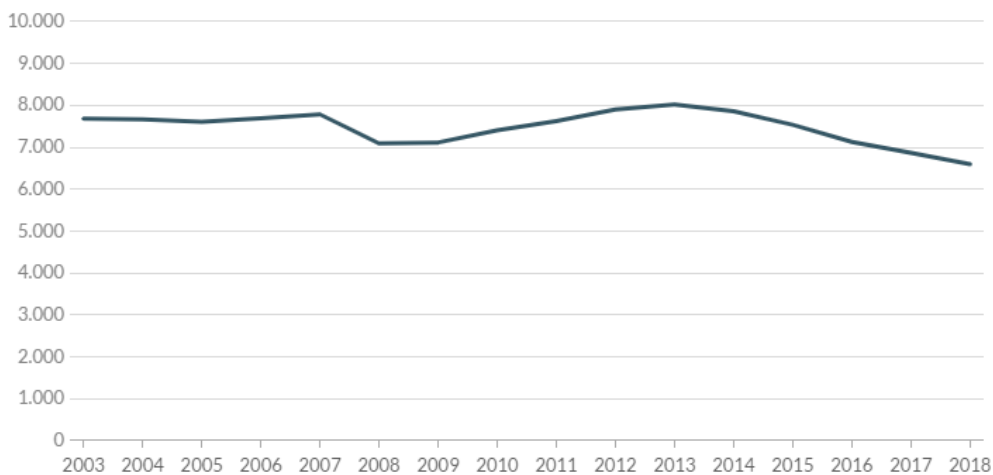
Deze zes gemeenten krijgen procentueel 3,8% van de middelen uit het Gemeentefonds. Wanneer we dit vergelijken met Antwerpen dat 26,59% krijgt met een bevolking van 527.763 inwoners en een oppervlakte van 204,51 km², zijn de verschillen bijzonder groot. Antwerpen heeft meer dan vijf keer het aantal inwoners dan de combinatie van de besproken gemeenten, maar krijgt procentueel gezien meer dan zeven keer meer middelen. De huidige criteria houden natuurlijk met meer rekening dan het aantal inwoners, maar het lijkt vooral de voorafname gebaseerd op inwoners te zijn die voor de grote verschillen zorgt.

Stel nu dat we de totale middelen die nu werden verdeeld over West-Vlaanderen zouden herverdelen volgens de parameters bevolking en oppervlakte, dan komen we de volgende resultaten uit (bijlage 4). We zien dat de grote steden aanzienlijk zouden inleveren. Brugge krijgt op basis van enkel deze twee criteria slechts 31 miljoen euro in plaats van de meer dan 87 miljoen in het huidige systeem. Merk op dat dit enkel een oefenanalyse is. Een stad als Brugge zou met dit eerste bedrag haar dienstverlening nooit kunnen garanderen. Het geeft echter wel duidelijk aan dat het toepassen van andere criteria voor enorme verschillen kan zorgen. Het mogen dan wel twee objectieve criteriapunten zijn, ze zijn niet volledig genoeg om te voldoen als verdeelsysteem. Beide parameters kregen een evenwaardig belang in de berekening. Aangezien we dit enkel toegepast hebben op West-Vlaanderen kan dit een vertekend beeld geven. Dezelfde denkoefening zou in de toekomst gemaakt moeten worden met de volledige databank aan gemeenten opgesplitst tussen basisfinanciering en aanvullende financiering. Als men in de toekomst het aantal parameters wil beperken, zullen deze het resultaat moeten zijn van uitgebreide simulaties en op basis van overleg met de verschillende stakeholders moeten gebeuren.

Naast de denkoefening over de verdeling van het Gemeentefonds wordt ook gekeken naar de gezondheid van de West-Vlaamse lokale besturen. Deze wordt gemeten op basis van een aantal ratio's waarbij gekeken wordt naar het schuldenniveau. De Vlaamse gemeentebesturen hebben een geconsolideerde

schuld van iets meer dan 6.600 miljoen euro (Statistiek Vlaanderen, 2018).

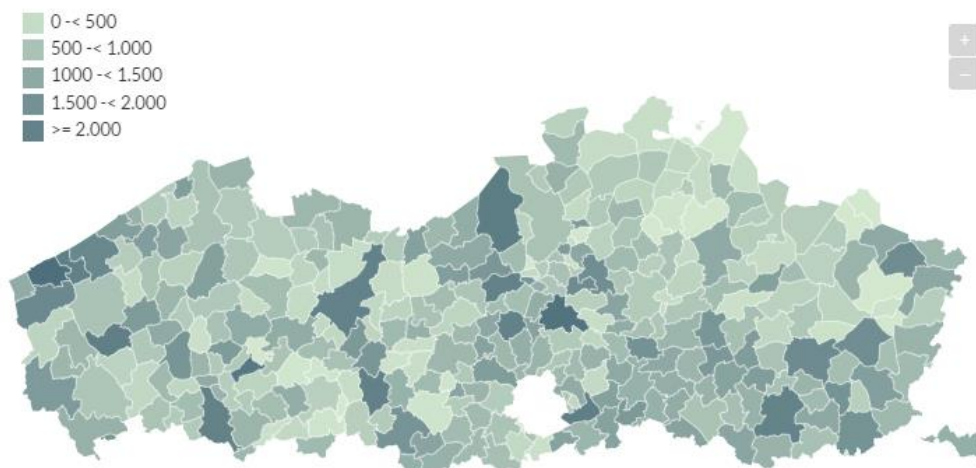
Geconsolideerde schuld van de Vlaamse gemeentebesturen
Vlaams Gewest, 2003-2018, in miljoen euro

Figuur 18: Geconsolideerde schuld van de Vlaamse gemeentebesturen - Statistiek Vlaanderen, 2018

In een periode van 15 jaar is de schuld gedaald met meer dan 14%. Er is een duidelijke daling in schulden te zien na de crisis van 2008 waarna het weer stijgt in 2012-2013 om uiteindelijk terug te dalen naar het huidige niveau. In 2012 berekende professor Herman Matthijs op basis van cijfers van het Agentschap Binnenland Bestuur (ABB) dat 1 op 3 gemeenten schulden opbouwde. Dit wetende kunnen we stellen dat er momenteel sprake is van een positieve tendens in Vlaanderen op het gebied van schulden bij de lokale besturen. Onderstaande kaart toont aan dat de onderlinge verschillen tussen gemeenten qua schulden vrij groot zijn (Statistiek Vlaanderen, 2018).

Geconsolideerde schuld van de gemeentebesturen per inwoner
Gemeentebesturen in Vlaams Gewest, 2018, in euro per inwoner

Figuur 19: Geconsolideerde schuld van de gemeentebesturen per inwoner (2018) - Statistiek Vlaanderen, 2018

Laten we dit even verder in detail bekijken voor onze zes gemeenten voor het jaar 2017. Enkel van het jaar 2017 zijn de statistieken over de financiële schuld momenteel volledig te raadplegen bij Statistiek Vlaanderen.

Stad/Gemeente	Solvabiliteitsratio (2017)	Liquiditeitsratio (2017)	Financiële schuld (2017) per inwoner
Brugge	86%	2.42	705.8
Knokke-Heist	84%	4.82	995.1
Menen	77%	2.32	709.4
Wervik	77%	3.4	798.0
Wielsbeke	61%	0.18	2322.5
Wingene	79%	2.09	743.7

Figuur 20: Overzicht schulden en ratio's (2017) van zes voorbeeldgemeenten - BDO, 2017 & Statistiek Vlaanderen 2020

We zien dat de meeste gemeenten uit onze selectie het relatief doen op gebied van de verschillende ratio's. Wielsbeke doet het daarentegen minder goed, de schuld per inwoner is in 2019 zelfs opgelopen tot 3001 euro per inwoner (Roelens & Fluit, 2019). De solvabiliteit staat voor de verhouding tussen het vreemd vermogen en het eigen vermogen. Het is een ratio die gebruikt wordt om te oordelen over de financiële gezondheid (BDO, 2017). Algemeen gezien kunnen we stellen dat deze ratio relatief goed is voor de diverse besturen. Wielsbeke scoort zoals ook op de andere categorieën het laagst. De liquiditeitsratio zegt ons iets over de mate waarin een gemeente zijn korte termijn betalingsverplichtingen kan nakomen (BDO, 2017). Ook hier scoort Wielsbeke bijzonder slecht. Het is belangrijk om de schulden ook te zien op een langere termijn, want grote investeringen kunnen een vertekend beeld geven. Toch blijven de cijfers van de gemeente Wielsbeke problematisch. Wanneer we tenslotte kijken naar de financiële schuld per inwoner zien we ook Wielsbeke als uitschieter. De gemiddelde financiële schuld van het jaar 2017 was 1054.7 euro per inwoner en daar blijven de overige gemeenten onder (Statistiek Vlaanderen, 2020). De cijfers liggen ook in de lijn met het gegeven dat lokale besturen aanzienlijk minder schulden hebben dan andere overheidsentiteiten (Leroy, 2016). Volgens Jan Leroy (2019) kunnen we besluiten dat de Vlaamse gemeenten hun schulden relatief onder controle hebben, zo ook in West-Vlaanderen. Zeker wetende dat de lokale besturen relatief veel investeren. Leroy (2019) concludeert dat lokale besturen goed zijn voor zo'n 30% van de totale overheidsinvesteringen, terwijl hun aandeel in de totale overheidsschuld al jaren beperkt is tot 5%.

Belangrijk is om ook te kijken naar de autofinancieringsmarge (AFM). Deze is het verschil tussen het deel van de ontvangsten en uitgaven uit de exploitatie en de aflossingen van bestaande leningen (BDO, 2017). Het geeft weer of de financiën van besturen in evenwicht zijn. Volgens Ben Gillot van het VVSG kunnen we in 2018 hierrond spreken van een structureel evenwicht. Ondanks het feit dat de gemeenten van de

respondenten vrij gezond zijn, is de negativiteit rond de verdeling van het Gemeentefonds hier ook aanwezig.

5. Limitatie van het onderzoek

We erkennen dat dit onderzoek ook zijn beperkingen heeft. Vanwege de coronacrisis was het ontzettend moeilijk om in contact te komen met de politieke partijen alsook de financieel directeurs. Face to face interviews zouden gezorgd hebben voor een nog uitgebreidere uitleg. Deze crisis zorgt er ook voor dat dit onderzoek vraagt om een vervolgstudie in de toekomst die rekening kan houden met de gevolgen van Covid-19. Het is immers ook voor de lokale besturen spannend hoe het virus impact zal hebben op hun financiën, denk maar aan de kuststeden. Ook de schuldanalyse zou nog uitgebreider kunnen gebeuren. Het was moeilijk om hier betrouwbare data over te vinden in de financiële analysetools.

Tenslotte zou ik een oproep willen doen naar een nieuwe analytische studie vanuit de Vlaamse Overheid, deze paper moet gezien worden als een verkennende studie. Het moet gezien worden als een oproep naar nieuw onderzoek over lokale financiering vanuit wetenschappelijke hoek, meer specifiek naar de toekomst van het Gemeentefonds. De vormgeving en tijdsduur van deze masterproef limiteert ook de grootte van het onderzoek. Een topic van dit kaliber vraagt om verder en uitgebreider onderzoek, zowel kwantitatief als kwalitatief.

6. Conclusie

We begonnen deze paper met de centrale vraag of het Gemeentefonds nog opportuun is. Daarnaast werd ook de eerlijkheid van het huidige systeem in vraag gesteld. Er werd aangegeven dat het belangrijk is om deze vraagstelling te bekijken in relatie tot de volledig ontvangsten van lokale besturen. In de literatuurstudie werd duidelijk dat steden en gemeenten hun financiering uit verschillende bronnen halen. Enerzijds is er de eigen lokale fiscaliteit, gevolgd door de werkingssubsidies en de investeringsontvangsten. De financiering van lokale overheden wordt gekenmerkt door versnippering. We kunnen stellen dat Vlaamse gemeenten sinds 2007 een behoorlijke stijging zagen in hun ontvangsten uit de werkingssubsidies. Er werd getoond dat de typologie van Belfius is een handig middel om financiële analyse te faciliteren. Het studie bureau van de bank heeft recent eigenhandig meer onderzoek verricht naar de lokale financiën dan vanuit de academische literatuur.

Om het Gemeentefonds, met zijn vele incrementele wijzigingen, te kunnen begrijpen werd een historisch overzicht voorzien. Sinds het ontstaan in 1860 is het fonds aanzienlijk gegroeid in omvang. We kunnen ook spreken van een grote structurele verandering. De oorspronkelijke verdelingscriteria zijn niet te vergelijken met het huidige verdeelmechanisme. In het hoofdstuk 'Regeerakkoord 2019-2024' zagen we dat de Vlaamse Regering grote inspanningen doet voor de lokale besturen in de vorm van extra financiële middelen. Toch blijft de veelgevraagde evaluatie en herverdeling uit. Al bij het ontwerpen van het belangrijkste decreet rond het Gemeentefonds (2002) waren er intern twijfels over de validiteit van de voorgelegde criteria. Het is nogal pijnlijk dat 18 jaar later deels dezelfde conclusie kan getrokken worden.

In het hoofdstuk 'bestaand onderzoek' werden de resultaten van de studie van pwc (2009) en Devuyt et al. (2013) bekeken. Beide onderzoeken kwamen, hetzij op een andere manier tot de conclusie dat het fonds aan vernieuwing toe is. Merk op dat deze ondertussen al relatief oud zijn en er nog steeds geen sprake is van een grote evaluatie. Pwc (2009) concludeerde dat het Gemeentefonds zorgt voor een herverdeling tussen de kleinere gemeenten. Los hiervan worden de grootsteden en de centrumsteden gefinancierd door voorafnames, waardoor ze een weinig herverdelend karakter hebben. Een nadeel van het Gemeentefonds was volgens pwc (2009) ook de tegenstrijdigheid van de gebruikte parameters.

Er werd ook vastgesteld dat er geen correlatie was tussen het bestedingspatroon van besturen en de verdeling van de middelen uit het fonds. De studie maakte een aantal interessante aanbevelingen die tot op vandaag steekhouden. Er werden simulaties gedaan met een apart fonds voor Antwerpen en Gent, een versterking van de verdeling op basis van fiscale armoede en (naar Scandinavisch model) een nieuw verdeelmechanisme bestaande uit een vast en variabel tarief. Deze studie deed wat momenteel in het hernieuwde debat ontbreekt: het kwam met concrete aanbevelingen. Ook de ongelijkheidsanalyse van Devuyt et al. (2013) geeft een interessant beeld over het Vlaams Gemeentefonds. Volgens hun

onderzoek wordt 86,16% van de ongelijkheid verklaart door de component 'centrumfunctie'. Bestaand onderzoek is echter vooral statistisch van aard. De politieke rol alsook die van de lokale besturen wordt vaak vergeten, terwijl deze dagelijks met het topic geconfronteerd worden.

Uit het eigen onderzoek kunnen we concluderen dat zowel vanuit politiek oogpunt als door de financieel verantwoordelijken vraag is naar een herverdeling. Moet het fonds hervormd worden? De consensus over de nood aan een evaluatie is vrij groot. Vanuit het kwalitatief onderzoek is het duidelijk dat het Gemeentefonds en het huidig verdeelmechanisme gebuisd zijn volgens de respondenten. Het grootste pijnpunt betreft de voorafnamen voor Antwerpen en Gent, dat blijkt uit eerder onderzoek alsook uit de vergaarde opinies. Tenzij er vanuit de Vlaamse overheid een verhoogde dotatie komt zal een herverdeling uitblijven, want noch Antwerpen noch Gent zal aanvaarden dat hun middelen verlagen. De tendens van subsidies te integreren in het Gemeentefonds is dubbel. De integratie van subsidies als aanvullende dotaties (zie sectorale subsidies) heeft zowel voordelen als nadelen. Het beantwoord aan de vraag om de geldstromen overzichtelijker te maken, maar tegelijk worden de middelen niet volledig overgenomen en is er geen indexatie. Op lange termijn komen de lokale overheden hier dus slechter uit.

Vanwege de coronacrisis en de hoge inspanningen van deze legislatuur is de kans echter klein dat we de komende jaren een hervorming zien. De lokale besturen zijn zoals aangetoond in deze paper relatief gezond, maar met de toekomstige uitdagingen (vergrijzing, pensioenen, Covid-19) blijft de druk hoog. Vanuit politieke hoek lijkt men fusies naar voor te schuiven als oplossing voor de lokale besturen. Met uitzondering van sp.a gaat het hier om vrijwillige fusies.

Lokale besturen moeten met beperkte middelen zo efficiënt mogelijk werken. Gemeenten die dit niet kunnen, wordt de raad gegeven om te fuseren. Dat fusies in verschillende gevallen positief kunnen uitvallen is mogelijk. Er is echter geen bewijs dat dit een oplossing is voor het debat rond het Gemeentefonds. De opinie van Bart Dochy (CD&V) houdt steek dat het huidig verdeelmechanisme alsook de schuldovername en garantieregeling fusies aanmoedigt. De bestaande criteria werken fusies in de hand omdat schaalvergroting beloond wordt door de schuldovername en een hogere categorie met meer middelen uit het Gemeentefonds, terwijl er nergens bewezen is dat schaalvergroting staat voor het toppunt van efficiëntie. Dit is een tegenstrijdige situatie.

Niettegenstaande is het wel zo dat er nog steeds minigemeenten bestaan die absoluut niet meer de voldoende middelen hebben. Waarom kan een versterkte samenwerking tussen gemeenten geen oplossing bieden? Het grote nadeel bij fusies is het politiek getouwtrek, wat allerminst zorgt voor efficiëntie. Sp.a politicus Bart De Loor maakt de opmerking dat er op basis van ratio nagedacht moet worden over fusies. Deze opmerking is terecht, ook de financieel directeurs gaven aan dat fusies momenteel gebeuren om de verkeerde redenen. Verder onderzoek zou hier interessant zijn.

We besluiten dat lokale besturen niet veel opties hebben in hun zoektocht naar extra financiering. Er zijn stevige personeelshervormingen aan de gang en de belastingen zijn momenteel al relatief hoog. Er is een tendens van lagere inkomsten uit de APB, wellicht een gevolg van de vergrijzing (ABB, 2019). Gezien deze situatie wordt vanuit het Vlaams Parlement gekeken naar nieuwe fusieoperaties. Er is echter een minder grote wil om te fuseren dan gehoopt. Het is onder andere om deze redenen dat er steeds vaker naar het Gemeentefonds gewezen wordt. Het antwoord op de hypothese of het Gemeentefonds nog opportuun is: absoluut. Het maakt een vijfde van de inkomsten uit en stijgt nog steeds in belang. Een evaluatie is echter een noodzakelijk gebeuren. Het Gemeentefonds is een mechanisme dat mee moet gaan met de toekomst, zowel de dotatie als de verdeelcriteria. Deze paper wil dan ook een oproep zijn naar een periodieke evaluatie van het Gemeentefonds met inspraak vanuit politieke, academische en lokale spelers. Wat de toekomst zal brengen voor het Gemeentefonds is onzeker. Eén zaak staat vast, het is toe aan een update en er zal nog lang over gedebatteerd worden.

7. Bronnen

- ABB. (2019a). De financiën van de Vlaamse lokale besturen 2007-2018. Agentschap Binnenlands Bestuur.
https://lokaalbestuur.vlaanderen.be/sites/default/files/public/thema/bbc/BBC_algemeen/Nota_lokale_financi%C3%ABn.pdf
- ABB. (2020a). Gemeentefonds: soorten dotaties. Agentschap Binnenlands Bestuur.
<https://lokaalbestuur.vlaanderen.be/financiering/algemene-werkingssubsidiesfondsen/gemeentefonds/soorten-dotaties>
- ABB. (2020b). Algemene trend: hogere OOV-tarieven, een lagere APB. Lokaal Bestuur Vlaanderen. <https://lokaalbestuur.vlaanderen.be/nieuws/algemene-trend-hogere-oov-tarieven-een-lagere-apb>
- BDO. (2019). Financiële benchmark Vlaamse steden en gemeenten 2018.
<https://advisory.bdo.be/benchmark-steden-gemeenten/?lang=nl#1551265349410-0b4f92fb-ba9d>
- Belfius. (2018). Typologie van een gemeente. Belfius Research.
<https://research.belfius.be/nl/typologie-gemeenten/>
- Belfius. (2019a). “Gids”: Hoe werkt een gemeente? <https://research.belfius.be/wp-content/uploads/2018/06/gids-hoe-werkt-een-gemeente-vlaanderen-nl.pdf>
- Belfius. (2019b). De financiële situatie van de Vlaamse lokale besturen: statistisch overzicht van 2018-2019. Belfius Research.
<https://www.vvsg.be/Bestuur/Werking%20organisatie/Financi%C3%ABn/Locale%20financi%C3%ABn%20Vlaanderen%2020%2020%202019.pdf>
- Belpaeme, L. (2017). “Fusie voordelig voor beide partijen”. hln.be. <https://www.hln.be/in-de-buurt/zuienkerke/-fusie-voordelig-voor-beide-partijen%7Ea0e01cf3/>
- Bourgeois, G. (2009). Antwoord schriftelijke vraag over pwc onderzoek door Johan Sauwers. Vlaams Parlement. <http://docs.vlaamsparlement.be/pfile?id=209663>
- Christiaens, J., Voets, J., Smolders, C., Goeminne, S., & Venhee, C. (2019). Beleidsmatig onderzoek naar financiering van lokale handhavende overheden voor Ruimtelijke Ordening in het licht van de implementatie van het decreet handhaving van de Omgevingsvergunning. https://archieff-algemeen.omgeving.vlaanderen.be/xmlui/bitstream/handle/acd/229899/Financiering_handhavende_overheden2015.pdf?sequence=1
- De Ceuninck, K. (2017). De kop is eraf: op naar een nieuwe fusieronde in Vlaanderen? In Veranderende lokale besturen voor en door de mensen? (pp. 59-72). Vanden Broele.
<https://biblio.ugent.be/publication/8515544/file/8534148>

- De Rynck, F., & Wayenberg, E. (2013). De lokale besturen. Handboek bestuurskunde: organisatie en werking van het openbaar bestuur, 191-230.
<https://core.ac.uk/download/pdf/153396699.pdf>
- De Vlieghe, A. (2018). Is fusie geen goede optie? hln.be. <https://www.hln.be/in-de-buurt/zuienkerke/is-fusie-geen-goede-optie%7Eaa95cd69/>
- De Witte, K., & Moesen, W. (2018). In en rond het gemeentehuis: vijf voornemens voor beleidsmakers. FEB Research Report Department of Economics LES (S) 2018/171.
<https://lirias.kuleuven.be/retrieve/519879>
- Debast, N. (2019). Vlaams regeerakkoord: groei Gemeentefonds maakt lokaal beleid mogelijk. VVSG. <https://www.vvsg.be/nieuws/groei-gemeentefonds-maakt-lokaal-beleid-mogelijk>
- Decreet tot vaststelling van de regels inzake de dotatie en de verdeling van het Vlaams Gemeentefonds. (2002). Vlaams Parlement. https://www.etaamb.be/nl/decreeet-van-05-juli-2002_n2002036103.html
- Decreet van 22 december 2017 over het lokaal bestuur. (2017). Vlaams Parlement.
<https://lokaalbestuur.vlaanderen.be/regelgeving/decreeet-lokaal-bestuur>
- Devuyst, K., & Van Puyenbroeck, T. (2013). Een ongelijkheidsanalyse van de Belgische gemeentefondsen. Documentatieblad Ministerie van Financiën, 73(1), 109-155.
https://www.docufin.be/sites/default/files/downloads/BdocB_2013_Q1n_Devuyst_Van_Puyenbroeck.pdf
- FOD Financiën. (2019). Kadastraal inkomen.
<https://financien.belgium.be/nl/particulieren/woning/kadaster/kadastraal-inkomen#g3>
- Geconsolideerde schuld: schuld Vlaamse gemeentebesturen gedaald tot 6.600 miljoen euro. (2018). [Grafiek]. Statistiek Vlaanderen.
https://www.statistiekvlaanderen.be/nl/geconsolideerde-schuld#schuld_vlaamse_gemeentebesturen_gedaald_tot_6.600_miljoen_euro
- Gillot, B. (2018). ABB analyseert de financiën van de lokale besturen. VVSG.
<https://www.vvsg.be/nieuws/abb-analyseert-de-financien-van-de-lokale-besturen>
- Grondwettelijk Hof. (2017). Beroep tot vernietiging van het Vlaamse decreet van 3 juli 2015.
<https://www.const-court.be/public/n/2017/2017-059n.pdf>
- Grondwettelijk Hof. (2018). Grondwettelijk Hof - Arrest nr. 121/2018 van 4 oktober 2018 - Agentschap Binnenlands Bestuur.
<https://lokaalbestuur.vlaanderen.be/rechtsgedingen/grondwettelijk-hof-arrest-nr-1212018-van-4-oktober-2018-rolnummers-rolnr-6650-en-6687-samengevoegd>
- Herbots, K. (2011). "Studenten naar stembus in stad waar ze studeren". De Morgen.
<https://www.demorgen.be/nieuws/studenten-naar-stembus-in-stad-waar-ze-studeren~bed4511f/>

- Homans, L. (2015). Meer vrijheid en verantwoordelijkheid voor lokale besturen. Nieuw-Vlaamse Alliantie (N-VA). <https://www.n-va.be/persbericht/meer-vrijheid-en-verantwoordelijkheid-voor-lokale-besturen>
- Husson, J. F. (2008). Le financement général des communes: comparaison interrégionale des modes de répartition. Reflets et perspectives de la vie économique, 47(4), 15-32. <https://www.cairn.info/revue-reflets-et-perspectives-de-la-vie-economique-2008-4-page-15.htm>
- Johan Vande Lanotte. (2020). *Staatsrecht Academiejaar 2019/2020 Digitale Les 15* [Video]. Youtube. <https://www.youtube.com/watch?v=s65zHvBWEqM>
- Leloup, G. (2004). Archiefbeheersplan: afdeling gemeenten, OCMW's en Provincies. Instellingenstudie en Archiefbeheer Vlaamse Administratie. http://www.arch.be/docs/surv-toe/TT-SL/reg-com_gew-gem/vlaamse_gewest_region_flamande/4357_ABHP_VLG.pdf
- Lemmens, L. (2017). Grondwettelijk Hof vernietigt integratie sectorale subsidies in Gemeentefonds | Wolters Kluwer. LegalWorld. <https://legalworld.wolterskluwer.be/nl/nieuws/in-het-staatsblad/grondwettelijk-hof-vernietigt-integratie-sectorale-subsidies-in-gemeentefonds/>
- Leroy, J. (2019b). Hoe verdeelt Vlaanderen extra middelen open ruimte? VVSG. <https://www.vvsg.be/nieuws/hoe-verdeelt-vlaanderen-extra-middelen-open-ruimte>
- Leroy, J., Doesselaere, T., De Saedeleer, A. (2010). Gemeentefonds. Gemeentefinanciën, inkomsten. De financiële middelen, deel A.
- Mares, A. (2009). De zes faciliteitengemeenten rond Brussel. Documentatiecentrum Vlaamse Rand. <https://www.docu.vlaamserand.be/node/12979>
- Ontwerp decreet tot vaststelling van de regels inzake de dotatie en de verdeling van het Vlaams Gemeentefonds. (2002). Vlaams Parlement. <http://docs.vlaamsparlement.be/pfile?id=1017685>
- Ontwerp van decreet tot wijziging van diverse bepalingen van het decreet van 5 juli 2002 tot vaststelling van de regels inzake de dotatie en de verdeling van het Vlaams Gemeentefonds. (2011). Vlaams Parlement. <http://docs.vlaamsparlement.be/pfile?id=1034540>
- Open Vld. (2013). Toekomstverklaring Open Vld. https://www.openvld.be/library/1/files/4306_toekomstverklaring_1_.pdf
- Price WaterhouseCoopers. (2009). Overheidsopdracht Gemeentefonds "Evaluatie van de in het decreet van 5 juli 2002 bepaalde groeivoet en verdelingscriteria en formuleren van beleidsvoorstellen en/of denksporen voor een hervorming van het Gemeentefonds", Brussel: Beleidsdomein Bestuurszaken, Agentschap voor Binnenlands Bestuur.

<http://docplayer.nl/2064728-Beleidsdomein-bestuurszaken-agentschap-voor-binnenlands-bestuur.htm>

Raad van State. (2015). Raad van State, afdeling Wetgeving, advies 57.317/3 van 27 april 2015). <http://docs.vlaamsparlement.be/pfile?id=1097773>

Raad van State. (2016). Raad van State, afdeling Wetgeving, advies 59.551/3 van 7 juli 2016). <http://docplayer.nl/amp/61656241-Verzoek-tot-nietigverklaring.html>

Rekenhof. (2019). Interbestuurlijke verhoudingen tussen de Vlaamse overheid en de steden en gemeenten. Vlaams Parlement. https://www.ccrek.be/docs/2019_22_InterVlaamseStedenGemeenten.pdf

Roelens, T., & Fluit, A. (2019). Welke gemeenten moeten op zoek naar een fusiepartner? De Tijd. <https://multimedia.tijd.be/gemeentefusie2019/>

Segers, Y. (2000). Een omstreden verbruiksbelasting: de stedelijke octrooien in België (1799-1860). Belgisch Tijdschrift voor Nieuwste Geschiedenis, 30(3-4), 325-369. https://www.journalbelgianhistory.be/en/system/files/article_pdf/BTNG-RBHC,%2030,%202000,%203-4,%20pp%20325-369.pdf

Somers, B. (2019a). Verslag commissievergadering dinsdag 22 oktober 2019 14.35u. Vlaams Parlement. <https://www.vlaamsparlement.be/commissies/commissievergaderingen/1334962/verslag/1336543/persoon/paul-van-miert>

Somers, B. (2019b). Beleidsnota 2014-2019: Binnenlands Bestuur en Stedenbeleid. Vlaamse Regering. https://stedenbeleid.vlaanderen.be/sites/default/files/atoms/files/Beleidsnota_BinnenlandsBestuur_Stedenbeleid_2014-2019.pdf

Statbel. (2020). Structuur van de bevolking. belgium.be. <https://statbel.fgov.be/nl/themas/bevolking/structuur-van-de-bevolking>

Vaesens, J. (2008). Osmose, dwang en tegenmacht? De verhoudingen tussen de openbare besturen in Brussel, 1970-2004. Unpublished PhD. <https://www.briobrussel.be/sites/default/files/osmose%2520dwang%2520en%2520tegenmacht.pdf>

Van Herck, B., Vanthillo, T., De Rynck, F., Ballon, P., Coppens, T., De Weerd, Y., & Oosterlynck, S. (2019). Een versterkt partnerschap tussen Vlaanderen en haar steden. <https://biblio.ugent.be/publication/8620902/file/8620903>

Vandamme, M. (2016). Gemeenten halen een aanzienlijk deel van hun financiering uit het Gemeentefonds. Trends Public Sector. <http://acties.trends.knack.be/acties/trends/publicsector/archief/2016-01/index.jsp>

Verhoeven, A. (2019). Vlaams regeerakkoord door een lokale bril. VVSG.

<https://www.vvsg.be/kennisitem/vvsg/vlaams-regeerakkoord-door-een-lokale-bril>

Verschuere, B., & De Rynck, F. (2017). Maakt lokaal beleid (het) verschil?. In Tijd voor sociaal beleid: armoedebestrijding op lokaal niveau: armoede en sociale uitsluiting jaarboek 2017 (Vol. 30, pp. 45-60). Acco.

<https://expoo.be/sites/default/files/atoms/files/Tijd%20voor%20sociaal%20beleid.pdf>

Vlaamse Regering. (2019). Vlaams Regeerakkoord 2019-2024.

<http://docs.vlaamsparlement.be/docs/varia/regeerakkoord-2019-2024.pdf>

8. Bijlagen

1. Survey

Onderzoek UGent Gemeentefonds 2020

Beste participant,

In het kader van mijn masterproef voer ik een onderzoek naar de financiering van lokale besturen met als case West-Vlaanderen. Het onderzoek kijkt specifiek naar de rol van het Gemeentefonds. Als financieel verantwoordelijke van een stad/gemeente lijkt het ons interessant om even te polsen naar jullie mening aan de hand van een korte survey. Mijn oprechte dank voor het deelnemen!

Gelieve uw email adres ter controle hieronder achter te laten. Mochten er zich problemen voordoen, contacteer mij gerust via het volgende adres: gilian.parmentier@ugent.be.

Het invullen van deze vragenlijst neemt ongeveer 20-30 minuten in beslag.

Vriendelijke groeten
Gilian Parmentier
Masterstudent Bedrijfseconomie 2019-2020
01503326

E-mailadres *

Geldig e-mailadres

Met dit formulier worden e-mailadressen verzameld. [Instellingen wijzigen](#)

Informed consent

Hierbij verklaar ik akkoord te gaan om deel te nemen aan dit onderzoek. Mijn gegevens worden tijdelijk bijgehouden conform de GDPR regelgeving.

Toestemming door participant *

Ja

Nee

Bevraging

Beschrijving (optioneel)

Gelieve hier uw naam te noteren. *

Korte antwoordtekst

Van welke stad/gemeente bent u de financieel verantwoordelijke? *

Korte antwoordtekst

Wat is uw standpunt/visie omtrent de financiering van steden en gemeenten als financieel verantwoordelijke? Kan men spreken van een efficiënt systeem? *

Tekst lang antwoord

Zijn de middelen uit het Gemeentefonds voldoende voor uw stad/gemeente? Leg uit. *

Tekst lang antwoord

Is het gemeentefonds eerlijk verdeeld volgens u? Hoe staat u tegenover de roep naar een herverdeling van het Gemeentefonds? *

Tekst lang antwoord

Mocht u het huidige Gemeentefonds (verdeelcriteria) quoteren op eerlijkheid, welke score zou u deze geven? *

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
Oneerlijk	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	Eerlijk

...

Waar haalt uw stad/gemeente voornamelijk zijn ontvangsten uit naast het Gemeentefonds? *

Tekst lang antwoord

Denkt u dat we de komende legislaturen een hervorming zullen zien van het Gemeentefonds? *

- Ja
- Nee
- Anders...

Hoe gaat uw stad/gemeente financieel om met de coronacrisis? Vindt u dat de bestaande extra subsidies vanuit de overheid voldoende zijn? *

Tekst lang antwoord

...

Bart Somers roept op tot fusies. Een vaak gebruikt argument hierover is dat het zou zorgen voor schaalvoordelen alsook financiële voordelen met betrekking tot het Gemeentefonds. Ziet u fusies als wenselijk en haalbaar in West-Vlaanderen? *

Vlaams minister Bart Somers (Open VLD) wil met fusies aantal gemeentes in Vlaanderen op termijn halveren

Vlaams minister van Binnenlands Bestuur Bart Somers (Open VLD) wil dat er in de toekomst meer gemeenten fuseren. De Vlaamse overheid zal daar ook meer geld voor vrijmaken, schrijft de krant De Zondag. De gemeenten die fuseren moeten samen wel minstens 20.000 inwoners hebben. Ze zullen in dat geval 200 euro steun per inwoner krijgen in de vorm van een schuldovername. Hoe groter de gemeente, hoe hoger de financiële steun. Somers wil het aantal fusies in deze bestuursperiode verdubbelen, op termijn wil hij dat het aantal gemeentes in Vlaanderen wordt gehalveerd.

Evolutie aanslagvoet aanvullende personenbelasting van 2008 tot en met 2020 voor de Vlaamse gemeenten

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Aalst	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5
Aalter (vanaf 2019)	nieuwe gemeente Aalter is fusie van Aalter + Knesselare											5,9	5,9
Aalter (t/m 2018)	6,5	6,5	6,5	6,5	6,5	6,5	6,5	6,5	6,5	6,5	5,9	fusie Aalter	fusie Aalter
Aarschot	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0
Aartselaar	4,0	4,0	4,0	4,0	4,0	5,0	5,0	5,0	5,0	5,0	5,0	5,0	4,9
Affligem	7,0	7,0	7,0	7,0	7,0	7,0	7,0	7,0	7,0	7,0	7,0	7,0	7,0
Alken	7,0	7,0	7,0	7,0	7,0	7,0	7,0	7,0	7,0	7,0	7,0	7,0	7,0
Alveringem	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0
Antwerpen	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0
Anzegem	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0
Ardoorie	6,0	6,0	6,0	6,0	6,0	6,0	6,0	6,0	6,0	6,0	6,0	6,0	6,0
Arendonk	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5	7,0	7,0	7,0	7,0	7,0	7,0
As	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5
Asse	6,0	6,0	6,0	6,0	6,0	6,0	6,0	6,0	6,0	6,0	6,0	6,9	6,9
Assenede	7,0	7,0	7,0	7,0	7,0	7,0	7,0	7,0	7,0	7,0	7,0	7,0	7,0
Avelgem	7,0	7,0	7,0	7,0	7,0	7,0	7,0	7,0	7,0	6,3	6,3	6,3	7,0
Baarle-Hertog	7,2	7,2	7,2	7,2	7,2	7,2	7,2	7,3	7,3	7,3	7,3	7,3	7,2
Balen	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0
Beernem	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5	7,8
Beerse	6,5	6,5	6,5	6,5	6,5	6,5	6,5	6,2	6,2	6,2	6,0	6,0	6,9
Beersel	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5	7,2	6,9	6,9	6,9
Begijnendijk	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0
Bekkevoort	7,8	7,8	7,8	7,6	7,6	7,6	7,6	7,6	7,6	7,6	7,6	7,6	7,6
Beringen	7,0	7,0	7,0	6,9	6,9	7,9	7,9	7,9	7,9	7,9	7,9	7,9	7,6
Berlaar	8,5	8,5	8,5	8,1	8,1	8,1	8,1	8,1	7,8	7,8	7,8	7,8	7,8
Berlare	7,0	7,0	7,0	7,0	7,0	7,0	7,0	7,0	7,0	7,0	7,0	7,0	7,0
Bertem	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5
Bever	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0
Beveren	4,0	4,0	4,0	4,0	4,0	4,0	5,0	5,0	5,0	5,0	5,0	5,0	5,0
Bierbeek	7,0	7,0	7,0	7,0	7,0	7,0	7,0	7,0	7,0	7,0	7,0	7,0	7,0
Bilzen	8,5	8,5	8,5	8,4	8,3	8,3	8,3	8,3	8,3	8,2	8,1	8,1	7,9
Blankenberge	6,9	6,5	6,5	6,5	6,5	6,5	6,5	6,5	6,4	6,2	6,0	6,0	6,0
Bocholt	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0
Boechout	7,3	7,3	7,3	7,3	7,3	7,3	7,3	7,3	7,3	7,3	7,3	7,3	7,1
Bonheiden	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5
Boom	8,5	8,5	8,5	8,5	8,5	8,5	8,5	8,5	8,5	7,9	7,9	7,9	7,9
Boortmeerbeek	5,8	5,8	5,8	5,8	5,8	5,8	5,8	5,8	5,8	5,8	5,8	5,8	5,8
Borgloon	8,5	8,5	8,5	8,5	8,5	8,5	8,5	8,5	8,5	8,5	8,5	8,5	8,5
Bornem	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5
Borsbeek	6,0	6,0	6,0	6,0	6,0	6,0	7,0	7,0	7,0	7,0	7,0	7,0	7,0
Boutersem	7,2	7,2	7,2	7,2	7,2	7,9	7,9	7,9	7,9	7,7	7,7	7,6	7,6
Brakel	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0
Brasschaat	6,0	6,0	6,0	6,0	6,0	6,0	6,0	6,0	6,0	6,0	6,0	6,0	6,0
Brecht	7,0	7,0	7,0	7,0	7,0	7,0	7,0	7,0	7,0	7,0	7,0	7,0	7,0
Bredene	7,0	7,0	7,0	7,0	7,0	7,0	7,0	7,0	7,0	7,0	7,0	7,0	7,0
Bree	7,0	7,0	7,0	7,0	7,0	7,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0
Brugge	6,9	6,9	6,9	6,9	6,9	6,9	6,9	6,9	6,9	6,9	6,9	6,9	6,9

Buggenhout	7,8	7,8	7,8	7,8	7,8	7,8	7,8	7,8	7,8	7,8	7,8	7,8	7,8	
Damme	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	
De Haan	5,0	5,0	5,0	5,0	5,0	5,0	5,0	5,0	5,0	5,0	5,0	5,0	5,0	
De Panne	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
De Pinte	7,2	7,2	7,2	7,2	7,2	7,2	7,2	7,2	7,2	7,2	7,2	7,2	6,9	
Deerlijk	7,0	7,0	7,0	7,0	7,0	7,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	
Deinze (vanaf 2019)	nieuwe gemeente Deinze is fusie van Deinze + Nevele											7,2	7,2	
Deinze (t/m 2018)	8,2	8,2	8,2	7,7	7,7	7,7	7,7	7,7	7,7	7,7	7,7	7,7	fusie Deinze	fusie Deinze
Denderleeuw	7,0	7,0	7,0	7,0	7,0	7,0	7,0	7,0	7,0	7,0	7,0	7,0	7,0	7,3
Dendermonde	7,8	7,8	7,8	7,8	7,8	7,8	7,8	7,8	7,8	7,8	7,8	7,8	7,8	7,8
Dentergem	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5
Dessel	6,0	6,0	6,0	6,0	6,0	6,0	6,0	6,0	6,0	6,0	6,0	6,0	6,0	6,0
Destelbergen	6,0	6,0	6,0	6,0	6,0	7,1	7,1	7,1	7,1	6,9	6,9	6,9	6,9	6,9
Diepenbeek	7,5	7,5	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0
Diest	7,9	7,9	7,9	7,9	7,9	7,9	7,9	7,9	7,9	7,9	7,9	7,9	7,9	7,9
Diksmuide	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0
Dilbeek	5,5	5,5	5,5	5,5	5,5	6,9	6,9	6,9	6,9	6,9	6,9	6,9	6,9	6,9
Dilsen-Stokkem	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0
Drogenbos	7,0	7,0	7,0	7,0	7,0	7,0	7,0	7,0	7,0	7,0	7,0	7,0	7,0	7,0
Duffel	6,5	6,5	6,5	6,5	6,5	6,5	6,5	6,5	6,5	6,5	6,5	6,5	6,5	6,5
Edegem	7,2	7,2	7,2	7,2	7,2	7,2	7,0	7,0	7,0	7,0	7,0	7,0	7,0	7,0
Eeklo	7,7	7,7	7,7	7,7	7,7	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	7,7
Erpe-Mere	7,0	7,0	7,0	7,0	7,0	7,0	7,0	7,0	7,0	7,0	7,0	7,0	7,0	7,0
Essen	7,5	7,0	7,0	7,0	7,0	7,0	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5
Evergem	7,9	7,9	7,9	7,9	7,9	7,9	7,9	7,9	7,9	7,9	7,9	7,9	7,9	7,9
Galmaarden	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5
Gavere	6,5	6,5	6,5	6,5	6,5	6,5	7,3	7,3	7,3	7,3	7,3	7,3	7,3	7,3
Geel	7,0	7,0	7,0	7,0	7,0	7,0	7,0	7,0	7,0	7,0	7,0	7,0	7,0	7,0
Geetbets	7,5	7,5	7,5	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0
Genk	7,0	7,0	7,0	7,0	7,0	7,0	7,0	7,0	7,0	7,0	7,0	7,0	7,0	7,5
Gent	6,9	6,9	6,9	6,9	6,9	6,9	6,9	6,9	6,9	6,9	6,9	6,9	6,9	6,9
Geraardsbergen	8,5	8,4	8,4	8,2	8,0	8,0	8,0	8,0	7,9	7,8	7,8	7,8	7,8	7,8
Gingelom	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0
Gistel	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5	7,2
Glabbeek	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0
Gooik	7,0	7,0	7,0	7,0	7,0	7,3	7,3	7,3	7,3	7,3	7,3	7,3	7,3	7,3
Grimbergen	6,5	6,5	6,5	6,5	6,5	6,5	6,8	6,8	6,8	6,8	6,8	6,8	6,8	6,8
Grobbendonk	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5
Haacht	7,1	7,1	7,1	7,1	7,1	7,1	7,1	7,1	7,1	7,1	7,1	7,1	7,1	7,1
Haaltert	6,0	6,0	6,0	6,0	6,0	6,0	6,0	7,5	7,5	7,5	7,2	7,2	7,2	7,2
Halen	7,0	7,0	7,0	7,0	7,0	7,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0
Halle	7,9	7,9	7,9	7,9	7,9	7,9	7,9	7,9	7,8	7,7	7,6	7,5	7,5	7,5
Ham	7,0	7,0	7,0	7,0	7,0	7,0	7,0	7,0	7,0	7,0	7,0	7,0	7,0	7,0
Hamme	8,5	8,3	8,3	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0
Hamont-Achel	6,5	6,5	6,5	6,5	6,5	6,5	6,5	6,0	6,0	6,0	6,0	6,0	6,0	6,0
Harelbeke	7,7	7,7	7,7	7,7	7,7	7,7	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5
Hasselt	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5	7,0
Hechtel-Eksel	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0
Heers	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5
Heist-op-den-Berg	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5
Hemiksem	7,8	7,8	7,8	7,8	7,8	7,8	7,8	7,8	7,8	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5
Herent	7,7	7,7	7,7	7,7	7,7	7,7	7,7	7,7	7,7	7,7	7,7	7,7	7,7	7,7
Herentals	7,2	7,2	7,4	7,4	7,4	7,4	7,4	7,4	7,4	7,4	7,4	7,4	7,4	7,2
Herenthout	6,5	6,5	6,5	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5

Herk-de-Stad	7,0	7,0	7,0	7,0	7,0	7,0	7,0	7,0	7,0	7,0	7,0	7,0	7,0
Herne	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5	7,9	7,9	7,9	7,9	7,9	7,9	7,9
Herselt	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5	7,7	7,7	7,7	7,7
Herstappe	3,5	5,0	5,0	5,0	5,0	5,0	5,0	5,0	5,0	5,0	5,0	5,0	5,0
Herzele	7,0	7,0	7,0	7,0	7,0	7,0	6,9	6,9	6,9	6,9	6,9	6,9	6,9
Heusden-Zolder	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	7,5
Heuvelland	9,0	9,0	9,0	9,0	9,0	9,0	9,0	9,0	8,7	8,7	8,4	8,4	8,0
Hoegaarden	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5
Hoeilaart	6,0	6,0	6,0	6,0	6,0	6,0	6,8	6,8	6,8	6,8	6,8	6,8	6,8
Hoeselt	8,5	8,5	8,5	8,5	8,5	8,5	8,5	8,5	8,5	8,5	8,5	8,5	8,5
Holsbeek	7,0	7,0	7,0	7,0	7,0	7,0	7,0	7,0	7,0	7,0	7,0	7,0	7,0
Hooglede	7,0	7,0	7,0	7,0	7,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0
Hoogstraten	6,0	6,0	6,0	6,0	6,0	6,0	6,0	6,0	6,0	6,0	6,0	6,0	6,0
Horebeke	7,0	7,0	7,0	7,0	7,0	7,0	7,0	7,0	7,0	7,0	7,0	7,0	7,0
Houthalen- Helchteren	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0
Houthulst	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5
Hove	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5
Huldenberg	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0
Hulshout	7,5	7,5	7,0	7,0	7,0	7,0	7,0	7,0	7,0	7,0	7,0	7,0	7,0
Ichtegem	7,7	7,7	7,7	7,7	7,7	7,7	7,7	7,7	7,7	7,7	7,7	7,7	7,7
Ieper	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0
Ingelmunster	7,0	7,0	7,0	7,0	7,0	7,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0
Izegem	7,0	7,0	7,0	7,0	7,0	7,0	7,0	7,0	7,0	7,0	7,0	7,0	7,0
Jabbeke	7,5	7,5	7,4	7,4	7,4	7,4	7,4	7,7	7,7	7,7	7,7	7,7	7,7
Kalmthout	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5
Kampenhout	6,0	6,0	6,0	6,0	6,0	6,0	7,5	7,5	7,5	7,0	7,0	7,0	7,0
Kapellen	5,0	5,0	5,0	5,0	5,0	5,0	5,0	5,0	5,0	5,0	5,0	5,0	5,0
Kapelle-op-den-Bos	7,8	7,8	7,8	7,8	7,8	7,8	7,8	7,8	7,8	7,8	7,8	7,8	7,8
Kaprijke	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5
Kasterlee	7,8	7,8	7,8	7,8	7,8	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5	7,3
Keerbergen	5,5	5,5	5,5	5,5	5,5	6,5	6,5	6,5	6,5	6,5	6,5	6,5	6,5
Kinrooi	6,0	6,0	6,0	6,0	6,0	6,0	6,0	6,0	6,0	6,0	6,0	6,0	6,0
Kluisbergen	7,0	7,0	7,0	7,0	7,0	7,0	7,5	6,5	6,5	6,5	6,5	6,5	6,5
Knesselare (t/m 2018)	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	7,5	fusie Aalter	fusie Aalter
Knokke-Heist	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Koekelare	7,0	7,0	7,0	7,0	7,0	7,0	7,0	7,0	7,0	7,0	7,0	7,0	7,0
Koksijde	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Kontich	5,7	5,7	5,0	5,7	5,7	5,7	5,7	5,7	5,7	5,7	5,7	5,7	5,7
Kortemark	8,0	7,5	7,0	7,0	7,0	7,0	8,5	8,5	8,5	8,5	8,5	8,5	8,5
Kortenaken	8,0	7,8	7,8	7,8	7,8	7,8	7,8	7,8	7,8	7,8	7,8	7,8	7,8
Kortenberg	7,9	7,9	7,9	7,9	7,9	7,9	7,9	7,9	7,9	7,9	7,9	7,9	7,9
Kortesseem	9,0	9,0	8,5	8,5	8,5	8,5	8,5	8,5	8,5	8,5	8,5	8,5	8,5
Kortrijk	7,9	7,9	7,9	7,9	7,9	7,9	7,9	7,9	7,9	7,9	7,9	7,9	7,9
Kraainem	5,0	5,0	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5
Kruikebeke	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0
Kruisem (vanaf 2019)	nieuwe gemeente Kruisem is fusie van Kruishoutem + Zingem											7,5	7,5
Kruishoutem (t/m 2018)	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	7,5	fusie Kruisem	fusie Kruisem
Kuurne	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5	7,9
Laakdal	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5
Laarne	7,8	7,8	7,8	7,8	7,8	7,8	7,8	7,8	7,8	7,8	7,8	7,8	7,8
Lanaken	6,9	6,9	6,9	6,9	6,9	6,9	6,9	6,9	6,9	6,9	6,9	6,9	6,9

Landen	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	7,9	7,9	7,9	7,9	7,9	7,9	7,9
Langemark-Poelkapelle	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0
Lebbeke	8,0	8,0	8,0	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5
Lede	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5	7,9	7,9	7,9	7,9	7,9	7,9	7,9
Ledegegem	8,3	8,3	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0
Lendelede	7,0	7,0	7,0	7,0	7,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0
Lennik	7,5	7,5	7,5	8,5	8,5	8,5	8,5	8,5	8,5	8,5	8,5	8,5	8,5
Leopoldsburg	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0
Leuven	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5	7,0	6,7	6,7	6,7
Lichtervelde	7,0	7,0	7,0	7,0	7,0	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5
Liedekerke	6,5	6,5	6,5	6,5	6,5	7,8	7,8	7,8	7,8	7,8	7,8	7,8	7,8
Lier	7,9	7,9	7,9	7,9	7,9	7,9	7,9	7,9	7,9	7,9	7,9	7,9	7,9
Lierde	6,5	6,5	6,5	6,5	6,5	6,5	7,3	7,3	7,3	7,3	7,3	7,3	7,3
Lievegem (vanaf 2019)	nieuwe gemeente Lievegem is fusie van Zomergem + Waarschoot + Lovendegem											7,0	7,0
Lille	6,5	6,5	6,5	6,5	6,5	6,5	6,5	6,5	6,5	6,5	6,5	6,5	6,5
Linkebeek	7,2	7,2	7,2	7,2	7,2	7,2	7,8	7,8	7,8	7,8	7,8	7,8	7,8
Lint	7,3	7,3	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0
Linter	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0
Lochristi	6,9	6,9	6,9	6,9	6,9	6,9	6,9	6,9	6,9	6,9	6,9	6,9	6,9
Lokeren	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5	7,0	7,0	7,0	7,0
Lommel	6,0	6,0	6,0	6,0	6,0	6,0	6,0	6,0	6,0	6,0	6,0	6,0	6,0
Londerzeel	7,9	7,9	7,9	7,2	7,2	7,2	7,9	7,9	7,9	7,9	7,9	7,9	7,9
Lo-Reninge	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	7,9	7,8	7,7	7,7
Lovendegem (t/m 2018)	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5	7,2	7,2	7,2	7,2	7,0	fusie Lievegem	fusie Lievegem
Lubbeek	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5
Lummen	6,7	6,7	6,7	6,7	6,7	6,7	6,7	6,7	6,7	6,7	6,7	6,7	6,7
Maarkedal	7,0	7,0	7,0	7,0	7,0	7,0	7,0	7,0	7,0	7,0	7,0	7,0	7,0
Maaseik	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,5	8,5
Maasmechelen	8,2	8,2	8,2	8,2	8,2	8,2	8,2	8,2	8,2	8,2	8,2	8,2	8,2
Machelen	4,0	4,0	4,0	4,0	4,0	4,0	4,0	5,0	5,0	5,0	5,0	5,0	5,0
Maldegem	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	7,5	7,5	7,5	7,5	6,9	6,9	6,9
Malle	7,0	7,0	7,0	7,0	7,0	7,0	7,0	7,0	7,0	7,0	7,0	7,0	7,0
Mechelen	7,4	7,4	7,4	7,4	7,4	7,4	7,4	7,4	7,4	7,4	7,4	6,8	6,8
Meerhout	7,0	7,0	7,0	7,0	7,0	7,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0
Meeuwen-Gruitrode (t/m 2018)	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	6,5	fusie Oudsbergen	fusie Oudsbergen
Meise	8,5	8,5	8,5	8,2	8,2	8,2	8,2	8,2	8,2	8,2	8,2	8,2	8,2
Melle	7,0	7,0	7,0	7,0	7,0	7,0	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5
Menen	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0
Merchtem	7,1	7,1	7,1	7,1	7,1	7,1	7,1	7,1	7,1	7,1	7,1	7,1	7,1
Merelbeke	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0
Merksplas	6,5	6,5	6,5	6,5	6,5	6,5	6,5	6,5	6,5	6,5	6,5	6,5	6,5
Mesen	9,0	9,0	9,0	9,0	9,0	9,0	9,0	9,0	9,0	9,0	9,0	9,0	9,0
Meulebeke	6,5	6,5	6,5	6,5	6,5	7,0	7,0	7,0	7,0	7,0	7,0	7,0	7,0
Middelkerke	6,5	6,0	6,0	5,5	5,0	5,0	5,0	5,0	5,0	5,0	5,0	5,0	4,0
Moerbeke	5,0	5,0	6,0	6,0	6,0	7,0	7,0	7,0	7,0	7,0	7,0	7,0	7,0
Mol	8,0	8,0	7,7	7,7	7,7	7,7	7,7	7,7	7,7	7,7	7,7	7,7	7,7
Moorslede	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0
Mortsel	7,2	7,2	7,2	7,2	7,2	7,2	7,2	7,2	7,2	7,2	7,2	7,2	6,5
Nazareth	6,9	6,9	6,9	6,9	6,9	6,9	6,9	6,9	6,9	6,9	6,9	6,9	6,9
Neerpelt (t/m 2018)	7,0	7,0	7,0	7,0	7,0	7,0	7,0	7,0	7,0	7,0	7,0	fusie Pelt	fusie Pelt
Nevele (t/m 2018)	7,8	7,6	7,4	7,2	7,2	7,2	7,2	7,2	7,2	7,2	7,2	fusie Deinze	fusie Deinze

Niel	8,5	8,5	8,5	8,5	8,5	8,4	8,4	8,3	8,2	8,1	8,0	8,0	8,0
Nieuwerkerken	7,7	7,7	7,7	7,7	7,7	7,7	7,7	7,7	7,7	7,7	7,7	7,7	7,7
Nieuwpoort	5,0	5,0	5,0	5,0	5,0	5,0	5,0	5,0	5,0	5,0	5,0	5,0	5,0
Nijlen	7,0	7,0	7,0	7,0	7,0	7,0	7,0	7,0	7,0	7,0	7,0	7,0	7,0
Ninove	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5
Olen	6,0	6,0	6,0	6,0	6,0	6,0	6,0	6,0	6,0	6,0	6,0	6,0	6,0
Oostende	6,5	6,5	6,5	6,5	6,5	6,5	6,5	6,5	6,5	6,5	6,5	6,5	6,5
Oosterzele	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	7,8
Oostkamp	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0
Oostrozebeke	7,0	7,0	7,0	7,0	7,0	7,0	7,0	7,0	7,0	7,0	7,0	7,0	7,5
Opglabbeek (t/m 2018)	7,0	7,0	7,0	7,0	7,0	7,0	7,5	7,5	7,5	7,5	6,5	fusie Oudsbergen	fusie Oudsbergen
Opwijk	7,8	7,8	7,8	7,8	7,8	7,8	7,8	7,8	7,8	7,8	7,8	7,8	7,8
Oudenaarde	7,0	7,0	7,0	7,0	7,0	7,0	7,0	7,0	7,0	7,0	7,0	7,0	7,0
Oudenburg	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	7,7	7,7	7,7
Oud-Heverlee	6,0	6,0	6,0	6,0	6,0	6,0	6,5	6,5	6,5	6,5	6,5	6,5	6,5
Oudsbergen (vanaf 2019)	nieuwe gemeente Oudsbergen is fusie van Opglabbeek + Meeuwen-Gruitrode											6,5	6,5
Oud-Turnhout	5,0	5,0	5,0	5,0	5,0	5,0	5,0	6,0	6,0	6,0	6,0	6,0	7,0
Overijse	7,0	7,0	7,0	7,0	7,0	7,0	7,0	7,0	7,0	7,0	7,0	7,0	7,0
Overpelt (t/m 2018)	6,0	6,0	6,0	6,0	6,0	6,0	6,0	6,0	6,0	6,0	6,0	fusie Pelt	fusie Pelt
Peer	8,0	8,0	9,0	9,0	9,0	9,0	9,0	8,5	8,5	8,0	8,0	8,0	8,0
Pelt (vanaf 2019)	nieuwe gemeente Pelt is fusie van Neerpelt + Overpelt											6,0	6,0
Pepingen	7,8	7,8	7,8	7,8	7,8	7,8	7,8	7,8	7,8	7,8	7,5	7,5	7,5
Pittem	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5
Poperinge	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0
Putte	7,7	7,7	7,7	7,7	7,7	7,7	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5
Puurs (t/m 2018)	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	7,9	7,9	7,8	7,7	7,7	7,5	fusie Puurs-Sint-Amands	fusie Puurs-Sint-Amands
Puurs-Sint-Amands (vanaf 2019)	nieuwe gemeente Puurs-Sint-Amands is fusie van Puurs + Sint-Amands											7,5	7,5
Ranst	6,5	6,5	6,5	6,5	6,5	6,5	6,5	6,5	6,5	6,5	6,5	6,5	6,5
Ravels	6,0	6,0	6,0	6,0	6,0	6,0	6,0	6,0	6,0	6,0	6,0	6,0	6,0
Retie	7,8	7,8	7,8	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5	7,3	7,3	7,3	7,3
Riemst	9,0	9,0	9,0	9,0	9,0	9,0	9,0	8,5	8,5	8,0	8,0	8,0	8,0
Rijkevorsel	7,4	7,4	7,4	7,4	7,4	7,4	7,4	7,4	7,4	7,4	7,4	7,4	7,4
Roeselare	9,5	8,9	8,9	8,5	8,5	8,5	8,5	8,5	8,5	8,5	8,5	8,5	8,5
Ronse	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0
Roosdaal	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5
Rotselaar	6,5	6,5	6,5	6,5	6,5	6,5	6,5	6,5	6,5	6,5	6,5	6,5	6,5
Ruiselede	6,5	6,5	6,5	6,5	6,5	6,5	6,5	6,5	6,5	6,5	6,5	6,5	6,5
Rumst	6,8	6,8	6,8	6,8	6,8	6,8	6,8	6,8	6,8	6,5	6,5	6,5	6,5
Schelle	6,8	6,8	6,8	6,8	6,8	6,8	6,8	6,8	6,8	6,5	6,3	6,1	6,1
Scherpenheuvel-Zichem	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5	8,5	8,5	8,5	8,5	8,5	8,5	8,5
Schilde	5,0	5,0	5,0	5,0	5,0	5,0	5,0	5,0	5,0	5,0	5,0	5,0	5,0
Schoten	6,7	6,7	6,7	6,7	6,7	6,7	6,7	6,7	6,7	6,5	6,5	6,5	6,5
Sint-Amands (t/m 2018)	8,5	8,5	8,5	8,5	8,5	8,5	8,5	8,5	8,3	8,3	7,9	fusie Puurs-Sint-Amands	fusie Puurs-Sint-Amands
Sint-Genesius-Rode	5,7	5,7	6,0	6,0	6,0	6,0	6,0	6,0	6,0	6,0	6,0	6,0	6,0
Sint-Gillis-Waas	8,0	8,0	8,0	7,5	6,9	6,9	6,9	6,9	6,9	6,9	6,9	7,9	7,9
Sint-Katelijne-Waver	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5	7,4	7,3	7,3	7,3	7,3
Sint-Laureins	7,0	7,0	7,0	7,0	7,0	7,0	7,0	7,0	7,0	7,0	7,0	7,0	7,0
Sint-Lievens-Houtem	8,5	8,5	8,5	8,5	8,5	8,5	8,5	8,5	8,5	8,5	7,9	7,9	7,9
Sint-Martens-Latem	5,5	5,5	5,5	5,5	5,5	5,5	5,5	5,5	5,5	5,5	5,5	5,5	5,5

Sint-Niklaas	8,5	8,5	8,5	8,5	8,5	8,5	8,5	8,5	8,5	8,5	8,5	8,5	8,5
Sint-Pieters-Leeuw	7,4	7,4	7,4	7,4	7,4	7,4	7,4	7,4	7,4	7,4	7,4	7,4	7,4
Sint-Truiden	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0
Spiere-Helkijn	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5	7,0	7,0	7,0	7,0
Stabroek	6,0	6,0	6,0	6,0	6,0	6,0	6,5	6,5	6,5	6,5	6,5	6,5	6,5
Staden	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0
Steenokkerzeel	7,0	7,0	7,0	7,0	7,0	7,0	7,0	7,0	6,7	6,7	6,7	6,7	6,7
Stekene	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0
Temse	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0
Ternat	6,9	6,9	6,9	6,9	6,9	6,9	6,9	6,9	6,9	6,9	6,9	6,9	6,9
Tervuren	6,7	6,7	6,7	6,7	6,7	6,7	6,7	6,7	6,7	6,7	6,7	6,7	6,7
Tessengerlo	6,0	6,0	6,0	6,0	6,0	7,0	7,0	7,0	7,0	7,0	7,0	7,0	7,0
Tielt	7,0	7,0	7,0	7,0	7,0	7,0	7,3	7,3	7,3	7,3	7,3	7,3	7,5
Tielt-Winge	9,0	9,0	9,0	8,5	8,5	8,5	8,5	8,5	8,5	8,5	8,5	8,5	8,5
Tienen	7,9	7,9	7,9	7,9	7,9	7,9	7,9	7,9	7,9	7,9	7,9	7,9	7,6
Tongeren	8,5	8,5	8,5	8,5	8,5	8,5	8,5	8,5	8,5	8,5	8,5	7,9	7,9
Torhout	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0
Tremelo	7,5	7,5	7,5	7,0	7,0	7,0	7,0	7,0	7,0	7,0	7,0	7,0	7,0
Turnhout	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5
Veurne	7,8	7,7	7,7	7,7	7,7	7,7	7,7	7,7	7,0	7,0	7,0	7,0	7,0
Vilvoorde	8,0	8,0	7,7	7,7	7,7	7,7	7,2	7,2	7,2	7,2	7,2	7,2	7,2
Vleteren	7,0	7,0	7,0	7,0	7,0	7,0	7,0	7,0	7,0	7,0	7,0	7,0	7,0
Voeren	6,5	6,5	6,5	6,5	6,5	6,5	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5
Vorselaar	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5
Vosselaar	7,0	7,0	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5
Waarschoot (t/m 2018)	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5	fusie Lievegem	fusie Lievegem
Waasmunster	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	7,4	7,4	7,4	7,4
Wachtebeke	8,5	8,5	8,5	8,5	8,5	8,5	8,5	8,5	8,5	8,5	8,5	8,5	8,5
Waregem	6,8	6,8	6,8	6,8	6,8	6,8	6,8	6,8	6,8	6,8	6,8	6,8	6,8
Wellen	7,8	7,8	7,8	7,8	7,8	7,8	7,8	7,8	7,8	7,8	7,8	7,8	7,8
Wemmel	6,5	6,5	6,5	6,5	6,5	6,5	6,5	6,5	6,5	6,5	6,5	6,5	6,5
Wervik	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0
Westerlo	7,0	7,0	7,0	7,0	7,0	7,0	7,0	7,0	7,0	7,0	7,0	7,0	7,0
Wetteren	7,0	7,0	7,0	7,0	7,0	7,0	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5
Wevelgem	7,0	7,0	7,0	7,0	7,0	7,0	7,0	7,0	7,0	7,0	6,8	6,8	6,8
Wezembeek-Oppem	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5	7,2	7,2	7,2
Wichelen	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5
Wielsbeke	6,5	6,5	6,5	6,5	6,5	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5
Wijnegem	7,0	7,0	7,0	7,0	7,0	7,0	7,0	7,0	7,0	5,5	5,5	5,5	5,5
Willebroek	8,5	8,5	8,5	8,5	8,5	8,3	8,1	8,0	7,9	7,7	7,5	7,5	7,5
Wingene	7,8	7,8	7,8	7,8	7,8	7,8	7,8	7,8	7,8	7,8	7,8	7,8	7,8
Wommelgem	5,5	5,5	5,5	5,5	5,5	5,5	5,5	5,5	5,0	5,0	5,0	5,0	5,0
Wortegem-Petegem	6,5	6,5	6,5	6,5	6,5	6,5	7,7	7,7	7,7	7,7	7,7	7,7	7,7
Wuustwezel	7,0	7,0	7,0	7,0	7,0	7,0	7,0	7,0	7,0	7,0	7,0	7,0	7,0
Zandhoven	7,0	7,0	7,0	7,0	7,0	7,0	7,0	7,0	7,0	7,0	7,0	7,0	7,0
Zaventem	5,0	5,0	5,0	5,0	5,0	5,0	5,0	5,0	5,0	5,0	5,0	5,0	5,0
Zedelgem	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0
Zelee	7,8	7,8	7,8	7,8	7,8	7,8	7,8	7,8	7,8	7,8	7,8	7,8	7,8
Zelzate	8,0	8,0	8,0	8,0	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5
Zemst	7,0	7,0	7,0	7,0	7,0	7,0	7,0	7,0	7,0	7,0	7,0	7,0	7,0
Zingem (t/m 2018)	7,9	7,9	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5	fusie Kruisem	fusie Kruisem
Zoersel	6,5	6,5	6,5	6,5	6,5	6,5	6,5	6,5	6,5	6,5	6,5	6,5	6,5
Zomergem (t/m 2018)	8,5	7,8	7,8	7,8	7,8	7,8	7,8	7,8	7,8	7,8	7,8	fusie Lievegem	fusie Lievegem

Zonhoven	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0
Zonnebeke	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0
Zottegem	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5
Zoutleeuw	7,8	7,8	7,8	7,8	7,8	8,3	8,3	8,3	8,3	8,3	8,3	8,3	8,3
Zuienkerke	7,0	7,0	7,0	7,0	7,0	7,0	7,0	7,0	7,0	7,0	7,0	7,0	7,0
Zulte	7,0	7,0	7,0	7,0	7,0	7,0	7,0	7,0	7,0	7,0	7,0	7,0	5,9
Zutendaal	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0
Zwalm	6,9	6,9	6,9	6,9	6,9	6,9	6,9	6,9	6,9	6,9	6,9	6,9	6,9
Zwevegem	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5
Zwijndrecht	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	2,5	2,5	2,5	2,5	2,5	2,5	2,5
gemiddelde	7,1	7,1	7,1	7,1	7,1	7,2	7,2	7,2	7,2	7,2	7,2	7,2	7,2
	8	7	8	7	6	1	7	8	7	4	1	7,20	7,20

fusiegemeenten 2019
Aalter = fusie Aalter en Knesselare
Deinze = fusie Deinze en Nevele
Kruisem = fusie Kruishoutem en Zingem
Lievegem = fusie Zomergem, Waarschoot en Lovendegem
Oudsbergen = fusie Opglabbeek en Meeuwen-Gruitrode
Pelt = fusie Neerpelt en Overpelt
Puurs-Sint-Amands = fusie Puurs en Sint-Amands

3. Evolutie OOV van 2008-2020 – ABB, 2020

Evolutie opcentiemen op de onroerende voorheffing van 2008 tot en met 2020 voor de Vlaamse gemeenten													
	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Aalst	1 500	1 500	1 500	1 500	1 500	1 500	1 500	1 500	1 500	1 500	944,0	944,0	944,0
Aalter (vanaf 2019)											882,00	900,00	
Aalter (t/m 2018)	1 400	1 400	1 400	1 400	1 400	1 400	1 400	1 400	1 400	1 400	882,0		
Aarschot	1 500	1 500	1 500	1 500	1 500	1 500	1 500	1 500	1 500	1 500	944,5	944,5	944,5
											0	fusie Aalter	fusie Aalter
											8	8	8

Aartselaar												504,0	504,0	680,0
Affligem	700	700	700	700	700	800	800	800	800	800	800	0	0	0
	1 250	1 250	1 250	1 250	1 250	1 250	1 250	1 250	1 250	1 250	1 250	785,0	785,0	785,0
												0	0	0
												850,0	850,0	850,0
Alken	1 550	1 450	1 350	1 350	1 350	1 350	1 350	1 350	1 350	1 350	1 350	0	0	0
												1	1	1
Alveringem	2 250	2 250	2 250	2 250	2 250	2 250	2 250	2 250	2 250	2 250	2 250	417,0	417,0	417,0
Antwerpen	1 350	1 350	1 350	1 350	1 350	1 350	1 350	1 350	1 350	1 350	1 350	0	0	0
												850,0	850,0	850,0
												0	0	0
												1	1	1
Anzegem	1 750	1 750	1 750	1 750	1 750	1 750	1 750	1 750	1 750	1 750	1 750	102,0	102,0	102,0
Ardoie	950	950	950	950	950	950	950	950	950	950	950	0	0	0
Arendonk	1 400	1 400	1 400	1 400	1 400	1 400	1 400	1 400	1 400	1 400	1 400	598,0	598,0	598,0
												0	0	0
												882,0	882,0	882,0
												0	0	0
As	1 000	1 000	1 000	1 000	1 000	1 000	1 000	1 000	1 000	1 000	1 000	630,0	630,0	630,0
												0	0	0
												598,0	786,0	786,0
Asse	950	950	950	950	950	950	950	950	950	950	950	0	0	0
Assenede	1 175	1 175	1 175	1 175	1 175	1 175	1 300	1 300	1 300	1 300	1 300	818,0	818,0	818,0
												0	0	0
												1	1	1
Avelgem	2 000	2 000	2 000	2 000	2 000	2 000	2 000	2 000	2 000	2 000	2 000	259,0	259,0	259,0
Baarle-Hertog	1 305	1 305	1 330	1 340	1 340	1 340	1 356	1 393	1 397	1 397	1 397	879,7	879,7	879,7
Balen	1 400	1 400	1 400	1 400	1 400	1 400	1 400	1 400	1 400	1 400	1 400	2	2	2
												880,6	880,6	880,6
												7	7	7
														1
Beerse	1 500	1 500	1 500	1 500	1 500	1 500	1 500	1 500	1 500	1 500	1 500	945,0	945,0	080,0
Beerse	1 200	1 200	1 200	1 200	1 200	1 200	1 200	1 390	1 390	1 390	1 390	0	0	0
Beerse	1 100	1 100	1 100	1 100	1 100	1 100	1 100	1 100	1 100	1 100	1 100	875,0	875,0	875,0
Begijnendijk	1 200	1 200	1 200	1 200	1 200	1 200	1 200	1 200	1 200	1 200	1 200	0	0	0
Bekkervort	1 400	1 400	1 400	1 400	1 400	1 400	1 400	1 400	1 400	1 400	1 400	680,0	680,0	680,0
Berlingen	1 300	1 300	1 300	1 290	1 290	1 450	1 450	1 450	1 450	1 450	1 450	0	0	0
												1	1	1
Berlaar	1 850	1 850	1 850	1 850	1 850	1 850	1 850	1 850	1 850	1 850	1 850	165,0	165,0	165,0
Berlare	1 100	1 100	1 100	1 100	1 100	1 100	1 100	1 100	1 100	1 100	1 100	0	0	0
Bertem	1 050	1 050	1 050	1 050	1 050	1 050	1 050	1 050	1 050	1 050	1 050	690,0	690,0	880,0
												0	0	0
												661,0	661,0	661,0
												0	0	0
												1	1	1
Bever	1 600	1 600	1 600	1 600	1 600	1 600	1 700	1 700	1 700	1 700	1 700	071,0	071,0	071,0
												0	0	0

Beveren	1 200	1 200	1 200	1 200	1 200	1 200	1 400	1 400	1 400	1 400	882,0	882,0	882,0
Bierbeek	1 100	1 100	1 100	1 100	1 100	1 100	1 100	1 100	1 100	1 100	690,0	690,0	690,0
Bilzen	1 400	1 450	1 450	1 450	1 450	1 450	1 450	1 450	1 450	1 450	913,1	913,1	970,0
Blankenberge	1 745	1 745	1 745	1 745	1 745	1 745	1 745	1 745	1 745	1 745	099,0	099,0	099,0
Bocholt	1 350	1 350	1 350	1 350	1 350	1 350	1 550	1 550	1 550	1 550	976,0	976,0	976,0
Boechout	1 230	1 230	1 230	1 230	1 230	1 230	1 230	1 230	1 230	1 230	775,0	775,0	846,0
Bonheiden	1 150	1 150	1 150	1 150	1 150	1 150	1 150	1 150	1 150	1 150	724,1	724,1	724,1
Boomm	1 550	1 550	1 550	1 550	1 550	1 550	1 550	1 550	1 550	1 550	976,0	976,0	976,0
Boortmeerbeek	1 150	1 150	1 150	1 150	1 150	1 150	1 150	1 150	1 150	1 150	725,0	725,0	725,0
Borgloon	1 700	1 700	1 700	1 700	1 700	1 700	1 700	1 700	1 700	1 650	039,0	039,0	039,0
Bornem	1 275	1 275	1 275	1 275	1 275	1 275	1 475	1 475	1 475	1 475	929,0	929,0	929,0
Borsbeek	1 250	1 250	1 250	1 250	1 250	1 250	1 250	1 250	1 250	1 250	787,0	787,0	787,0
Boutersem	1 150	1 150	1 150	1 150	1 150	1 290	1 290	1 290	1 290	1 290	812,3	812,3	812,3
Brakel	1 300	1 300	1 300	1 300	1 300	1 300	1 300	1 300	1 300	1 300	818,6	818,6	818,6
Braschat	900	900	900	900	900	900	900	900	900	900	566,7	566,7	566,7
Brecht	995	995	995	995	995	995	995	995	995	995	627,0	627,0	627,0
Bredene	1 775	1 775	1 775	1 775	1 775	1 775	1 775	1 775	1 775	1 775	118,0	118,0	295,0
Bree	1 150	1 150	1 150	1 150	1 150	1 150	1 750	1 750	1 650	1 550	944,0	944,0	944,0
Brugge	1 600	1 600	1 600	1 600	1 600	1 600	1 600	1 600	1 600	1 600	007,5	007,5	007,5
Buggenhout	1 300	1 300	1 300	1 300	1 300	1 300	1 300	1 300	1 300	1 300	819,0	819,0	819,0
Damme	1 800	1 800	1 800	1 800	1 800	1 800	1 800	1 800	1 800	1 800	134,0	134,0	134,0
De Haan	1 400	1 400	1 400	1 400	1 400	1 400	1 400	1 400	1 400	1 400	881,6	881,6	881,6
De Panne	1 950	1 950	1 950	1 950	1 950	1 950	1 950	1 950	1 950	1 950	228,0	228,0	228,0
De Pinte	950	950	950	950	950	950	950	950	950	950	598,0	598,0	875,0

Gave												818,0	818,0	818,0
re	1 200	1 200	1 200	1 200	1 200	1 200	1 200	1 300	1 300	1 300	1 300	0	0	0
												787,1	787,1	787,1
Geel	1 170	1 170	1 170	1 170	1 170	1 170	1 170	1 170	1 170	1 250	1 250	5	5	5
Geet												945,0	945,0	945,0
bets	1 250	1 250	1 250	1 500	1 500	1 500	1 500	1 500	1 500	1 500	1 500	0	0	0
												850,1	850,1	850,1
Genk	1 190	1 190	1 190	1 190	1 190	1 190	1 190	1 350	1 350	1 350	1 350	3	3	3
												913,1	913,1	913,1
Gent	1 450	1 450	1 450	1 450	1 450	1 450	1 450	1 450	1 450	1 450	1 450	0	0	0
Gera														
ardsb														
erge														
n	1 400	1 400	1 400	1 400	1 400	1 400	1 400	1 400	1 400	1 400	1 400	881,6	981,6	981,6
												2	2	2
												1	1	1
Ging												039,0	039,0	039,0
elom	1 650	1 650	1 650	1 650	1 650	1 650	1 650	1 650	1 650	1 650	1 650	0	0	0
														1
Giste												945,0	945,0	070,0
l	1 500	1 500	1 500	1 500	1 500	1 500	1 500	1 500	1 500	1 500	1 500	0	0	0
Glab												756,0	756,0	756,0
beek	1 200	1 200	1 200	1 200	1 200	1 200	1 200	1 200	1 200	1 200	1 200	0	0	0
Gooi												787,0	787,0	895,0
k	1 100	1 100	1 100	1 100	1 100	1 100	1 250	1 250	1 250	1 250	1 250	0	0	0
Grim														
berg												567,0	567,0	567,0
en	775	775	775	775	775	775	900	900	900	900	900	0	0	0
Grob														
bend												850,0	850,0	850,0
onk	1 150	1 150	1 350	1 350	1 350	1 350	1 350	1 350	1 350	1 350	1 350	0	0	0
Haac												756,0	756,0	756,0
ht	1 200	1 200	1 200	1 200	1 200	1 200	1 200	1 200	1 200	1 200	1 200	0	0	0
Haalt												787,1	787,1	940,0
ert	1 250	1 250	1 250	1 250	1 250	1 250	1 250	1 250	1 250	1 250	1 250	5	5	0
Hale												945,0	945,0	945,0
n	1 350	1 350	1 350	1 350	1 350	1 350	1 500	1 500	1 500	1 500	1 500	0	0	0
												976,0	970,0	920,0
Halle	1 300	1 300	1 300	1 300	1 300	1 300	1 580	1 580	1 570	1 560	1 560	0	0	0
												819,0	819,0	819,0
Ham	1 250	1 250	1 250	1 250	1 250	1 250	1 250	1 350	1 350	1 350	1 300	0	0	0
												1	1	1
Ham												039,0	039,0	039,0
me	1 750	1 700	1 700	1 650	1 650	1 650	1 650	1 650	1 650	1 650	1 650	0	0	0
Ham														
ont-												627,0	627,0	730,0
Achel	900	900	900	900	900	900	900	900	995	995	995	0	0	0
												1	1	1
Harel												134,0	134,0	350,0
beke	1 550	1 550	1 550	1 550	1 550	1 550	1 800	1 800	1 800	1 800	1 800	0	0	0
Hass												941,4	941,4	986,4
elt	1 375	1 350	1 350	1 350	1 350	1 350	1 495	1 495	1 495	1 495	1 495	4	4	0
Hech														
tel-												693,0	693,0	693,0
Eksel	1 100	1 100	1 100	1 100	1 100	1 100	1 100	1 100	1 100	1 100	1 100	0	0	0
												1	1	1
Heer												007,5	007,5	007,5
s	1 600	1 600	1 600	1 600	1 600	1 600	1 600	1 600	1 600	1 600	1 600	6	6	6
Heist												913,0	913,0	913,0
-op-	1 050	1 050	1 050	1 050	1 050	1 050	1 450	1 450	1 450	1 450	1 450	0	0	0

den-Berg											976,0	976,0	976,0
Hemiksem	1 450	1 450	1 450	1 450	1 450	1 550	1 550	1 550	1 550	1 550	0	0	0
Herent	1 400	1 400	1 400	1 400	1 400	1 400	1 400	1 400	1 400	1 400	882,0	882,0	882,0
Herentals	1 360	1 360	1 400	1 400	1 400	1 400	1 400	1 400	1 400	1 400	0	0	975,0
Herenthout	1 300	1 300	1 300	1 500	1 500	1 500	1 500	1 500	1 500	1 500	944,0	944,0	944,0
Herkede-Stad	1 200	1 200	1 200	1 200	1 200	1 200	1 200	1 200	1 200	1 200	756,0	756,0	756,0
Herneghe	1 400	1 400	1 400	1 400	1 400	1 400	1 450	1 450	1 450	1 450	0	0	0
Herselt	1 350	1 350	1 350	1 350	1 350	1 350	1 350	1 350	1 350	1 350	850,0	850,0	850,0
Herstappe	1 150	1 150	1 150	1 150	1 150	1 150	1 150	1 150	1 150	1 150	723,0	723,0	728,0
Herzele	1 600	1 600	1 600	1 600	1 600	1 600	1 600	1 600	1 600	1 600	0	0	0
Heusden-Zolder	1 400	1 400	1 400	1 400	1 400	1 400	1 400	1 400	1 400	1 400	007,5	007,5	007,5
Heuvelland	1 850	1 850	1 850	1 850	1 850	1 850	1 850	1 850	1 850	1 850	882,0	882,0	935,0
Hoegaarden	1 250	1 250	1 250	1 250	1 250	1 250	1 250	1 250	1 250	1 250	0	0	0
Hoeilaart	1 000	1 000	1 000	950	950	950	1 100	1 100	1 100	1 100	693,0	693,0	693,0
Hoeselt	1 450	1 450	1 450	1 450	1 450	1 450	1 450	1 450	1 450	1 450	0	0	0
Holsbeek	1 300	1 300	1 300	1 300	1 300	1 300	1 300	1 300	1 300	1 300	913,0	913,0	913,0
Hoogleden	1 600	1 600	1 600	1 600	1 600	1 800	1 800	1 800	1 800	1 800	818,6	818,6	818,6
Hoogstraten	1 400	1 400	1 400	1 400	1 400	1 400	1 400	1 400	1 400	1 400	4	4	4
Horebeke	1 200	1 200	1 200	1 200	1 200	1 200	1 200	1 200	1 200	1 200	1	1	1
Houthalen-Hechteren	1 475	1 475	1 475	1 475	1 475	1 475	1 475	1 475	1 475	1 475	133,0	133,0	133,0
Houthulst	1 975	1 975	1 975	1 975	1 975	1 975	1 975	1 975	1 975	1 975	0	0	0
Hove	1 450	1 450	1 450	1 450	1 450	1 450	1 450	1 450	1 395	1 395	881,6	881,6	881,6
											755,0	755,0	755,0
											0	0	0
											878,0	878,0	878,0

Huldenberg												630,0	630,0	630,0
Hulshout	1 000	1 000	1 000	1 000	1 000	1 000	1 000	1 000	1 000	1 000	1 000	0	0	0
Ichtegem	1 200	1 200	1 300	1 300	1 300	1 300	1 300	1 300	1 300	1 300	1 300	818,6	818,6	818,6
Ieperingelmuister												4	4	4
Izeegem	1 600	1 600	1 600	1 600	1 600	1 600	1 700	1 700	1 700	1 700	1 700	1	1	1
Jabbeke	1 500	1 500	1 500	1 500	1 500	1 500	1 500	1 500	1 500	1 500	1 500	070,0	070,0	070,0
Kalmthout	1 700	1 700	1 700	1 700	1 700	1 700	1 950	1 950	1 950	1 950	1 950	0	0	0
Kamphenhout	1 800	1 800	1 800	1 800	1 800	1 800	1 800	1 800	1 800	1 800	1 800	945,0	945,0	945,0
Kapellen	1 450	1 450	1 450	1 450	1 450	1 450	1 450	1 550	1 550	1 550	1 550	0	0	0
Kapelle-op-den-Bos	1 100	1 100	1 100	1 100	1 100	1 100	1 100	1 100	1 100	1 100	1 100	1	1	1
Kaprijke	950	950	950	950	950	950	1 350	1 350	1 350	1 350	1 350	228,0	228,0	228,0
Kasterlee	700	700	700	700	700	700	700	875	875	875	875	0	0	0
Keerbergen	1 300	1 300	1 300	1 300	1 300	1 300	1 300	1 300	1 300	1 300	1 300	132,2	132,2	132,2
Kinrooi	1 450	1 450	1 450	1 450	1 450	1 450	1 450	1 550	1 550	1 550	1 550	9	9	9
Kluisbergen	1 100	1 100	1 100	1 100	1 100	1 100	1 100	1 100	1 100	1 100	1 100	976,0	976,0	976,0
Kneselare (t/m 2018)	925	925	925	925	925	975	975	975	975	975	975	0	0	0
Knokke-Heist	875	855	835	815	815	1 150	1 150	1 150	1 150	1 150	1 150	690,0	690,0	690,0
Koekelare	1 350	1 350	1 350	1 350	1 350	1 350	1 350	1 350	1 350	1 350	1 350	0	0	0
Koksijde	1 250	1 250	1 250	1 250	1 250	1 250	1 450	1 450	1 450	1 350	1 350	850,0	850,0	850,0
Kontich	1 300	1 300	1 300	1 300	1 300	1 300	1 300	1 300	1 300	1 300	1 300	0	0	0
												1	fusie	fusie
												039,0	Aalte	Aalte
												0	r	r
												1	1	1
												196,0	196,0	200,0
												0	0	0
												1	1	1
												071,0	071,0	071,0
												0	0	0
												1	1	1
												220,0	220,0	220,0
												0	0	0
												690,0	690,0	690,0
												0	0	0

												1	1	1
Kortemark	1 700	1 700	1 700	1 600	1 600	1 600	1 850	1 850	1 850	1 850		165,0	165,0	165,0
Kortenaak	1 550	1 475	1 475	1 475	1 475	1 475	1 475	1 475	1 475	1 475		929,0	929,0	929,0
Kortenberg	1 200	1 200	1 100	1 100	950	950	950	950	950	950		598,0	598,0	598,0
Kortesseme	1 750	1 750	1 750	1 675	1 600	1 600	1 600	1 600	1 600	1 600		008,0	008,0	008,0
Kortrijk	1 750	1 750	1 750	1 750	1 750	1 750	1 750	1 750	1 750	1 750		102,0	102,0	102,0
Kraainem	850	850	950	950	950	950	950	950	950	950		598,0	598,0	598,0
Kruibeke	1 650	1 650	1 950	1 950	1 950	1 950	1 950	1 950	1 950	1 950		228,0	228,0	228,0
Kruisem (vanaf 2019)			nieuwe gemeente Kruisem is fusie van Kruishoutem + Zingem								693,00		693,00	
Kruishoutem (t/m 2018)	1 100	1 100	1 100	1 100	1 100	1 100	1 100	1 100	1 100	1 100		693,0	fusie Kruisem	fusie Kruisem
Kuurne	1 750	1 750	1 750	1 750	1 750	1 750	1 800	1 800	1 800	1 800		134,0	134,0	209,0
Laakdal	1 100	1 100	1 100	1 100	1 100	1 100	1 100	1 100	1 100	1 100		693,0	877,0	877,0
Laarne	1 250	1 250	1 250	1 250	1 250	1 250	1 250	1 250	1 250	1 250		787,0	787,0	787,0
Lanaken	1 200	1 200	1 200	1 200	1 200	1 200	1 200	1 200	1 200	1 200		756,0	756,0	756,0
Landen	1 250	1 250	1 250	1 250	1 250	1 250	1 500	1 500	1 500	1 500		945,0	945,0	945,0
Langemark-Poelkapelle	1 900	1 900	1 900	1 900	1 900	1 900	1 900	1 900	1 900	1 900		196,0	196,0	196,0
Lebbeke	1 350	1 350	1 450	1 450	1 450	1 450	1 450	1 450	1 450	1 450		900,0	900,0	040,0
Lede	1 300	1 300	1 300	1 300	1 300	1 300	1 500	1 500	1 500	1 500		945,0	945,0	945,0
Lede gem	1 600	1 600	1 600	1 600	1 600	1 600	1 600	1 600	1 600	1 600		007,5	000,0	000,0
Lendelede	1 550	1 550	1 550	1 750	1 750	1 900	1 900	1 900	1 900	1 875		180,0	180,0	180,0

Lennik	1 125	1 125	1 125	1 125	1 125	1 125	1 125	1 125	1 125	1 125	708,0	708,0	708,0
Leopoldsburg	1 350	1 350	1 350	1 350	1 350	1 350	1 350	1 350	1 350	1 350	850,0	850,0	850,0
Leuven	1 400	1 400	1 400	1 400	1 400	1 400	1 400	1 400	1 400	1 400	880,0	880,0	975,0
Lichterdelde	1 350	1 350	1 350	1 350	1 350	1 600	1 600	1 600	1 600	1 600	008,0	008,0	008,0
Liedekerke	1 450	1 450	1 450	1 450	1 450	1 650	1 650	1 650	1 650	1 650	038,0	038,0	038,0
Lier	1 250	1 250	1 250	1 250	1 250	1 250	1 250	1 250	1 250	1 250	787,0	787,0	787,0
Lierde	1 200	1 200	1 200	1 200	1 200	1 200	1 350	1 350	1 350	1 350	850,0	850,0	850,0
Lievegem (vanaf 2019)	nieuwe gemeente Lievegem is fusie van Lovendegem + Zomergem + Waarschoot					834,00					834,00		
Lille	1 200	1 200	1 200	1 200	1 200	1 200	1 200	1 200	1 200	1 200	756,0	756,0	756,0
Linkebeek	1 200	1 200	1 200	1 200	1 200	1 200	1 400	1 400	1 400	1 400	882,0	882,0	882,0
Lint	980	980	1 400	1 400	1 400	1 400	1 400	1 400	1 400	1 400	882,0	882,0	882,0
Linter	1 200	1 200	1 200	1 200	1 200	1 200	1 200	1 200	1 200	1 200	756,0	920,0	920,0
Lochristi	1 000	1 000	1 000	1 000	1 000	1 000	1 000	1 000	1 000	1 000	0	0	0
Lokeren	1 250	1 250	1 250	1 250	1 250	1 250	1 250	1 250	1 250	1 250	630,0	630,0	850,0
Lommel	1 150	1 150	1 150	1 150	1 150	1 150	1 300	1 300	1 300	1 300	787,0	787,0	787,0
Londerzee	1 150	1 150	1 150	1 300	1 300	1 300	1 550	1 550	1 550	1 550	819,0	819,0	819,0
Lo-Reninge	1 700	1 700	1 700	1 700	1 700	1 700	1 700	1 700	1 700	1 700	0	0	0
Lovendegem (t/m 2018)	1 100	1 100	1 100	1 100	1 100	1 100	1 325	1 325	1 325	1 325	976,0	976,0	976,0
Lubbeek	975	975	975	975	975	975	975	975	975	975	7	7	7
Lummen	1 325	1 325	1 325	1 325	1 325	1 325	1 325	1 325	1 325	1 325	1	1	1
Maarkedal	1 300	1 300	1 300	1 300	1 300	1 300	1 300	1 300	1 300	1 300	070,0	070,0	070,0
Maaseik	1 850	1 850	1 650	1 650	1 650	1 650	1 650	1 650	1 650	1 650	834,0	fusie Lievegem	fusie Lievegem
Maasmechelen	1 650	1 650	1 650	1 650	1 650	1 650	1 650	1 650	1 650	1 650	614,0	614,0	614,0
											0	0	0
											834,3	834,3	835,0
											8	8	0
											819,0	819,0	819,0
											0	0	0
											1	1	1
											039,0	122,0	122,0
											0	0	0
											1	1	1
											039,0	039,0	039,0
											0	0	0

Machelen	1 000	1 000	1 000	1 000	1 000	1 000	1 000	1 100	1 100	1 100	692,0	692,0	692,0
											0	0	0
											1	1	1
Mald egem	1 350	1 350	1 350	1 350	1 350	1 350	1 650	1 650	1 650	1 650	039,0	039,0	039,0
											0	0	0
Malle	975	975	975	975	975	975	975	975	975	975	614,0	614,0	614,0
											0	0	0
												1	1
Machelen	1 550	1 550	1 550	1 550	1 550	1 550	1 550	1 550	1 510	1 490	938,0	100,0	100,0
											0	0	0
Meerhout	1 450	1 450	1 450	1 450	1 450	1 450	1 450	1 450	1 450	1 450	913,0	913,0	913,0
											0	0	0
Meeuwen-Gruitrode (t/m 2018)											838,0		
	1 150	1 150	1 150	1 150	1 150	1 150	1 150	1 150	1 150	1 150	0	fusie Oudsbergen	fusie Oudsbergen
Meise	1 000	1 000	1 000	1 000	1 000	1 000	1 000	1 200	1 200	1 200	755,6	755,6	755,0
											7	7	0
											945,0	945,0	945,0
Melle	1 500	1 500	1 500	1 500	1 500	1 500	1 500	1 500	1 500	1 500	0	0	0
											1	1	1
Menen	1 800	1 800	1 800	1 800	1 800	1 800	1 800	1 800	1 800	1 800	134,0	134,0	134,0
											0	0	0
Merchtem	1 350	1 350	1 350	1 350	1 350	1 350	1 350	1 350	1 350	1 350	850,0	850,0	850,0
											0	0	0
Merelbeke	1 450	1 450	1 450	1 450	1 450	1 450	1 450	1 450	1 450	1 450	910,0	910,0	910,0
											0	0	0
Merkplas	1 100	1 100	1 100	1 100	1 100	1 100	1 100	1 100	1 100	1 100	692,0	692,0	692,0
											0	0	0
											1	1	1
Mesen	1 900	1 900	1 900	1 900	1 900	1 900	1 900	1 900	1 900	1 900	196,0	196,0	196,0
											0	0	0
Meulebeke	1 600	1 600	1 600	1 600	1 600	1 650	1 650	1 650	1 650	1 650	039,0	039,0	039,0
											1	1	1
Middelkerke	1 750	1 750	1 750	1 750	1 750	1 750	1 750	1 750	1 750	1 750	102,0	102,0	202,0
											0	0	0
											1	1	1
Moerbeke	900	900	1 100	1 100	1 100	1 860	1 860	1 860	1 860	1 860	170,0	170,0	170,0
											0	0	0
											756,0	756,0	756,0
Mol	1 250	1 250	1 200	1 200	1 200	1 200	1 200	1 200	1 200	1 200	0	0	0
											1	1	1
Moorlede	1 800	1 800	1 800	1 800	1 800	1 800	1 800	1 800	1 800	1 800	134,0	134,0	134,0
											0	0	0
Mortsel	1 125	1 125	1 125	1 125	1 125	1 125	1 125	1 125	1 125	1 125	708,0	708,0	830,0
											0	0	0
Nazareth	1 150	1 150	1 150	1 150	1 150	1 150	1 250	1 250	1 250	1 250	787,0	787,0	787,0
											0	0	0
Neerpelt (t/m 2018)											787,0		
	1 250	1 250	1 250	1 250	1 250	1 250	1 250	1 250	1 250	1 250	0	fusie Pelt	fusie Pelt

Sche rpen heuv el- Ziche m											1	1	1
											008,0	008,0	008,0
Schil de	1 450	1 450	1 450	1 450	1 450	1 450	1 600	1 600	1 600	1 600	0	0	0
Scho ten	875	875	875	875	875	875	875	875	875	875	551,0	551,0	551,0
Sint- Ama nds (t/m 2018)	1 175	1 175	1 175	1 175	1 175	1 175	1 175	1 175	1 175	1 150	724,1	724,1	724,1
Sint- Gene sius- Rode											8	8	8
Sint- Gillis- Waa s											0	0	0
Sint- Kateli jne- Wav er											945,0	945,0	945,0
Sint- Laur eins	1 500	1 500	1 500	1 500	1 500	1 500	1 500	1 500	1 500	1 500	0	0	0
Sint- Lieve ns- Hout em	835	835	1 035	1 035	1 035	1 035	1 035	1 035	1 035	1 035	652,0	652,0	652,0
Sint- Mart ens- Late m	1 550	1 550	1 550	1 450	1 400	1 400	1 400	1 400	1 400	1 400	0	0	0
Sint- Nikla as	1 400	1 400	1 400	1 400	1 400	1 400	1 400	1 400	1 400	1 400	882,0	945,0	945,0
Sint- Piete rs- Leeu w	1 200	1 200	1 200	1 200	1 200	1 200	1 400	1 400	1 400	1 400	0	0	0
Sint- Truid en	1 495	1 495	1 495	1 495	1 495	1 495	1 495	1 495	1 495	1 495	941,0	941,0	941,0
Spier e- Helkij n	750	750	750	750	750	750	750	750	750	750	472,0	472,0	472,0
Stabr oek	1 325	1 325	1 325	1 325	1 325	1 325	1 325	1 325	1 325	1 325	834,3	834,3	834,3
	900	900	900	900	900	900	900	900	900	900	566,7	566,7	566,7
	1 500	1 500	1 500	1 500	1 500	1 500	1 500	1 500	1 500	1 500	8	8	8
	2 200	2 200	2 200	2 200	2 200	2 200	2 200	2 200	2 200	2 200	400,0	400,0	400,0
	950	950	950	950	950	950	1 200	1 200	1 200	1 200	755,0	755,0	755,0
											0	0	0

Staden												1	1	1
Steenokkerzeel	1 700	1 700	1 700	1 700	1 700	1 700	1 700	1 700	1 700	1 700	1 700	071,0	071,0	150,0
Stekene Temele	900	900	900	900	900	900	1 050	1 050	1 050	1 050	661,2	661,2	661,2	
Ternat	1 550	1 550	1 550	1 550	1 550	1 550	1 550	1 550	1 550	1 550	1	1	1	
Tervuren	1 125	1 125	1 125	1 125	1 125	1 125	1 500	1 500	1 500	1 500	976,0	976,0	976,0	
Tessenderlo	1 275	1 275	1 275	1 275	1 275	1 275	1 275	1 275	1 275	1 275	0	0	0	
Tielt	975	975	975	975	975	975	975	975	975	975	944,5	944,5	944,5	
Tielt-Wingene	1 250	1 250	1 250	1 250	1 250	1 350	1 350	1 350	1 350	1 350	8	8	8	
Tienen	1 250	1 250	1 250	1 250	1 250	1 250	1 400	1 400	1 400	1 400	802,9	802,9	802,9	
Tongeren	1 500	1 500	1 500	1 500	1 350	1 350	1 350	1 350	1 350	1 350	0	0	0	
Torhout	1 400	1 400	1 400	1 400	1 400	1 400	1 400	1 400	1 400	1 400	614,0	614,0	614,0	
Tremelo	1 250	1 250	1 250	1 250	1 250	1 250	1 250	1 250	1 250	1 250	0	0	0	
Turnhout	1 750	1 750	1 750	1 750	1 750	1 750	1 750	1 750	1 750	1 750	3	3	3	
Veurne	900	900	900	900	900	900	900	900	900	900	882,0	882,0	032,0	
Vilvoorde	1 450	1 450	1 450	1 450	1 450	1 450	1 450	1 450	1 450	1 450	0	0	0	
Vleteren	1 930	1 920	1 920	1 920	1 920	1 920	1 920	1 920	1 920	1 920	787,1	900,0	900,0	
Voeren	1 200	1 200	1 200	1 200	1 200	1 200	1 525	1 525	1 525	1 525	5	0	0	
Vorselaar	2 000	2 000	2 000	2 000	2 000	2 000	2 000	2 000	2 000	2 000	1	1	1	
Vosselaar	1 500	1 500	1 500	1 500	1 500	1 500	1 500	1 500	1 500	1 500	102,0	102,0	102,0	
Waarshot (t/m 2018)	1 200	1 200	1 200	1 200	1 200	1 200	1 200	1 200	1 200	1 200	0	0	0	
Wasmunster	800	800	1 000	1 000	1 000	1 000	1 000	1 000	1 000	1 000	567,0	567,0	567,0	
											0	0	0	
											913,0	913,0	913,0	
											0	0	0	
											913,1	913,1	913,1	
											0	0	0	

Wachtebeke	1 500	1 500	1 500	1 500	1 500	1 500	1 500	1 500	1 500	1 500	1 500	945,0	945,0	945,0
												0	0	0
												1	1	1
Waregem	1 600	1 600	1 600	1 600	1 600	1 600	1 600	1 600	1 600	1 600	1 600	006,0	006,0	006,0
Welle												0	0	0
Wemmel	1 350	1 350	1 350	1 350	1 350	1 350	1 350	1 350	1 350	1 350	1 350	850,0	850,0	850,0
												0	0	0
	750	750	750	750	850	850	1 100	1 100	1 100	1 100	1 100	693,0	693,0	693,0
												0	0	0
												1	1	1
Wervik	2 000	2 000	2 000	2 000	2 000	2 000	2 000	2 000	2 000	2 000	2 000	259,0	259,0	259,0
Westerlo												0	0	0
Wetteren	1 100	1 100	1 100	1 100	1 100	1 100	1 100	1 100	1 100	1 100	1 100	692,0	692,0	692,0
Wewegem												0	0	0
	1 500	1 500	1 500	1 500	1 500	1 500	1 550	1 550	1 550	1 550	1 550	976,0	976,0	976,0
												0	0	0
												1	1	1
	1 800	1 800	1 800	1 800	1 800	1 800	1 800	1 800	1 800	1 800	1 800	133,5	133,5	133,5
												0	0	0
Wezembeke														
Oppe												535,0	535,0	535,0
m	850	850	850	850	850	850	850	850	850	850	850	0	0	0
Wichelen	1 400	1 400	1 400	1 400	1 400	1 400	1 400	1 400	1 400	1 400	1 400	881,6	881,6	881,6
												1	1	1
												1	1	1
Wielsbeke	1 200	1 200	1 200	1 200	1 200	1 600	1 600	1 600	1 600	1 600	1 600	007,5	007,5	007,5
Wijnegem												6	6	6
Willebroek	1 175	1 175	1 175	1 175	1 175	1 175	1 175	1 175	1 175	1 175	1 350	850,0	850,0	850,0
												0	0	0
	1 600	1 600	1 600	1 600	1 600	1 575	1 575	1 575	1 575	1 575	1 575	992,0	992,0	992,0
												0	0	0
												1	1	1
Wingene												008,0	008,0	008,0
Wommelgem	1 600	1 600	1 600	1 600	1 600	1 600	1 600	1 600	1 600	1 600	1 600	0	0	0
Wortegem														
-														
Petegem												882,0	882,0	882,0
Wuustwezel	1 400	1 400	1 400	1 400	1 400	1 400	1 400	1 400	1 400	1 400	1 400	0	0	0
Zandhoven												740,0	740,0	740,0
Zaventem	1 175	1 175	1 175	1 175	1 175	1 175	1 175	1 175	1 175	1 175	1 175	0	0	0
Zedelgem														
	975	975	975	975	975	975	975	975	975	975	975	614,0	614,0	614,0
												0	0	0
	750	750	750	750	750	750	750	750	750	750	750	472,0	472,0	472,0
												0	0	0
	1 500	1 500	1 500	1 500	1 500	1 500	1 500	1 500	1 500	1 500	1 500	945,0	945,0	945,0
												0	0	0
												870,0	870,0	870,0
	1 150	1 150	1 150	1 150	1 150	1 150	1 400	1 400	1 400	1 400	1 400	0	0	0
												913,1	913,1	913,1
	1 450	1 450	1 450	1 450	1 450	1 450	1 450	1 450	1 450	1 450	1 450	0	0	0

Zemst	1 100	1 100	1 100	1 100	1 100	1 100	1 100	1 100	1 100	1 100	1 100	693,0	693,0	693,0
Zingem (t/m/2018)	1 425	1 425	1 425	1 425	1 425	1 425	1 425	1 425	1 425	1 425	1 425	693,0	0	0
Zoersel	935	935	935	935	935	935	935	935	935	935	935	589,0	589,0	589,0
Zomergergem (t/m/2018)	1 375	1 375	1 375	1 375	1 375	1 675	1 675	1 675	1 675	1 675	1 675	866,0	0	0
Zonhoven	1 350	1 350	1 350	1 350	1 350	1 350	1 350	1 350	1 350	1 350	1 350	850,0	850,0	850,0
Zonnebeke	1 900	1 900	1 900	1 900	1 900	1 900	1 900	1 900	1 900	1 900	1 900	196,0	196,0	196,0
Zottegem	1 600	1 600	1 600	1 600	1 600	1 600	1 700	1 700	1 700	1 700	1 700	070,0	070,0	070,0
Zoutleeuw	1 400	1 400	1 400	1 400	1 400	1 500	1 500	1 500	1 500	1 500	1 500	945,0	945,0	945,0
Zuierenkerke	1 800	1 800	1 800	1 800	1 800	1 800	1 800	1 800	1 800	1 800	1 800	133,5	133,5	133,5
Zulte	1 000	1 000	1 000	1 000	1 000	1 000	1 000	1 000	1 000	1 000	1 000	629,7	629,7	875,0
Zutendaal	1 300	1 300	1 300	1 300	1 300	1 250	1 250	1 250	1 250	1 250	1 250	788,0	788,0	788,0
Zwalm	1 300	1 300	1 300	1 300	1 300	1 300	1 300	1 300	1 300	1 300	1 300	819,0	819,0	819,0
Zwevegem	1 950	1 950	1 950	1 950	1 950	1 950	1 950	1 950	1 950	1 950	1 950	228,0	228,0	228,0
Zwijndrecht	1 200	1 200	1 200	1 200	1 200	1 200	1 450	1 450	1 450	1 450	1 450	913,0	913,0	913,0
gemiddelde	1 334	1 333	1 340	1 342	1 340	1 356	1 393	1 397	1 397	1 395		876,9	880,3	895,9

fusiegemeenten 2019

Aalter = fusiegemeenten Knesselare Deinze = fusiegemeenten

Deinze
en
Nevele

Kruisem
= fusie
Kruishout
em en
Zingem
Lievegem
m = fusie
Zomergem,
Waarschoot en
Lovendegem
Oudsbergen
gen =
fusie
Opglabbek en
Meeuwen-
Gruitrode

Pelt =
fusie
Neerpelt
en
Overpelt

Puurs-Sint-Amands
= fusie
Puurs en
Sint-Amands

4. Berekeningen alternatieve verdeling in West-Vlaanderen -ABB, 2020

Gemeente	Dotatie	Inwoners	verschil	Oppervlakte	Nieuwe verdeling	Verschil met wr			
ALVERINGEM	1 964 393,53	4993	0,004158	12760128,66	-10 795 735,13	80,01	0,025446	€ 6 620 370,06	4 655 976,53
ANZEGEM	3 308 008,29	14781	0,012308	37774376,47	-34 466 368,18	41,79	0,013291	€ 5 724 692,05	2 416 683,76
ARDOOIE	2 211 037,55	9077	0,007558	23197213,67	-20 986 176,11	34,58	0,010998	€ 4 149 723,51	1 938 685,96
AVELGEM	2 577 639,26	10206	0,008498	26082490,11	-23 504 850,84	21,75	0,006917	€ 3 447 443,50	869 804,23
BEERNEM	3 818 513,51	15817	0,01317	40421981,78	-36 603 468,26	71,68	0,022797	€ 8 043 495,41	4 224 981,90
BLANKENBERGE	5 005 906,16	20463	0,017039	52295315,99	-47 289 409,83	17,41	0,005537	€ 5 048 768,52	42 862,36
BREDENE	5 440 120,95	18141	0,015106	46361204,49	-40 921 083,54	13,08	0,004416	€ 4 308 413,28	-1 131 707,67
BRUGGE	87 735 795,13	118656	0,098802	303237698	-215 501 902,89	138,4	0,044016	€ 31 938 971,07	-55 796 824,06
DAMME	3 311 577,47	11019	0,009175	28160195,81	-24 848 618,34	89,52	0,028471	€ 8 418 883,99	5 107 306,52
DE HAAN	3 723 878,73	12700	0,010575	32456165,43	-28 732 286,70	42,17	0,013412	€ 5 364 206,77	1 640 328,04
DE PANNE	2 902 435,63	11147	0,009282	28487313,07	-25 584 877,44	23,9	0,007601	€ 3 775 587,09	873 151,46
DEERLIJK	2 487 126,91	12078	0,010057	30866580	-28 379 414,99	16,82	0,005349	€ 4 548 397,46	958 232,45
DENTERGEM	2 003 781,94	8612	0,007171	22008858	-20 005 076,06	25,94	0,00825	€ 3 448 625,67	1 444 843,72
DIKSMUIDE	6 135 346,32	16843	0,014025	43044031,05	-36 908 684,72	149,4	0,047515	€ 13 762 279,66	7 626 933,34
GISTEL	3 347 876,38	12166	0,010113	31091473,12	-27 743 596,73	42,25	0,013437	€ 5 270 458,15	1 922 581,77
HARELBEKE	6 359 965,13	28502	0,023733	72839813,15	-66 479 848,01	29,14	0,009268	€ 6 405 397,46	1 020 061,45
HEUVELLAND	3 206 073,97	7926	0,0066	20255713,95	-17 049 639,98	94,24	0,029972	€ 8 178 626,23	4 972 552,26
HOOGLEDE	2 461 219,93	9973	0,008304	25487034,47	-22 025 814,54	37,84	0,012035	€ 4 548 434,68	2 087 214,75
HOUTHULST	3 072 141,18	10110	0,008418	25837152,16	-22 765 010,98	55,89	0,017775	€ 5 857 727,51	2 785 586,33
ICHTEGEM	3 533 021,99	14041	0,011692	35883229,82	-32 350 207,84	45,33	0,014417	€ 5 838 671,00	2 305 649,01
IEPER	13 928 507,93	34995	0,02914	89433347,17	-75 504 839,24	130,61	0,041539	€ 15 806 031,33	1 877 523,40
INGELMUNSTER	2 552 771,52	11131	0,009269	28446423,41	-25 893 651,89	16,16	0,005139	€ 2 202 110,79	669 339,27
IZEGEM	6 849 494,84	28322	0,025833	72379804,5	-65 530 309,67	25,48	0,008104	€ 7 086 195,51	236 700,67
JABBEKE	2 901 565,38	13868	0,011548	35441110,4	-32 539 545,02	53,76	0,017098	€ 6 406 028,07	3 504 462,69
KNOKKE-HEIST	8 921 580,28	33089	0,027552	84562366,76	-75 640 786,48	56,44	0,01795	€ 10 175 867,24	1 254 286,96
KOEKELARE	2 403 244,22	8760	0,007294	22387087,33	-19 983 843,11	39,19	0,012464	€ 4 418 573,45	2 015 329,23
KOKSUIDE	4 884 556,57	21869	0,01821	55888494,62	-51 003 938,05	43,96	0,013981	€ 7 198 918,31	2 314 361,74
KORTEMARK	3 502 282,61	12693	0,010569	32438276,2	-28 935 993,59	55	0,017492	€ 6 275 419,39	2 773 136,78
KORTRIJK	42 771 268,81	77109	0,064207	197060036,2	-154 288 767,40	80,02	0,025449	€ 20 050 122,22	-22 721 146,59
KUURNE	3 232 313,55	13676	0,011388	34950434,52	-31 718 120,97	10,01	0,003184	€ 3 258 616,25	26 302,70
LANGEMARK-POELKAPPELLE	2 401 301,67	7825	0,006516	19997597,99	-17 596 296,32	52,53	0,016706	€ 5 193 252,12	2 791 950,45
LEDEGEM	2 220 577,36	9687	0,008066	24756131,85	-22 535 554,49	24,76	0,007875	€ 3 564 880,32	1 344 302,96
LENDELEDE	1 329 671,95	5787	0,004819	14789277,9	-13 459 605,95	13,15	0,004182	€ 2 012 898,68	683 226,73
LICHTERVELDE	1 985 143,07	8943	0,007447	22854762,79	-20 869 619,72	25,93	0,008247	€ 3 509 551,41	1 524 408,34
LO-RENINGE	1 548 717,79	3290	0,002734	8407935,768	-6 859 217,98	62,94	0,020017	€ 5 089 166,56	3 540 448,77
MENEN	9 860 642,13	33540	0,027928	85714943,97	-75 854 301,84	33,07	0,010517	€ 8 597 690,81	-1 262 951,32
MESEN	532 392,99	1047	0,000872	2675716,945	-2 143 323,96	3,58	0,001139	€ 449 589,11	-82 803,88
MEULEBEKE	2 655 320,53	10833	0,00902	27684853,55	-25 029 533,02	29,35	0,009334	€ 4 104 739,51	1 449 418,98
MIDDELKERKE	6 334 745,19	19578	0,016302	50033606,83	-45 698 861,64	75,65	0,024059	€ 9 026 208,73	2 691 463,54
MOORSLEDE	2 868 553,30	11442	0,009527	29241216,13	-26 372 662,83	35,34	0,011239	€ 4 644 174,63	1 775 621,33
NIUWPOORT	3 766 589,40	11636	0,009689	29737003,22	-25 970 413,82	31	0,008959	€ 4 371 623,70	605 034,30
OOSTENDE	46 196 296,98	71647	0,059659	183101329,5	-136 905 032,49	37,72	0,011996	€ 16 024 489,53	-30 171 807,45
OOSTKAMP	5 003 654,69	23805	0,019822	60836143,15	-55 832 488,45	79,65	0,025332	€ 10 097 831,70	5 094 177,00
OOSTROZEBEKE	1 933 540,55	7956	0,006625	20332382,06	-18 398 841,50	16,62	0,005286	€ 2 663 596,79	730 056,24
OLDENBURG	2 408 513,29	9507	0,007916	24296123,21	-21 887 609,91	35,38	0,011252	€ 4 286 694,63	1 878 181,33
PITTEM	1 715 630,70	6717	0,005593	17165989,23	-15 450 358,52	34,42	0,010947	€ 3 698 877,64	1 983 246,94
POPERINGE	6 492 277,97	19717	0,016418	50388835,73	-43 896 557,75	119,33	0,037951	€ 12 158 772,53	5 666 494,56
ROESELARE	33 186 424,36	63478	0,052857	162224603,9	-129 038 179,49	59,76	0,019006	€ 16 070 868,45	-17 115 555,91
RUISELEDE	1 443 059,44	5368	0,00447	13718480	-12 275 420,56	30,2	0,009605	€ 3 147 532,65	1 704 473,21
SPIERE-HELKIJN	602 699,49	2071	0,001724	5292655,008	-4 689 955,52	10,78	0,003428	€ 1 152 362,81	549 663,32
STADEN	3 054 816,66	11518	0,009591	29435442	-26 380 625,34	46,24	0,014706	€ 5 433 574,46	2 378 757,79
TIELT	7 185 245,72	20603	0,017156	52653100,49	-45 467 854,78	68,5	0,021786	€ 8 708 544,61	1 523 298,89
TORHOUT	5 637 122,40	20467	0,017042	52305538,41	-46 668 416,01	45,23	0,014385	€ 7 028 172,66	1 391 050,26
VEURNE	4 301 676,93	12094	0,01007	30907469,66	-26 605 792,73	96,34	0,03064	€ 9 104 127,65	4 802 450,72
VLETEREN	1 297 004,42	3653	0,003042	9335619,866	-8 038 615,44	38,15	0,012133	€ 3 393 607,71	2 096 603,28
WAREGEM	12 022 041,90	38350	0,031933	98007397,17	-85 985 355,28	44,34	0,014102	€ 10 294 945,56	-1 727 096,34
WERVIK	5 235 778,28	18909	0,015745	48323908,04	-43 088 129,75	43,61	0,01387	€ 6 622 830,28	1 387 052,00
WEVELGEM	6 863 693,55	31579	0,026295	80703405,35	-73 839 711,80	38,76	0,012327	€ 8 637 217,71	1 773 524,16
WIELSBEKE	2 082 919,53	9833	0,008188	25129249,97	-23 046 330,45	21,76	0,00692	€ 3 378 696,75	1 295 777,22
WINGENE	3 881 083,10	14429	0,012015	36874804,01	-32 993 720,91	68,42	0,02176	€ 7 553 166,74	3 672 083,63
ZEDELGEM	4 666 204,24	22852	0,019028	58400652,94	-53 734 448,70	60,34	0,01919	€ 8 546 972,11	3 880 767,87
ZONNEBEKE	3 450 001,89	12498	0,010407	31939933,5	-28 489 931,61	67,57	0,02149	€ 7 133 131,56	3 683 129,67
ZUIENKERKE	1 069 064,64	2709	0,002256	6923130,09	-5 854 065,45	48,86	0,015539	€ 3 979 555,31	2 910 490,67
ZWEVEGEM	5 480 723,63	24814	0,020662	63414747,16	-57 934 023,53	63,24	0,020113	€ 9 118 583,36	3 637 859,74
	447 266 613,52	1200945				3144,29			
				3069139338					

5. Interviews/mails politieke partijen

NV-A

1. Wat is uw standpunt/visie omtrent de financiering van steden en gemeenten?

De lokale besturen zijn de eerste overheidsinstantie waar de burgers mee in contact komen. Een gedegen dienstverlening en een antwoord op de eerste directe noden zijn dan ook op dit niveau meer dan aangewezen. Lokale besturen zijn daarnaast ook een belangrijke investeringsmotor in Vlaanderen.

We dragen als partij de lokale autonomie hoog in het vaandel: lokale besturen weten vaak beter dan wie ook hoe men lokale uitdagingen kan aanpakken. Hiervoor dienen ze te kunnen rekenen op voldoende financiën.

De huidige Vlaamse regering onder leiding van minister-president Jan Jambon zorgt deze legislatuur dan ook voor de grootste extra financiële ondersteuning van onze lokale besturen sinds dat Vlaanderen op zijn eigen benen staat. De bestaande financieringsstromen blijven behouden, inclusief de jaarlijks groei van het gemeentefonds met 3,5% . Daarnaast nam de Vlaamse Regering in haar regeerakkoord op dat men de helft van de responsabiliseringsbijdrage (pensioenen) overneemt van de Vlaamse lokale besturen. Verder ontvangen lokale besturen een bijkomende financiering in functie van de open ruimte op hun grondgebied.

Dit is een grote budgettaire kost (meer dan een miljard) maar past in de visie van de N-VA om zeker het lokale niveau optimaal te ondersteunen. Dit volgt op de inkanteling van de sectordecreten die vorige legislatuur onder minister Homans werd voltrokken en waar de reacties vanuit de lokale besturen meer dan positief zijn. Ook toen gold al het mantra: vertrouwen in de lokale terreinkennis voor de grootste meerwaarde bij de burger. Een dergelijke houding werd tot slot ook gehanteerd bij de verdeling van het Noodfonds, waar de hoofdbrok van de ondersteuning rechtstreeks aan de gemeenten werden gegeven.

2. Is het gemeentefonds eerlijk verdeeld? Hoe staat u tegenover de roep naar een herverdeling van het gemeentefonds?

Een aantal feiten over het gemeentefonds:

- Het gemeentefonds is een voorwaardevrije basisfinanciering voor de gemeenten en dient niet om een welbepaald specifiek probleem op te lossen;
- Het betreft een ruime basisfinanciering. Ook deze legislatuur blijft de groeivoet van 3,5% behouden. Deze groeivoet geldt onafgebroken sinds 2003 en maakt dat het gemeentefonds veel sneller is gegroeid dan de inflatie.
- Elke gemeente heeft reeds substantieel haar voordeel kunnen halen uit het gemeentefonds;
- De evolutie van de verdeling van het gemeentefonds is gebaseerd op objectieve verdelingscriteria.

De huidige financiering & verdelingscriteria van het gemeentefonds staan vandaag niet ter discussie. De N-VA steunt dit. De Vlaamse Regering probeert middels bijkomende fondsen de specifieke uitdagingen die zich stellen in bepaalde regio's te lenigen en zo kort op de bal te spelen en projecten met een meerwaarde te kunnen ondersteunen. Zo werd er een Vlaamse Randfonds van 20 miljoen euro voorzien voor deze legislatuur om de grootstedelijke uitdagingen in de Vlaamse Rand aan te pakken. Deze worden bvb. aangewend om groene projecten in de Rand te ondersteunen alsook specifieke inspanningen omtrent de kennis van het Nederlands te versterken.

Hetzelfde gebeurt o.a. voor Brussel (Brusselfonds), de Denderstreek en ook de grootstedelijke uitdagingen in Halle, Vilvoorde en Dilbeek. Er werd door de Vlaamse Regering ook specifiek ingezet met een Open Ruimtefonds op het behoud van natuur en landbouwgrond. Tot slot neemt de Vlaamse regering de helft van de responsabiliseringsbijdragen over.

Al deze maatregelen samen zorgen voor de grootste extra financiële ondersteuning van onze lokale besturen sinds dat Vlaanderen op zijn eigen benen staat.

3. Hoe staat u tegenover de beleids- en beheerscyclus regelgeving?

Sinds het besluit van 25 juni 2010 is de beleids- en beheerscyclus (BBC) bij de lokale besturen gefaseerd ingevoerd. Deze heeft de cultuur van budgetteren bij de lokale besturen radicaal verandert van een input- naar een outputsturing. Sinds de invoering van BBC zijn politieke beleidsplanning en financiële planning keerzijden van dezelfde medaille. Jaarlijkse budgettering kadert sindsdien in een meerjarig perspectief. Lokale besturen vertalen het gewenste beleid in een financiële meerjarenplanning. Evenwichtscriteria waken over het voeren van een financieel gezond beleid. Interne en externe rapportering gebeurt op gestandaardiseerde manier. Kortom: de BBC is een zeer belangrijk instrument dat sterk heeft bijgedragen aan de verdere professionalisering van onze lokale besturen.

Na een grondige evaluatie is de regelgeving recent op bepaalde vlakken bijgestuurd, zonder de fundamentele keuzes en basisregels te veranderen. De zogenaamde BBC 2020 is sinds dit jaar van toepassing.

Aandachtspunt blijft de leesbaarheid van de verschillende documenten, schema's en rapportages door burgers, maar ook door gemeenteraadsleden. Dit laatste voornamelijk dan in functie van het inhoudelijke debat in de gemeenteraad n.a.v. het geplande & het gevoerde beleid. Verdere aanpassingen moeten dan ook in de eerste plaats gericht zijn op het verder vergroten van deze leesbaarheid.

4. Kunnen gemeenten en steden op termijn de pensioenlast blijven dragen? Is er in West-Vlaanderen wel genoeg ruimte voor investering rekening houdende met de zware pensioenlast?

De pensioenlast is voor vele gemeenten een zware last om te dragen. De Vlaamse Regering voorziet daarom de overname van de helft van de responsabiliseringsbijdrage voor de pensioenfactuur van de lokale besturen. Door deze overname hebben de gemeenten terug de nodige financiële ruimte om investeringen te doen en hun dienstverlening op punt te houden en mogelijks nog uit te breiden. Het is onder andere met deze overname van de respobijdrage dat de Vlaamse regering zorgt voor de grootste extra financiële ondersteuning van onze lokale besturen sinds dat Vlaanderen op zijn eigen benen staat.

5. Zijn fusies in West-Vlaanderen haalbaar/wenselijk?

De N-VA is voorstander van vrijwillige gemeentefusies om hun bestuurskracht te vergroten. Bestuurskracht heeft evenwel niet alleen te maken de schaal van de gemeente. Verschillende factoren spelen een rol: o.a. de socio-economische omgeving, de draagkracht van de inwoners, de beschikbare financiële middelen, de politieke en ambtelijke competenties. Elke gemeente moet aan de hand van de bestuurskrachtmonitor haar bestuurskracht evalueren. Zelfs als men niet fusioneert, kan men op basis van die evaluatie de bestuurskracht van de gemeente bijsturen.

Het klopt dat de Vlaamse gemeenten comparatief gezien relatief klein zijn, ook in West-Vlaanderen. Het besef groeit dan ook dat sommige kleine gemeenten het moeilijk zullen krijgen

om blijvend te voorzien in een goede dienstverlening naar de burger. Daarom is het positief dat de huidige Vlaamse Regering de vrijwillige fusie blijft stimuleren.

Vlak voor de zomer kwam de Vlaamse Regering met een voorontwerp van decreet om deze fusieoperaties verder te verfijnen en uit te werken. De N-VA ondersteunt de financiële stimuli die werden vooropgesteld en de differentiëring naar schaalgrootte. De uitwerking van een afwegingskader (om grondig de voor- en nadelen van een mogelijke fusie te bekijken) met een gepersonaliseerd stappenplan zal ook een bijkomende ondersteuning bieden aan een aantal gemeenten om alsnog een fusie te willen bekijken en overwegen.

Meer en meer groeit het bewustzijn dat schaalvergroting noodzakelijk is om de lokale bestuurskracht te versterken. Maar het is normaal dat dit bewustzijnsproces tijd vraagt. De laatste (gedwongen) fusie-operatie dateert van de jaren '70, dus het is heel positief dat men – na meer dan 40 jaar – inziet dat de bestuurskracht van sommige gemeenten te klein wordt voor hun huidige verantwoordelijkheden.

Sp.a

Beste regering, het schaamteloos graaien in de gemeentekassen moet stoppen!

Het rommelt in de Vlaamse gemeentehuizen dezer dagen. Terwijl de jaarlijkse begrotingen voorgelegd worden aan 308 Vlaamse gemeenteraden, krabben de burgemeesters en schepenen zich in de haren. Hoe gaan ze de facturen die de Vlaamse en federale regering hun richting uitsturen blijven betalen? Hoe behouden ze zelf ruimte om beleid te voeren als ze maand na maand de putten van een ander bestuursniveau moeten blijven vullen? Het lijstje eenzijdige beslissingen en pestmaatregelen die rechtstreeks impact hebben op de portefeuilles van de gemeenten dikt aan. Uit regeringshoek blijft het muisstil, maar het graaien in de portefeuilles van de gemeenten gaat ondertussen vrolijk verder.

Dat de Vlaamse regering niet van plan was om te zorgen voor bestuurlijke rust in de provincie- en gemeentehuizen, wisten we al van bij het begin. Al deed een snelle lezing van het Vlaams regeerakkoord veel burgemeesters tot het besluit komen dat het allemaal wel zou meevallen. Het Belfortprincipe bleef staande en het Martelarenplein zou dus rigoureuus de weerslag van de Vlaamse beslissingen op de lokale besturen in kaart brengen. Tot zover de theorie. We zijn ondertussen heel wat besparingsoefeningen verder en in de praktijk is er van het fameuze Belfortprincipe maar weinig in huis gekomen. Integendeel de gemeentelijke financiën werden op diverse fronten onder vuur genomen en het spreekwoordelijke Belfort wankelt op zijn grondvesten. Meer nog, van bovenaf worden steden en gemeenten een financieel strak harnas aangemeten, alle plannen en uitgaven moeten passen in de financiële beleids- en beheerscyclus (BBC). De lijstjes waarbinnen de gemeenten financieel moeten kleuren worden dus strak uitgezet, dat maakt het dubbel wrang dat de Vlaamse en federale regering om de haverklap een bijkomende factuur richting gemeentehuizen sturen.

De sectorale subsidies, onder meer voor jeugd, sport en cultuur, werden in het Gemeentefonds opgenomen, maar eerst werd er voor ca. 10 miljoen euro in geknipt en daarbovenop werd beslist om ze in de toekomst niet meer te indexeren. Er werd 5% of ca. 18 miljoen euro bespaard op de subsidiëring van de gesco's. De compensatie voor de vrijstelling die Vlaanderen geeft aan bedrijven voor de onroerende voorheffing voor materieel en outillage viel weg. De Vlaamse gemeenten verloren zo onmiddellijk 35 miljoen euro per jaar en dat tekort kan oplopen tot zo'n 150 miljoen euro. Terzelfertijd verdubbelt de Vlaamse afvalstoffenheffing voor het verbranden van huishoudelijk afval, krijgen de gemeenten de factuur voor de brandweershervorming uit federale hoek voorgeschoteld en zadelt Europa

de gemeenten op met de factuur voor het verplicht scheiden van regen- en afvalwater. Bovendien swingen ook de lokale energiefacturen de pan uit, doen steeds meer mensen noodgedwongen beroep op de sociale dienstverlening van de OCMW's en staat de lokale pensioenbom op barsten.

Komt daarbovenop nog eens de taxshift, het paradepaardje van de regering Michel. Vorig jaar kregen de Vlaamse gemeenten van de FOD Financiën een vriendelijk briefje in de bus. De overheidsdienst berekende de impact van de federale taxshift op de lokale belastingsinkomsten en kwam daarbij tot de conclusie dat de gemeenten het binnen vijf jaar met 10 procent minder inkomsten uit de aanvullende personenbelasting zullen moeten doen. Prijskaartje: 193 miljoen euro. Een andere maatregel, de daling van de werkgeversbijdrage naar 25%, geldt niet voor gemeenten, wat zorgt voor een ernstig concurrentienadeel en extra kosten voor gemeenten bijvoorbeeld in de ouderenzorgsector. Het is toch compleet absurd dat een publiek zorgbedrijf meer moet bijdragen voor een zorgkundige tegenover zijn of haar collega uit de private sector?

Bevoegd Vlaams minister Liesbeth Homans wuift de bezorgdheden van de gemeenten lacherig weg. De gemeenten moeten zich maar tevreden stellen met de groei van het Gemeentefonds met 3,5%. Een groei die nota bene via het Vlaams Parlement afgedwongen werd, waar de Vlaamse regering an sich geen enkele verdienste aan heeft. Maar de groei met 3,5% is verre van genoeg om de doorgeschoven facturen te compenseren. Integendeel, de voortdurende stijging van de pensioenuitgaven zijn voor de Vlaamse gemeenten, OCMW's en politiezones elk jaar alleen al ongeveer even groot als de bijkomende middelen uit het Gemeentefonds. Dat Gemeentefonds is een doekje voor het bloeden geworden.

Wat een schril contrast met het recente regeerakkoord in Nederland. Daar leggen ze het accent op het toenemende belang van de gemeenten bij het uitvoeren van belangrijke overheidstaken. En terecht. Terwijl de Vlaming traditioneel niet zo veel vertrouwen heeft in de politieke instellingen, zoals de Vlaamse en federale regering, Europa, etc... behoudt hij net het vertrouwen in de lokale besturen. Waar de Vlaamse en federale regering nauwelijks nog 30 % van de Vlamingen vertrouwen inboezemen en de Europese Commissie nauwelijks 20 %, blijft meer dan de helft van de Vlamingen vertrouwen hebben in het lokale bestuursniveau. Brussel zou er goed aan doen om dat vertrouwen en bestuursniveau te koesteren. Het tegendeel lijkt zich te voltrekken. Sinds begin deze legislatuur stapelen de facturen en pestmaatregelen zich op. Eind 2015 trokken verschillende burgemeesters, over partijgrenzen heen, aan de alarmbel. Hun verzuchtingen vielen in dovemansoren, erger zelfs, ondertussen bleven de facturen toestromen.

De burgemeesters, schepenen en OCMW-voorzitters staan voor een steeds moeilijker opdracht: een evenwichtige meerjarenbegroting op tafel leggen. De opties zijn niet eindeloos. Zetten we het mes in onze dienstverlening of in ons personeelsbestand? Verhogen we de belastingen? Maken we onze stedelijke kinderopvang duurder, wetende dat er dan gezinnen uit de boot vallen? Verkopen we ons openbaar woonzorgcentrum aan de hoogste bieder wetende dat dat nefaste gevolgen heeft voor de betaalbaarheid van onze ouderenzorg? Of schroeven we de investeringen terug wetende dat heel wat ondernemingen en werknemers afhankelijk zijn van deze lokale investeringsprojecten?

Het graaien uit de lokale gemeentekassen om financiële putten hogerop te vullen, moet stoppen. Als dit het befaamde Belfortmodel is van deze regering, dan passen we feestelijk. Onze gemeenten hebben geen nood aan holle slogans en loze beloftes, maar aan concrete en oprechte engagementen. Ze willen een trouwe partner die haar beloftes nakomt en niet eenzijdig facturen doorschuift. Ze verdienen meer.

Er moeten gemeentefusies komen op basis van verstand, niet op basis van het buikgevoel van de burgemeester

Met 300 zijn ze nog, de Vlaamse gemeenten, met een grand écart tussen het grote Antwerpen met haar 263.375 inwoners en meer dan 7.000 stadsambtenaren en het kleine, Limburgse Herstappe met haar 89 inwoners waar de burgemeester zelf in de zomer klinkers legt en in de winter zout strooit. Kort door de bocht? Nee hoor, realiteit in Vlaanderen vandaag. Een grondig debat over de bestuurskracht van onze 300 gemeenten dringt zich op. Kunnen alle gemeenten de hoge verwachtingen die hun inwoners hebben, wel inlossen? Zijn alle gemeenten, van groot tot klein, wel klaar voor de uitdagingen van morgen? Hebben ze de financiële middelen en mensen om hun inwoners een breed palet aan diensten aan te bieden? Kunnen alle burgers in dit lappendeken aan Vlaamse gemeenten wel rekenen op goeie dienstverlening? En als dat niet zo is, is er dan geen fundamenteel probleem? Mag je postcode bepalen op welke dienstverlening je recht hebt? De tijd is rijp om dat debat op scherp te stellen. We hebben nood aan gemeenten die de slagkracht hebben om beleid te voeren. Vraag is of er politiek voldoende durf aanwezig is om die noodzakelijke stap te nemen, fusies te realiseren en zelfs te verplichten?

Als het over fusies van gemeenten gaat veranderen gemeentehuizen nog vaak in versterkte burchten en burgemeesters in plaatselijke kasteelheren. Het nieuwe Vlaamse fusiedecreet zorgde op 1 januari 2019 voor zeven vrijwillige, nieuwe fusiegemeenten: Aalter, Deinze, Kruisem, Lievegem, Puurs-Sint-Amands, Pelt en Oudsbergen. Een vrij mager resultaat van wat één van de paradepaardjes moest worden van bevoegd minister Homans deze legislatuur. Bovendien blijkt uit onderzoek van xxx dat deze fusies niet echt gebaseerd zijn op bestuurlijke ratio. Vaak was de partijlidkaart van de burgemeester van de buurgemeente de doorslaggevende factor. In een poging om politieke machtsbastionen staande te houden, vonden gelijkgezinde burgemeesters elkaar. Geloof ons, het is geen toeval dat alle fusies vandaag van CD&V-signatuur zijn. 'Politieke stratego' heet zo iets. Nog andere gemeenten vonden elkaar in een gezamenlijk front tegen een nabijgelegen –vaak grotere- stad. Bang om opgeslorpt te worden door de grote buurman, schurken ze liever tegen elkaar aan. De bestuurlijke ratio is dan compleet zoek. En zo dreigen ook 'lelijke eendjes' te ontstaan, gemeenten die geen begeerde bruid zijn omdat ze bijvoorbeeld een hoge schuldenlast of werkloosheidsgraad hebben of meer mensen in kansarmoede of leefloners tellen. Het fusieverhaal mag geen roadbook worden naar een Vlaanderen van gemeenten met twee snelheden. Fusies op basis van kennis, niet op basis van emoties.

Vlaamse gemeenten vandaag zijn mini, hun draagkracht en daadkracht ook. Zo tellen x% van de gemeenten minder dan 10.000 / 15.000 inwoners. Dat is klein in vergelijking met andere Europese landen. In Nederland bijvoorbeeld telt een gemeente gemiddeld bijna 45.000 inwoners, in Denemarken zelfs 57.000. In beide landen werd met succes een fusiegolf uitgerold. In een onderzoek uit 2018 doet UGent alvast een eerste gooi voor een nieuwe fusieoperatie: van 300 Vlaamse gemeenten naar 158 gemeenten met gemiddeld meer dan 41.000 inwoners gebaseerd op de dienstverlening die de verschillende gemeenten aanbieden en de bestaande intergemeentelijke samenwerkingen. Bestuurlijke ratio dus, weg van het buikgevoel en navelstaarderij rond de kerktoren.

Laat ons eerlijk zijn, het verhaal met de wortel werkt niet voldoende. Emoties halen de bovenhand. Gemeenten besnuffelen elkaar maar blijven liever burens. Trouwen lijkt een brug te ver, zelfs als de rekeningen gedeeld worden en een mooie Vlaamse bruidsschat wordt beloofd. Want toegegeven, er werd een meer dan aantrekkelijk aanbod uitgewerkt, gaande van een fusiedraaiboek, begeleiding door het Agentschap Binnenlands Bestuur tot een fusiebonus van 500 euro schuldkiwitschelding per inwoner. Maar ondanks deze aantrekkelijke verleidingsmanoeuvres blijven de huwelijken uit. Goed doordachte gemeentefusies zouden nochtans een aantal problemen oplossen: meer bestuurskrachtige gemeenten en een betere, meer uitgebreide en betaalbare dienstverlening voor de inwoners. Win-win dus, zowel voor de gemeenten als voor hun inwoners.

Het is in Vlaanderen tijd voor 'the next step': Blind Getrouwd (ander woord zoeken) voor gemeenten. Verplichte fusies dus op basis van rationele argumenten en expertise. Een logische match van buurgemeenten met in het achterhoofd het optimaliseren van de dienstverlening naar de burger en de ondernemingen toe. Is dat een gemakkelijke oefening? Nee, dat is een aartsmoeilijke oefening. Is het een noodzakelijke oefening? Zonder twijfel. Meer bestuurskracht en schaalvergroting door fusies is de enige manier om de uitdagingen waar gemeenten en steden vandaag mee geconfronteerd worden aan te gaan. Tijd voor verplichte fusies op basis van verstand, niet op basis van buikgevoel van de burgemeester en met een optimale dienstverlening naar de burger en de ondernemingen als doel.

Open Vld

- Wat is uw standpunt/visie omtrent de financiering van steden en gemeenten?

Open Vld streeft naar een efficiënte, slagkrachtige, transparante, burgergerichte en toegankelijke overheid. De lokale besturen zijn daarbij de belangrijkste partners.

Op het lokale niveau worden de uitdagingen waarmee onze samenleving worstelt het eerst zichtbaar, en het is daar waar we de contouren van de oplossingen ontwaren. De oplossingen voor heel wat maatschappelijke uitdagingen die de verdere ontwikkeling van Vlaanderen als duurzame en welvarende regio bepalen.

De toekomst is dus lokaal, en daarom wil minister Somers de komende regeerperiode het lokale bestuursniveau versterken zodat zij pragmatisch en creatief antwoorden kunnen blijven bieden op de uitdagingen. Dit zal de minister doen door de lokale besturen meer autonomie en beleidsvrijheid te bieden, maar ook door een solide en duurzame financiële impuls te geven.

- Is het gemeentefonds eerlijk verdeeld?
 - a. Hoe staat u tegenover de roep naar een herverdeling van het gemeentefonds?

Open Vld staat open voor een modernisering van het Gemeentefonds, maar we benadrukken tevens het belang van de centrumsteden. Als het goed gaat in de grote steden, gaat het ook goed gaat in de rest van het land.

Zoals de beleidsnota van Minister Somers stipuleert blijft de groeivoet van het Gemeentefonds van 3,5% en de dotatie voor de centrumsteden verder bestaan.

Bron: <http://ebl.vlaanderen.be/publications/documents/140991>

Niettemin komt het huidige Vlaamse regeerakkoord ook tegemoet aan de financiële vraag van de plattelandsgemeenten. Dankzij een tussenkomst van 50% in de betaling van de lokale ambtenarenpensioenen door de Vlaamse regering en extra middelen uit het nieuwe Open Ruimtefonds krijgen zij ook extra investeringsruimte.

West-Vlaanderen ziet als landbouwprovincie bij uitstek dus heel wat extra middelen naar de eigen lokale besturen terugvloeiën.

- Kunnen gemeenten en steden op termijn de pensioenlast blijven dragen?

De huidige Vlaamse regering is zich bewust van de zware pensioenlast waarmee de lokale besturen te maken krijgen. Daarom komt Vlaanderen deze komende bestuurstermijn voor 50% tussen in de responsabiliseringsbijdrage om de ambtenarenpensioenen te helpen financieren (Cfr. Vlaams

regeerakkoord). Doordat deze factuur voor de helft verdwijnt, komt er voor onze steden en gemeente opnieuw investeringsruimte vrij.

- Hoe staat u tegenover de beleids- en beheerscyclus regelgeving?

In 2014 zag de beleids- en beheerscyclus het levenslicht voor een transparant en coherent lokaal financieel beleid. We erkennen dat de BBC niet makkelijk te lezen is, vooral voor mandatarissen in oppositie. Daarom verbindt de huidige Vlaamse regering er zich toe om de 'leesbaarheid' van de BBC te vergroten. (Cfr. Vlaams Regeerakkoord + Beleidsnota Minister Somers)

- Is er in West-Vlaanderen wel genoeg ruimte voor investering rekening houdende met de zware pensioenlast?

Zie hierboven.

Plattelandsgemeenten (buiten de 13 centrumsteden) krijgen extra middelen ter beschikking uit het Open Ruimtefonds (naast het Plattelandsfonds dat tevens blijft bestaan). Aan de besteding van deze extra middelen zijn geen extra voorwaarden verbonden en zijn dus vrij te besteden. Deze toelage is aanvullend op het Gemeentefonds.

- Zijn fusies in West-Vlaanderen haalbaar/wenselijk?

Vanuit Open Vld moedigen we fusies aan, vooral als deze schaalvergroting het beheer van lokale structuren vergemakkelijkt en kostenbesparend werkt. Toch benadrukken we dat fusies op vrijwillige basis moeten gevormd worden en in géén geval verplicht kunnen worden van hogerhand. (Cfr. passage hieronder uit onze ideologische congresstekst uit 2013)

"Steden zijn groeipolen voor economie en samenleving. Wij geven de lokale besturen meer armslag, onder andere door minder decretale verplichtingen en regeldichtheid. We decentraliseren bevoegdheden zoals openbaar vervoer, ruimtelijke ordening en begeleiding naar de arbeidsmarkt en brengen ze van het Vlaamse niveau meer naar het lokale niveau. De huidige steden en gemeenten moeten samenwerken in voldoende grote verbanden waarbij we hen aanmoedigen om op termijn tot fusies te komen."

Bron: https://www.openvld.be/library/1/files/4306_toekomstverklaring_1_.pdf

De beleidsnota van Minister Somers benadrukt dat, door het ondersteunen van schaalvergroting, we sterke en bestuurskrachtige lokale besturen creëren. Deze schaalvergroting gebeurt op vrijwillige basis. Lokale besturen kunnen vrij kiezen of en met wie ze wensen te fusioneren. Zo leggen de lokale besturen de voorstellen tot fusie voor aan de Vlaamse regering die al of niet een decretaal initiatief kan nemen. De Vlaamse regering werkt dan een financieel ondersteuningspakket uit voor fusieoperaties die een bepaalde minimale schaalgrootte bereiken en ingaan vanaf de nieuwe lokale bestuursperiode in 2024. Deze schuldovername wordt gedifferentieerd naargelang de bereikte schaalgrootte, en naast de schuldovername zal er ook een garantieregeling voor het gemeentefonds van toepassing zijn waardoor de nieuwe fusiegemeente nooit minder ontvangt dan de som van de afzonderlijke lokale besturen.

Groen

1. In ons verkiezingsprogramma 2019 stond: "We hervormen het gemeentefonds, met twee grote uitgangspunten: solidariteit tussen arme en rijke gemeenten, en belonen van gemeenten voor duurzame ruimtelijke keuzes (behoud van open ruimte en kernversterking)." In dat opzicht vinden wij het

openruimtefonds dat werd gecreëerd door de nieuwe Vlaamse Regering een lovenswaardig initiatief, maar tegelijk een gemiste kans. Aan de middelen worden immers geen voorwaarden verbonden, bv ter vrijwaring van de open ruimte.

Minister Demir had dit wel gewild (cfr haar antwoord op een vraag van Mieke Schauvliege <https://www.vlaamsparlement.be/commissies/commissievergaderingen/1335750/verslag/1336750>), maar op vraag van Jeremie Vaneckhout moest Minister Somers erkennen dat het daarvoor te laat was. (<https://www.vlaamsparlement.be/commissies/commissievergaderingen/1338959/verslag/1343043>). De middelen van het openruimtefonds worden niet geormerkt en kunnen dus probleemloos ingezet worden voor pakweg de ontwikkeling van bedrijvzones of andere infrastructuurwerken die net de kostbare open ruimte innemen.

In een zelfde logica betreurden wij het trouwens dat de vorige Vlaamse Regering de oormerking van bepaalde onderdelen van het gemeentefonds losliet, bijvoorbeeld inzake cultuur, bibliotheek, jeugd,... Er is wat ons betreft niets mis mee dat een hogere overheid een zekere taakstelling meegeeft aan de gemeentes.

2. De verdelingsmechanismes voor het gemeentefonds zijn complex en niet zelden arbitrair. De extra stimulansen die de Vlaamse Regering nu gaf, lijken dit evenzeer. Bij de oprichting van het Denderfonds bv werden al snel vragen gesteld. Niet omdat iemand de lokale problematieken onderschatte, maar het feit dat Zottegem bij de begunstigden zat, hoewel het niet grenst aan de andere bijkomend gefinancierde gemeentes, deed wenkbrauwen fronsen. Zottegem is de stad van minister Diependaele. Ook het feit dat de Antwerpen met wel een bijzonder groot aandeel van de reguliere en de bijkomende middelen gaat lopen, wekte wrevel.

a. Om het even welke hervorming van het gemeentefonds zal altijd zorgen voor veel politieke spanningen en getouwtrek. De pijnpunten werden al uitvoerig onderzocht door PWC in 2009, maar het feit dat de aanbevelingen anno 2019 nog niet werden doorgevoerd is veelzeggend. PWC pleitte onder andere voor:

- Haal Antwerpen en Gent uit de methodiek en maak voor hen een ad hoc dotatie. Het verschil tussen beide steden en de globale groep is zo groot dat ze de facto in een andere categorie vallen.
- Versterk het herverdelend mechanisme (bijvoorbeeld voor fiscale armoede) in het huidige fonds te versterken. Maak een fiscaal solidariserend systeem, waarbij gemeentes met een laag socio-economisch profiel (veel natuur en open ruimte, weinig KI, weinig bedrijvigheid, weinig inwoners of lage inkomsten) gecompenseerd worden door rijke gemeentes met veel bedrijvigheid, veel welstellende inwoners, hoge KI's. Zorg dat de compensatie bij de juiste gemeentes terecht komt.
- Deel de dotatie op in een forfait (die aansluit bij de basisomkadering en dito kosten die elke gemeente heeft) en een variabel gedeelte volgens een herverdelingsmechanisme.

3. De loonlast van de ambtenaren is uiteraard een zwaar zwaard van Damocles dat boven veel lokale besturen, maar ook andere overheden hangt. De halvering van de responsabiliseringsbijdragen geeft hierbij wat ademruimte. Wel moeten wij opmerken dat gemeentes die de voorbije legislaturen anticipeerden op deze pensioenlasten en zich dus 'responsabel' gedroegen door het systeem van statutaire medewerkers in stand te houden, nu gestraft worden doordat zij niets kwijtgescholden zien. Gemeentes die de volledige overstap maakten naar contractuelen en zo geen buffer aanlegden voor de pensioenen van hun statutairen (en dus meer ruimte overlieten voor andere investeringen) genieten het meest.

4. De BBC biedt een meerwaarde, maar houdt ook enkele gevaren in. De absolute meerwaarde is dat meerderheden bij het begin van de legislatuur gedwongen worden om op middellange termijn (6 jaar) te denken. Ook de verplichting om met een financieel break-even te landen voorkomt lijken in de kast voor volgende besturen. Haar ambitie om meer ter zake te rapporteren aan de gemeenteraad is het knelpunt van BBC. Om overzichtelijk te blijven is enige selectiviteit noodzakelijk. Enkel de 'prioritaire doelstellingen' worden gerapporteerd. Al het overige verdwijnt in de grote black box onder de noemer 'gelijkblijvend beleid'. Wie veel beleidswerk zichtbaar wil maken voor de gemeenteraad, formuleert vele prioritaire doelstellingen. Die aanpak creëert een heel omslachtig aantal documenten waar de administratie veel werk aan heeft en wat door de omvang niet toegankelijk is voor raadsleden. Wie te selectief is, toont slechts enkele prioritaire doelstellingen en beperkt de rapportage aan de gemeenteraad. De BBC laat ook weinig ruimte voor constructief oppositiewerk gedurende de legislatuur omdat alles vast ligt.

5. Dat is inderdaad problematisch, niet enkel in West-Vlaanderen. Lokale besturen zouden dé investeringsmotor moeten zijn, zeker inzake duurzame ontwikkelingen en in tijden van lage rentevoeten. De gemeentes kunnen ook inspirator zijn om slapende spaargelden van de inwoners te activeren, bijvoorbeeld via coöperatieven rond groene stroom of energiezuinige renovaties.

6. Wij zijn voorstander van vrijwillige fusies van gemeentes, waarbij een inspraaktraject met de inwoners wordt gelopen. Het lokale bestuur is bij uitstek een overheid die dicht bij zijn bevolking staat en dus voor heel nabije dienstverlening moet zorgen. Anderzijds zien we dat lokale besturen steeds meer worden geconfronteerd met nieuwe uitdagingen en krijgen ze van hogerhand regelmatig nieuwe regierollen en taakstellingen opgelegd die de nodige expertise en dus een zekere schaalgrootte vergen. Voor bepaalde taken, zoals het afleveren van omgevingsvergunningen, is enige afstand ook wel nuttig om nimby-effecten te minimaliseren. In die zin zien wij vooral heil in een versterkte regionale samenwerking. Wij delen de ambitie van minister Somers om de regiowerkingen te versterken en de diverse intergemeentelijke samenwerkingen te incorporeren binnen deze regio's. Zo kan de verrommeling van intercommunales met steeds wisselende werkingsgebieden weggewerkt worden. Wij volgen de minister wel niet wanneer hij deze regiowerkingen wil laten aansturen door een college van burgemeesters. Wat ons betreft verdient een stads- of streekregio een democratisch rechtstreeks verkozen bestuur. Uiteraard worden in dit scenario de provinciale besturen wel volledig afgeschaft.

Vlaams Belang

1. Wat is het standpunt/visie van de partij omtrent de financiering van steden en gemeenten?

Op dit moment is de financiering van steden en gemeenten een bij momenten onoverzichtelijk kluwen. Zo puren steden en gemeenten hun inkomsten uit verschillende bronnen. Zo zijn er de gemeentelijke opcentiemen op de roerende voorheffing en de aanvullende belasting op de personenbelasting. Beide vormen vallen onder de noemer 'belasting'. Het is aan de gemeenteraad om te bepalen hoe hoog of laag deze beide belastingen zijn. Daarnaast bestaan er fondsen van de hogere overheid die voor bijkomende financiering zorgen. Zo is er enerzijds het gemeentefonds. Dat zorgt voor de basisfinanciering van steden en gemeenten. Daarnaast bestaat er ook een investeringsfonds, specifiek gericht om steden en gemeenten te financieren bij (grote) investeringen.

De algemene kritiek op deze fondsen is het feit dat de (grote) steden een veelvoud aan middelen krijgen ten opzichte van (plattelands)gemeenten. Steden hebben inderdaad te maken met specifieke problematieken, maar onze gemeenten zijn structureel te weinig gefinancierd. Om dit probleem (deels) aan te pakken voorziet de Vlaamse Regering nu extra financiering via het Open Ruimtefonds dat speciaal bedoeld is voor (plattelands)gemeenten. Zij worden hiermee voor een stuk extra gefinancierd. Daarnaast is er nog een speciaal en nieuw opgericht fonds voor gemeenten/kleinere steden die met een specifieke

verstedelijklingsdruk te maken krijgen: het zogeheten Denderfonds. Dat fonds voorziet in extra middelen voor (momenteel) vier gemeenten/kleinere steden: Denderleeuw, Ninove, Geraardsbergen en Zottegem. Tot slot is er ook nog het nieuwe Vlaams Randfonds dat extra middelen voorziet voor gemeenten/kleinere steden in de Vlaamse Rand rond Brussel. Met name Halle, Dilbeek en Vilvoorde zouden hierdoor extra middelen ontvangen om de specifieke problematiek rond verstedelijking aan te pakken.

Het is dus duidelijk dat de totale financiering van steden en gemeenten een vrij onoverzichtelijk kluwen is. Het Vlaams Belang pleit voor een transparante vorm van financiering waarbij het ook voor de lokale besturen duidelijk(er) is op welke middelen zij precies kunnen rekenen. Daarnaast moet ook de structurele onderfinanciering van de (plattelands)gemeenten aangepakt worden. Er moet met andere woorden een andere en vooral meer eerlijke verdeelsleutel komen wat betreft de middelen die vanuit de Vlaamse overheid naar de steden en gemeenten komen.

2. Is het gemeentefonds eerlijk verdeeld?

a. Hoe staat u tegenover de roep naar een herverdeling van het gemeentefonds?

Zoals blijkt uit ons antwoord op vraag 1 zijn wij van mening dat de middelen uit het gemeentefonds niet eerlijk worden verdeeld. Op dat vlak treden wij de burgemeesters die de plattelandsmotie indienden bij minister-president Jambon volledig bij.

Wij steunen dan ook de roep naar een meer eerlijke verdeling van de middelen uit het gemeentefonds. Het klopt natuurlijk dat steden geconfronteerd worden met meer en vooral andere problematieken dan (plattelands)gemeenten. Men moet natuurlijk ook aanvaarden dat (plattelands)gemeenten eveneens geconfronteerd worden met specifieke problemen. Denk hierbij aan een uitgestrekt netwerk gemeentewegen die allemaal onderhouden moeten worden.

Er zal dus een meer evenwichtige verdeling moeten komen volgens nader te bepalen objectieve criteria.

3. Kunnen gemeenten en steden op termijn de pensioenlast blijven dragen?

Steden en gemeenten kreunen nu al onder de lasten van de opkomst zijnde pensioenbom. Op termijn kan dit voor grote problemen zorgen voor de lokale budgetten. De Vlaamse overheid doet in deze legislatuur al een tegemoetkoming door een deel van de responsabiliseringsbijdrage over te nemen. Hierdoor komt er budgettaire ruimte vrij op het lokaal niveau voor investeringen.

Het is een vaststelling dat veel steden en gemeenten de voorbije jaren minder geïnvesteerd hebben door de oplopende pensioenlasten. Het lokale niveau zal dus een evenwicht moeten vinden tussen enerzijds voldoende investeringen en anderzijds het dragen van de pensioenlasten.

In dit opzicht is de intentie van de Vlaamse regering belangrijk. Zij wil namelijk het verschil tussen contractuelen en statutairen wegwerken. Op de langere termijn zal dus ook het verschil in pensioenlasten verdwijnen. Het is immers zo dat lokale besturen de pensioenlast van statutaire ambtenaren volledig zelf moeten dragen. Op dit moment worden deze pensioenen gefinancierd op basis van het aantal statutairen dat een lokaal bestuur in dienst heeft. Aangezien in vele steden en gemeenten een tendens heerst om steeds minder statutairen in dienst te hebben, is er een probleem met de financiering van de pensioenen van de statutairen. Lokale besturen die te weinig statutairen in dienst hebben krijgen hiervoor een responsabiliseringsbijdrage opgelegd (kort door de bocht is dit een soort van boete).

Recentelijk lanceerden de burgemeesters ook een oproep naar de nieuw te vormen federale regering om ook een deel van de pensioenlast van de statutairen over te nemen. Op die manier zou het lokale budget nog meer ontlast worden en zou er opnieuw meer ruimte zijn voor investeringen.

Daarnaast heeft de Vlaamse regering eveneens de intentie om het verschil in statuut tussen contractuelen en statutairen weg te werken. Door het verschil in statuut (gradueel) weg te werken verdwijnt ook het verschil betaling van de pensioenen en dalen op termijn de lasten voor de lokale besturen. Deze ingreep is noodzakelijk om alles betaalbaar te houden.

Zoals de situatie vandaag is, is de pensioenlast betaalbaar mits lokale besturen schuiven binnen de beschikbare middelen. Dit zorgt ervoor dat er een groot deel van het lokale budget opgaat aan pensioenlast en niet kan gebruikt worden voor noodzakelijke investeringen in bijvoorbeeld verkeersveiligheid.

4. Hoe staat de partij tegenover de Beleids- en BeheersCyclus-regelgeving?

De BBC-regelgeving bundelt verschillende elementen die in het verleden afzonderlijk bestonden. Raadsleden hebben dus in theorie een beter zicht op strategische doelstellingen, prioritaire acties en de daaraan gekoppelde budgetten en investeringen. In de praktijk hebben de nieuwe budgetteringsregels die de inzet van geldmiddelen paren aan 'strategisch management' geschraagd door het decreet dat de werking en organisatie van de gemeenten regelt, echter zichtbaar gezorgd voor een verschuiving van beslissingsmacht van de gemeenteraad naar het schepencollege en de burgemeester. Onder het denkbeeld dat de raad moet sturen op de hoofdlijnen en zich niet moet inlaten met allerlei praktische uitwerking, maken lokale besturen gretig gebruik van de vele delegatiemogelijkheden die het decreet voorziet. In de praktijk leidde dit ertoe dat de gemeenteraad werd uitgekleed en het zeggenschap van de raadsleden werd uitgehouden.

In dit opzicht is volgend citaat, komend uit het VVSG-maandblad *Lokaal* van januari 2016, ook interessant: *“Het valt op dat de leden van de gemeenteraad volgens de burgemeesters weinig in de pap te brokken hebben en pas ver achter de lokale uitvoerende macht en de administratie volgen.”* Dit citaat vat een belangrijke conclusie samen die kan getrokken worden uit het onderzoek dat het Centrum voor Lokale Politiek van de Universiteit Gent voerde samen met de Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten (VVSG) en het Agentschap voor Binnenlands Bestuur bij de Vlaamse burgemeesters. De burgemeesters zien duidelijk een verschuiving van invloed van de gemeenteraad naar de burgemeester, het schepencollege en de ambtenarij. De macht van de gemeenteraad schatten ze lager in dan de invloed van de gemeentesecretaris, de diensthoofden en de adviesraden. De burgemeester stellen dus zelf vast dat de rol van de gemeenteraad, in theorie het opperste democratische orgaan in het lokaal politiek landschap, steeds kleiner wordt binnen de besluitvorming.

Deze verschuiving van beslissingsmacht van de gemeenteraad naar het college van burgemeester en schepenen werd bovendien al eerder bevestigd door professor Ackaert. Het lokale beleid is complexer geworden, het bestuderen van dossiers vergt tijd. De ontwikkeling van beleid wordt mee vorm gegeven door een heel netwerk van instellingen. Gemeenteraadsleden kunnen daarover lijvige rapporten lezen, maar veelal hebben ze niet de tijd om dat na hun dagtaak allemaal op te volgen. Dit heeft als nadelig gevolg dat raadsleden dikwijls niet meer volledig geïnformeerd aan debatten over dossiers deelnemen, te meer omdat zij door de delegatie van bevoegdheden naar het college van burgemeester en schepenen zelf actief op zoek moeten naar informatie. Raadsleden moeten met andere woorden zelf al op de hoogte zijn van het bestaan van bepaalde documenten vooraleer zij deze bij de administratie kunnen opvragen.

Bovendien zijn documenten zoals het meerjarenplan al bijna voer voor experts is geworden. Waar vroeger in de budgetten zaken tot in het kleinste detail gespecificeerd werden, is dit nu niet langer het geval. Daardoor is het voor raadsleden soms moeilijker om bepaalde zaken grondig te controleren.

Het Vlaams Belang kan zich erin vinden dat visievorming en het maken van strategische keuzes een eerste taak zijn van de gemeenteraad en niet het kissebissen over allerlei details, maar niet dat het gemeentebestuur zich de bewindsmacht toe-eigent en de gemeenteraadsleden nog louter een controlefunctie toebedeelt. De openbare raadsvergadering moet de plaats zijn waar het beoogde beleid wordt besproken en de concrete invulling ervan wordt beslist.

In vele lokale besturen is het echter zo dat de administratie het overgrote deel van het werk op zich neemt en dus de facto het meerjarenplan opstelt. Hierdoor is een deel van de politieke besluitvorming eigenlijk in handen van de ambtenarij komen te liggen. Dit geeft de ambtenarij een deel van de eindverantwoordelijkheid die eigenlijk de verkozenen toekomt. Zo'n zaken komen vaak voor in geval van een zwak bestuur dat quasi volledig steunt op de administratie.

Onze houding ten opzichte van de BBC-regelgeving is dus dubbel. Enerzijds is het een positief gegeven dat de gemeenteraad wordt opgewaardeerd en zich meer kan focussen op visie en beleidsmatig langetermijndenken. Al blijft dit in de realiteit vaak theorie. Anderzijds is het negatief dat voor het doorsnee raadslid de documenten zoals het meerjarenplan minder leesbaar en toegankelijk zijn geworden. In dat opzicht, en dit komt in de realiteit helaas al te vaak voor, zijn raadsleden bijna de laatsten die op de hoogte zijn van beleidsrelevante informatie. Daarom staan wij eerder kritisch tegenover de huidige invulling van de BBC-regelgeving.

5. Is er in West-Vlaanderen wel genoeg ruimte voor investering rekening houdende met de zware pensioenlast?

De ruimte voor investeringen op lokaal vlak hangt hoofdzakelijk af van de schuldgraad van het betrokken bestuur. Deze schuldgraad varieert enorm tussen gemeenten/steden, ook in West-Vlaanderen. Concrete cijfers daarover vind je hier: https://www.statistiekvlaanderen.be/nl/geconsolideerde-schuld#schuld_vlaamse_gemeentebesturen_gedaald_tot_6.600_miljoen_euro

Het is de schuldgraad die bepaalt of een lokaal bestuur nog (voldoende) ruimte heeft voor investeringen. Het is wel een feit dat de afgelopen jaren de investeringen op lokaal vlak, zoals hierboven ook reeds vermeld, op een laag pitje stonden omwille van de stijgende pensioenfactuur.

Globaal gezien is het dus niet evident om deze vraag te beantwoorden aangezien de situatie compleet kan verschillen van gemeente tot gemeente.

6. Zijn fusies in West-Vlaanderen haalbaar/wenselijk?

De verdeling van de bevoegdheden over deze beide bestuursniveaus moet volgens het subsidiariteitsbeginsel gebeuren: de nationale overheid oefent slechts die bevoegdheden uit die door het lagere niveau niet op een even efficiënte wijze kunnen worden uitgeoefend. Dat betekent dat wij zoveel mogelijk bevoegdheden naar de steden en gemeenten willen overhevelen, uiteraard samen met de daarbij horende financiële middelen. Dat noodzaakt wel tot een versterking van de steden en gemeenten via een schaalvergroting. Gemeentelijke fusies zijn een vorm van schaalvergroting. Het Vlaams Belang wil echter niet dat gemeentefusies van bovenaf worden opgelegd, maar wel dat zij worden aangemoedigd wanneer die het verhogen van de efficiëntie van de dienstverlening tot doel hebben. Wij pleiten dus voor de mogelijkheid tot gemeentefusies indien deze op lokale noden gebaseerd zijn (efficiëntere dienstverlening, bijvoorbeeld). Het mag geen zaak zijn van politieke spelletjes om de eigen macht te vergroten of lokaal een bastion van een bepaalde partij te verankeren. Wij vragen daarbij ook dat de lokale inwoners inbreng hebben in de vorm van een lokale volksraadpleging over een fusie. Het eindoordeel over dergelijke zaken ligt in een democratie altijd bij de kiezer.

Pvda

Partijprogramma van PVDA Antwerpen:

Een begroting maken is keuzes maken. Waar haal je het geld vandaan? En waar gaat het geld naartoe? Niemand wil het geld door vensters en ramen gooien en niemand wil terug naar een schuldenberg. Het stadsbestuur bouwde de belastingen die het grootbedrijf aanspreken verder af. En het voerde een hele rits retributies en taksen in die Jan en alleman treffen. Dat willen we omkeren, zodat de sterkste schouders ook op stedelijk vlak de zwaarste lasten dragen. We schaffen de pesttaksen af. En we maken andere beleidskeuzes: we investeren meer in sociale uitgaven en in volwaardige stedelijke tewerkstelling.

Wat we willen:

Eén. Kostenverhogingen en pesttaksen afbouwen

- We maken containerparken opnieuw kosteloos. We schroeven de kostenverhoging van trouwen en van het plaatsen van parkeerverbodsborden bij verhuis terug.
- Water is een basisrecht. We verlagen de riooltaks (saneringsbijdrage) naar het niveau van 2013.
- We schaffen de ‘imagoverlagende belasting’ voor nachtwinkels en de ‘vreemdelingentaks’ af. Die pesttaksen viseren bepaalde groepen mensen en leveren nauwelijks inkomsten op voor de stad.

Twee. Belastingverschuiving naar het grootbedrijf

- Met een tariefaanpassing van de belasting op drijfkracht en op vestiging laten we het grootbedrijf meer gemeentelijke belastingen betalen.
- We recupereren het verlies aan inkomsten uit de opcentiemen op de onroerende voorheffing op materieel en outillage.
- We verbieden miljoenencadeaus aan grote bedrijven.
- Bij de federale overheid dringen we aan op een herziening van de berekening van de personenbelasting, zodat men weer rekening houdt met de inkomens uit vermogen.

Drie. Minstens 15 procent extra middelen voor het Gemeentefonds

- We dringen er bij de Vlaamse overheid op aan om de dotatie voor het Gemeentefonds met 15 procent op te trekken.

Vier. We maken andere beleidskeuzes

- We stoppen met de overdreven uitgaven in bewapening van de politie, die ten koste gaan van sociale uitgaven.

Vijf. Behoud van de stedelijke tewerkstelling

- We weigeren een ‘herstructureringsronde’ bij de stadsdiensten.
- We streven ernaar weer meer ambtenaren te benoemen. Dat is de beste garantie voor een volwaardig pensioen voor het stadspersoneel.
- We heropenen de stadskantoren.
- We deprivatiseren de brandweerambulances.
- Personeelsleden die door de digitalisering van de dienstverlening uitgespaard worden, zetten we in om klanten die niet met computers overweg kunnen, te helpen en mee te krijgen.
- We nemen de hefboomen voor een coherent sociaal beleid weer in handen. We stoppen met de privaat-publieke samenwerkingen en met het vermarkten van publieke initiatieven.

CD&V: Interview met Brecht Warnez

Respondent: Ik volg dit topic vooral omdat ik nog altijd professor bestuursrecht ben aan de faculteit rechten dus ik ben eigenlijk jurist met een specialisatie in de lokale besturen. Dat is een beetje mijn achtergrond.

Interviewer: De eerste vraag die ik aan elke partij stel is: ‘Wat is het standpunt of de visie van de partij rondom financiering van steden en gemeenten?’

Respondent: Ik denk dat wij altijd gestaan hebben voor de plattelandsfinanciering, als je kijkt naar de hoofdstroom van financiering gemeentefonds, stedenfonds, zie je daar eigenlijk dat de grote middelen naar Antwerpen en Gent gaan. (AUDIO onverstaanbaar) ongeveer 40% die al wegvloeit nog voor dat eigenlijk al de rest moet worden verdeeld, wij als CD&V hebben daar altijd het tegengewicht in geboden. Dat zie je ook in het recente regeerakkoord, waar er een belangrijke vraag was vanuit NVA om een financiering te gaan doen van de responsabiliseringsbijdrage, van de helft daarvan toch waren wij vooral de vragende partij voor het zogenaamde openruimtefonds.

Als je financiering hebt van steden en gemeenten dan hebben steden andere noden dan gemeenten, steden worden vandaag vergoed omdat ze extra functies opnemen zoals ziekenhuizen enz. Maar ook omgekeerd, de open ruimte is belangrijker dan ooit en we willen allemaal dat er nog veel open ruimte is en we willen allemaal centraal gaan wonen. Die open ruimte kost veel geld, een gemeente als Wingene is één van de grootse gemeenten qua oppervlakte dan heb je heel veel vierkante meters bestaande uit wegen, wat uiteraard heel veel geld kost. We hebben een verplichting vanuit Europa om tot 2027 overal gescheiden afvalwater te hebben bijvoorbeeld, dus dat wil zeggen dat overal het regenwater moet gescheiden worden van het vuil water. In een stad zou dit simpel zijn, als je één straat van 1km openlegt en riolering plaatst dan heb je honderden huizen maar bij ons gaat dat over slechts tientallen huizen. En je bent daar niet voor vergoed in die mate, dus bij ons is dat vooral van belang geweest om ook plattelandsgemeenten mee te gaan verdedigen.

Daarbij hoort niet alleen het gemeentefonds denk ik en dat is een beetje het andere gegeven. Wat belangrijk is, is dat er vandaag weinig zicht is op de middelen die anders naar steden en gemeenten lopen, er zijn heel veel projectsubsidies en dat soort toestanden wat natuurlijk goed is want op die manier kan je vanuit de Vlaamse Overheid uiteindelijk dingen die belangrijk je vindt bijvoorbeeld jij vindt participatie belangrijk goed dan gaan we daar middelen voor voorzien zodat de gemeenten daarop intikken, vindt je klimaat belangrijk dan neem middelen ervoor. Maar de manier waarop die zaken zijn uitgeschreven is ook cruciaal want voor sommige dingen kunnen alleen maar steden meedoen. Als je hele digitaliseringsprojecten enzovoort, ja dan is het weer opnieuw die steden die daar centen zien dus vandaaruit proberen wij ook op die projectsubsidies te wegen dat dat voldoende richting die kleinere gemeenten kan stromen, waar het nodig is.

Interviewer: Mijn professor had mij ook gevraagd dat ik vooral ging focussen op het gemeentefonds, maar uit het onderzoek, de literatuur die ik al heb gelezen en een aantal artikels merk ik dat het debat rond die herverdeling van het gemeentefonds, dat dat al een aantal jaar speelt maar dat het altijd op hetzelfde niveau blijft.

Respondent: Wat is daar het grote probleem, dat is ook een keuze geweest die nu op die manier is tot stand gekomen. Het grote probleem, dat is bij alles zo, als je een taart wil verdelen en je zegt dat je ze gaat herverdelen dan moet de taart groter worden, dus als je zegt we gaan het gemeentefonds (ik ken het bedrag niet vanbuiten) gaan herverdelen en je houdt het even groot, dat gaat niet want dat wil zeggen dat de ene meer zal krijgen en de andere wat minder, en dat wat minder is dan dikwijls nog veel minder. In dit geval zou dat zijn dat gemeenten of steden als Antwerpen en Gent een stuk minder krijgen, ja dat gaat nooit gebeuren dus als je het geld gaat herverdelen moet je daar een hoop extra geld gaan inpompen waarbij je eigenlijk nieuwe criteria moet gaan zetten, ik weet niet of je het Arrest van het Grondwettelijk Hof hierover gelezen hebt?

Interviewer: Nog niet, nee.

Respondent: Dat moet je zeker doen, je hebt twee Arresten van het Grondwettelijk Hof, van twee jaar geleden denk ik, dat was vooral de Stad Geraardsbergen die dat trok, daar heeft men eigenlijk tegen het gemeentefonds beroep ingesteld en heeft men gezegd dat het ongrondwettelijk is, het voldoet niet aan

het gelijkheidsbeginsel want niet iedereen krijgt evenveel geld per inwoner. Een Antwerpenaar krijgt 1400 euro per inwoner, bij ons is dat ongeveer 290 euro per inwoner. Daar heeft het Grondwettelijk Hof gezegd dat de verzoekende partijen die die vernietiging vroegen van de regeling van het gemeentefonds, dat zij ongelijk hadden. En waarom hadden ze ongelijk, omdat er wel criteria waren waarop dat gebaseerd was maar het Grondwettelijk Hof en dat is een belangrijk zinnetje die daarin staat, is politiek heel belangrijk. Daarin staat 'Maar de criteria zijn vandaag niet meer actueel.' Het is nu wat vrij vertaald maar eigenlijk zegt het Grondwettelijk Hof daar: als je het de volgende keer aanpast moet je die criteria actueel maken, want de criteria die er nu inzitten zijn op basis van het regionale structuurplan van de jaren 90, onderzoeken van het gemeentekrediet, dat soort parameters, die parameters zijn niet meer van vandaag.

Dus als we morgen 1 euro wijzigen (index nagelaten uiteraard), als je daar 1 parameter aan wijzigt dan moet je al die parameters gaan wijzigen en actueel maken, vandaar dat er ook in de regeringsonderhandelingen, en dat is een beetje zo gelopen. Bart De Wever heeft onmiddellijk in zijn startnota gezegd, kijk we gaan de responsabiliseringsbijdrage voor de helft terugbetalen, dat was natuurlijk omdat de helft van de facturen naar Antwerpen ging, voor zijn eigen stad te betalen. Maar ja, dat stond er wel hé, dus dat moest ook in het regeerakkoord komen en dat vraagt natuurlijk extra middelen. Dus er zijn extra middelen naar die steden en gemeenten gegaan, niet naar het gemeentefonds maar in twee aparte stromingen. Dus er is die responsabiliseringsbijdrage en er is ook nog iets voor de Denderstreek en er is ook nog dat openruimtefonds. En waarom is dat niet geïntegreerd in dat openruimtefonds, wel als je daar een criteria aan zou veranderd hebben, stel dat je nu zou gezegd hebben we gaan voor open ruimte de parameter verdubbelen, open ruimte wordt dubbel zo belangrijk, dan had je al die andere parameters moeten veranderen. Politiek was dat gewoon onhaalbaar, (AUDIO onverstaaanbaar). Dus waarom stagneert dat, je kan dat maar doen eens dat je Tabula Rasa doet, maar in dat opzicht heb je extra geld nodig en dat is dan doos van Pandora, dus om dat in orde te krijgen, niet evident.

Interviewer: Dus u ziet dat in de toekomst nog niet snel gebeuren?

Respondent: Wel je moet rekening houden dat er nu (ik weet het exact getal niet meer) ik dacht ongeveer 500 miljoen euro in 2024 extra middelen naar steden en gemeenten gaan, dus dat is een enorme inspanning. Er gaat nog iets meer naar welzijn en onderwijs maar steden en gemeenten krijgen enorm veel extra middelen, dat gaat de volgende keer niet gebeuren, je doet dat geen twee keer; dat soort inspanningen. Dus dat gemeentefonds gaat de volgende keer enkel lukken als er extra geld is, dat gaat er niet zijn. Dus je mag rekenen, de volgende legislatuur verandert daar ook niks meer aan.

Interviewer: Oké. Dan nog een deelvraag, want vaak lees ik en ook mensen waarmee ik gesproken heb schuiven fusies naar voren als een oplossing. Wat is uw mening daarover?

Respondent: Wel, het cijfer is vrij simpel hé, Antwerpen, de grootste stad van Vlaanderen, zoveel inwoners allemaal samen kosten 1400 euro, in Wingene doen we het met 290 euro, wie is er dan het efficiëntst?

Interviewer: Ja inderdaad.

Respondent: Je moet een bepaalde schaalgrootte hebben natuurlijk en er zijn gemeenten van 80 inwoners en dat is absurd. Oei, ik krijg net een belangrijk telefoontje, mag ik u eventjes laten, ik ben zo terug.

Interviewer: Tuurlijk, geen probleem.

(INTERMEZZO respondent wordt gebeld) 10:30 – 21:20

Respondent: Ja mijn excuses.

Interviewer: Geen probleem.

Respondent: Ik weet niet meer waar we gebleven waren.

Interviewer: We waren denk ik bezig over kleinere gemeenten, of zij ook efficiënt genoeg zijn.

Respondent: Ja over bestuurskracht, persoonlijk wil ik daar geen schaal op leggen, hoe groot is groot en hoe klein is klein. Ik zie bijvoorbeeld bij ons in Wingene dat we geen enkel probleem hebben nog financieel, nog bestuurlijk.

Interviewer: Ja oké, dus in principe zijn fusies volgens u dan enkel haalbaar als ze wenselijk zijn en van onderuit.

Respondent: Ja.

Interviewer: Oké, dan een volgende vraag (los van het gemeentefonds, er zijn ook nog een aantal andere dingen die ik bekijk). Kunnen gemeenten en steden en nu specifiek die in Vlaanderen zoals Wingene op termijn de pensioenlast blijven dragen?

Respondent: Ik denk dat er bij die kleinere gemeenten eigenlijk minder problemen zijn als bij die steden, eigenlijk is de responsabiliseringsbijdrage een mooi criteria is om te zien wie er te kort bijdraagt aan zijn pensioen. Ja dat zijn de grote steden, dus daar zit er zeker een probleem. Maar dat zijn ook weer dingen op lange termijn, dat is zoals bij een goed bedrijf, een goed bestuur lost dat op lange termijn op. We hebben hier onze statutairen afgebouwd bijvoorbeeld, maar onze contractuelen met een tweede pensioenpijler die verhoogd is nu, en die stelselmatig nog verhoogd de volgende jaren, dus die gaan geen minder pensioen hebben. Maar we betalen nu al stelselmatig af, en dat is een beetje het verschil, een statutair betaald gepast wanneer hij op pensioen gaat, een contractueel bouw je wat op in een fonds, waarbij dat laatste natuurlijk wel iets duurzamer is.

Interviewer: Ja, inderdaad. En dan rekening houdende met die pensioenlast, inderdaad zoals u zegt is dat misschien minder hard het geval bij de kleinere gemeenten, maar heeft u bijvoorbeeld in het geval van Wingene, of zelfs ruimer gezien West-Vlaanderen of zelf Vlaanderen, denkt u dat er genoeg ruimte is voor investering met de middelen die er nu beschikbaar zijn?

Respondent: Er is nog nooit zoveel ruimte geweest voor investering, je moet eens de cijfers die minister Somers gepubliceerd heeft erbij nemen, hoeveel miljoenen die worden geïnvesteerd, dat is ongelooflijk. Dus ik denk dat dat het genoeg bewijst.

Interviewer: Ja, inderdaad. Ik heb ook een interview gehad met de financieel directeur van Brugge en zij maakte de bedenking dat ze wel blij is met de ruimte van investering maar dat ze ook vindt dat er vaak geïnvesteerd wordt in de verkeerde dingen in West-Vlaanderen.

Respondent: Dat is politiek hé. Je kiest, je hebt twee standpunten, ofwel beslis je alles vanuit Vlaanderen en dan gaan ze vanuit lokaal zeggen Brussel beslist over alles en ze weten niet wat hier leeft en als het dan omgekeerd is, het wordt verkeerd geïnvesteerd dus ja. Ik denk dat dat hetzelfde is, als je een bedrijf of een gezin hebt dan koop je ook eens een keer het verkeerde, investeer je in het verkeerde.

Interviewer: Ja, en om nog eens terug te komen op het gemeentefonds omdat u nu bezig was over die wisselwerking tussen bijvoorbeeld de Vlaamse overheid en lokale besturen. Vindt u dat een hogere overheid zoals de Vlaamse overheid een uitgebreide taakstelling kan meegeven met dat gemeentefonds?

Respondent: Wat bedoel je, verplichtingen opleggen?

Interviewer: Ja, dat het minder vrijblijvend is wat er mee gebeurt of moet dat juist heel open zijn?

Respondent: Nee, en dat staat ook in onze grondwet, dat er gemeentelijke autonomie is, dus ik denk dat dat superbelangrijk is. Ik denk dat de lokale besturen eigenlijk weten waarin ze besturen en als wij hier in Wingene weten dat we dringend nood hebben aan een nieuw cultuurcentrum, nieuw vrijetijdscentrum, dan gaan we een nieuw vrijetijdscentrum bouwen. Hoe gaan ze dat in godsnaam in Brussel gaan weten, dus voor de lokale autonomie.

Interviewer: Oké ja, dat is heel duidelijk. En dan nog een laatste vraagje want ik denk dat u al op alle vragen vrij uitgebreid hebt geantwoord, vaak wordt er nog gediscussieerd over die beleids- en beheercyclusregelgeving, hoe staat u daar tegenover? Denkt u dat dat op termijn een goede maatregel is geweest om dat in te voeren?

Vraag rond BBC is weinig relevant en audio is weggevallen.

6. Semigestructureerd interview met Cathy Brouckaert

1. Wat vindt u van de roep naar een herverdeling van het gemeentefonds?

Ja dat begrijp ik. Vanuit de stad Brugge is er zeker geen vraag naar herverdeling. Je moet daarin de wetgeving eens bekijken. In het begin is er een grote pot die ze herverdelen. Ze doen in Vlaanderen een voorafname voor Antwerpen en Gent, maar de derde voorafname is dus voor Brugge. Dat is 1,59 procent. Ook voor Leuven. Dat zijn dus de steden met meer dan 100 000 inwoners. Dan heb je de pot met een aantal andere verdelingscriteria. Dat geld is goud waard voor Brugge, dus voor de stad zal nooit opteren voor een herverdeling aangezien dat tot minder budget zou leiden. Tenzij het een deel van Gent en Antwerpen zou kunnen overnemen. De manier hoe deze regeling tot stand is gekomen is echt pure politiek. Het is niet zo dat het puur geregeld werd via objectieve criteria. Die voorafname voor Brugge werd destijds afgedwongen door burgemeester Frank Vanacker (sp.a) in Brussel. Hij had door zijn vader Gilles Vanacker (ooit minister) een vrij groot netwerk in Brussel. Hij is er dus in geslaagd om die voorafname voor Brugge door te duwen wanneer die verdeling van het gemeentefonds op tafel lag. Brugge is dus zeker geen vragende partij. Maar mocht er ooit een herverdeling komen zal dat achter de schermen zeker een politiek duw en trek werk worden om zoveel mogelijk naar uw eigen stad/gemeente te halen.

2. Begrijpt u dat kleinere steden/gemeenten/stemmen dit vragen?

Voor mij is dit nogal tegenstrijdig. Aan de ene kant heb ik ook in het verleden in een kleine gemeente gewerkt, dus ik besef ook heel goed dat de financiële middelen sterk onder druk staan. Want of je nu groot of klein bent, bepaalde problematieken heb je overal. De meeste kleine gemeenten hebben ook een grote oppervlakte waar je toch veel onderhoud hebt. Anderzijds is het wel zo dat je wel merkt in de evolutie van de financiën dat je toch een aantal regio's tot stand ziet komen. Denk maar aan het zwembad van Brugge. De stad heeft daar kosten aan, maar deze faciliteit is niet enkel voor Brugge beschikbaar natuurlijk. Naburige gemeenten maken dus ook gebruik van veel faciliteiten van de stad, maar wij als inwoners van Brugge moeten hiervoor betalen, is dat ook niet eerlijk. Het is een moeilijke en tegenstrijdige situatie. Volgens mij is een goede evolutie of oplossing het gaan naar regio's, geen verplichte fusies. Vrijwillige fusies zijn zelfs niet makkelijk te bereiken. Als er stadsregio's komen zullen die moeten opgelegd worden, want je voelt dat ook in de politiek dat dit nooit vrijwillig zal beslist worden. Er zijn wel een aantal gemeenten, onder andere ook rond Brugge die eigenlijk financieel niet meer de middelen hebben om de zaken te doen die ze moeten doen.

3. Zijn fusies mogelijk in Vlaanderen, meerbepaald in West-Vlaanderen?

Fusies zijn absoluut mogelijk en ze zijn ook absoluut wenselijk. Op welke manier dat dit moet gebeuren, bijvoorbeeld een stadsregio met districten waar de kleine gemeenten blijven, daar kan ik niet op antwoorden. Ik voel wel meer en meer dat fusies zich wel opdringen. Maar men zal heel goed moeten nadenken over de aanpak en welke fusies men wil doen. Er mag ook niet de fout gemaakt worden van te denken dat een grotere entiteit vanzelfsprekend efficiënter werkt op financieel niveau. Ze mogen de niveaus ook niet te groot maken.

G: Er wordt vaak gesteld dat er vanwege CD&V (zeer sterk in WV) geen vraag is naar fusies. Toch worden fusies door sommigen gebruikt als oplossing voor bijvoorbeeld het pensioenprobleem die we hebben.

Ik denk niet dat dit per se een oplossing is voor dat probleem. Er is vooral een nood aan een goede structuur. Nu heb je bepaalde gemeenten/steden die in intercommunales zitten, anderen weer niet etc. Verschillende politie-, brandweer- en hulpverleningzones, het is zodanig fragmentair. Er is duidelijk nood aan structuur. Maar fusies zijn wenselijk als die vrijwillig naar voor komen. Het hangt dan vooral van personen af. Zelfs niet per se van de partijen zelf. Het kan bijvoorbeeld zijn dat twee CD&V-burgemeesters zeggen van: kijk we zullen fusioneren. Het kan echter ook evengoed zijn dat bepaalde burgemeesters niet goed overeenkomen en dat een fusie dus uitgesloten is. Het hangt meer van personen af dan van partijen. Ik denk zelf dat het bij gemeenten met dezelfde partijen aan de macht makkelijker is. Je ziet dat ook in Limburg met gemeenten die vrijwillig gefusioneerd zijn. Een fusie is complex en duurt ook lang. Er moeten heel wat financiële en inhoudelijke zaken geregeld worden. Blijft de dienstverlening?

Er dienen veel dingen opgelost te worden. Ik denk dat er toch gemakkelijk een doorlooptijd is van anderhalf jaar voordat alles geregeld is. Vrijwillig zullen er weinig voor kiezen, maar als het opgelegd worden zullen ze wel moeten. Maar ik hoop dan wel mocht het opgelegd worden dat de besturen in kwestie voldoende tijd krijgen om alles te regelen. Ik denk ook niet dat in WV dat er veel fusies zullen gebeuren, misschien rond Brugge met Oostkamp, Zuienkerke en Damme. Zuienkerke heeft bijvoorbeeld maar 2300 inwoners. Anderzijds als je historisch kijkt heeft Zuienkerke 2300 inwoners, maar het is zo dat in de jaren zeventig niemand anders met de 4 gehuchten wou fusioneren (4 deelgemeenten van Zuienkerke), dus zijn ze maar samengegaan. Anderzijds heb je binnen Brugge ook deelgemeenten die gelijkaardige grootte hebben, maar als je doorheen de tijd kijkt welke entiteiten er het best uitkomen. Dan zie je dat de deelgemeenten in Brugge minder financiering gehad hebben. Ze zijn ook minder geëvolueerd dan Zuienkerke, die een aparte gemeente gebleven is met een eigen sportzaal etc. Dan vraag je je wel af, wat was nu eigenlijk het beste? Aansluiten bij een grotere entiteit of zelfstandig blijven en sukkelen met de financiën. Maar daar hangt die gemeenschap wel hechter aan elkaar.

4. Denkt u dat dit niet wringt bij de deelgemeenten?

Ja zeker, want ik voel dat ook aan bij de beslissingen rond de budgetten. Dat is in Brugge altijd zo, dat is een beetje Belgische Wafelpolitiek. Als Dudzele dit krijgt, dan wil Sint-Andries ook iets... Het grote voorbeeld is nu het gebouw in Sint-Andries voor de politie en de gemeente gaan ze nu aanpakken, in investeren. Maar er is onmiddellijk bij andere deelgemeenten de roep: en wij dan? Er moet altijd wat tegenover staan in de deelgemeenten. Er zijn er ook altijd die uit de boot vallen, bijvoorbeeld Zeebrugge. Dat ligt zeer moeilijk door bijvoorbeeld de problematiek met de haven, de sluis enz. Dat is zelfs een heel moeilijke deelgemeente waar men niet van weet of de leefbaarheid daar zal blijven en of er daar echt nog bevolking zal blijven. En als je dan kijkt naar Zuienkerke, die er toch in geslaagd zijn, ondanks dat ze vier kerken hebben, om stand te houden. Het wordt wel steeds moeilijker. Je ziet wel dat voor brandweer en politie dat zij continu beroep moeten doen op Blankenberge. Dus als fusies niet opgelegd worden, zullen ze er volgens mij in West-Vlaanderen niet snel komen.

5. Wat is uw algemeen standpunt rond lokale financiering in West-Vlaanderen? Is het voldoende? Wat met de toekomst?

Goh, financieren van een stad gebeurt op verschillende manieren. Je hebt uw eigen fiscaliteit, uw fiscaliteit van aanvullende belastingen (onroerende voorheffingen en de personenbelastingen). Dan heb je natuurlijk ook de financiering die je krijgt via subsidies en dat kan federaal of Vlaams zijn. Het kan ook voor bepaalde projecten zijn. Daarnaast heb je ook het Europese verhaal. En tenslotte ook nog dienstverlening, boetes etc. Je hebt natuurlijk een groot deel waar je zelf over kan beslissen en daar ligt de moeilijkheid. De lokale politiek wil continu scoren en het is niet populair om uw tarieven marktconform te houden. Dat is een beleidskeuze. Als je bijvoorbeeld iedereen gratis laat zwemmen en je weet dat het zwembad verlieslatend is, ja dat is een beleidskeuze. Dus ja dat is de moeilijkheid bij de eigen financiering. Dan ben je natuurlijk ook afhankelijk van subsidies zoals het gemeentefonds of Europese subsidies. Je bent afhankelijk van een andere overheid, dus mochten deze opeens een beslissing nemen, heb je geen financiële zekerheid. Dit heeft ook weer met politiek te maken en hoe sterk een bepaalde partij kan doorwegen. Het laatste is een groot probleem qua financiering. De stad gaat steeds meer voorbij aan kerntaken. Waar je tien, twintig jaar geleden in steden en gemeenten lijsten had met wat men ging doen, voel je nu aan dat men investeert in van alles en nog wat, maar niet in de kerntaken. Dus het kerntakendebat die een aantal jaar geleden opdook als modewoord heeft dus eigenlijk totaal niets uitgemaakt. Integendeel, er zijn heel veel trendy projecten waar politici heel graag mee in de krant staan, maar dat zijn niet per se noodzakelijke projecten. Maar als ze bijvoorbeeld een boekhouder nodig hebben is dat een groot probleem. Die trendy projecten trekken projectsubsidies aan, het zijn ook meestal mooie projecten, maar het heeft niet altijd zijn effect om een openbaar bestuur efficiënter te laten werken.

6. Denkt u dat er in West-Vlaanderen genoeg ruimte is voor investeringen?

Ja indien men politiek bereid is om zijn exploitatie te verminderen. Dat is in Brugge ook zo, men heeft een zeer zware exploitatie en het huidig boekhoudsysteem zorgt er wel voor dat indien er niet voldoende overschot is op de exploitatie dat men gewoonweg niet kan investeren. Dus ik denk wel dat er voldoende middelen zijn, maar dat ze gewoon niet altijd vrijgemaakt worden om te investeren. Dus mocht je bijvoorbeeld een rechtstreekse investeringsfinanciering hebben, want met het gemeentefonds mag je doen wat je wil. Je kan bij wijze van spreken 300 man extra aannemen en de banen niet vernieuwen. Het is een dilemma of je dan als lokaal bestuur wel echt autonoom kan beslissen wat je doet met je centen. Het is wel zo dat het afhangt van het beleid van je ploeg. Momenteel kiest men in Brugge bewust om meer te investeren ten koste van minder exploitatie, terwijl dat in heel veel steden en gemeenten niet het geval is. Er is nood aan investering, dat is duidelijk. Er is ook dringend nood aan vervangingsinvesteringen, bijvoorbeeld bij het wegnen. Dat het onderhoud van de gebouwen goed zit. Je ziet dat in Brugge ook gebeuren met het Beursgebouw. Prachtig gebouw, maar dan moeten bepaalde straten nog een aantal jaar wachten om de nodige herstelwerken. Dus daar zie je dat de essentie van de investeringen soms wat zoek is. Ik ben wel voorstander dat men vanuit Vlaanderen het gemeentefond zou opsplitsen en dat er terug een investeringsfonds komt. Men is dan verplicht om bepaalde investeringen aan wegen of schoolgebouwen te doen. Dat zijn nu zaken die telkens uitgesteld worden omdat deze investeringen niet echt speciaal zijn om mee uit te pakken in de politieke wereld.

7. Wat is uw standpunt over de hoge pensioenslast?

Ja dat is inderdaad een probleem. Dat zit dus in die hoge exploitatie uitgaven. Dat komt vooral door de statutaire contracten. Er zijn heel veel statutairen die inmiddels op pensioen zijn. Wij betalen daar een bijdrage voor als stad. We hebben nu al minder statutairen, dus minder financiering. We worden dan nog gepenaliseerd door de responsabiliseringsbijdrage. Dat gaat over enorme bedragen die wegen op uw exploitatie en hoe hoger die is, des te minder je kan investeren. Vlaanderen heeft recent wel aangekondigd dat ze de helft van de responsabiliseringsbijdrage zal overnemen bij de gemeenten die dit hebben. Voor Brugge is dat een aanzienlijk bedrag. Over de hele legislatuur gaat dat over 68 miljoen euro.

Dat geldt voor de stad en het OCMW etc. Dat geldt wel niet voor alle besturen omdat er ook zijn die een beter personeelsbeheer hadden in het verleden. Dat hangt volledig af van de structuur binnen de gemeente. Voor Brugge weegt dat enorm zwaar door.

8. Is de vergrijzing in Brugge een groot probleem?

Ja dat is een groot probleem. En zelfs meer dan ik ooit had gedacht. Vroeger zei men in onze streek dat de vergrijzing vooral te zien is bij Oostende en de kuststeden. Ik heb laatst een grafiek gezien waar ze jaar per jaar voorspellen hoe dat die situatie zal evolueren. Die zet zich veel sneller door dan aanvankelijk gedacht. Dit heeft meteen effect op uw APP waardoor je minder inkomsten hebt. We groeien wel nog maar het is toch zeker een groot probleem. Je moet dan ook nog de kosten meereken van de zorgsector die uitgebreid moet worden. Je moet genoeg capaciteit voorzien. In 2030 zou Brugge het zwaarst zou getroffen worden.

9. Wordt het pensioenvraagstuk niet te vaak aan de kant geschoven?

Er is daar enorm veel aandacht voor nodig. Wij zijn ook het enige niveau die zijn pensioenen zelf moet financieren. Het is eigenlijk een bom die zij zelf niet aankunnen. De vraag is natuurlijk, wie kan het wel nog betalen? Als je dan kijkt wat Vlaanderen maar betaalt voor zijn pensioenen is dat minimaal. Zowel op de Federale als op de Vlaamse begroting is er geen ruimte. Het is niet fair dat wij het moeten betalen, anderzijds is het ook wel vaak een probleem dat de lokale besturen zelfgecreëerd hebben. Er zal wel een oplossing moeten komen. Er zal drastisch gesaneerd moeten worden als men wil blijven investeren. Pensioneringen vervangen, personeelsaantallen naar beneden halen. Het is een gigantisch probleem. Vlaanderen komt nu vanaf volgend jaar voor 50 procent tussen en er wordt nu gehoopt dat ook federaal een inspanning zal geleverd worden.

10. Kan een stad als Brugge genoeg jonge mensen aantrekken?

Nee dat ligt heel moeilijk. Een groot probleem in Brugge is het feit dat wonen in deze stad enorm duur is. Je ziet dat jonge mensen allemaal naar nabijgelegen gemeenten trekken. Men doet wel heel wat beleidsinitiatieven om dat tegen te gaan, maar dat is vanwege de woningmarkt niet zo simpel. Deze wordt gedomineerd door de stad, heel wat buitenlanders die hier de prijzen opdrijven. Jonge gezinnen, kunnen zelfs indien ze dat willen, hier niet komen wonen. Daarnaast is er in de binnenstad weinig aanbod voor jonge gezinnen. Huizen met een tuintje zijn onvindbaar in het centrum. De mobiliteit zit ook tegen in de binnenstad. Er is een beleid van zo weinig mogelijk auto's in de binnenstad, maar dat heeft ook consequenties voor de leefbaarheid. De jonge mensen die hier wonen, wonen in de deelgemeenten.

11. Heeft u het gevoel dat kuststeden anders behandeld worden in West-Vlaanderen qua financiën?

Ik denk het wel, maar het is ook echt nodig. Als je kijkt naar Knokke-Heist, Blankeberge, wat er daar in de zomer allemaal te doen is. Qua veiligheid een voorzieningen heb je sowieso meer middelen nodig. Het is in veel gevallen wel terecht. Ik kan me wel voorstellen dat als je als bijvoorbeeld Roeselare bent en je ligt midden in West-Vlaanderen ligt, dat je daar wel van op kijkt. Zij denken waarschijnlijk wel soms: 'aleh het is weer voor de kust'. Ze maken ook wel weinig onderscheid tussen de verschillende kustgemeenten terwijl er daar heel veel verschillen in zijn. Er wordt hier weinig openlijk over gesproken, net als bij het gemeentefonds. Sommigen willen verandering, anderen niet. Je moet het zien als een soort concurrentiestrijd. Brugge heeft bijvoorbeeld een concertgebouw en Oostende ook. Er was eens sprake van een subsidie voor een grootste kunstvoorstelling, maar we hebben maar geld voor 1 in West-Vlaanderen. Het gevecht dat dan gevoerd is tussen Oostende en Brugge voor die middelen was ongelofelijk. Eigenlijk is dat totaal niet efficiënt, dat opbieden tegen elkaar.

12. Wat is uw mening over de beleids- en beheers cyclus regelgeving?

Als ik eerlijk mag zijn, ben ik daar absoluut geen grote fan van. Het is een zeer slechte regelgeving. Dat men beleidsdoelstellingen stelt, allemaal oké hoor, maar het is een zeer technisch systeem. Lokale politici snappen daar niets meer van. In het college begrijpen ze er ook niets meer van. Dan stel ik mij de vraag: is dit wel democratisch? Vroeger was er een kasboekstelsel en dat was begrijpelijk. Het is sterk toegespitst op doelstellingen met budgetten daaraan gekoppeld. Niemand weet nog de essentie. Het is voor mij echt wel een slecht systeem. Je moet al expert zijn om er helemaal mee weg te kunnen. Anderzijds hoor ik we dat ze er in Vlaanderen blij mee zijn. Ik hoor wel van enorm veel politici klachten dus dat is dubbel.

13. Er zijn nu nog gemeenten die instappen?

Nee dat klopt niet, in 2014 moest iedereen aan boord zijn. Voor 2020 is de wetgeving een beetje gewijzigd. Er zijn een paar vereenvoudigingen, maar het is nog steeds niet simpel. Ik had gehoopt dat ze zelfs naar de boekhouding van de privé zouden gaan met een balans en een resultatenrekening. Dat is toch veel beter gekend dan dit systeem, dat zeer onleesbaar is en weinig transparant is. Dat is in de praktijk heel moeilijk wanneer een gemeenteraadslid bv. vraagt om de kosten te geven van een bepaald project. Ik moet hier dan binnen mijn bureau 3 mensen daar opzetten om alles uit te rekenen. Het is geen goed systeem voor mij. Ik vind het wel erg en we hebben erin geloofd, maar ik ben nog steeds niet overtuigd dat het een verbetering is. We zijn nu al zes jaar bezig...

G: het is inderdaad soms heel moeilijk om statistiek terug te vinden. De cijfers zijn nogal ingewikkeld opgesteld.

Ja en dat wil wel iets zeggen eigenlijk. Ze zeggen altijd dat politici hooggeschoolden zijn. Maar dit soort systemen vragen ook naar hooggeschoolde mensen. En zelfs dan nog is het nog een grote uitdaging. De wetgeving is zelfs voor universitaires geen makkelijke opgave. Zo sluit je sowieso een groot aantal mensen ook. Per partij is er meestal één iemand die zich daarop toelegt en de rest doet zelfs vaak de moeite niet omdat ze het niet zien zitten.

G: ik heb ook dezelfde vragen naar de verschillende partijen gestuurd.

Ik denk dat het voor een oppositiepartij nog moeilijker is om dit allemaal te snappen. Ze zitten daar niet volledig in, die mensen hebben weinig tijd om alles te bekijken. Ze hebben 14 dagen. Dat zijn mensen met een voltijdse job. Dat zijn heel veel bladzijden.

14. Hoe is de overgang gebeurt naar BBC in Brugge?

2013 was dus het laatste jaar met de oude boekhouding en dan hebben we alles moeten omzetten naar het nieuwe systeem. Het eerste jaar was een ramp. Niemand op de afdeling financiën begreep het. De mensen die bestelbonnen moesten opstellen die begrepen het niet. Er zijn heel wat opleidingen geweest. De meesten zijn er nu wel vertrouwd mee, maar er is nooit het gevoel geweest dat het een verbetering was. We hebben een overheidsopdracht moeten lanceren voor een softwarepakket. Dat is ook een nadeel, er bestaat geen goed softwarepakket die BBC kan ondersteunen. Alle gemeenten zijn vrij om dat zelf te kiezen. Weinig firma's willen dat maken want ze kunnen het enkel over de steden en gemeenten verdelen. Mochten we de privéboekhouding navolgen dan heb je meteen een breed aanbod aan softwaretools. Nu is dat CIPAL, SAP etc. Het was dus niet alleen het boekhoudstelsel, maar ook de software en de reorganisatie die nodig was. Toch een 2000 man, dat is een enorme omwenteling. Wij hebben heel veel verschillende sectoren. De wetgeving heeft dus enorm veel impact op de werking van een stad. Maar ik heb soms het gevoel dat ze in Brussel zaken uitvinden zonder hierbij na te denken. We komen dat heel regelmatig tegen. Ik had deze morgen een vergadering met mijn collega uit het Sint-Jans ziekenhuis. Ze zei ik heb goed nieuws, ik heb de subsidies van 2010 net gekregen, maar ook slecht nieuws want het is veel minder dan vooraf gedacht. De stad zal waarschijnlijk nog moeten bijleggen. De tijdsframe tussen financiering op lokaal, Vlaams en federaal niveau is heel complex. Je moet maar eens een

boekhouding voeren zoveel jaar na datum. Daar houdt het federaal niveau totaal niet mee bezig. Ik vind dat ook zij hun facturen moeten maken binnen een jaar/twee jaar. Er zit daar geen rem op, zij mogen alles. Als wij een factuur schrijven naar onze burgers zit daar een verjaartermijn op. Als je spreekt van eerlijke financiering, dan is dat voor mij tijdig en goed objectief onderbouwd. Politieke inmenging zou eigenlijk niet mogen.

G: en niemand kan de Federale overheid eens op de vingers tikken?

Dat is ooit eens gebeurd ergens in de jaren 90. Een gemeente die naar de rechtbank stapte en de zaak ook gewonnen heeft. Andere gemeenten kregen ook sneller hun geld, maar uiteindelijk is er weinig veranderd. Hoe komt dat? Wellicht omdat ze er zelf financieel niet goed voorstaan. Waarom zou dingen doorschuiven? Dat zou niet nodig zijn indien het goed zou gaan, misschien hebben ze personeel te kort. Alles hangt eigenlijk samen met onze staatsstructuur.

G: Dus onze staatstructuur zorgt eigenlijk voor financiële inefficiëntie? En ziet u dat veranderen?

Absoluut. Niets werkt nog in dit land. Veel zaken zijn afhankelijk van het federaal niveau zoals de ziekenhuizen. Het jammer is dat Vlaanderen het op zich niet beter. Het zou al heel goed zijn mocht het allemaal op Vlaams niveau zou gebeuren en geen mix. Vlaanderen wil efficiënter werken, maar dan mogen ze ook eens intern gaan kijken, want daar is het ook niet altijd even efficiënt. De structuren zijn absoluut niet goed, een wirwar van structuren, los van Vlaams-federaal niveau. Intercommunales, AGB's, gemeentelijke vzw's, en de kerkfabrieken. De financiën van een stad kan je eigenlijk pas kennen als je al die nevenactiviteiten een stukje kent, dus ook zorgverenigingen, politie, brandweer, noem maar op... Je kan pas steden vergelijken als je al die zaken meeneemt. Brugge heeft de keuze gemaakt om eigenlijk nooit echt te verzelfstandigen, er valt heel veel onder de koepel van de stad. Als je dat bv. vergelijkt met Oostende, zij hebben heel veel vzw's en AGB's. Als je daar niet naar kijkt dan zou je meteen zeggen, amai in Brugge is er veel meer personeel, maar tel je die nevenentiteiten daarbij dan heeft Oostende veel meer personeel. Je kan het niet meer objectief onderzoeken. Je moet echt ruim gaan anders kan je verkeerde conclusies trekken. Het systeem maakt het ook zeer moeilijk vergelijkbaar. Als wij met de collega's centrumsteden samenzitten, dan doen we ieder jaar, dan moeten we ook vaak gaan graven in de cijfers. Vroeger was het veel simpeler om daarop iets te boeken, veel duidelijker. Nu zit er zodanig veel vrijheid op, zaken kunnen totaal anders zitten in de boekhouding van Brugge dan in de boekhouding van Leuven. Als je dan vergelijkt kom je totaal verschillende zaken uit. Dat is het jammere aan dat nieuwe systeem, dat de benchmarking eigenlijk verdwenen is. Je kan zelfs het tegenovergestelde zeggen.

G: Denkt u dat men ooit nog zal terugkeren naar het vorige systeem? Als u zegt dat er zoveel kritiek op is.

Ik weet het niet. Ik hoop van wel. Het is ook een beetje van deze tijd dat ze van alles willen meten, maar neen ik geloof niet dat ze dat snel zullen veranderen.

G: Het doet mij soms denken aan internationale boekhouding met andere standaarden.

Het is wel zo dat ze dat deels doen om een stukje de Europese normen aan te tonen via rapportering. Dat is wel een groot verschil, vroeger waren we autonoom. Vlaanderen kwam 1 keer per jaar controleren. Nu is het zo dat Vlaanderen rechtstreeks digitaal alles zien wat er in de boekhouding gebeurt, eigenlijk Big Brother. Ene dat gaat natuurlijk rechtstreeks naar Europa. Daar heeft Europa meer en meer te zeggen over alles.

G: Europa geeft meer en meer kritiek op ons land. Denkt u dat deze zich zal uitbreiden tot kritiek op de structuur van ons land?

Ik moet eerlijk zijn, moest België in alle objectiviteit al zijn schulden aangeven aan Europa. Dus ook de wirwar van entiteiten en agentschappen, dan ben ik zeker dat we er even slecht gaan uitkomen als Griekenland. Die BBC geeft dat nu door, maar dan nog... Er is nu bijvoorbeeld een gemeentelijke vzw Concertgebouwen, heeft schuld en wordt niet meegeteld. We hebben dat verschillende keren voorgesteld omdat mee te tellen. Ze zeggen dan dat de Grieken zaten te sjoemelen, maar in België is het niet veel beter door onze structuur. Continu decentraliseren. Het is hier nog recentelijk gebeurt, OCMW Brugge heeft zich opgesplitst in 20% en 80% zorgvereniging. Die laatste is een nieuwe rechtspersoonlijkheid. De schulden van het oude OCMW blijft bij die 20% en bij de zorgvereniging gaan ze weer nieuwe schulden maken. Financieel is dat eigenlijk echt gek natuurlijk. De schuld blijft maar aangroeien, als je dat allemaal optelt dan zijn wij eigenlijk failliet.

G: Denkt u dat de bubbel zal barsten?

Ja die bubbel gaat barsten en pensioenen zullen daar wel eens kunnen bijdragen. Eigenlijk leven we als overheid boven onze stand. Personeelsvervangings op het huidig niveau zal niet meer mogelijk zijn. De activiteiten die zij nu sponsoren dat gaat niet meer mogelijk zijn. Dat gaat zeker barsten.

G: Denkt u dat u genoeg mensen in dienst kan houden om de taken als financieel verantwoordelijke dan te doen?

Daar is het antwoord eigenlijk dat ik niet genoeg mensen kan aannemen met de juiste competenties. Je hebt dat misschien al in het nieuws gezien van Proximus, dat ze enerzijds mensen buiten zetten en nieuwe mensen aannemen. Het profiel dat we meer en meer nodig hebben, ook in lokale besturen, zijn mensen met digitale inzichten hebben. Hier op financiën staan wij op automatisering. Boekhouders gaan meer en meer overbodig worden. Er zijn nu al trajecten waarbij er 7/7 facturen binnenkomen en meteen automatisch geboekt worden. Dat het systeem dit zelf kan zonder menselijke tussenkomst. Enkel mensen met inzicht heb je nog nodig, het is een ander profiel. Wij hebben voornamelijk nog uitvoerende mensen, die facturen invoeren. Die mensen kunnen wij niet omscholen naar digi-buddy's. Heb ik voldoende mensen? Ja. Heb ik voldoende competente mensen? Nee.

G: Denkt u dat de bron aan competente mensen voldoende groot is in West-Vlaanderen?

Ja, nu meer en meer met de universiteiten. Er zijn genoeg competente mensen, maar willen ze aan de lokale overheid werken? De war for talent is natuurlijk bezig. Enerzijds de barema's van verloning zijn niet hoog. Daarnaast zitten we met een heleboel statutairen die we niet zomaar aan de deur kunnen zetten. Die gaan pas weg uitstromen binnen een jaar of vijftien denk ik. Mensen van dat niveau moeten natuurlijk uitstromen voordat je het geld hebt om andere mensen in dienst te nemen. We gaan er ook minder nodig hebben. Het kan sneller gaan natuurlijk, maar het probleem zijn de statutairen. Het is ook niet zo dat die mensen, hoe moet ik dit zeggen? Vroeger zette men een statutair aan de deur als ze hun job niet goed deden. Nu zijn dat echt mensen die aangeworven zijn voor een specifiek profiel en die dat eigenlijk wel goed doen. Maar dat werk valt weg en dat zijn vriendelijke en loyale mensen. Dat ligt moeilijk om zo'n mensen buiten te zetten natuurlijk. En politiek tegen dat ze iemand buiten zetten... In een bedrijf als Proximus gaan ze veel sneller mensen aan de deur zetten en nieuwe mensen binnenhalen ook al brengt dat heisa. In een stad als Brugge is dat iets dat ik niet snel zie gebeuren. Bij bedrijven kunnen ze dat een stukje makkelijker, je kan ook een deel omscholen. Lokale besturen trekken ook veel vrouwen aan in de administratie. Het is gemakkelijker om te combineren met de thuissituatie en de kinderen. In die situatie is omscholing moeilijk. Als ik kijk naar de 60-plussers is dat iets heel moeilijk. Pas op dat is natuurlijk per individu verschillend, een heel complex gegeven voor een lokaal bestuur. Zeker politiek, dat zijn mensen die ze hebben aangeworven van een bepaalde politieke partij etc. Ik weet niet waar het naar toe zal gaan.

G: Ja ik zie daar wel een grote tegenstelling. Enerzijds probeer je via digitalisering en automatisering efficiënter te worden, maar dan hang je wel nog vast aan personeel dat je niet meer nodig hebt.

Ja inderdaad en waarvoor je de financiering nodig hebt om die lonen te betalen natuurlijk. Als lokaal bestuur heb je een stukje sociale tewerkstelling, maar je voelt wel dat het steeds meer het geval is. Ook al met toch een beetje een achteruitgang van ons onderwijs. Vroeger als mensen binnenkwamen van de humaniora, die geen hogeschool hadden gedaan, die hadden in principe wel potentieel om hogere studies te doen. Ze stopten om te gaan werken. Als die binnenkwamen groeiden die vrij snel, ze waren vrij competent. Als we nu iemand binnenkrijgen op het bachelor niveau, dan haalt hij soms nog niet het niveau in vergelijking met iemand die toen dat potentieel had. We zien dat zeker op niveau van boekhouden. Is dat het onderwijs, is dat een maatschappelijke evolutie? Ik weet het niet meteen. Universitair niet, die hebben toch een basisvorming, als je dat al hebt doorstaan. Op bachelor niveau zien wij toch wel ja mensen... hoe heeft die persoon zijn diploma behaald? Dat is echt iets dat opvalt ten opzichte van 10-15 jaar geleden. Een boekhouder dat je dan binnenkreeg was je zeker van dat die kon boekhouden, nu niet meer. Nu doen we selecties en zitten er tussen die met moeite weten wat debit en credit is, die hebben een diploma boekhouden. Die opleidingen zijn toch niet onwezenlijk veranderd.

5. Huidige verdeelcriteria Gemeentefonds – ABB, 2020

Dotatie (2019)							2 674 091 000,00	
basisfin.	Basisbedrag (inwoners) (A+G)	29,91680	40,9641			800 002 456,29	1 095 417 311,33	
	Basisbedrag (inwoners) centrumsteden	5,34330				142 884 704,40		
	Basisbedrag Brugge	1,59560				42 667 796,00		
	Basisbedrag Leuven	1,11670				29 861 574,20		
	Basisbedrag (inwoners) prov. steden	1,99450				53 334 745,00		
	Basisbedrag (inwoners) kustgemeenten	0,99720				26 666 035,45		
centrum	Act. bevolking tewerkgesteld in de gemeente	3,98890	7,9778	6,7567	13,5135	106 666 815,90	213 333 631,80	
	Leerlingen sec. en hoger alle netten + 1/2 DK + 1/2 OSP	3,98890		6,7567		106 666 815,90		
fiscaal	waarde PB	18,94740	30,1163	32,0947	51,0135	506 670 718,13	805 337 267,83	
	belastbaar KI	11,16890		18,9188		298 666 549,70		
open ruimte	bos, tuin & park, woeste gr., gekad. wat., akkerland, grasland, recreatie, boomgaarden	5,98340	5,9834	10,1352	10,1352	160 001 560,89	160 001 560,89	
sociaal	WIGW	0,99720	14,9584	1,6891	25,3378	26 666 035,45	400 001 228,14	
	werklozen - scholings°	3,98890		6,7567		106 666 815,90		
	geboorten in kansarme gez.	2,99170		5,0676		80 000 780,45		
	soc. huurappartementen	2,99170		5,0676		80 000 780,45		
	leefloners	3,98890		6,7567		106 666 815,90		
		100,00	100,00	100,0000	100,0000	2 674 091 000,00	2 674 091 000,00	
		59,0359						

6. Cijfers dotatie voor de West-Vlaamse gemeenten uit het Gemeentefonds – ABB, 2020

Provincie	Type bestuur	Naam Bestuur	Totaal 2020	Totaal 2019	Hoofddotatie			Overname prov. Inst.	Centrumsteden	Sectorale subsidies	ELIA
					def. Aandeel	Voorschotten (betaald in 2019)	Saldo (betaald in 2020)				
			3 069 139 337,64	2 674 091 000,00	2 583 662 000,00	90 429 000,00	24 233 613,44	156 805 000,00	131 009 724,20	83 000 000,00	
West-Vlaanderen	Gemeente	ALVERINGEM	1 964 393,53	1 786 198,40	1 794 284,00	-8 085,60	0,00	0,00	106 642,13	71 553,00	
West-Vlaanderen	Gemeente	ANZEGEM	3 308 008,29	2 839 122,76	2 725 964,60	113 158,16	0,00	0,00	247 601,29	221 284,24	
West-Vlaanderen	Gemeente	ARDOOIE	2 211 037,55	1 873 008,68	1 806 617,80	66 390,88	0,00	0,00	122 044,85	215 984,02	
West-Vlaanderen	Gemeente	AVELGEM	2 577 639,26	2 278 151,84	2 203 731,20	74 420,64	0,00	0,00	152 406,28	147 081,14	
West-Vlaanderen	Gemeente	BEERNEM	3 818 513,51	3 416 454,04	3 324 917,72	91 536,32	0,00	0,00	243 678,06	158 381,41	
West-Vlaanderen	Gemeente	BLANKENBERGE	5 005 906,16	4 285 161,40	4 191 655,00	93 506,40	0,00	0,00	485 769,06	234 975,70	
West-Vlaanderen	Gemeente	BREDENE	5 440 120,95	5 038 400,00	4 809 073,00	229 327,00	0,00	0,00	270 601,91	131 119,04	
West-Vlaanderen	Gemeente	BRUGGE	87 735 795,13	78 642 900,00	76 155 273,00	2 487 627,00	0,00	5 162 066,38	2 601 463,44	1 329 365,31	
West-Vlaanderen	Gemeente	DAMME	3 311 577,47	3 027 617,00	2 958 233,00	69 384,00	0,00	0,00	177 507,39	106 453,08	
West-Vlaanderen	Gemeente	DE HAAN	3 723 878,73	3 271 396,46	3 171 265,76	100 130,70	0,00	0,00	217 947,47	234 534,80	
West-Vlaanderen	Gemeente	DE PANNE	2 902 435,63	2 415 589,94	2 309 522,40	106 067,54	0,00	0,00	216 534,40	270 311,29	
West-Vlaanderen	Gemeente	DEERLIJK	2 487 165,01	2 044 740,48	1 952 034,84	92 705,64	0,00	0,00	184 038,74	258 385,79	
West-Vlaanderen	Gemeente	DENTERGEM	2 003 781,94	1 795 271,44	1 721 907,88	73 363,56	0,00	0,00	89 255,52	119 254,98	
West-Vlaanderen	Gemeente	DIKSMUIDE	6 135 346,32	5 492 251,88	5 383 518,92	108 732,96	0,00	0,00	386 845,86	256 248,58	
West-Vlaanderen	Gemeente	GISTEL	3 347 876,38	3 013 153,64	2 894 597,84	118 555,80	0,00	0,00	191 923,85	142 798,89	
West-Vlaanderen	Gemeente	HARELBEKE	6 359 965,13	5 482 811,76	5 242 291,56	240 520,20	0,00	0,00	481 178,85	395 974,52	
West-Vlaanderen	Gemeente	HEUVELLAND	3 206 073,97	2 903 447,32	2 815 848,60	87 598,72	0,00	0,00	121 094,07	181 532,58	
West-Vlaanderen	Gemeente	HOOGLEDE	2 461 219,93	2 089 789,20	1 989 221,24	100 567,96	0,00	0,00	191 307,34	180 123,39	
West-Vlaanderen	Gemeente	HOUTHULST	3 072 141,18	2 796 031,80	2 647 931,12	148 100,68	0,00	0,00	167 454,84	108 654,54	
West-Vlaanderen	Gemeente	ICHTEGEM	3 533 021,99	3 167 855,32	3 050 169,84	117 685,48	0,00	0,00	226 035,86	139 130,81	
West-Vlaanderen	Gemeente	IEPER	13 928 507,93	12 515 565,00	12 284 655,00	230 910,00	0,00	0,00	820 643,20	592 299,73	
West-Vlaanderen	Gemeente	INGELMUNSTER	2 552 771,52	2 184 242,00	2 125 135,00	59 107,00	0,00	0,00	177 721,55	190 807,97	
West-Vlaanderen	Gemeente	IZEGEM	6 849 494,84	5 767 746,80	5 543 009,20	224 737,60	0,00	0,00	513 405,34	568 342,70	
West-Vlaanderen	Gemeente	JABBEKE	2 901 565,38	2 503 295,16	2 420 262,40	83 032,76	0,00	0,00	213 661,06	184 609,16	
West-Vlaanderen	Gemeente	KNOKKE-HEIST	8 921 580,28	7 588 466,00	7 363 470,00	224 996,00	0,00	0,00	658 045,96	675 068,32	
West-Vlaanderen	Gemeente	KOEKELARE	2 403 244,22	2 193 142,00	2 131 688,76	61 453,24	0,00	0,00	87 977,76	122 124,46	
West-Vlaanderen	Gemeente	KOKSIJDE	4 884 556,57	3 890 408,00	3 816 950,00	73 458,00	0,00	0,00	456 176,11	537 972,46	
West-Vlaanderen	Gemeente	KORTEMARK	3 502 282,61	3 102 958,52	2 996 704,04	106 254,48	0,00	0,00	203 573,15	195 750,94	
West-Vlaanderen	Gemeente	KORTRIJK	42 771 268,81	34 653 911,40	33 521 005,92	1 132 905,48	1 178 044,80	3 364 412,25	2 212 743,49	1 362 156,87	

West-Vlaanderen	Gemeente	KUURNE	3 232 313,55	2 754 277,60	2 662 443,20	91 834,40	0,00	0,00	227 600,49	250 435,46
West-Vlaanderen	Gemeente	LANGEMARK-POELKAP	2 401 301,67	2 158 193,04	2 158 741,36	-548,32	0,00	0,00	123 853,65	119 254,98
West-Vlaanderen	Gemeente	LEDEGEM	2 220 577,36	1 974 810,36	1 971 519,52	3 290,84	0,00	0,00	130 741,41	115 025,59
West-Vlaanderen	Gemeente	LENDELEDE	1 329 671,95	1 125 592,40	1 094 607,72	30 984,68	0,00	0,00	108 708,19	95 371,36
West-Vlaanderen	Gemeente	LICHTERVELDE	1 985 143,07	1 778 604,30	1 672 070,40	106 533,90	0,00	0,00	123 453,44	83 085,33
West-Vlaanderen	Gemeente	LO-RENINGE	1 548 717,79	1 493 234,52	1 441 855,28	51 379,24	0,00	0,00	14 406,56	41 076,71
West-Vlaanderen	Gemeente	MENEN	9 860 642,13	8 520 810,00	8 343 772,56	177 037,44	0,00	0,00	923 764,76	416 067,37
West-Vlaanderen	Gemeente	MESEN	532 392,99	409 060,52	389 626,44	19 434,08	0,00	0,00	110 081,92	13 250,55
West-Vlaanderen	Gemeente	MEULEBEKE	2 655 320,53	2 315 385,16	2 254 391,92	60 993,24	0,00	0,00	182 253,79	157 681,58
West-Vlaanderen	Gemeente	MIDDELKERKE	6 334 745,19	5 590 564,98	5 484 093,16	106 471,82	0,00	0,00	340 281,43	403 898,78
West-Vlaanderen	Gemeente	MOORSLEDE	2 868 553,30	2 558 774,84	2 451 170,72	107 604,12	0,00	0,00	179 923,04	129 855,42
West-Vlaanderen	Gemeente	NIEUWPOORT	3 766 589,40	3 309 848,00	3 188 555,00	121 293,00	0,00	0,00	224 856,72	231 884,68
West-Vlaanderen	Gemeente	OOSTENDE	46 196 296,98	39 024 017,00	37 480 317,00	1 543 700,00	0,00	4 134 015,00	1 836 124,09	1 202 140,89
West-Vlaanderen	Gemeente	OOSTKAMP	5 003 654,69	4 421 118,88	4 317 458,80	103 660,08	0,00	0,00	372 226,06	210 309,75
West-Vlaanderen	Gemeente	OOSTROZEBEKE	1 933 540,55	1 675 193,00	1 553 407,00	121 786,00	0,00	0,00	120 541,80	137 805,75
West-Vlaanderen	Gemeente	UDENBURG	2 408 513,29	2 232 048,75	2 086 521,08	145 527,67	0,00	0,00	91 672,10	84 792,44
West-Vlaanderen	Gemeente	PITTEM	1 715 630,70	1 494 068,96	1 453 852,08	40 216,88	0,00	0,00	82 430,93	139 130,81
West-Vlaanderen	Gemeente	POPERINGE	6 492 277,97	5 932 868,00	5 715 225,00	217 643,00	0,00	0,00	311 624,62	247 785,35
West-Vlaanderen	Gemeente	ROESELARE	33 186 424,36	27 589 402,52	26 394 963,76	1 194 438,76	0,00	2 709 450,46	1 970 633,08	916 938,29
West-Vlaanderen	Gemeente	RUISELEDE	1 443 059,44	1 312 582,08	1 286 699,52	25 882,56	0,00	0,00	53 624,15	76 853,21
West-Vlaanderen	Gemeente	SPIERE-HELKIJN	602 699,49	530 212,56	522 450,52	7 762,04	0,00	0,00	38 035,49	34 451,44
West-Vlaanderen	Gemeente	STADEN	3 054 816,66	2 645 889,64	2 536 931,28	108 958,36	0,00	0,00	182 342,56	226 584,46
West-Vlaanderen	Gemeente	TIELT	7 185 245,72	6 245 566,28	6 105 893,72	139 672,56	0,00	0,00	530 237,35	409 442,09
West-Vlaanderen	Gemeente	TORHOUT	5 637 122,40	4 948 881,48	4 772 895,60	175 985,88	0,00	0,00	407 871,65	280 369,27
West-Vlaanderen	Gemeente	VEURNE	4 301 676,93	3 848 325,96	3 680 149,96	168 176,00	0,00	0,00	222 791,34	230 559,63
West-Vlaanderen	Gemeente	VLETEREN	1 297 004,42	1 214 082,90	1 150 806,60	63 276,30	0,00	0,00	45 819,97	37 101,55
West-Vlaanderen	Gemeente	WAREGEM	12 022 041,90	10 101 358,04	9 833 845,96	267 512,08	329 290,00	0,00	871 888,82	719 505,04
West-Vlaanderen	Gemeente	WERVIK	5 235 778,28	4 720 235,72	4 623 632,04	96 603,68	0,00	0,00	327 384,70	188 157,86
West-Vlaanderen	Gemeente	WEVELGEM	6 863 693,55	5 760 959,04	5 668 594,72	92 364,32	0,00	0,00	625 633,52	477 100,99
West-Vlaanderen	Gemeente	WIELSBEKE	2 082 919,53	1 815 259,36	1 710 556,00	104 703,36	0,00	0,00	129 854,42	137 805,75
West-Vlaanderen	Gemeente	WINGENE	3 881 083,10	3 384 002,00	3 332 385,00	51 617,00	0,00	0,00	228 094,87	268 986,23
West-Vlaanderen	Gemeente	ZEDELGEM	4 666 204,24	4 158 495,68	3 992 833,12	165 662,56	0,00	0,00	314 275,53	193 433,03
West-Vlaanderen	Gemeente	ZONNEBEKE	3 450 001,89	3 088 797,88	2 981 304,16	107 493,72	0,00	0,00	198 222,20	162 981,81
West-Vlaanderen	Gemeente	ZUIENKERKE	1 069 064,64	1 032 893,20	1 002 895,68	29 997,52	0,00	0,00	5 014,44	31 157,00
West-Vlaanderen	Gemeente	ZWEVEGEM	5 480 723,63	4 816 187,12	4 685 019,04	131 168,08	0,00	0,00	376 999,50	287 537,01